

ZAVOD ZA GOZDOVE SLOVENIJE
OBMOČNA ENOTA CELJE

GOZDNOGOSPODARSKI NAČRT

GOZDNOGOSPODARSKE ENOTE

PONIKVA

2025 – 2034

Štev.: 09-34/25

OSNUTEK

VSEBINA

1	SPLOŠNI OPIS GOZDNOGOSPODARSKE ENOTE.....	5
1.1	OPIS NARAVNIH RAZMER	5
1.1.1	Lega	5
1.1.2	Relief.....	6
1.1.3	Podnebne značilnosti.....	7
1.1.4	Hidrološke razmere.....	7
1.1.5	Matična podlaga	7
1.1.6	Tla	7
1.1.7	Krajinski tipi, gozdnatost.....	7
1.1.8	Vegetacijski oris gozdnogospodarske enote	9
1.1.9	Živalski svet	11
1.2	POVRŠINA IN LASTNIŠTVO GOZDOV	14
1.3	ODPRTOST GOZDOV S PROMETNICAMI IN RAZMERE ZA PRIDOBIVANJE LESA	15
1.4	DRUŽBENO GOSPODARSKE RAZMERE.....	17
1.5	GOSPODARSKE IN DRUGE DEJAVNOSTI, POVEZANE Z GOZDOM.....	17
1.5.1	Lovstvo	17
1.5.2	Kmetijstvo	19
1.5.3	Poselitev	19
1.5.4	Infrastruktura.....	19
1.5.5	Druge aktivnosti v prostoru	20
1.6	POŽARNO OGROŽENI GOZDOVI	20
1.7	UREDITVENA ČLENITEV GOZDNOGOSPODARSKE ENOTE.....	21
1.8	ORGANIZIRANOST JAVNE GOZDARSKE SLUŽBE	22
2	PRIKAZ FUNKCIJ GOZDOV	23
2.1	SPLOŠNI OPIS FUNKCIJ V GOZDNOGOSPODARSKI ENOTI.....	23
2.2	FUNKCIJE GOZDOV.....	24
2.2.1	Ekološke funkcije gozda	24
2.2.2	Socialne funkcije	26
2.2.3	Proizvodne funkcije gozda.....	31
3	OPIS STANJA GOZDOV	32
3.1	GOSPODARSKE KATEGORIJE GOZDOV	32
3.2	LESNA ZALOGA	33
3.2.1	Način ugotavljanja tarif	35
3.3	PRIRASTEK.....	35
3.3.1	Način ugotavljanja prirastka	35
3.4	RAZVOJNE FAZE OZ. ZGRADBE SESTOJEV	36

3.5	TIPI SESTOJEV	37
3.6	OHRANJENOST GOZDOV	38
3.7	KAKOVOST DREVJA	38
3.8	POŠKODOVANOST DREVJA	39
3.9	OBJEDENOST GOZDNEGA MLADJA	39
3.10	ODMRLO DREVJE	40
3.11	GOZDNI SEMENSKI OBJEKTI	40
4	ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA Z GOZDOVI	41
4.1	KRATEK OPIS ZGODOVINE GOSPODARJENJA Z GOZDOVI V GOZDNOGOSPODARSKI ENOTI	41
4.2	GOSPODARJENJE Z GOZDOVI V PRETEKLEM UREDITVENEM OBDOBJU	41
4.2.1	Posek	42
4.2.2	Gojitvena in varstvena dela	49
4.2.3	Gradnja gozdnih prometnic	50
4.2.4	Opravljenjena dela in aktivnosti na krepitvi funkcij gozdov	51
4.2.5	Posegi v gozd in gozdni prostor v obdobju 2015 – 2024	52
4.2.6	Celovita ocena doseganja postavljenih ciljev v obdobju 2015 - 2024	52
5	ORIS ZAKONITOSTI RAZVOJA GOZDOV	54
5.1	RAZVOJ GOZDNIH FONDov	54
5.1.1	Površina	54
5.1.2	Lesna zaloga, prirastek, možni posek	54
5.2	PRESOJA STANJA IN RAZVOJA GOZDOV V POGLEDU TRAJNOSTI	58
5.2.1	Presoja stanja in razvoja gozdov v pogledu trajnosti z vidika razmerja razvojnih faz oz. zgradb sestojev	58
5.2.2	Presoja trajnosti z vidika zagotavljanja funkcij gozdov	59
6	CILJI, USMERITVE IN UKREPI	60
6.1	SPLOŠNI CILJI	60
6.2	USMERITVE	61
6.2.1	Splošne usmeritve	61
6.2.2	Usmeritve za krepitev in uskladitev funkcij gozdov	62
6.2.3	Usmeritve za razvoj življenjskih razmer prostoživečih živali	69
6.2.4	Usmeritve za delo s požarno ogroženimi gozdovi	70
6.2.5	Usmeritve za delo s semenskimi objekti	70
6.2.6	Usmeritve za tehnologijo dela in gradnjo ter vzdrževanje gozdnih prometnic	71
6.2.7	Usmeritve za posege v gozd in gozdni prostor	78
6.2.8	Usmeritve za ukrepe na ostalih gozdnih zemljiščih	81
6.3	UKREPI	81
6.3.1	Možni posek	81
6.3.2	Potrebna gojitvena in varstvena dela	83
6.3.3	Ukrepi za izboljšanje življenjskih razmer prostoživečih živali	84
6.3.4	Ukrepi za izboljšanje ostalih funkcij gozdov	85

6.3.5	Graditev gozdnih prometnic.....	85
7	USMERITVE ZA GOSPODARJENJE S POSAMIČNIM GOZDNIM DREVJEM IN SKUPINAMI GOZDNEGA DREVJA ZUNAJ NASELIJ	86
8	EKONOMSKA PRESOJA GOSPODARJENJA Z GOZDOVI GOZDNOGOSPODARSKE ENOTE	87
9	RASTIŠČNOGOJITVENI RAZREDI	91
9.1	UTEMELJITEV OBLIKOVANJA RASTIŠČNOGOJITVENIH RAZREDOV.....	91
9.2	NAČRT GOSPODARJENJA Z GOZDOVI PO RASTIŠČNOGOJITVENIH RAZREDIH	93
9.2.1	Rastiščnogojitveni razred 02 Podgorski bukovi gozdovi	93
9.2.2	Rastiščnogojitveni razred 03 Gorska – zgornjegorska bukovja z vložki jelovega bukovja	102
9.2.3	Rastiščnogojitveni razred 04 Kisloljubni bukovi gozdovi	110
9.2.4	Rastiščnogojitveni razred 05 Zasmrečena bukovja na kislih podlagah.....	119
9.2.5	Rastiščnogojitveni razred 09 Kisloljubna borovja	128
9.2.6	Rastiščnogojitveni razred 14 Varovalni gozdovi	136
10	LITERATURA	142
11	NAČRT SO IZDELALI	146
11.1	SODELAVCI PRI IZDELAVI NAČRTA.....	146
12	PRILOGE	148
12.1	PRILOGE V NAČRTU.....	148
12.1.1	Seznam tarif po odsekih	148
12.1.2	Seznam prirastnih nizov po rastiščnogojitvenih razredih	151
12.1.3	Pregled zavarovanih območij in varstvenih režimov	154
12.1.4	Splošne varstvene usmeritve za gospodarjenje na območjih naravnih vrednot (povzete po naravovarstvenih smernicah ZRSVN)	156
12.1.5	Podrobnejše varstvene usmeritve za gospodarjenje na območjih naravnih vrednot.....	157
12.1.6	Konkretne varstvene usmeritve na območjih naravnih vrednot	160
12.1.7	Pregled naravnih vrednot	162
12.1.8	Pričakovane naravne vrednote	165
12.1.9	Konkretne varstvene usmeritve za ohranjanje ekološko pomembnih območij.....	166
12.1.10	Pregled območij Natura 2000 vrst in evropsko pomembnih vrst in habitatnih tipov	167
12.1.11	Kvalifikacijske vrste vezane na gozdne površine znotraj GGE Ponikva	168
12.1.12	Konkretne in podrobnejše usmeritve s pripadajočimi upravljavskimi conami	169
12.1.13	Zavarovane vrste	170
12.1.14	Konkretne usmeritve za varstvo kulturne dediščine	171
12.1.15	Pregled gozdnih cest	181
12.1.16	Ostale priloge.....	182
12.2	LOČENE PRILOGE.....	183
12.2.1	Tabelarni del	183
12.2.2	Opisi odsekov	183

13 KARTNI IN PROSTORSKI DEL NAČRTA	184
13.1 KARTNI DEL	184
13.1.1 Pregledna karta	184
13.1.2 Karta tipov drevesne sestave gozdov.....	184
13.1.3 Karta rastišč.....	184
13.1.4 Karta kategorij gozdov	184
13.1.5 Karta rastiščnogojitvenih razredov	185
13.1.6 Karta habitatov, biotopov in ogroženosti vrst	185
13.1.7 Karta funkcij gozdov	185
13.1.8 Karta ukrepov	185
13.1.9 Karta načrtovanih gojitvenih in varstvenih del	186
13.1.10 Karta območij gozdov za poenostavljeno izbiro drevja za posek.....	186
13.1.11 Karta cestnega omrežja ter površin potencialno najugodnejših načinov spravila....	186
13.1.12 Karta požarne ogroženosti gozdov.....	186
13.2 PROSTORSKI DEL NAČRTA	187
13.2.1 Stanje in razvoj gozdnih površin.....	187
13.2.2 Večfunkcionalna območja.....	187
13.2.3 Intenzivnost gospodarjenja.....	188
13.2.4 Območja gozdov s posebnim namenom in varovalni gozdovi	188
13.2.5 Gozdovi za sanacijo in stanje gozdov po standardih kakovosti okolja in merilih občutljivosti, ranljivosti ali obremenjenosti okolja	189
13.2.6 Območja gozdov, pomembna za ohranitev prostoživečih živali in za ohranitev biotske raznovrstnosti	189
13.2.7 Varstvena in ogrožena območja po predpisih o vodah	190
13.2.8 Območja gozdov, kjer obstajajo omejitve pri krčitvah gozdov.....	191
13.2.9 Pregled in zasnova gozdne infrastrukture ter drugih prostorskih ureditev v gozdnem prostoru.....	191

KAZALO PREGLEDNIC

<i>Preglednica 1/D-KO: Površina gozdov po katastrskih občinah.....</i>	<i>5</i>
<i>Preglednica 2/D: Površina gozdnega prostora in struktura negozdnih površin .....</i>	<i>8</i>
<i>Preglednica 3/D-GZ: Površina in delež rastiščnih tipov v GGE .....</i>	<i>9</i>
<i>Preglednica 4: Kakovosti oziroma ohranjenosti habitatov posameznih vrst in skupin prostoživečih divjih živali.....</i>	<i>13</i>
<i>Preglednica 5: Spremembe gozdnih površin v posameznih ureditvenih obdobjih.....</i>	<i>14</i>
<i>Preglednica 6/LP: Površina gozdov po lastniških kategorijah.....</i>	<i>14</i>
<i>Preglednica 7: Površina gozdov v občinah znotraj GGE .....</i>	<i>14</i>
<i>Preglednica 8/LS: Posestna sestava zasebnih gozdov .....</i>	<i>15</i>
<i>Preglednica 9/D-LS: Razvoj posestne sestave .....</i>	<i>15</i>
<i>Preglednica 10/D-C: Odprtost gozdov s cestami .....</i>	<i>16</i>
<i>Preglednica 11/ SPR: Spravilne razmere (potencialne vrste spravila) .....</i>	<i>16</i>
<i>Preglednica 12/D-LD: Pregled lovišč.....</i>	<i>18</i>
<i>Preglednica 13/D-F: Površine gozdnega prostora s poudarjenimi funkcijami .....</i>	<i>24</i>
<i>Preglednica 14: Pregled območij Natura 2000 ter evropsko pomembnih vrst in habitatnih tipov vezanih na gozdni prostor znotraj GGE Ponikva.....</i>	<i>25</i>
<i>Preglednica 15: Kvalifikacijske vrste vezane na gozdne površine znotraj GGE Ponikva .....</i>	<i>25</i>
<i>Preglednica 16: Objekti kulturne dediščine v GGE Ponikva .....</i>	<i>29</i>
<i>Preglednica 17/D-KL: Gospodarske kategorije gozdov in njihova struktura po lastniških kategorijah (v ha).....</i>	<i>32</i>
<i>Preglednica 18/KGR: Gozdni rastiščni tipi po gospodarskih kategorijah gozdov in rastiščnogojitvenih razredih .....</i>	<i>32</i>
<i>Preglednica 19/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih .....</i>	<i>33</i>
<i>Preglednica 20/D-LZL: Lesna zaloga gozdov po lastniških kategorijah.....</i>	<i>33</i>
<i>Preglednica 21: Metodologija ugotavljanja lesne zaloge .....</i>	<i>34</i>
<i>Preglednica 22/D-LZU b: Način ugotavljanja lesne zaloge .....</i>	<i>34</i>
<i>Preglednica 23/PR1: Letni prirastek in njegova sestava po debelinskih razredih .....</i>	<i>35</i>
<i>Preglednica 24/D-PL: Letni prirastek po lastniških kategorijah.....</i>	<i>35</i>
<i>Preglednica 25/D-RF1/P: Površine in značilnosti razvojnih faz oz. zgradb sestojev .....</i>	<i>36</i>
<i>Preglednica 26/D-POM: Sestava pomladka po drevesnih vrstah .....</i>	<i>37</i>
<i>Preglednica 27/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev .....</i>	<i>37</i>
<i>Preglednica 28/TIP: Tipi drevesne sestave gozdov .....</i>	<i>37</i>
<i>Preglednica 29/OHR: Ohranjenost gozdov po gospodarskih kategorijah.....</i>	<i>38</i>
<i>Preglednica 30/K: Kakovost drevja .....</i>	<i>38</i>
<i>Preglednica 31/PŠD: Poškodovanost drevja .....</i>	<i>39</i>
<i>Preglednica 32: Delež objedenosti po višinskih razredih in skupinah drevesnih vrst v letu 2024 v PE Celjsko Bistriška kotlina .....</i>	<i>39</i>
<i>Preglednica 33/OD: Odmrlo drevje v GGE .....</i>	<i>40</i>

<i>Preglednica 34:/REV2-RGR: Posek po rastiščnogojitvenih razredih in primerjava z načrtovanim posekom .....</i>	<i>43</i>
<i>Preglednica 35 P-GGE: Realizacija poseka v obdobju 2015-2024.....</i>	<i>43</i>
<i>Preglednica 36/D-PGR: Realizacija poseka po ureditvenih obdobjih .....</i>	<i>44</i>
<i>Preglednica 37/D-PL1: Realizacija poseka po lastniških kategorijah v GGE Ponikva.....</i>	<i>44</i>
<i>Preglednica 38/VP: Posek po vrstah poseka za zasebne gozdove .....</i>	<i>45</i>
<i>Preglednica 39/VP: Posek po vrstah poseka za državne gozdove.....</i>	<i>45</i>
<i>Preglednica 40/VP: Posek po vrstah poseka za gozdove lokalnih skupnosti .....</i>	<i>45</i>
<i>Preglednica 41: Posek po skupinah drevesnih vrst .....</i>	<i>46</i>
<i>Preglednica 42/ PDR: Posek po debelinskih razredih .....</i>	<i>47</i>
<i>Preglednica 43: Letni evidentirani posek .....</i>	<i>47</i>
<i>Preglednica 44: Posek po letih in vrstah donosov (v m³).....</i>	<i>48</i>
<i>Preglednica 45/OGDL/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela – zasebni in državni gozdovi v GGE Ponikva .....</i>	<i>49</i>
<i>Preglednica 46/OGDL/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela - gozdovi lokalnih skupnosti in skupaj v GGE Ponikva.....</i>	<i>49</i>
<i>Preglednica 47/D-KRC: Krčitve gozdov v obdobju 2015 – 2024 po namenu .....</i>	<i>52</i>
<i>Preglednica 48: Gibanje površine po posameznih lastniških kategorijah v obdobju od 1964 – 2025 .....</i>	<i>54</i>
<i>Preglednica 49/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju od 1985 do 2025 za zasebne gozdove .</i>	<i>54</i>
<i>Preglednica 50/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju od 1985 do 2025 za državne gozdove..</i>	<i>55</i>
<i>Preglednica 51/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju od 1985 do 2025 za vse gozdove .....</i>	<i>55</i>
<i>Preglednica 52/GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) 1985 – 2025.....</i>	<i>56</i>
<i>Preglednica 53/GFX: Indeksi razvoja lesne zaloge, prirastka in možnega poseka (v %) - zasebni gozdovi.....</i>	<i>56</i>
<i>Preglednica 54/GFX: Indeksi razvoja lesne zaloge, prirastka in možnega poseka (v %) - državni gozdovi.....</i>	<i>56</i>
<i>Preglednica 55/GFX: Indeksi razvoja lesne zaloge, prirastka in možnega poseka (v %) za celotno GGE .....</i>	<i>57</i>
<i>Preglednica 56/D-KON: Kontrolni izračun lesne zaloge .....</i>	<i>57</i>
<i>Preglednica 57/D-SM: Delež razvojnih faz v GGE in primerjava z modelnim stanjem.....</i>	<i>58</i>
<i>Preglednica 58/MPVP: Možni posek po vrstah poseka in lastniških kategorijah (v m³) – zasebni gozdovi.....</i>	<i>81</i>
<i>Preglednica 59/MPVP: Možni posek po vrstah poseka in lastniških kategorijah (v m³) - državni gozdovi.....</i>	<i>82</i>
<i>Preglednica 60/MPVP: Možni posek po vrstah poseka in lastniških kategorijah (v m³) - gozdovi lokalnih skupnosti .....</i>	<i>82</i>
<i>Preglednica 61/MPVP: Možni posek po vrstah poseka in lastniških kategorijah (v m³) - vsi gozdovi skupaj.....</i>	<i>82</i>
<i>Preglednica 62: Delež možnega poseka po razvojnih fazah glede na vrsto in vzrok poseka .....</i>	<i>83</i>
<i>Preglednica 63/NGDL: Načrtovana gojitvena in varstvena dela po lastniških kategorijah .....</i>	<i>83</i>
<i>Preglednica 64/D-FU: Načrtovani ukrepi za krepitev funkcij gozdov v gozdnogospodarski enoti ...</i>	<i>85</i>
<i>Preglednica 65/EP1: Bruto/neto možni posek.....</i>	<i>87</i>
<i>Preglednica 66/EP1: Prikaz prihodkov od lesa .....</i>	<i>87</i>

<i>Preglednica 67/EP2: Pregled ekonomike gospodarjenja v GGE Ponikva .....</i>	<i>88</i>
<i>Preglednica 68/EP2: Pregled ekonomike gospodarjenja v GGE Ponikva za zasebne gozdove .....</i>	<i>89</i>
<i>Preglednica 69/EP2: Pregled ekonomike gospodarjenja v GGE Ponikva za državne gozdove .....</i>	<i>89</i>
<i>Preglednica 70/LP: Lastniške kategorije znotraj posameznih rastiščnogojitvenih razredov .....</i>	<i>91</i>
<i>Preglednica 71/D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi v RGR 02 Podgorski bukovi gozdovi .....</i>	<i>93</i>
<i>Preglednica 72/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po debelinskih razredih ter letni prirastek v RGR 02 Podgorski bukovi gozdovi .....</i>	<i>94</i>
<i>Preglednica 73/D-DV: Sestava lesne zaloge po drevesnih vrstah v RGR 02 Podgorski bukovi gozdovi .....</i>	<i>94</i>
<i>Preglednica 74/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah RGR 02 Podgorski bukovi gozdovi .....</i>	<i>94</i>
<i>Preglednica 75/K: Kakovost drevja RGR 02 Podgorski bukovi gozdovi .....</i>	<i>95</i>
<i>Preglednica 76/PŠD: Poškodovanost drevja RGR 02 Podgorski bukovi gozdovi .....</i>	<i>95</i>
<i>Preglednica 77/REV: Stopnja realizacije možnega poseka v rastiščnogojitvenem razredu RGR 02 Podgorski bukovi gozdovi .....</i>	<i>96</i>
<i>Preglednica 78/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR 02 Podgorski bukovi gozdovi .....</i>	<i>96</i>
<i>Preglednica 79/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 1995 – 2025 v RGR 02 Podgorski bukovi gozdovi .....</i>	<i>96</i>
<i>Preglednica 80/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst v obdobju 1995 – 2025 v RGR 02 Podgorski bukovi gozdovi .....</i>	<i>97</i>
<i>Preglednica 81/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR in primerjava z modelnim stanjem RGR 02 Podgorski bukovi gozdovi .....</i>	<i>97</i>
<i>Preglednica 82: Delež možnega poseka po razvojnih fazah glede na vrsto in vzrok poseka RGR 02 Podgorski bukovi gozdovi .....</i>	<i>100</i>
<i>Preglednica 83/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka RGR 02 Podgorski bukovi gozdovi .....</i>	<i>101</i>
<i>Preglednica 84/MPVP: Možni posek po vrstah poseka RGR 02 Podgorski bukovi gozdovi .....</i>	<i>101</i>
<i>Preglednica 85/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela RGR 02 Podgorski bukovi gozdovi .....</i>	<i>101</i>
<i>Preglednica 86/D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi v RGR 03 Gorska – zgornjegorska bukovja z vložki jelovega bukovja .....</i>	<i>102</i>
<i>Preglednica 87/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po debelinskih razredih ter letni prirastek v RGR 03 Gorska – zgornjegorska bukovja z vložki jelovega bukovja .....</i>	<i>102</i>
<i>Preglednica 88/D-DV: Sestava lesne zaloge po drevesnih vrstah RGR 03 Gorska – zgornjegorska bukovja z vložki jelovega bukovja .....</i>	<i>103</i>
<i>Preglednica 89/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah RGR 03 Gorska – zgornjegorska bukovja z vložki jelovega bukovja .....</i>	<i>103</i>
<i>Preglednica 90/K: Kakovost drevja RGR 03 Gorska – zgornjegorska bukovja z vložki jelovega bukovja .....</i>	<i>104</i>
<i>Preglednica 91/PŠD: Poškodovanost drevja RGR 03 Gorska – zgornjegorska bukovja z vložki jelovega bukovja .....</i>	<i>104</i>
<i>Preglednica 92/REV: Stopnja realizacije možnega poseka v rastiščnogojitvenem razredu RGR 03 Gorska – zgornjegorska bukovja z vložki jelovega bukovja .....</i>	<i>104</i>
<i>Preglednica 93/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR 03 Gorska – zgornjegorska bukovja z vložki jelovega bukovja .....</i>	<i>105</i>

<i>Preglednica 94/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 1995 - 2025 v RGR 03 Gorska – zgornjegorska bukovja z vložki jelovega bukovja.....</i>	<i>105</i>
<i>Preglednica 95/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst v obdobju 1995 – 2025 v RGR 03 Gorska – zgornjegorska bukovja z vložki jelovega bukovja .....</i>	<i>105</i>
<i>Preglednica 96/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR in primerjava z modelnim stanjem RGR 03 Gorska – zgornjegorska bukovja z vložki jelovega bukovja.....</i>	<i>106</i>
<i>Preglednica 97: Delež možnega poseka po razvojnih fazah glede na vrsto in vzrok poseka RGR 03 Gorska – zgornjegorska bukovja z vložki jelovega bukovja .....</i>	<i>108</i>
<i>Preglednica 98/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka RGR 03 Gorska – zgornjegorska bukovja z vložki jelovega bukovja.....</i>	<i>109</i>
<i>Preglednica 99/MPVP: Možni posek po vrstah poseka RGR 03 Gorska – zgornjegorska bukovja z vložki jelovega bukovja.....</i>	<i>109</i>
<i>Preglednica 100/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela RGR 03 Gorska – zgornjegorska bukovja z vložki jelovega bukovja.....</i>	<i>109</i>
<i>Preglednica 101/D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi v RGR 04 Kisloljubni bukovji gozdovi .....</i>	<i>110</i>
<i>Preglednica 102/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po debelinskih razredih ter letni prirastek v RGR 04 Kisloljubni bukovji gozdovi.....</i>	<i>111</i>
<i>Preglednica 103/D-DV: Sestava lesne zaloge po drevesnih vrstah v RGR 04 Kisloljubni bukovji gozdovi.....</i>	<i>111</i>
<i>Preglednica 104/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah v RGR 04 Kisloljubni bukovji gozdovi.....</i>	<i>111</i>
<i>Preglednica 105/K: Kakovost drevja v RGR 04 Kisloljubni bukovji gozdovi .....</i>	<i>112</i>
<i>Preglednica 106/PŠD: Poškodovanost drevja v RGR 04 Kisloljubni bukovji gozdovi .....</i>	<i>112</i>
<i>Preglednica 107/OGD: Stopnja realizacije možnega poseka v rastiščnogojitvenem razredu v RGR 04 Kisloljubni bukovji gozdovi.....</i>	<i>113</i>
<i>Preglednica 108/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR 04 Kisloljubni bukovji gozdovi .....</i>	<i>113</i>
<i>Preglednica 109/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 1995 - 2025 v RGR 04 Kisloljubni bukovji gozdovi.....</i>	<i>113</i>
<i>Preglednica 110/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst v obdobju 1995 - 2025 v RGR 04 Kisloljubni bukovji gozdovi.....</i>	<i>114</i>
<i>Preglednica 111/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR 04 Kisloljubni bukovji gozdovi .....</i>	<i>114</i>
<i>Preglednica 112: Delež možnega poseka po razvojnih fazah glede na vrsto in vzrok poseka v RGR 04 Kisloljubni bukovji gozdovi.....</i>	<i>117</i>
<i>Preglednica 113/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka v RGR 04 Kisloljubni bukovji gozdovi.....</i>	<i>118</i>
<i>Preglednica 114/MPVP: Možni posek po vrstah poseka v RGR 04 Kisloljubni bukovji gozdovi .....</i>	<i>118</i>
<i>Preglednica 115/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela v RGR 04 Kisloljubni bukovji gozdovi .....</i>	<i>118</i>
<i>Preglednica 116/D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi v RGR 05 Zasmrečena bukovja na kislih podlagah.....</i>	<i>119</i>
<i>Preglednica 117/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po debelinskih razredih ter letni prirastek v RGR 05 Zasmrečena bukovja na kislih podlagah .....</i>	<i>120</i>
<i>Preglednica 118/D-DV: Sestava lesne zaloge po drevesnih vrstah v RGR 05 Zasmrečena bukovja na kislih podlagah .....</i>	<i>120</i>
<i>Preglednica 119/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah v RGR 05 Zasmrečena bukovja na kislih podlagah .....</i>	<i>120</i>
<i>Preglednica 120/K: Kakovost drevja v RGR 05 Zasmrečena bukovja na kislih podlagah.....</i>	<i>121</i>

<i>Preglednica 121/PŠD: Poškodovanost drevja v RGR 05 Zasmrečena bukovja na kislih podlagah .....</i>	<i>121</i>
<i>Preglednica 122/REV: Stopnja realizacije možnega poseka v rastiščnogojitvenem razredu v RGR 05 Zasmrečena bukovja na kislih podlagah .....</i>	<i>122</i>
<i>Preglednica 123/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR 05 Zasmrečena bukovja na kislih podlagah .....</i>	<i>122</i>
<i>Preglednica 124/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 1995 - 2025 v RGR 05 Zasmrečena bukovja na kislih podlagah .....</i>	<i>122</i>
<i>Preglednica 125/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst v obdobju 1995 - 2025 v RGR 05 Zasmrečena bukovja na kislih podlagah .....</i>	<i>123</i>
<i>Preglednica 126/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR in primerjava z modelnim stanjem v RGR 05 Zasmrečena bukovja na kislih podlagah .....</i>	<i>123</i>
<i>Preglednica 127: Delež možnega poseka po razvojnih fazah glede na vrsto in vzrok poseka v RGR 05 Zasmrečena bukovja na kislih podlagah .....</i>	<i>126</i>
<i>Preglednica 128/D-U-MP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka v RGR 05 Zasmrečena bukovja na kislih podlagah .....</i>	<i>126</i>
<i>Preglednica 129/MPVP: Možni posek po vrstah poseka v RGR 05 Zasmrečena bukovja na kislih podlagah .....</i>	<i>127</i>
<i>Preglednica 130/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela v RGR 05 Zasmrečena bukovja na kislih podlagah .....</i>	<i>127</i>
<i>Preglednica 131/D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi v RGR 09 Kisloljubna borovja .....</i>	<i>128</i>
<i>Preglednica 132/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po debelinskih razredih ter letni prirastek v RGR 09 Kisloljubna borovja .....</i>	<i>128</i>
<i>Preglednica 133/D-DV: Sestava lesne zaloge po drevesnih vrstah v RGR 09 Kisloljubna borovja .....</i>	<i>129</i>
<i>Preglednica 134/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah v RGR 09 Kisloljubna borovja .....</i>	<i>129</i>
<i>Preglednica 135/K: Kakovost drevja v RGR 09 Kisloljubna borovja .....</i>	<i>130</i>
<i>Preglednica 136/PŠD: Poškodovanost drevja v RGR 09 Kisloljubna borovja .....</i>	<i>130</i>
<i>Preglednica 137/REV: Stopnja realizacije možnega poseka v rastiščnogojitvenem razredu v RGR 09 Kisloljubna borovja .....</i>	<i>130</i>
<i>Preglednica 138/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR 09 Kisloljubna borovja ....</i>	<i>131</i>
<i>Preglednica 139/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 1995 - 2025 v RGR 09 Kisloljubna borovja .....</i>	<i>131</i>
<i>Preglednica 140/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst v obdobju 1995 - 2025 v RGR 09 Kisloljubna borovja .....</i>	<i>131</i>
<i>Preglednica 141/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR in primerjava z modelnim stanjem v RGR 09 Kisloljubna borovja .....</i>	<i>132</i>
<i>Preglednica 142: Delež možnega poseka po razvojnih fazah glede na vrsto in vzrok poseka v RGR 09 Kisloljubna borovja .....</i>	<i>134</i>
<i>Preglednica 143/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka v RGR 09 Kisloljubna borovja .....</i>	<i>134</i>
<i>Preglednica 144/MPVP: Možni posek po vrstah poseka v RGR 09 Kisloljubna borovja .....</i>	<i>135</i>
<i>Preglednica 145/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela v RGR 09 Kisloljubna borovja ....</i>	<i>135</i>
<i>Preglednica 146/D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi v RGR .....</i>	<i>136</i>
<i>Preglednica 147/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po debelinskih razredih ter letni prirastek v RGR 14 Varovalni gozdovi .....</i>	<i>136</i>

<i>Preglednica 148/D-DV: Sestava lesne zaloge po drevesnih vrstah v RGR 14 Varovalni gozdovi</i>	137
<i>Preglednica 149/REV: Stopnja realizacije možnega poseka v RGR 14 Varovalni gozdovi .....</i>	138
<i>Preglednica 150/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR 14 Varovalni gozdovi .....</i>	138
<i>Preglednica 151/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 1995 – 2025 v RGR 14 Varovalni gozdovi .....</i>	138
<i>Preglednica 152/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst v obdobju 1995 - 2025 v RGR 14 Varovalni gozdovi .....</i>	138
<i>Preglednica 153/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR 14 Varovalni gozdovi .....</i>	139
<i>Preglednica 154: Delež možnega poseka po razvojnih fazah glede na vrsto in vzrok poseka v RGR 14 Varovalni gozdovi .....</i>	140
<i>Preglednica 155/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka v RGR 14 Varovalni gozdovi .....</i>	140
<i>Preglednica 156/MPVP: Možni posek po vrstah poseka v RGR 14 Varovalni gozdovi .....</i>	141
<i>Preglednica 157/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela v RGR 14 Varovalni gozdovi .....</i>	141

RASTIŠČNOGOJITVENI RAZREDI

PREGLEDNICE V PRILOGAH

Obrazec E1: LP, GF1, RF1, ZNS, LZ1, LZ1/VNG, PR1, PR1/VNG, EVP, EVGD

Obrazec E2: LP, LZ1, PR1, D-GZ1, OHR, OD, RF1, D-POM, K, PŠD, RGR, PDV, PDR, GFR2, EVP, EVGD

Obrazec E3: KG, RF2, DV, LZ2, EVP, EVGD

Obrazec E4

GRAFIKONI

<i>Grafikon 1: Gibanje števila prebivalcev v posameznih letih.....</i>	<i>17</i>
<i>Grafikon 2: Pregled poseka po letih ureditvenega obdobja .....</i>	<i>48</i>
<i>Grafikon 3: Primerjava dejanske in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah oz. zgradbah sestojev .....</i>	<i>58</i>
<i>Grafikon 4: Primerjava dejanske, ciljne in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah oz. zgradbah sestojev v RGR 02 Podgorski bukovi gozdovi .....</i>	<i>98</i>
<i>Grafikon 5: Primerjava dejanske, ciljne in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah oz. zgradbah sestojev v RGR 03 Gorska – zgornjegorska bukovja z vložki jelovega bukovja .....</i>	<i>106</i>
<i>Grafikon 6: Primerjava dejanske, ciljne in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah oz. zgradbah sestojev v RGR 04 Kisloljubni bukovi gozdovi .....</i>	<i>115</i>
<i>Grafikon 7: Primerjava dejanske, ciljne in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah oz. zgradbah sestojev v RGR 05 Zasmrečena bukovja na kislih podlagah.....</i>	<i>124</i>
<i>Grafikon 8: Primerjava dejanske, ciljne in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah oz. zgradbah sestojev v RGR 09 Kisloljubna borovja.....</i>	<i>132</i>

KARTE

<i>Karta 1: Lega gozdnogospodarske enote .....</i>	<i>6</i>
<i>Karta 2: Krajinski tipi v GGE Ponikva.....</i>	<i>8</i>
<i>Karta 3: Pregledna karta lovišč .....</i>	<i>18</i>
<i>Karta 4: Karta požarno ogroženih gozdov.....</i>	<i>21</i>
<i>Karta 5: Pregled revirjev v GGE Ponikva .....</i>	<i>22</i>
<i>Karta 6: Prikaz členitve gozdov na rastiščnogojitvene razrede.....</i>	<i>92</i>

POVZETEK

Gozdnogospodarska enota Ponikva obsega planotast svet severno od Spodnje Savinjske doline. Območje na severu zapirata grebena Radojča in Ramšakov vrh. Skupna površina GGE znaša 5.065,85 ha, od tega je gozdov 2.888,92 ha, gozdnatost pa znaša 57,0 %. Če ne upoštevamo solastnikov, je velikost zasebne gozdne posesti 2,9 ha.

V načrtu GGE Ponikva so po stanju dne 1. 1. 2025 ugotovljeni naslednji gozdni fond:

Površina gozdov po lastniških kategorijah – LP

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	2.558,13	326,56	4,23	2.888,92
Delež (%)	89	11	< 1	100

V preteklem ureditvenem obdobju beležimo zmanjšanje gozdne površine in sicer za 6,79 ha. Deloma zaradi krčitev gozda, deloma pa zaradi podrobnejšega zajema podatkov o gozdnih površinah. Površina zasebnih gozdov se je zmanjšala za 27,0 ha, površina državnih gozdov pa povečala za 19,2 ha. Prav tako se je povečala tudi površina gozdov lokalnih skupnosti za 0,97 ha.

Gozdni fond po gospodarskih in lastniških kategorijah gozdov – D–KG

Lastništvo	Površina ha	Lesna zaloga			Prirastek			Možni posek			
Gospodarske kategorije gozdov		m³/ha			m³/ha/leto			% od LZ			% od PR
		igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	
Skupaj GGE											
Večnamenski gozdovi	2.782,59	129	188	317	2,84	4,45	7,29	22,6	24,3	23,6	102,8
Varovalni gozdovi	106,33	65	175	240	0,92	2,69	3,61	13,5	9,8	10,8	72,0
Skupaj vsi gozdovi	2.888,92	127	187	314	2,77	4,38	7,15	22,5	23,8	23,3	102,3
Zasebni gozdovi											
Večnamenski gozdovi	2.469,30	133	189	322	2,94	4,46	7,40	22,8	24,3	23,7	102,9
Varovalni gozdovi	88,83	62	176	238	0,87	2,69	3,56	15,1	10,6	11,7	78,4
Skupaj vsi gozdovi	2.558,13	131	188	319	2,87	4,40	7,27	22,7	23,9	23,4	102,5
Državni gozdovi											
Večnamenski gozdovi	309,06	99	181	280	1,97	4,31	6,28	20,7	24,1	22,9	102,1
Varovalni gozdovi	17,50	78	172	250	1,13	2,70	3,83	7,3	6,0	6,4	41,9
Skupaj vsi gozdovi	326,56	98	181	279	1,93	4,22	6,15	20,1	23,1	22,1	100,1
Gozdovi lokalnih skupnosti											
Večnamenski gozdovi	4,23	140	191	331	3,11	4,26	7,37	20,8	21,8	21,3	96,0
Skupaj vsi gozdovi	4,23	140	191	331	3,11	4,26	7,37	20,8	21,8	21,3	96,0

Na osnovi stanja gozdov, določenih funkcij gozdov in v skladu s splošnimi usmeritvami v gozdnogospodarski enoti Ponikva (usklajeno z usmeritvami celjskega območnega načrta z obdobjem veljavnosti 2025 - 2034), smo določili najvišji možni posek in potrebna gojitvena ter varstvena dela. Skupna količina možnega poseka je tako 82.341 m³ iglavcev in 128.850 m³ listavcev, skupaj pa 211.191 m³ lesa.

Načrtovana gojitvena in varstvena dela NGDL

	Enota	Zasebni gozdovi		Državni gozdovi		Gozdovi lok. skupn.		Skupaj	
		s pon.	brez pon.	s pon.	brez pon.	s pon.	brez pon.	s pon.	brez pon.
Priprava sestoja	ha	19,80	19,80	7,50	7,02	-	-	27,30	26,82
Obžetev	ha	5,80	1,70	-	-	-	-	5,80	1,70
Nega mladja	ha	33,40	27,79	24,30	22,78	-	-	57,70	50,57
Nega gošče	ha	39,84	39,59	23,33	23,33	-	-	63,17	62,92
Nega letvenjaka	ha	35,29	35,29	16,60	16,60	-	-	51,89	51,89
Nega drogovnjaka	ha	11,15	11,15	4,90	4,90	-	-	16,05	16,05
Odstranjevanje vzpenjavk	ha	0,50	0,50	9,00	5,00	-	-	9,50	5,50

Skupna površina načrtovanih gojitvenih del v gozdnogospodarski enoti Ponikva je 215,45 ha, s ponovitvami pa 231,41 ha. Od tega odpade na obnovo 27,30 ha, na nego s ponovitvami pa 192,81 ha površin in na varstvena dela 0,50 ha. Poleg gojitvenih del načrtujemo tudi varstvena dela, ki so nujna zaradi zaščite gozdnega mladja pred divjadjo.

UVOD

Gozdnogospodarski načrt gozdnogospodarske enote Ponikva za obdobje veljavnosti 2025 – 2034 je peti celoviti obnovitveni načrt za to enoto.

Začetki načrtnega urejanja gozdov segajo v leto 1957, ko je bil za državne gozdove, ki so bili takrat del GGE Celje, izdelan osnovni načrt. Prvi načrt za zasebne gozdove je bil narejen za obdobje od leta 1964 do 1973, prvi celoviti načrt, v katerem so bili zajeti vsi gozdovi ne glede na lastništvo, pa je bil izdelan leta 1984 za obdobje 1985 - 1994.

Načrt je izdelan v skladu z določili Zakona o gozdovih (Ur. l. RS, št. 30/1993 in nasl.), Pravilnika o načrtih za gospodarjenje z gozdovi in upravljanje z divjadjo (Ur. l. RS, št. 91/10, 200/20), Pravilnika o varstvu gozdov (Ur. l. RS, št. 114/2009), Območnega gozdnogospodarskega načrta za obdobje 2021 – 2030 (Odlok..., Ur. l. RS 116/23) ter drugih strokovnih usmeritev, kot so Naravovarstvene smernice ZRSVN ter Register nepremične kulturne dediščine ZVKDS z navedbo pravnih režimov varstva pri posegih v območje kulturne dediščine. V načrtu so upoštevani tudi veljavni odloki lokalnih skupnosti, katerih upravna območja so v območju gozdnogospodarske enote Ponikva.

Načrt je tudi upravljavski načrt za naslednja območja Nature 2000 v gozdnem prostoru: Ložnica s Trnavo (SI3000390).

V tekstnem delu gozdnogospodarskega načrta so uporabljene naslednje okrajšave:

DOF – digitalni ortofoto načrt,
 EKOS – ekosistemska naravna vrednota,
 EPO – ekološko pomembna območja,
 EŠD – evidenčna številka dediščine,
 GEOMORF – površinska geomorfološka naravna vrednota,
 GGE – gozdnogospodarska enota,
 GGN – gozdnogospodarski načrt,
 GGO – gozdnogospodarsko območje,
 GRT – gozdni rastiščni tip,
 FFS – fitofarmacevtska sredstva,
 igl. – iglavci,
 k. o. – katastrska občina,
 KD – kulturna dediščina,
 KVP – kulturnovarstveni pogoji,
 KVS – kulturnovarstveno soglasje,
 LD – lovska družina,
 list. – listavci,
 LUO – lovsko upravljavsko območje,
 LZ – lesna zaloga,
 MK – Ministrstvo za kulturo,
 MNVP – Ministrstvo za naravne vire in prostor,
 NVDP – naravna vrednota državnega pomena,
 nmv – nadmorska višina,
 PRP – prirastni odstotek,
 RGR – rastiščnogojitveni razred,
 Rk – rastiščni koeficient,

RS – Republika Slovenija,

SAC – posebno varstveno območje po Direktivi o habitatih,

SAZU – Slovenska akademija znanosti in umetnosti,

SLP – splošno ljudsko premoženje,

SVP – stalne vzorčne ploskve,

Uredba - Uredba o varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom (Ur. l. RS, št. 88/05 in nasl.),

ZDLov – Zakon o divjadi in lovstvu,

ZGS – Zavod za gozdove Slovenije,

ZOOL – zoološka naravna vrednota,

ZRSVN – Zavod Republike Slovenije za varstvo narave,

ZV-1 – Zakon o vodah,

ZVKDS – Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije.

1 SPLOŠNI OPIS GOZDNOGOSPODARSKE ENOTE

1.1 Opis naravnih razmer

1.1.1 Lega

Gozdnogospodarska enota Ponikva se nahaja v severozahodnem delu celjskega gozdnogospodarskega območja. Upravno je razdeljena med tri občine in sicer: Polzela, Žalec in Velenje. Položaj enote je razviden iz priložene topografske karte.

Enota meji na jugu in jugovzhodu na GGE Žalec in na vzhodu na GGE Vojnik. Severna meja enote je hkrati območna meja z GGO Nazarje. Najvišjo točko predstavlja Ramšakov vrh s 969,5 m nadmorske višine, najnižjo točko pa najdemo ob Trnavci ob samem prehodu v GGE Žalec in sicer na 285 m nadmorske višine.

Preglednica 1/D-KO: Površina gozdov po katastrskih občinah

Občina	Šifra k. o.	Katastrska občina	Pov. k. o. v GGE *	Pov. gozda k. o. v GGE **	Opomba
Velenje	954	Lipje	401,03	221,27	
Velenje	974	Prelska	475,80	282,07	
Velenje	975	Vinska Gora	219,07	57,53	
Velenje	976	Črnova	381,35	193,28	
Žalec	978	Studence	987,06	595,77	
Žalec	979	Ponikva	861,24	550,35	
Polzela	980	Andraž	1.117,88	587,91	
Polzela	981	Dobrič	624,42	400,74	
		Skupaj	5.067,85	2.888,92	

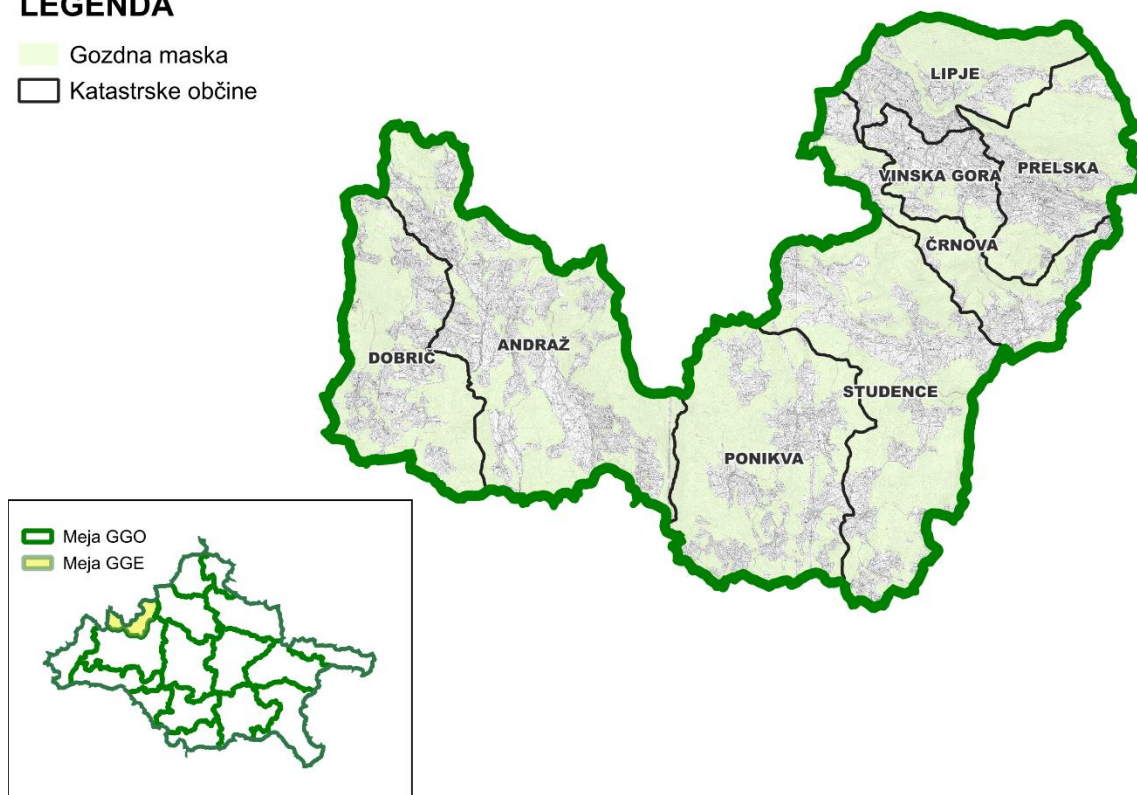
* podatek iz digitalizirane površine k. o., osnova karta 1 : 25 000 (vir: Geodetska uprava Slovenije)

** podatek iz digitalizirane površine gozdne maske (vir: terenski podatki ZGS)

Karta 1: Lega gozdnogospodarske enote

LEGENDA

- Gozdna maska
 Katastrske občine

Detajlna karta v merilu 1:50.000 je prikazana v kartnem delu GGN (Karta št. 1: Pregledna karta).

1.1.2 Relief

Osnovni pečat daje prostoru Ponikovska planota, ki se v zahodnem delu končuje z grebenom Gore Oljke. V severovzhodnem delu GGE se kot odrastek višjega Paškega Kozjaka dvigujejo Radojč, Ramšakov vrh in Temenjaki. Razgibana podoljša najdemo ob rekah Hotunjščica, Ložnica in zgornjem toku Pirešice. V ožjih soteskah so si svoj tok uredile Trnavca, Ponikvica, Vršca in Pirešica v svojem srednjem toku. Apneni grebeni, kraška planota in obrečna podoljša so osnovne oblike reliefa. Najvišji vrhovi v GGE so Gora Oljka (733 m), Ramšakov vrh (970 m), Radojč (936 m) in Temenjaki (806 m). Sicer pa se glavnina površine enote giblje med 400 in 600 m nadmorske višine. Skorajda 95 % gozdov spada v podgorski višinski pas, ki leži med 400 in 800 m nmv. Območje proti severu in zahodu je ravninsko, kjer lahko govorimo o aluvialnih ravninah reke Savinje, ki pa pokriva nadmorsko višino okoli 250-300 m.

1.1.3 Podnebne značilnosti

V enoti prevladuje zmerno celinsko podnebje, ki je nekoliko bolj ostro v višjih predelih. Povprečna letna temperatura se giblje med 9 in 11 °C, v najvišjih predelih je nekoliko nižja. Najtoplejši mesec je julij, ko se ozračje v povprečju ogreje do 21 °C, najhladnejši pa januar s povprečno temperaturo -1 °C.

Količina padavin se giblje med 1.000 in 1.200 mm in rahlo pada od zahoda proti vzhodu enote. Maksimalne padavine so spomladi, maja in junija, ter v jeseni, oktobra in novembra. Najmanj padavin ima Dobrnsko podolje v SV delu enote. Najbolj moker je junij s 140 do 160 mm dežja, najbolj suha pa sta meseca januar in februar. V novembru se pojavlja drugi padavinski višek. Območje je izpostavljeno hladnim severovzhodnim vetrovom, pozimi pa dostikrat prihaja do temperaturne inverzije.

1.1.4 Hidrološke razmere

GGE Ponikva je zelo bogata z manjšimi vodotoki, ki se večinoma prebijajo skozi trde apnene sklade v dolino Savinje. Taki vodotoki so Hotunjščica, Ložnica, Trnava, Vršca in Pirešica. Med Ponikvo in Lokami teče Ponikvica, ki v požiralnikih v Rupah ponikne v podzemlje. Njen naslednji izvir je Peklenščica na sami meji GGE in ima alpski rečni režim, kar pomeni, da največ vode prinaša spomladi in jeseni (taljenje snega in padavine). Vsi potoki se najprej izlivajo v Ložnico, ki pa se pred Celjem izliva v Savinjo. Ob izdatnejših padavinah lokalno zalijejo kmetijske površine in pa prometnice.

1.1.5 Matična podlaga

Enota je z geološkega vidika sorazmerno homogena. Največji del predstavlja iz triasnih apnencev sestavljena Ponikvanska planota. V severnem delu so na grebenu Ramšakovega vrha triadni svetlosivi apnenci, na področju Temenjaka pa triadni dolomit. Podolje pod Temenjekom spada v Dobrnsko podolje sestavljeno iz terciarnih laporjev pomešanih s tufi. V širokem pasu ob Hotunjščici v Andražu so različne kombinacije oligocenskih lapornatih glin, andezitskih tufov, laporjev in peščenjakov. Kot otočki se ob triadni plošči pojavljajo otočki andezita, ki zaradi manjšega obsega nimajo vpliva na tla in relief. Prav tako se v triadne plasti na nekaj mestih vrinjajo mlajše jurske apnene plasti. V ravninskem delu je matična podlaga sestavljena iz mlajših rečnih sedimentov, na katere ima velik vpliv reka Savinja, s svojimi nanosi.

1.1.6 Tla

Nastanek, razvoj in vrsta tal so odvisni od geološke podlage, ki daje tlom neorgansko materialno osnovo in klime. Talni tip definira gozd in gozdni rastiščni tip.

V GGE Ponikva so sledeče vrste tal:

- kisljaka tla in globoka glinasta tla na vulkanskem tufu;
- plitva, v vrtačah srednje globoka pokarbonatna tla;
- sprsteninasta rendzina v strmejših pobočjih nad vodotoki;
- kisljaka tla na tufih, peščenjakih in laporjih.

1.1.7 Krajinski tipi, gozdnatost

Skupna površina GGE Ponikva znaša 5.067,85 ha, od tega je 2.888,92 ha gozdov. Površina gozdnega prostora znaša 2.960,87 ha, od tega je 4,32 ha zaraščajočih površin. Zaraščajočih površin v negozdnem prostoru je 23,9 ha. Celotna enota je uvrščena v gozdno krajino.

V gozdni prostor so vključene gozdne in negozdne površine (senožeti, lazi, manjši osredki znotraj gozda), ki z gozdom predstavljajo neločljivo ekološko oziroma funkcionalno celoto. Rabe negozdnih

površin v gozdnem prostoru so najrazličnejše. Hkrati z izdelavo opisov sestoja smo te površine členili, kot je prikazano v preglednici 2/D.

Preglednica 2/D: Površina gozdnega prostora in struktura negozdnih površin

	Površina (ha)	Delež (%)
Površina gozdnogospodarske enote	5.067,85	100
Gozd	2.888,92	57,0
Ostala gozdna zemljišča	25,93	< 1
- daljnovodi	20,65	< 1
- obore	5,28	< 1
Gozdni prostor	46,02	< 1
- senožeti in lazi (ekstenzivna paša)	26,41	< 1
- zaraščajoče površine	4,32	< 1
- infrastrukturni objekti	14,91	< 1
- drugo	0,38	< 1
Negozdni prostor	2.106,98	41,6
- zaraščajoče površine	23,90	< 1
- ostale površine znotraj negozdnega prostora	2.083,08	41,1

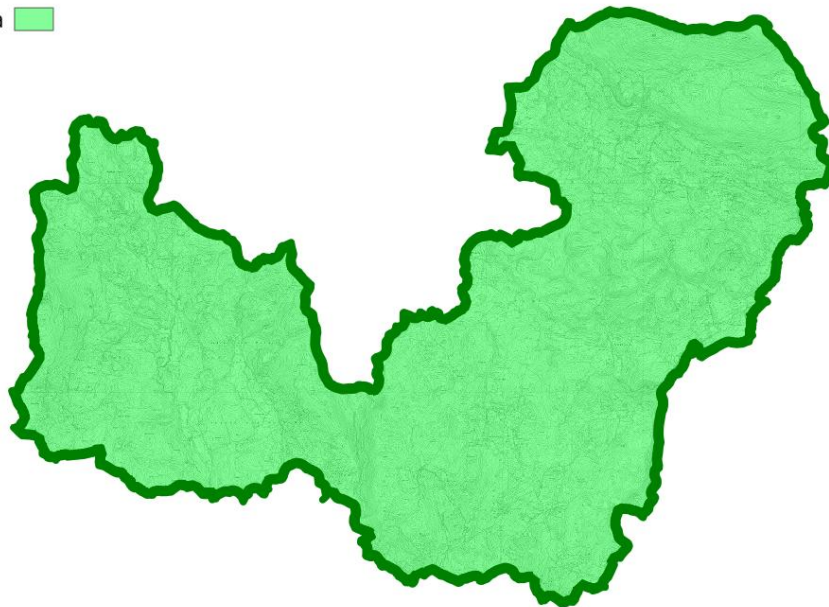
Površina gozda je 2.888,92 ha. Gozdnatost v obravnavani GGE je 57,0 %.

Karta 2: Krajinski tipi v GGE Ponikva

LEGENDA

Krajinski tipi

gozdnata krajina

1.1.8 Vegetacijski oris gozdnogospodarske enote

Za vegetacijski oris GGE Ponikva smo pred začetkom opisov sestojev izvedli fitocenološko delavnico, kjer smo se opisovalci seznanili z določanjem gozdnih rastiščnih tipov. Pri izdelovanju opisov sestojev smo za vsak sestoj določili GRT. Iz teh podatkov smo izdelali karto gozdnih rastiščnih tipov.

Za poimenovanje gozdnih rastiščnih tipov smo uporabili novo tipologijo gozdnih rastišč Slovenije (Kutnar in sod., 2012). Vegetacijske značilnosti smo povzeli po publikaciji Gozdni rastiščni tipi Slovenije (Bončina in sod., 2021).

Glede na fitogeografsko razdelitev spada GGE v predalpsko fitogeografsko območje.

Prevladujeta GRT-ja predalpsko podgorsko bukovje na karbonatih (47 %) in kisloljubno gradnovo bukovje (26 %) in. Razširjeni so še GRT-ji kisloljubno borovje, predalpsko gorsko bukovje in gradnovo bukovje na izpranih tleh.

Povprečni rastiščni koeficient v enoti je 9,0, najvišjega dosega RGR 05 Zasmrečena bukovja na kisljih podlagah ($R_k = 10,8$), sledita RGR 04 RGR Kisloljubni bukovji gozdovi ($R_k = 9,9$) in RGR 02 Podgorski bukovji gozdovi ($R_k = 8,9$). Najnižji R_k imata RGR 09 Kisloljubno borovje ($R_k = 7,0$) in RGR 14 Varovalni gozdovi ($R_k = 4,9$). Zaradi novega ovrednotenja rastiščnih koeficientov po GRT (Pravilnik o določitvi gozdne združbe in rastiščnega koeficienta za gozdno parcelo (Url. I. RS, št.11/17)) so se spremenili rastiščni koeficienti v primerjavi s preteklim ureditvenim obdobjem.

Karta rastišč v merilu 1:25.000 je podana v kartnem delu načrta (Karta št. 3).

Preglednica 3/D-GZ: Površina in delež rastiščnih tipov v GGE

Šifra	Skupina gozdnih rastišč / rastiščni tip	Površina (ha)	Delež (%)
Gradnovo belogabrovje na silikatnih kameninah			
71100	Kisloljubno gradnovo belogabrovje	7,72	0,3
Gričevno-podgorsko gradnovo bukovje na silikatnih kamninah			
73100	Kisloljubno gradnovo bukovje	746,31	25,8
Podgorsko-gorsko bukovje na silikatnih kamninah			
75100	Kisloljubno bukovje z rebrenjačo	75,47	2,6
Vrbovja s topolom, črnojelševje in sivojelševje			
52100	Nižinsko črnojelševje	2,54	0,1
Gričevno-podgorsko bukovje na karbonatnih in mešanih kamninah			
55200	Predalpsko podgorsko bukovje na karbonatih	1.346,68	46,6
55400	Gradnovo bukovje na izpranih tleh	79,14	2,7
Toploljubno bukovje			
59200	Predalpsko-alpsko toplotoljubno bukovje	97,02	3,4
Toploljubni listnati gozdovi			
56100	Bazoljubno gradnovje	26,00	0,9
56300	Alpsko-predalpsko črnogabrovje in malojesenovje	26,71	0,9
Javorovje, velikojesenovje in lipovje			
60100	Pobočno velikojesenovje	6,03	0,2
Podgorsko-gorsko javorovje na silikatnih kamninah			
76100	Javorovje s praprotni	16,95	0,6
Podgorsko-gorsko jelovje na silikatnih kamninah			
77200	Jelovje s trikrpim bičnikom	26,07	0,9
Osojno bukovje			
58100	Osojno bukovje s kresničevjem	47,85	1,7

Šifra	Skupina gozdnih rastišč / rastiščni tip	Površina (ha)	Delež (%)
Gorsko-zgornjegorsko bukovje na karbonatnih in mešanih kamninah			
63200	Predalpsko gorsko bukovje	147,97	5,1
Gradnovo belogabrovje na karbonatnih in mešanih kamninah			
54200	Predalpsko gradnovo belogabrovje	3,03	0,1
Kisloljubno rdečeborovje			
74100	Kisloljubno rdečeborovje	221,83	7,7
Kisloljubno hrastovje			
73200	Kisloljubno hrastovje	11,60	0,4
	Skupaj	2.888,92	100

1.1.8.1 Opis pomembnejših rastiščnih tipov v enoti

➤ **Predalpsko podgorsko bukovje na karbonatih**

V GGE se GRT pojavlja na pretežno prisojnih zmernih pobočjih, predvsem na vzhodnem in zahodnem delu enote na nmv 200 do 800 metrov. Kot geološka podlaga prevladuje dolomitni apnenec. Tla so večinoma rjava pokarbonatna ali rendzine. GRT se nahaja na uravninah in položnejših do srednje strmih pobočjih (0 - 30°).

V drevesni plasti prevladuje bukev (*Fagus sylvatica*) s posamično do skupinsko primesjo smreke (*Picea abies*), gorskega javorja (*Acer pseudoplatanus*) in gradna (*Quercus petraea*). V grmovnem sloju se pojavlja bukev (*Fagus sylvatica*), navadni volčin (*Daphne mezereum*), njivski šipek (*Rosa arvensis*) in puhačolistno kosteničevje (*Lonicera xylosteum*). Zeliščni sloj je pester. Najpogostejše se pojavlja navadna ciklama (*Cyclamen purpurascens*), trpežni golšec (*Mercurialis perennis*) in navadno tevje (*Hacquetia epipactis*), ki je tudi glavna diagnostična vrsta.

V tem višinskem pasu je gosta poselitev, zato je bilo veliko teh gozdov v preteklosti izkrčenih za kmetijsko rabo, nekaj jih je bilo tudi zasmrečenih.

Priporočeno je skupinsko postopno gospodarjenje. Obnova pogostejše poteka na večjih površinah. Prehitra in premočna presvetlitev površin lahko vodi v razrast robide in ostalih neželenih drevesnih vrst. Priporočeno je pospeševanja gradna in plemenitih listavcev na račun smreke.

Produksijska sposobnost rastišča: 8,8.

➤ **Kisloljubno gradnovo bukovje**

V GGE se GRT pojavlja na nižjih predelih po osrednjem delu enote do približno 700 metrov nmv. Matična podlaga je sestavljena iz fliša, skrilavcev, peščenjakov, laporja in glinavcev. Tu nastajajo distrična rjava tla. Rodovitnost tal je srednja.

V drevesni plasti prevladuje bukev (*Fagus sylvatica*), posamično sta ji primešana še pravi kostanj (*Castanea sativa*) in graden (*Quercus petraea*). V manjšem deležu se pojavljajo ostale drevesne vrste: beli gaber (*Carpinus betulus*), smreka (*Picea abies*), rdeči bor (*Pinus sylvestris*) in mali jesen (*Fraxinus ornus*). V revni grmovni plasti najdemo navadno krhliko (*Frangula alnus*). V zeliščni plasti se pojavljajo: belkasta bekica (*Luzula luzuloides*), grozdasta škržolica (*Hieracium racemosum*) in navadni črnilec (*Melampyrum pratense*).

V preteklosti so bili ti gozdovi močno izkrčeni, predvsem za kmetijske namene in naselja. V njih se je steljarilo, nabiralo kostanj, paslo živino in oglarilo.

Priporočeno je skupinsko postopno gospodarjenje, s katerim je mogoče oblikovati različne strukture, saj so sestojne razmere raznolike in pester. Mogoča je vzgoja kakovostnega gradna. Delež smreke ni priporočljivo povečevati, smiselno jo je vzgajati v obliki posamične ali šopaste primesi.

Produksijska sposobnost gozdnih rastišč: 8,3.

➤ **Predalpsko gorsko bukovje**

V GGE se GRT pojavlja na severno-vzhodnem delu enote nad 700 metri nmv, kjer prehaja iz predalpskega podgorskega bukovja. GRT se pojavlja na apnencu in dolomitu na rjavih pokarbonatnih tleh, izpranih rjavih tleh ter na rendzinah. Značilna je pogosta precejšnja skalnatost.

V drevesni plasti prevladuje bukev (*Fagus sylvatica*), sledi ji smreka (*Picea abies*) in plemeniti listavci. V naravni drevesni sestavi je večinoma bukev. V zeliščni plasti najdemo velecvetno mrtvo koprivo (*Lamium orvala*), navadno glistovnico (*Dryopteris filix-mas*) in deveterolistno konopnico (*Cardamine bulbifera*).

Možna je vzgoja kakovostne bukve in gorskega javorja. Značilna so majhna tveganja pri gospodarjenju, velika produkcija in hkrati stabilnost sestojev.

Produkcijska sposobnost rastišča: 9,3.

➤ **Kisloljubno rdečeborovje**

Ti gozdovi se pojavljajo v osrednjem delu GGE na nekaterih skrajnih suhih rastiščih predvsem grebenih in vrhovih v nižinskem in gričevnatem pasu. Matično podlago gradijo skrilavi glinavci, peščenjaki, konglomerati in ilovice. Tla so plitka do srednje globoka, kislila in siromašna s hranilili. Rdečeborovja v nižinah smatramo kot dolgotrajni sukcesijski stadij kisloljubnih bukovih rastišč, na skrajnih rastiščih pa kot naravno prisoten rastiščni tip.

V drevesni plasti prevladuje rdeči bor (*Pinus sylvestris*), ki so mu primešani navadni kostanj (*Castanea sativa*), graden (*Quercus petraea*) in smreka (*Picea abies*). Grmovna plast je slabo razvita in jo gradi navadna krhlika (*Frangula alnus*). Zeliščna plast je zaradi dobre osvetljenosti bujno razvita in jo gradijo kisloljubne vrste kot so: borovnica (*Vaccinium myrtillus*), navadni črnilec (*Melampyrum pratense*), vijugava masnica (*Deschampsia flexuosa*), brusnica (*Vaccinium vitis-idaea*), kijasti lisičjak (*Lycopodium clavatum*) in belkasta bekica (*Luzula luzuloides*).

Produkcijska sposobnost gozdnih rastišč: 5,7.

1.1.9 Živalski svet

Pomemben del gozdnega ekosistema predstavljajo prostoživeče divje živali. Glede načina upravljanja z njimi ločimo dve skupini, divjad in zavarovane živalske vrste. Poseganje v populacije in njihovo usmerjanje je omogočeno pri večini vrst divjadi. Podrobnejše usmeritve in ukrepi za upravljanje z divjadjo in njenim okoljem v enoti so opredeljeni v Dvoletnih načrtih lovsko upravljaljskega območja.

Od divjadi je v GGE Ponikva stalno prisotna in lovsko upravljaljsko najpomembnejša vrsta srnjad. Sledita ji divji prašič in gams. Občasno se lahko v enoti pojavlja tudi damjak in navadni jelen. Od male divjadi je najštevilčnejša lisica, sledijo kuna belica, šakal, poljski zajec, jazbec, navadni polh in kuna zlatca. Med pticami je razmeroma pogosta siva vrana, raca mlakarica, sraka in šoja. V zadnjem desetletju se je zelo zmanjšala gostota fazana in poljske jerebice. Izjemno redki sta še pižmovka in nutrija. Prehranski in bivalni pogoji za prostoživeče živali v enoti so razmeroma dobri. Pestrost oz. raznolikost kmetijskih kultur in precej visok delež gozdnih robov omogočajo za rastlinojede vrste ustrezno prehransko ponudbo.

Od zavarovanih živalskih vrst so v enoti stalno prisotni krokar, kormoran, bela štoklja, dihur, vidra, poljska vrana, siva čaplja, zelena in črna žolna, veliki detel, črna štoklja, golob grivar, krehelj, črna liska, mali in čopasti ponirek, vodomec, kukavica ter mala in velika podlasica. Med ujedami so dobro zastopane kanje, kragulji, postovke in skobci. V okolju prilagojenem obsegu so v GGE Ponikva prisotne tudi številne vrste sov. Gozdnih kur na tem območju že več desetletij ni bilo zaznanih. Zastopanost ptic pevk v enoti je razmeroma dobra in dokaj stabilna. Od občasno in vse leto prisotnih vrst so najštevilčnejši domači vrabec, sinica, taščica, pogorelec, zelenec, kmečka lastovka, muhar, kos, lišček, ščinkavec itn. Razmeroma dobro so v enoti zastopani tudi golob grivar in navadna grlica.

Srnjad (*Capreolus capreolus*)

Je v enoti dobro in prostorsko enakomerno zastopana vrsta. Trenutno stanje v populaciji je dokaj stabilno. V zadnjem desetletju zaznavamo zmeren upad njene številčnosti. Vitalnost in zdravstveno stanje živali je dobro, pri nekaterih uplenjenih osebkih se zaznava prisotnost podkožnih in črevesnih zajedavcev ter nosnega zolja. Vpliv srnjadi na gozdno mladje v enoti je v odnosu do zagotavljanja

gozdno gojitvenih ciljev sprejemljiv. Škode na kmetijskih in gozdnih kulturah so glede na lovsko gospodarski pomen vrste povsem sprejemljive oz. nepomembne.

Gams (*Rupicapra rupicapra*)

Je posamično prisoten na skrajnem severovzhodnem delu GGE Ponikva kamor prihaja iz Paškega kozjaka. Občasno je prisoten na območju Radojča in Ramšakovega vrha. V zimskem in zgodnjem spomladanskem času se gams pogosteje nahaja na toplejših južnih legah, poraslih s travinjem, kjer zadovoljuje svoje prehranske potrebe. Populacija zadnjih nekaj let številčno nazaduje, kar se odraža tudi na trofejni vrednosti uplenjenih osebkov in slabši realizaciji načrtovanega odvzema.

Divji prašič (*Sus scrofa*)

Je vrsta, katere številčnost se je v zadnjem desetletju povečala. Dokaj pogost je v večjih gozdnatih območjih, zadnje desetletje pa je stalno prisoten tudi v nižje ležečih, kmetijsko intenzivnejših predelih enote. Zaradi širitve v prostoru in specifičnega načina gibanja je prašič prisoten vse od dna Savinjske doline oziroma njenih obronkov, pa do najvišjih vrhov GGE. Naraščanje številčnosti se odraža predvsem na škodah v kmetijstvu. Z ritjem po travnikih, poškodbah na koruzi, ostalih žitaricah in krompirju povzroča vse večje preglavice lastnikom zemljišč in lovskim družinam, ki so odgovorne za povračilo nastale škode. Upravljalci lovišč so po Zakonu o divjadi in lovstvu (Ur. l. RS. št. 16/04) dolžni zagotoviti sredstva za zaščito kultur, lastnik pa jih je dolžan na primeren način uporabljati, sicer ni upravičen do povračila nastale škode. Divji prašič v gozdovih ne povzroča škod. Z ritjem po tleh ustvarja pogoje za naravno nasemenitev drevesnih in grmovnih vrst. Vse pogostejši obrodi gradna, bukve in domačega kostanja omogočajo ugodne pogoje za rast populacije. Posledica tega je, da se številčnost dviguje in vse težje jo je obvladovati z odstrelom. Milejše zime in krajša obdobja pokritosti tal s snegom predstavljajo resno oviro pri realizaciji odstrela, hkrati pa omogočajo večje preživetje mladičev ter posledično rast populacije. Cilj upravljanja z divjim prašičem je občutno zmanjšati številčnost na okolju sprejemljivo vrednost, pri tem pa je potrebno vzdrževati primerno starostno in spolno strukturo vrste ter uravnavati socialna razmerja v populaciji. Zdravstveno stanje divjega prašiča je dobro, rezultati rednih pregledov uplenjenih živali po trihinozi in klasični prašičji kugi so negativni.

Lisica (*Vulpes vulpes*)

Populacija lisic na območju GGE je dokaj stabilna z manjšimi medletnimi nihanji, ki so pogojena predvsem z naravnimi prehranskimi viri (gostote talnih glodavcev in drugih malih sesalcev). Lisica je pomemben plenilec in regulator male poljske divjadi, nekaterih zavarovanih vrst in domačih živali. Medletna nihanja so tudi posledica obolevnosti zaradi garjavosti, ki se občasno pojavila kot omejitveni dejavnik prevelike populacijske gostote. Pojav stekline v zadnjem desetletju ni bil zaznan.

Šakal (*Canis aureus*)

Je vse bolj pogosta divjad v nižinskih območjih enote, kjer se je začel pojavljati v zadnjem desetletju. Izrazito naraščajoč populacijski trend se izraža tudi s škodami na domačih živalih in medvrstnim odnosom – plenjenjem številnih prostoživečih živalskih vrst v ekosistemu (npr. srnjadi, malih sesalcev, d. prašiča, poljske divjadi, itn.).

Kuna belica (*Martes foina*), kuna zlatica (*Martes martes*)

Obe vrsti kun sta v GGE Ponikva dobro zastopani in prilagojeni razmeram v habitatih vrst. V okolju sta izjemno koristni, predvsem za uravnavanje ekološkega ravnotežja malih glodavcev. Njuna številčnost je v veliki meri pogojena s prehranskimi viri in drugimi bivalnimi pogoji v naravi. Odstrel na stanje v populacijah nima zaznavnega vpliva. Vpliv belice je lahko deloma moteč, odraža se predvsem s škodami na nepremičninah in domačih živalih.

Jazbec (*Meles meles*)

Je stalno prisotna in številčno dokaj stabilna vrsta divjadi v enoti. Medletna populacijska nihanja se lokalno odražajo tudi s škodami na kmetijskih kulturah (npr. koruzi). Občutljivost na bolezni in izgube jazbecev v prometu sta glavna dejavnika omejevanja številčnosti.

Poljski zajec (*Lepus europaeus*)

Številčnost populacije poljskega zajca v GGE je razmeroma majhna in zadnja leta zmerno nazaduje. Stanje v populaciji je odvisno predvsem od okoljskih – vremenskih razmer, človekovih dejavnosti in medvrstnih odnosov (plenjenja) z ostalimi vrstami v ekosistemu. Glavni omejitveni dejavnik rasti številčnosti je vpliv malih zveri, ptic ujed, vranov in krokarja. Odvzem poljskega zajca je simboličen, razmeroma velik del je posledica izgub v prometu.

Raca mlakarica (*Anas platyrhynchos*)

Mlakarica je stalno prisotna divjad v vseh vodotokih in manjših vodnih telesih v enoti. Njena številčnost je optimalna, usklajena z naravnimi prehranskimi in bivalnimi pogoji okolja. Odvzem vrste z odstrelom je izjemno majhen in za uravnavanje populacije nepomemben.

Sraka (*Pica pica*), šoja (*Garrulus glandarius*) in siva vrana (*Corvus cornix*)

Sraka, šoja in siva vrana so dobro zastopane in dokaj številčne vrste divjadi v GGE. Občasno se zaznava prekomeren vpliv sive vrane v okolju, ki je prepoznan s škodami v kmetijski proizvodnji - na žitih, koruzi, silažnih balah in medvrstnim odnosom do ostalih prostoživečih živalskih vrst.

1.1.9.1 Kakovost habitatov živalskih vrst

Prehranske in bivalne razmere za prostoživeče divje živali v GGE Ponikva so ugodne in dokaj stabilne. Odvisne so od številnih okoljskih dejavnikov kot so: vremenske spremembe, globalno segrevanje in s tem povezani obrodi drevesnih in grmovnih vrst, zaraščanje kmetijskih zemljišč, ukrepi v kmetijski proizvodnji, človekovi vplivi, itn. Oblike kmetovanja se zadnja desetletja spreminjajo v smeri ekološke pridelave poljščin, pri čemur je potrebno izpostaviti predvsem kontrolirano uporabo fitofarmaceutskih sredstev za zatiranje različnih bolezni in škodljivcev ter okolju prijaznejša obdelava kmetijskih kultur. Kakovost habitatov se izboljšuje tudi z izvajanjem biotehničnih in biomeliorativnih ukrepov, ki jih v okolju izvajajo upravljavci lovišč, hkrati pa tudi lastniki zemljišč zadovoljivo sodelujejo pri ukrepih za izboljšanje prehranskih in bivalnih pogojev divjadi. Slednji so delno subvencionirani s strani države oz. resornega ministrstva za kmetijstvo in gozdarstvo.

Vse večjo težavo pri upravljanju z divjadjo predstavljajo raznovrstne aktivnosti ljudi v naravi, ki so pogosto stresne za divje živali in jih je težko ustrezno regulirati. Pomembno oviro za divjad v enoti predstavlja omrežje javnih prometnic in ograjevanje za namen paše drobnice ter govedi. Pri gospodarjenju z gozdovi se dokaj dobro upošteva vpliv, pomen in odnose med divjadjo v ekosistemu. Poleg vnašanja plodonosnih drevesnih vrst se skupaj z lastniki zemljišč in lovci v prihodnje načrtuje vzdrževanje in revitaliziranje posameznih površin, ki služijo za izboljšanje prehranskih razmer divjadi (krmne njive, pasišča, grmišča, gozdne jase, mokrišča ...) v gozdnem prostoru. V pogledu trajnega upravljanja z divjadjo in gozdovi je potrebno izpostaviti premajhen delež naravnih mladovij v primerjavi z modelnim stanjem, kar lahko ponekod predstavlja vzrok povečanega vpliva rastlinojedih parkljarjev na gozdno mladovje. Drevesna sestava gozdov v GGE je s stališča zagotavljanja prehranskih virov ustrezna.

V preglednici 4 so navedene usmeritve in ukrepi za doseg dolgoročnih ciljev upravljanja z divjadjo v GGE.

Preglednica 4: Kakovosti oziroma ohranjenosti habitatov posameznih vrst in skupin prostoživečih divjih živali

Vrsta	Zahteve do habitata	Stabilnost populacije	Ekspertna ocena o stanju habitata	Nujni ukrepi
Srna	Prehransko in bivalno pester gozdni rob, gozdnata krajina, travišča, mirne cone, raznomerni gozdovi z dovolj mladovij, mir v območjih gostitve.	Stabilna	Premajhen delež gozdnih mladovij, (posledično poškodbe na gozdnih mladovij), zadovoljiv delež gozdnega roba, motnje v okolju.	Z intenzivnim gospodarjenjem vzpostaviti modelno stanje razvojnih faz gozda, kontrola človekovih vplivov v okolju – gozdarski nadzor.
Gams	Prehransko primerna, skalovita območja, mir v habitatu.	Stabilna - padajoča	Nemir, pohodništvo v območjih prisotnosti vrste – stres živali. Izraziteje pozimi in v času kotitve mladičev (posledično izgube divjadi, bolezni ...).	Zagotavljanje miru in kontrola dejavnost v zimsko pomladnih mesecih (pohodništvo, vožnja s kolesi in motornimi vozili, sečnja ...).
Divji prašič	Večji gozdni kompleksi, raznovrstna drevesna sestava – plodonosne	Nihajoča – stabilna	Premajhen delež mladovij, motnje v območjih prisotnosti	Vzpostavitev modelnega stanja razvojnih faz in drevesne sestave gozda,

Vrsta	Zahteve do habitata	Stabilnost populacije	Ekspertna ocena o stanju habitata	Nujni ukrepi
	vrste, močvirja, kaluže, koridorji za prehajanje med ekosistemi, gozdna mladovja.		vrste (posledično prostorske širitve, izgube divjadi, škode, bolezni, itn.)	kontrola človekovih vplivov v okolju – gozdarski nadzor. Regulacija številčnosti z odstrelom.
Male zveri	Biotsko raznovrstni in fragmentirani habitati, območja lisičin, prehranskih virov.	Stabilna - nihajoča	Negativni vplivi človeka, vpliv psov.	Gozdarski nadzori, kontrola gibanja psov in dejavnosti človeka v okolju.
Mala divjad, ptice	Biotska in krajinska pestrost, hrana, skrivališča, gnezdišča, mirne cone, zimovališča.	Stabilna - padajoča	Vpliv kmetijstva, gozdarstva, prometa, medvrstnih vplivov – plenilstva, človekovih dejavnosti v okolju.	Gozdarski nadzor, splošna osveščenost javnosti, ohranjanje naravnih habitatov vrst (remiz, grmišč, močvirij, gozdnih ostankov, ...). Regulacija plenilcev.

1.2 Površina in lastništvo gozdov

V GGE Ponikva znaša površina gozdov 2.888,92 ha. GGE je v treh občinah, in sicer Žalec, Polzela in Velenje. Površina gozdov se v primerjavi s prejšnjim GGN zmanjšala. Malo se je povečala površina v državnih gozdovih in zmanjšala v zasebnih gozdovih.

Preglednica 5: Spremembe gozdnih površin v posameznih ureditvenih obdobjih

Ureditveno obdobje	Skupna površina gozdov v ha
1995 – 2004	2.875,66
2005 – 2014	2.948,30
2015 – 2024	2.895,71
2025 – 2034	2.888,92

Preglednica 6/LP: Površina gozdov po lastniških kategorijah

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda (ha)	2.558,13	326,56	4,23	2.888,92
Delež (%)	89	11	< 1	100

Preglednica 7: Površina gozdov v občinah znotraj GGE

Občina	Površina občine znotraj GGE	Površina gozda v občini znotraj GGE	Gozdnatost (%)
Velenje	1.848,30	1.146,04	62,0
Polzela	1.688,50	953,88	56,5
Žalec	1.531,05	789,00	51,5
Skupaj	5.067,85	2.888,92	57,0

Preglednica 8/LS: Posestna sestava zasebnih gozdov

Velikost gozdne posesti	Sestava v %			
	po številu posestnikov		po gozdni površini	
	% v razredu	kumulativa (%)	% v razredu	kumulativa (%)
do 1 ha	52	52	8	8
1 do 5 ha	35	87	34	42
5 do 10 ha	8	95	24	66
10 do 30 ha	5	100	30	96
nad 30 ha	0	100	4	100
Skupaj	100		100	

* pri številu posestnikov je upoštevan le eden-največji lastnik

Preglednica 9/D-LS: Razvoj posestne sestave

Velikost gozdne posesti	Delež (%) Leto 2005	Delež (%) Leto 2015	Delež (%) Leto 2025	Število lastnikov	Število lastnikov (kumulativa)
do 1 ha	64	61	52	674	674
1 do 5 ha	29	30	35	448	1.122
5 do 10 ha	5	7	8	107	1.229
10 do 30 ha	2	2	5	58	1.287
Nad 30 ha	0	0	0	3	1.290

Vseh lastnikov je 1.290 kar pomeni, da je povprečna lastnina posameznega lastnika zasebne gozdne posesti velika 2,0 ha. Če ne upoštevamo solastnikov, je velikost zasebne gozdne posesti 2,9 ha.

Velikostna struktura gozdne posesti se je nekoliko spremenila. Povečal se je delež lastnikov, ki imajo gozdno posest veliko od 1 do 5 ha in zmanjšal delež lastnikov, ki imajo gozdno posest veliko 1 ha. Povečal se je tudi delež lastnikov, ki imajo posest veliko od 10 do 30 ha.

1.3 Odprtost gozdov s prometnicami in razmere za pridobivanje lesa

Osnovno cestno omrežje v GGE Ponikva predstavljata regionalni cesti od Arje vasi do Velenja ter od Ponikve do Velenja. Vmes je pestro omrežje lokalnih prometnic, katerega v posameznih bolj gozdnatih predelih dopolnjujejo še gozdne prometnice. Glede na konfiguracijo terena je del prometnic za gospodarjenje z gozdovi problematičen, saj se prometnice nahajajo v ozkih dolinah. V takšnih primerih je težje zagotavljati ustrezne deponije za začasno deponiranje lesa ob samih prometnicah. Prav tako pa tudi spravilo iz pobočja predstavlja precej problematičen postopek ob samih cestah, na katerih se odvija promet. Osnovna funkcija javnih prometnic, ki je povezovanje med naselji in posameznimi zaselki je v območju GGE Ponikva zelo izrazita. Gre za zelo poseljeno območje z velikim številom dnevnih migrantov in razmeroma majhnim številom kmetov.

Vse gozdne prometnice v GGE Ponikva so opredeljene kot produktivne prometnice. Potekajo preko gozdnih površin, deloma pa tudi izven gozda, vendar v pasu 200 metrov od obstoječega gozdnega roba.

V GGE Ponikva skladno z določili Uredbe o pristojbini za vzdrževanje gozdnih cest (Ur. l. RS št. 8/94, 20/95, 42/98, 12/99, 25/02, 35/03, 31/05, 9/06, 32/07, 36/09, 103/10, 35/12, 101/13 – ZDavNepr, 22/14 – odl. US in 42/15) oziroma skladno z veljavno zakonodajo ni opredeljenih območij, ki s cestami niso odprta.

Prekategorizacij gozdnih prometnic v preteklem ureditvenem obdobju ni bilo.

Preglednica 10/D-C: Odprtost gozdov s cestami

Vrsta cest	Produktivne km	Povezovalne km	Skupaj km	Gostota cest m/ha
Gozdne ceste*	29,99	0,00	29,99	10,38
Javne ceste**	59,28		59,28	20,52
Skupaj	89,27		89,27	30,90

* pri gozdnih upoštevana grafična dolžina cest znotraj meja GGE

** za izračun dolžine javnih cest so podatki zajeti dne 25. 2. 2021 (zajem za izdelavo ON)

V kolikor pri obračunu odprtosti ne upoštevamo površine varovalnih gozdov, je gostota cest v GGE Ponikva 32,08 m/ha.

Produktivne in povezovalne ceste smo določili na naslednji način:

- Javne ceste – produktivna cesta v območju gozda in v pasu 50 metrov od obstoječega gozdnega roba. Pri tem posebej nismo preverjali morebitnih ovir za dostop do gozda, saj je v območju GGE umestitev objektov v prostor takšna, da je možen dostop do gozda z manjšimi prilagoditvami praktično na celotnem območju. Povezovalnih cest v omrežju javnih prometnic nismo določali.
- Gozdne ceste – produktivne ceste so tiste, ki potekajo preko gozdnih površin in v pasu 200 metrov od obstoječega gozdnega roba. Vsi preostali odseki so vključeni v povezovalne gozdne ceste.

Karta cestnega omrežja ter površin potencialno najugodnejših načinov spravila v merilu 1:25.000 je podana v kartnem delu načrta (Karta št. 11).

Preglednica 11/ SPR: Spravilne razmere (potencialne vrste spravila)

Način spravila	Površina		Spravilna razdalja - v %					
	ha	%	do 200 (m)	200-400 (m)	400-600 (m)	600-800 (m)	800-1200 (m)	nad 1200 (m)
S traktorjem	1.867,31	80	11	54	32	2	2	0
Kombinirano I	451,44	19	10	51	31	8	0	0
Kombinirano II	12	1	3	-	97	0	0	0
Skupaj	2.330,75	100	11	53	32	3	1	0

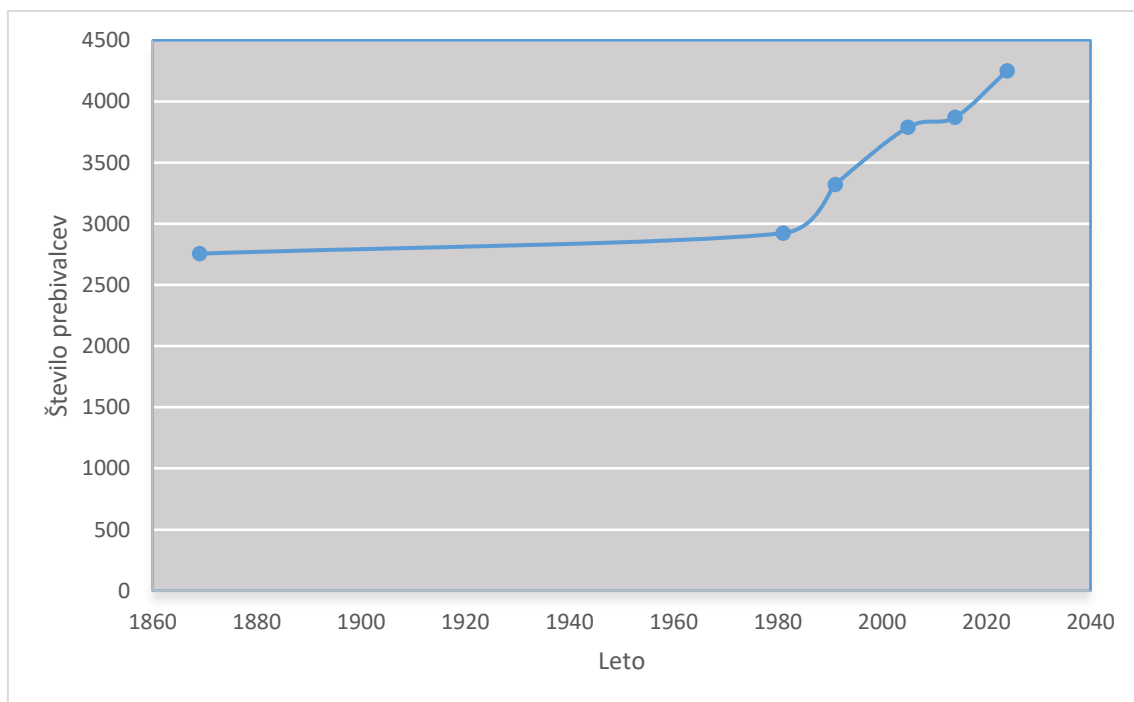
Glede na lastniške razmere in tradicijo gospodarjenja z gozdovi v GGE Ponikva še vedno prevladuje spravilo po tleh – vlačenje s traktorjem, se pa dviga delež spravila po kolesih – izvoz lesa s traktorsko prikolico. Posledično so potrebne vse večje prilagoditve gozdnih vlak in pa deloma tudi spremenjeni deponijski prostori, saj izvoz s traktorsko prikolico omogoča bolj koncentrirano zlaganje gozdnih lesnih sortimentov ob kamionski cesti.

GGE Ponikva je v velikem delu glede na konfiguracijo terena opredeljena kot kraški svet. Za ta svet so značilne posamezne vrtače in drugi kraški pojavi, spravilo lesa pa zahteva nekoliko večjo gostoto gozdnih vlak. Analiza izkazuje, da je v GGE Ponikva nekako 10 % površine primerno odprte z gozdnimi vlakami (gostote naj 120 m/ha), prevladujejo pomanjkljivo odprta območja (gostote od 61 in 120 m/ha), še vedno pa ostaja kar 37 % površine pomanjkljivo odprte z gozdnimi vlakami (pod 60 m/ha). Seveda je potrebno tu upoštevati, da je ta gostota ocenjena, glede na mikrolokacije pa lahko tudi oblika površja variira proti gričevnatemu svetu, ki ima drugačno razmerje odprtosti.

Ob pregledu stanja gozdnih vlak bi težko izpostavili posamezna območja, ki so pomanjkljivo odprta. Gre zgolj za manjše površine, velike nekaj 10 hektarjev. Delno so to strma pobočja, delno pa površine, na katerih lastniki ne gospodarijo intenzivno in posledično tudi ne gradijo gozdnih vlak. Nekaj teh površin najdemo na Temenjaku, del pa tudi na Gori Oljki. Ob pregledu omrežja gozdnih vlak izstopa tudi površina vzdolž potoka Trnave v osrednjem delu GGE Ponikva, kjer gre za izrazito strma pobočja.

1.4 Družbeno gospodarske razmere

Za GGE Ponikva je značilna razpršena poselitev. Večji del prebivalcev živi v manjših strnjenih zaselkih, vmes pa ležijo številne samotne kmetije. Bivša naselja počitniških hišic ponekod spreminjajo v mešana naselja. Veliko lastnikov se iz doline seli v počitniške objekte na Sevniku, Gorčah. Demografske razmere v enoti nam prikazuje spodnji grafikon. Gibanje števila prebivalcev po posameznih letih smo povzeli iz podatkov SI-stat.

Grafikon 1: Gibanje števila prebivalcev v posameznih letih

V območju GGE je bila opazna rahla stalna rast prebivalstva, ki se je ustavila v zadnjem desetletju. Podatki so povzeti iz podatkovne baze Statističnega urada RS (vpogled dne 6. 5. 2024). Upoštevani podatki so zbrani po naseljih iz vseh treh občin.

Pri ugotavljanju točnega števila prebivalstva v GGE smo vključili 8 naselij oz. katastrskih občin. Leta 2024 je bilo v GGE Ponikva 3.634 prebivalcev.

1.5 Gospodarske in druge dejavnosti, povezane z gozdom

1.5.1 Lovstvo

Na območju GGE Ponikva z divjadjo in lovišči upravljajo Lovske družine (v nadaljevanju: LD) Polzela, Dobrna, Velenje, Oljka Šmartno in Žalec, ki so organizirane v skladu z Zakonom o društvih in Zakonom o divjadi in lovstvu. Upravljanje temelji na določenih lovsko upravljavskih načrtov ter koncesijske pogodbe med RS in posameznimi LD za obdobja 2009 – 2029. Z namenom enotnega upravljanja z divjadjo so vsa zgoraj navedena lovišča združena v Savinjsko-Kozjansko lovsko upravljavsko območje (v nadaljevanju: LUO) ali ožje v lovsko upravljavski bazen Paški Kozjak. Temeljna in lovsko gospodarsko najpomembnejša vrsta divjadi v GGE je srnjad, v zadnjih desetletjih pa se je močno povečal pomen upravljanja z divjim prašičem. Po letu 2020 se v GGE izraziteje povečuje prisotnost šakala. Pomembno je še upravljanje s poljsko divjadjo in malimi zvermi. V nekaterih delih GGE je prisoten še gams, navadni jelen in damjak sta v enoti izjemno redki vrsti divjadi.

LD redno izvajajo biotehnične in biomeliorativne ukrepe, ki so opredeljeni z letnimi načrti lovišč, hkrati pa tudi lastniki zemljišč z odobravanjem sodelujejo pri ukrepih za izboljšanje prehranskih in bivalnih pogojev divjadi. Odnosi lovcev z lastniki zemljišč so dokaj dobri, velika večina škodnih postopkov je sporazumno zaključenih. Vpliv divjadi, izražen s škodami na kmetijskih kulturah je treba odgovorno obravnavati. Pri tem je nujno sodelovanje upravljavcev lovišč, lastnikov zemljišč, lokalnih skupnosti in ZGS pri skupnem reševanju nastalih problemov. Poleg zagotavljanja preventivne zaščite problematičnih območij je potrebno nenehno sodelovanje in pomoč na vseh področjih, ki zadevajo upravljanje z divjadjo. Lovci za zmanjšanje škod od divjadi uporabljajo tudi tehnične ukrepe varovanja premoženja (mreže, električni pastirji) ter kemična odvrčala.

Na spodnji preglednici ter na pregledni karti je razviden delež in pa lega lovišč, ki so na območju GGE.

Preglednica 12/D-LD: Pregled lovišč

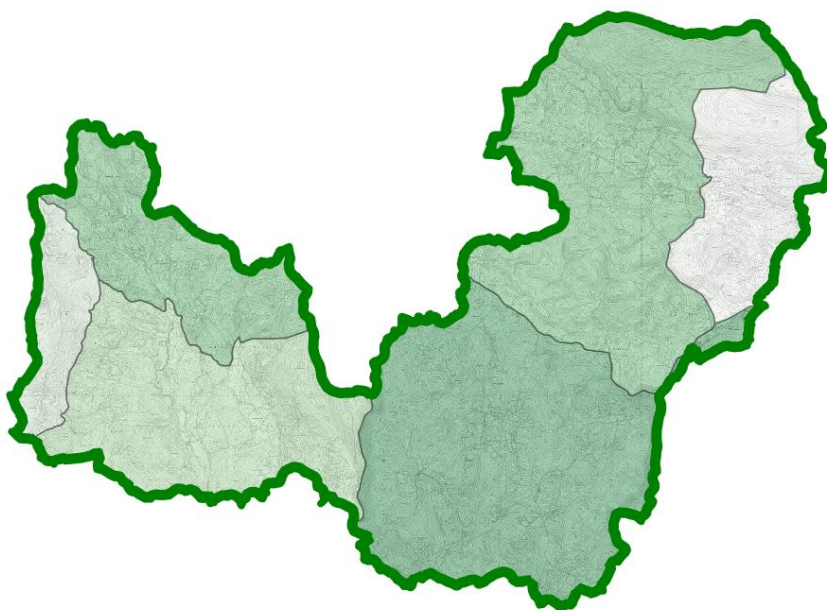
Šifra LD	Ime LD	Površina lovišča (ha)	Površina lovišča v GGE (ha)	Površina gozda v lovišču v GGE (ha)	Delež %	Opomba *
902	Oljka	2.636,59	239,56	182,42	6,3	del
905	Žalec	5.388,36	1.487,80	937,99	32,5	del
904	Polzela	3.970,53	945,02	524,6	18,2	del
906	Dobrna	4.508,70	510,92	302,63	10,5	del
903	Velenje	5.868,26	1.884,55	941,28	32,6	del
Skupaj			5.067,85	2888,92	100	

Karta 3: Pregledna karta lovišč

LEGENDA

Lovišča

- DOBRNA
- OLJKA
- POLZELA
- VELENJE
- ŽALEC

Pri upravljanju z divjadjo je v odnosu med lovci in lastniki zemljišč pomembno stalno usklajevanje različnih interesov. V smislu reševanja problematike škod od divjadi je potrebno aktivno sodelovanje upravljavcev lovišč, lastnikov kmetijskih in gozdnih posestev, lokalnih skupnosti ter ZGS pri skupnem reševanju nastalih problemov. Poleg zagotavljanja preventivne zaščite problematičnih območij je potrebno permanentno sodelovanje in pomoč na vseh področjih, ki zadevajo upravljanje z divjadjo. Upravitelji lovišč poleg različnih ukrepov v loviščih za zmanjševanje škod na kmetijskih kulturah uporabljajo tudi tehnične ukrepe (mreže, električni pastirji) ter kemična odvrčala.

ZGS ocenjuje, da so odnosi med lovci in lastniki zemljišč v GGE dokaj dobri. Za reševanje morebitnih nesoglasij je treba vzpostaviti spoštljiv in kulturn dialog med vsemi deležniki v postopkih.

1.5.2 Kmetijstvo

Kmetijstvo na območju GGE Ponikva temelji predvsem na tradicionalnih kmetijah, ki pa se morajo prilagoditi novim izzivom, ki jih prinašajo podnebne spremembe. Opazen je trend opuščanja manjših kmetij, saj se mladi poslužujejo drugih načinov življenja. Vendar je na drugi strani trenutno tudi kar nekaj mladih prevzemnikov kmetij, ki aktivno prispevajo k razvoju sodobnega kmetijstva.

Na območju tako prevladuje tradicionalno kmetijstvo s pridelavo žit, zelenjave in sadja, ter seveda v največji meri zastopana mesna in mlečna predelava. Pomembno pa je tudi omeniti, da je poleg mesa in mlečnih izdelkov les skoraj edini možen vir financiranja na kmetijah. Na območju prevladujejo krave molznice, s poljedelske dejavnosti pa je pomembno omeniti predvsem predelavo žit (pšenica in koruza), poleg tega pa se na večjih kmetijah poslužujejo predelave različnih vrst trav za domačo oskrbo goveda. Vendar je kljub temu potrebno poudariti, da je na območju GGE Ponikva večji delež živinoreje kot poljedelstva. Opazno je tudi, da vse več kmetij uvaja dopolnilno dejavnost, kot sta kmečki turizem in domača obrt, kjer imajo dobre pogoje za prodajo tržnih viškov, kar pa omogoča lega med Celjem, Velenjem in Savinjsko dolino.

1.5.3 Poselitev

Za celotno območje GGE je značilna izredno nizka gostota prebivalstva, območje je pretežno ruralno, z manjšo gostoto poselitve. Kljub temu pa je zadnje čase opazen trend blage urbanizacije, ki sloni predvsem na turizmu in agroturizmu. Največ ljudi živi v večjih ali manjših skupinah v obliki zaselkov z manjšim številom hiš. Ta naselja so se razvila skozi več stoletij na varnih in zanimivih lokacijah. Večja strnjena naselja so le ob regionalni cesti Celje – Velenje. Zaradi racionalne dnevne migracije se ta naselja tudi najhitreje širijo. Iz bivših počitniških naselij nastajajo s stalno naselitvijo lastnikov mešana naselja z spremenjenimi zahtevami in drugačnim načinom življenja. Potrebna je sprememba komunalne ureditve krajev (pitna voda, čiščenje odplak) in stalno zimsko vzdrževanje prometnic. Pozidani gozdni robovi ponekod ovirajo dostop do gozda in tako dražijo ali pa celo onemogočajo gozdno proizvodnjo.

1.5.4 Infrastruktura

Razgibanost cestnega omrežja v GGE Ponikva je posledica zelo razgibanega reliefa. Večjih sprememb v primerjavi s preteklim ureditvenim obdobjem ne beležimo. Lokalne prometnice so povečini asfaltirane. S širitvijo območij pozidave pa se hitro širijo tudi potrebe po kvalitetnejših dostopih do bivališč. Razmejitev med lokalnimi in gozdnimi cestami je zelo stabilna. Gozdne ceste so v celoti še v makadamski izvedbi.

Zaradi kraškega sveta je potrebno ob novih virih pitne vode zagotoviti tudi kvalitetno čiščenje odplak. Neočiščena voda namreč ne sme pronicati v podzemlje, ker lahko pride vse do obstoječih virov pitne vode (Andraž, Zalog, Dobrič). Zaradi manjšega prometa so lokalne prometnice zelo priljubljene med rekreativnimi kolesarji.

Pomembni povezovalni cesti na tem območju sta regionalni cesti Celje – Velenje in Polzela – Velenje.

Ob meji GGE je razdelilna transformatorska postaja Podlog. Številni visokonapetostni elektrovi potekajo proti severu tudi preko območja GGE Ponikva. Povezave so s Šoštanjem in Obersielachom v Avstriji. Skupna površina tras elektrovi je 20,65 ha. Zaradi rasti robnih dreves je nujno

gospodarjenje s krajšo proizvodno dobo. Zlasti na boljših rastiščih so zaradi hitrejše rasti dreves ukrepanja pogostejša.

1.5.5 Druge aktivnosti v prostoru

Ob cesti Polzela – Velenje se v Andražu nahaja večji kamnolom za pridobivanje apnenca. Na že saniranih površinah v kamnolomu je občinski center za zbiranje odpadkov. Kamnolom se še vedno širi.

Razgiban in sorazmerno lahko dostopen teren je idealna osnova za razvoj pohodništva. Že sedanje planinske poti kažejo na veliko frekventnost obiska poti in vrhov. Zlasti ob naseljih počitniških hišic so poti zelo shojene. Pričakujemo lahko, da se bo mreža teh poti še povečala in zgostila.

Manj frekventne lokalne prometnice z razgibano niveleto so dobra osnova za razvoj rekreacijskega kolesarstva. V zadnjem času se aktivnosti kolesarjev selijo na planinske poti, ki pa niso ustrezno speljane in opremljene za takšno dejavnost. Nova kolesarska dejavnost lahko predstavlja novo konfliktno področje tako za lastnike gozdov, kot tudi za pohodnike.

V zadnjih letih je opazen trend uporabe sončnih celic in drugih obnovljivih virov energije.

1.6 Požarno ogroženi gozdovi

Požarno najbolj ogrožene gozdove opredeljuje poleg drevesne sestave, razvojne faze, ekspozicije, nagiba ter ostalih dejavnikov, tudi večja prisotnost ljudi, saj velja, da je človek najpogostejši povzročitelj požarov v naravi.

Zakonske osnove za določanje stopenj požarne ogroženosti so podane z Uredbo o varstvu pred požarom v naravnem okolju (Ur. l. RS št. 20/14) in Pravilniku o varstvu gozdov (Ur. l. RS št. 114/09 in nasl.) po katerem je povzeta metodologija določanja požarne ogroženosti gozdov. Ocena požarne ogroženosti je narejena za osnovne ureditvene enote, to je oddelke oz. odseke. Tako dobljeno osnovno oceno požarne ogroženosti smo korigirali glede na druge dejavnike v okolju, med njimi še posebej človeški faktor. Pri človeku kot dejavniku okolja, smo upoštevali obiskanost posameznih gozdnih predelov (rekreacijska, turistična funkcija) in posebne dejavnosti v posameznih predelih (vikend cone, naselja) ter s tem povezano povečano možnost nastajanja gozdnih požarov. Zaradi načrtovanja varstva gozdov pred požari se gozdovi razvrščajo v štiri stopnje požarne ogroženosti in sicer:

- 1 stopnja: zelo velika požarna ogroženost,
- 2 stopnja: velika požarna ogroženost,
- 3 stopnja: srednja požarna ogroženost,
- 4 stopnja: majhna požarna ogroženost.

Za 1. in 2. stopnjo ogroženosti gozdov je nujna izdelava požarnega načrta, medtem ko za gozdove 3. in 4. stopnje ogroženosti zadostuje že obravnavanje ukrepov varstva pred požari v gozdnogojitvenem načrtu.

V GGE Ponikva je 9,96 ha gozdov oz. 3 odseki v 2. stopnji požarne ogroženosti. V 3. stopnji je 132 odsekov s površino 1.900,54 ha in v 4. stopnji 75 odsekov s površino 978,42 ha gozda.

Pregledna karta požarne ogroženosti gozdov v merilu 1:25.000 je podana v kartnem delu načrta (Karta št. 12).

Karta 4: Karta požarno ogroženih gozdov

LEGENDA

Požarna ogroženost

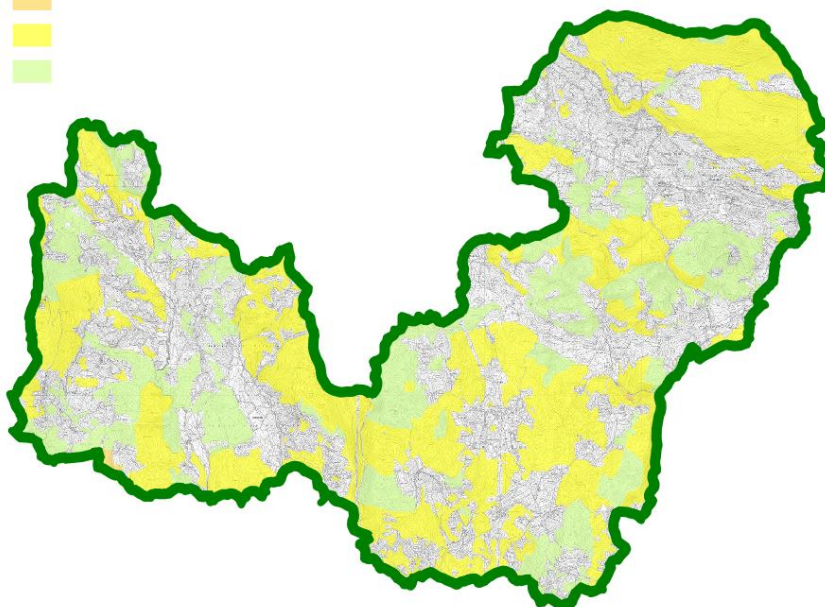
velika

srednja

majhna

1.7 Ureditvena členitev gozdnogospodarske enote

Gozdna površina v GGE Ponikva je razdeljena na 210 odsekov. Povprečna velikost odseka je 13,76 ha. Pri tokratni obnovi načrta smo naredili nekaj korekcij v prostorski členitvi enote, zaradi sprememb v zarisu varovalnih gozdov. Tako smo spremenili meje tistih odsekov, znotraj katerih ležijo varovalni gozdovi, ki so določeni z Uredbo. Posledično smo tudi osnovali nov odsek (34431J).

Meje ureditvenih enot praviloma potekajo po cestah in naravnih mejah, ki so v naravi jasno ločljive. Oddelki oz. odseki niso oblikovani v celoti na osnovi lastniških kategorij, kar pomeni, da znotraj istega oddelka oz. odseka lahko prihaja tudi do mešanih lastniških kategorij.

GGE Ponikva je razdeljena na dva revirja. Tako spada zahodni del (Ponikva, Dobrič, Andraž) s površino 1.539 ha v revir Polzela, preostali del s površino 1.350 ha pa v revir Pirešica. Oba revirja imata v GGE Ponikva samo del površine revirjev, preostanek je v GGE Žalec.

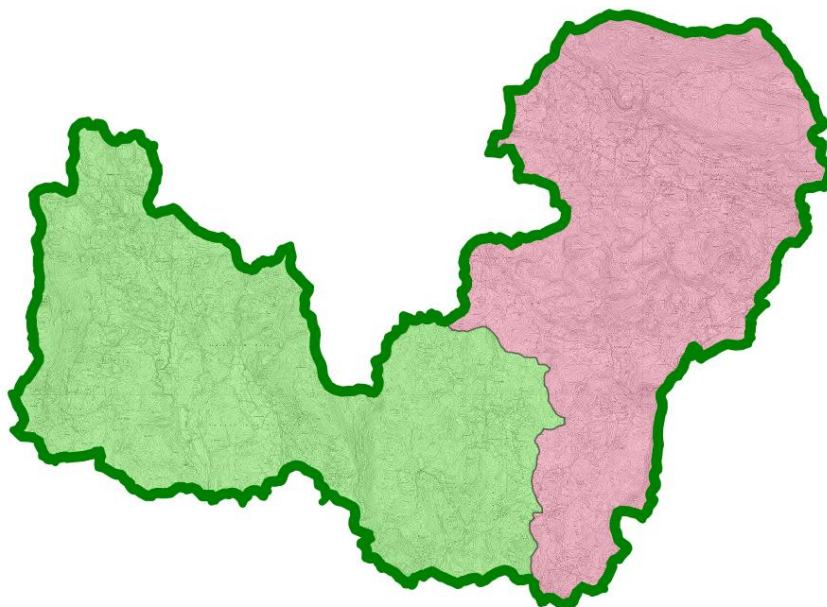
Karta 5: Pregled revirjev v GGE Ponikva

LEGENDA

Revirji

Pirešica

Polzela

1.8 Organiziranost javne gozdarske službe

Notranja organizacija javne gozdarske službe v GGO Celje je določena s Pravilnikom o notranji organizaciji in sistematizaciji delovnih mest. Organizacija je naravnana tako, da omogoča sodelovanje z vsemi državnimi organi in drugimi skupnostmi, hkrati pa je zagotovljena tudi javnost dela.

Gospodarjenje z gozdovi GGE usmerjajo gozdarji s krajevne enote Žalec, ki jo vodi Uroš Petrič, univ. dipl. inž. gozd. Del GGE spada v revir Polzela, ki ga pokrivajo revirni gozdarji KE Žalec in v revir Pirešica, ki ga vodi revirni gozdar Edvard Kugler, inž. gozd. Krajevna enota se nahaja na naslovu KE Žalec, Savinjska c. 59, 3310 Žalec.

2 PRIKAZ FUNKCIJ GOZDOV

2.1 Splošni opis funkcij v gozdnogospodarski enoti

V postopku valorizaciji funkcij gozdov smo kot osnovo uporabili funkcije evidentirane v GGN GGO Celje (2021–2030).

Funkcije iz GGN GGO Celje (2021–2030) smo preverili glede na strokovne podlage in podzakonske akte:

- Naravovarstvene smernice za gozdnogospodarski načrt GGE Ponikva za obdobje veljavnosti 2025-2034, Zavod Republike Slovenije za varstvo narave, Območna enota Celje, št. dokumenta: 3563-0188/2024-3, 28.10.2024;
- Gozdnogospodarski načrt GGE Ponikva pri Žalcu (2025-2034) Kulturnovarstvene usmeritve, Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije, Služba za kulturno dediščino, Območna enota Celje, št. dokumenta: EG-7444/2006-8, z dne 6.3.2025;
- Odlok o oskrbi s pitno vodo na območju občin Braslovče, Polzela, Prebold, Tabor, Vransko in Žalec (Ur. l. RS, št. 35/2024);
- Uredbo o vodovarstvenem območju za vodno telo vodonosnikov za območje Celja in Žalca (Ur. l. RS, št. 25/16);
- Register nepremične kulturne dediščine;
- Odlok o razglasitvi kulturnih in zgodovinskih spomenikov v Občini Žalec (Ur. l. RS, 89/98);
- Odlok o razglasitvi dendroloških spomenikov in spomenikov oblikovane narave v Občini Žalec (Ur. l. RS, št. 40/1997);
- Odlok o razglasitvi naravnih znamenitosti v občini Žalec (Ur. l. RS, št. 77/1998);
- Odlok o varovanju pitne vode na območju Mestne občine Velenje (Ur. v. Velenje, št.: 6/2001).

Karta funkcij predstavlja prostorsko razporeditev funkcij, njihovo ovrednotenje s stopnjo poudarjenosti in prekrivanje med posameznimi funkcijami. Karta je sestavni del kartnega dela GGN in je po posameznih slojih prikazana na Pregledovalniku o gozdovih.

Pregled površin funkcij gozdov v gozdnem prostoru in v gozdu po posameznih stopnjah poudarjenosti je podan v preglednici 13.

Najpomembnejše funkcije v GGE Ponikva, poleg lesnoproizvodne, so:

- hidrološka funkcija je poudarjena na 1. in 2. stopnji na 61 % gozdnega prostora;
- funkcija varovanja naravnih vrednot je na 1. in 2. stopnji poudarjena na 35 % gozdnega prostora;

Skupna površina po posameznih skupinah funkcij in stopnjah poudarjenosti je:

- ekološke funkcije na 1. stopnji se pojavljajo na 239 ha;
- ekološke funkcije na 2. stopnji se pojavljajo na 1.704 ha;
- socialne funkcije na 1. stopnji se pojavljajo na 116 ha;
- socialne funkcije na 2. stopnji se pojavljajo na 1.064 ha;
- proizvodne funkcije na 1. stopnji se pojavljajo na 2.783 ha;
- proizvodne funkcije na 2. stopnji se pojavljajo na 2 ha;

Karta funkcij gozdov v merilu 1:25.000 je podana v kartnem delu načrta (Karta št. 7).

V preglednici 13 so prikazane površine ploskovnih objektov funkcij po stopnjah poudarjenosti. Površin za linijske in točkovne objektov ne navajamo.

Preglednica 13/D-F: Površine gozdnega prostora s poudarjenimi funkcijami

Funkcija	1. stopnja			2. stopnja			3. stopnja			Skupaj ha
	ha	%	% g. prost.	ha	%	% g. prost.	ha	%	% g. prost.	
Funkcija varovanja gozdnih zemljišč in sestojev	151,51	5,1	5,1	46,45	1,6	1,6	2.762,91	93,3	93,3	2.960,87
Hidrološka funkcija	27,45	0,9	0,9	1.773,17	59,9	59,9	1.160,25	39,2	39,2	2.960,87
Funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti	40,08	1,4	1,4	26,84	0,9	0,9	2.893,95	97,7	97,7	2.960,87
Zaščitna funkcija	29,15	80,2	0,9	7,21	19,8	0,2				36,36
Higiensko-zdravstvena funkcija	0,00	0,0	0,0	28,57	1,0	1,0	2.932,20	99,0	99,0	2.960,87
Rekreacijska funkcija**	0,00	0,0	0,0	0,00	0,0	0,0	2.955,59	100,0	100,0	2.955,59
Turistična funkcija**	0,00	0,0	0,0	0,00	0,0	0,0	2.955,59	100,0	100,0	2.955,59
Poučna funkcija	64,78	2,2	2,2	53,82	1,9	1,8	2.836,99	95,9	95,7	2.955,59
Funkcija varovanja naravnih vrednot	36,16	3,5	1,2	1.007,46	96,5	34,0				1.043,62
Funkcija varovanja kulturne dediščine	0,97	2,1	0,03	45,21	97,9	1,5				46,18
Estetska funkcija	30,76	33,4	1,0	61,25	66,6	2,1				92,01
Lesnoproizvodna funkcija	2.782,59	96,3	3,3	0,00	0,0	0,0	106,33	3,7	3,6	2.888,92
Funkcija pridobivanja drugih gozdnih dobrin	5,70	9,9	0,2	51,51	90,1	1,7				57,21

* Zasenčena okna v preglednici pomenijo, da se funkcije na tej stopnji ne določa.

** Rekreacijska in turistična funkcija sta na 1. in 2. stopnji poudarjeni ob poteh, ki jih prikazujemo linijsko in jim ne določamo površine, zato je vrednost v preglednici 0, realno pa je površina večja od 0.

2.2 Funkcije gozdov

2.2.1 Ekološke funkcije gozda

2.2.1.1 Funkcija varovanja gozdnih zemljišč in sestojev

Na prvi stopnji je funkcija poudarjena na 151,51 ha površine. Največji kompleks gozdov s poudarjeno varovalno funkcijo na prvi stopnji se razteza v pasu nad naseljem Zgornje Lipje do Janškovega sela pri Vinski Gori, in sicer zaradi naklona terena. Na prvi stopnji je funkcija poudarjena še v gozdovih ob cesti Arja vas – Velenje in v ozkem pasu ob Hotunjščici in Pirešici zaradi območja velike poplavne nevarnosti.

Na drugi stopnji je funkcija poudarjena na površini 46,45 ha gozdnega prostora. Kriterij za določitev funkcije je naklon terena, ekstremne gozdne združbe ter ozki pasovi ob Hotunjščici in Pirešici zaradi območja srednje in majhne poplavne nevarnosti.

V preostalem delu gozdnega prostora je funkcija poudarjena na tretji stopnji.

2.2.1.2 Hidrološka funkcija

Hidrološko funkcijo v GGE Ponikva predstavljamo z linijskimi (vodotoki), točkovnimi (izviri pitne vode, zajetja, črpališča, jame in brezna) in ploskovnimi (vodovarstvena območja) objekti.

Prvo stopnjo poudarjenosti imajo gozdovi, ki se nahajajo znotraj najožjega (1. varstvena cona) in ožjega (2. varstvena cona) varstvenega pasu varovanih virov pitne vode. Območja najožje in ožje varstvene cone se točkovno nahajajo po celi enoti, ploskovno pa na širšem območju Ponikve pri Žalcu, Prelske in Lopatnika. Skupna površina gozdnega prostora s poudarjeno hidrološko funkcijo na 1. stopnji znaša 27,45 ha.

Druga stopnja poudarjenosti hidrološke funkcije obsega:

- širši varstveni pas varovanih vodnih virov – na funkcijski karti so območja prikazana kot ploskovni objekti;
- varstvene pasove ob vodotokih na obe strani vodotoka - na funkcijski karti so vodotoki prikazani kot linijski objekti;
- karbonatni kraški svet;
- širšo okolico izvirov vode in črpališč - točkovni objekti.

Gozdovi z 2. stopnjo poudarjenosti hidrološke funkcije se pojavljajo raztreseno po celi enoti. Skupna površina gozdnega prostora s poudarjeno hidrološko funkcijo 2. stopnje znaša 1.773,17 ha.

2.2.1.3 Funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti

Funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti se pojavlja na vseh treh stopnjah poudarjenosti.

Gozdovi na prvi stopnji poudarjenosti se pojavljajo na površini 40,08 ha. 1. stopnja poudarjenosti se pojavlja linijsko na območju vodotokov Trnava in Ložnica, ploskovno na območju Ponikovske planote in na območju zimovališča za srnjad (vzhodno pobočje Sevnika) ter točkovno razpršeno po celotni GGE.

Gozdovi z 2. stopnjo poudarjenosti se pojavljajo ploskovno v okolici Jame Pekel in Andraža nad Polzelo na površini 26,84 ha.

Preglednica 14: Pregled območij Natura 2000 ter evropsko pomembnih vrst in habitatnih tipov vezanih na gozdni prostor znotraj GGE Ponikva

Koda	Ime	Vrste in habitatni tipi vezani na gozdni prostor znotraj GGE Ponikva
SI3000390	Ložnica s Trnavo	navadni koščak (<i>Austropotamobius torrentium</i>)*

Opomba: Z * so označene prednostne kvalifikacijske vrste in HT.

Preglednica 15: Kvalifikacijske vrste vezane na gozdne površine znotraj GGE Ponikva

Vrsta	Cona/Območje vrste	Ekološke zahteve vrste	Velikost cone znotraj POO	Velikost cone znotraj GGE	Ocena stanja na območju
navadni koščak (<i>Austropotamobius torrentium</i>)*	Poglavje 12.1.11	Poglavje 12.1.11	33 ha	12 ha	Dobro

Na območju gozdnogospodarskega načrta se izven območij z naravovarstvenim statusom nahajajo tudi zavarovane prostoživeče vrste, zavarovane z Uredbo o zavarovanih prostoživečih živalskih vrstah. Za varstvo teh, naj se upoštevajo usmeritve, ki so navedene v prilogah (Poglavje 12.1.13).

2.2.1.4 Klimatska funkcija

Gozd s svojo prostorsko porazdelitvijo vpliva na klimo na lokalnem in na globalnem nivoju, tako da blaži temperaturne ekstreme in prispeva k višji zračni vlagi, kar blagodejno vpliva na počutje človeka. Poleg tega pa blaži delovanje vetra.

V GGE Ponikva so vsi gozdovi poudarjeni na 3. stopnji klimatske funkcije.

2.2.2 Socialne funkcije

2.2.2.1 Zaščitna funkcija

Zaščitna funkcija gozdov pomeni zaščito prometnic, naselij in drugih objektov pred naravnimi pojavi, kot so padanje kamenja in peska, snežni zameti, bočni vetrovi in zdrsi zemljišča ter zagotavljanje varnosti bivanja in prometa. Poudarjeno zaščitno funkcijo opravljajo zlasti gozdovi na strmih pobočjih nad cesto ali železnico ter pod njo, večinoma pa se pojavlja v kombinaciji z varovalno vlogo.

V GGE Polzela so gozdovi poudarjeni na 1. in 2. stopnji zaščitne funkcije. Prvo stopnjo poudarjenosti funkcije opravljajo gozdovi, ki varujejo zelo ogrožene objekte. Na prvi stopnji poudarjenosti so gozdovi v širši okolici kraja Ponikva. Površina gozdov na 1. stopnji je 29,15 ha, na 2. stopnji pa 7,21 ha.

2.2.2.2 Higienko-zdravstvena funkcija

Higienko-zdravstveno funkcijo opravljajo tisti gozdovi, ki varujejo bivalna in turistična naselja ter rekreacijske površine pred škodljivimi vplivi emisij, prahu, aerosolov, hrupa, plinov oz. blažijo škodljive ali nezaželene učinke industrijskih objektov.

V GGE Ponikva je funkcija poudarjena na 2. stopnji v širši okolici dveh kamnolomov in sicer kamnoloma Andraž in kamnoloma Podgora, ki leži v GGO Nazarje. Površina znaša 29 ha.

2.2.2.3 Rekreacijska funkcija

Rekreacija v današnjem hitrem tempu življenja prihaja vedno bolj do izraza. Gozdni ekosistem kot najbolj naraven, stabilen in uravnotežen sistem, v katerem je v veliki meri ohranjen naravni pretok energije in tok kroženja snovi, daje človeku idealen rekreacijski prostor za sprostitev in nabiranje novih moči.

Merila za vrednotenje poudarjenosti rekreacijske funkcije gozdov so bila:

- obiskanost,
- dostopnost (relief in naklon terena),
- stanje gozda (razvojna faza, prehodnost, zdravstveno stanje),
- vplivno območje (število potencialnih obiskovalcev),
- oddaljenost od roba naselja,
- opremljenost z rekreacijsko infrastrukturo.

Rekreacijska funkcija se pojavlja na prvi in drugi stopnji poudarjenosti v gozdovih po celotni GGE ob naslednjih planinskih poteh:

- Andraž na Polzelo - Planinski dom na Gori Oljki - Polzela,
- Braslovče - Kamenče - Grad Žovnek,
- Rekreacijska pot Vinska gora,
- Šaleška planinska pot,
- Planinska pot Vimperk - Gora Oljka,
- Planinska pot na goro,
- Ponikva pri Žalcu - Velika Pirešica,
- Šaleška planinska pot II,
- Loška pešpot - del,
- Grče - Ponikva pri Žalcu,

- Andraž nad Polzelo – Polzela.

Skupna dolžina poti po gozdnem prostoru je na prvi stopnji 26,2 km, na drugi stopnji pa 5,0 km.

Funkcija je bila določena na podlagi poznavanja GGE in aplikacije namenjene spremljanju prostočasnih aktivnosti - Strava. Ostali gozdovi so opredeljeni na 3. stopnji rekreacijske funkcije.

2.2.2.4 Turistična funkcija

Turistična funkcija gozdov pomeni zadovoljevanje potreb turistov, ki zaradi oddiha ali razvedrila povezanega z gozdom, začasno spremenijo kraj bivanja. V GGE je funkcija poudarjena na 1. in 3. stopnji.

1. stopnjo poudarjenosti smo opredelili v gozdovih ob gozdni in geološki učni poti Pekel in Loški pešpoti v skupni dolžini 1,7 km.

3. stopnjo poudarjenosti ima ves preostali del GGE.

2.2.2.5 Funkcija varovanja naravnih vrednot

Upoštewane so vse naravne vrednote, ki ležijo v gozdu oz. gozdnem prostoru GGE in zavarovana območja, ki so določena z Odlokom o razglasitvi naravnih znamenitosti v Občini Žalec.

Na funkcijski karti so naravne vrednote in zavarovana območja prikazana kot ploskovni, točkovni in linijski objekti na prvi in drugi stopnji.

Zavarovana območja so:

- Krajinski park Ponikovski kras (1002);
- Kamnita hiša ali Bezgečeva jama (1735);
- Jama Pekel z dolino Peklenščice (1736);
- Požiralniki v Lokah (1737);
- Tajna jama (1751);
- Izvir Ponikvice (do požiralnikov) (1749);
- Cevzarjeva bukev v Andražu (1028);
- Majheničeva smreka v Dobriču (1033).

Naravne vrednote so:

- Loke - Požiralniki (5978);
- Pjivkov graben s sotesko Pekel (5699);
- Ložnica - vodotok z meandri v Ložniškem gričevju (5669);
- Ložnica - soteska (5670);
- Ponikvica - od izvira do požiralnikov (5977);
- Vranja peč (5689);
- Gonžarjeva peč (739);
- Ponikovski kras (6003V);
- Vinska Gora - lehnjakova pečina (80250);
- Majheničeva smreka (5929);
- Cevzarjeva bukev (6029).

Pod naravne vrednote spadajo naslednje jame:

- Tajna jama 1 (40527);
- Tajna jama 2 (40981);
- Spodnja Steska jama (40168);
- Zgornja Steska jama (40169);
- Pekel pri Zalogu (40553);
- Kamnita hiša (40500);
- Boštenuhova jama (40170);

- Jiračkova pogrezlina (40552);
- Rojnikovo brezno (41267);
- Osrečanova Zvonica (41832);
- Kovačeva jama (42505);
- Jama v grapi (42508);
- Brezno na Gori Oljki (42510);
- Špranja v Topolovcu (42511);
- Jama v Grebenčah (42512);
- Andraž nad Polzelo - jama (5668);
- Andraž nad Polzelo - izvorna jama (5672);
- Silova (5739);
- Tajnšekova jama 2 (42535);
- Brezno pri Tomažu (42545);
- Jama Rekonk (42554);
- Kvartičevo brezno (43517);
- Smetišnica (43538);
- Jama nad Jezeričanom (43899);
- Sopot pri Ponikvi (43964);
- Tajnšekova jama 1 (44193);
- Nova jama (44384);
- Plaskanova jama (44493);
- Bršekovo brezno (44494);
- Šentjanška jama na Peči 1 (44719);
- Šentjanška jama na Peči 2 (44720);
- Zdravčevo brezno (44971);
- Brezno v Socki (45507);
- Brezno nad Brezovo (45508);
- Sevšekova jama 1 (45868);
- Sevšekova jama 2 (45869);
- Jama na Dragi (47393);
- Jama pri Vodostechni (47802);
- Jama za gostilno (48026);
- Anžetova jama (48030);
- Hotunjka (48401);
- Spodnji Rekonk (48402);
- Temnjaška jama (48793);
- Temnjaška zijalka (48921);
- Darkovo brezno (48992);
- Jama v Gonžarjevi peči (51196);
- Kravja jama (53618).

V gozdnem prostoru ležita tudi Auberškova bukev in Zajčeva bukev, ki sta poudarjeni na 1. stopnji.

Zvrsti naravnih vrednot, identifikacijske številke ter konkretne varstvene usmeritve so opredeljene v Prilogah v poglavju Konkretna varstvena usmeritve na območjih naravnih vrednot.

Pregled zavarovanih območij in pripadajočih varstvenih režimov je naveden Prilogah v poglavju Pregled zavarovanih območij in varstvenih režimov.

2.2.2.6 Funkcija varovanja kulturne dediščine

Funkcijo varovanja kulturne dediščine opravljajo gozdovi znotraj razglašanih območij ter v določenem varovalnem oziroma vplivnem pasu okoli objektov kulturne dediščine. Kulturna dediščina

s svojo raznovrstnostjo in kakovostjo predstavlja pomemben socialni, ekonomski, vzgojni in identifikacijski potencial.

V GGE Ponikva je več pomembnejših spomenikov. Tem predstavlja gozd v okolju primerno kuliso, s čimer postane gozdni prostor pomembni spremljajoči del spomenika, gospodarjenje z gozdom pa mora biti prilagojeno tej vlogi.

Upoštevali smo tista območja in objekte kulturne dediščine, ki ležijo v gozdnem prostoru, prav tako pa tudi tista, na katere gozd in gospodarjenje z gozdom zaradi njihove bližine lahko vpliva. Usmeritve je pripravil Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije, Služba za kulturno dediščino, Območna enota Celje.

V gozdnem prostoru GGE Ponikva zasledimo objekte kulturne dediščine, ki so prikazani v preglednici 16.

Preglednica 16: Objekti kulturne dediščine v GGE Ponikva

EID	Ime	Režim	Podrežim	Odseki
1-03271	Gora Oljka - Cerkev sv. Križa	spomenik z vplivnim območjem	sakralna stavbna dediščina	34021, 34023, 34020, 34019
1-26912	Andraž nad Polzelo - Vinska klet na domačiji Andraž nad Polzelo 47	dediščina	profana stavbna dediščina	34004A
1-26900	Andraž nad Polzelo - Domačija Andraž nad Polzelo 44	dediščina	profana stavbna dediščina	34003
1-10435	Dobrič - Znamenje	spomenik	sakralna stavbna dediščina	34025C
1-26918	Dobrič - Kašča na domačiji Dobrič 27	dediščina	profana stavbna dediščina	34018B
1-09294	Dobrič - Domačija Dobrič 24	dediščina	profana stavbna dediščina	34018A
1-26919	Dobrič - Zadružna sušilnica za hmelj	dediščina	profana stavbna dediščina	34023, 34020
1-02849	Andraž nad Polzelo - Cerkev sv. Andreja	spomenik z vplivnim območjem	sakralna stavbna dediščina	34006D, 34007A
1-29840	Andraž nad Polzelo - Arheološko območje Pod cerkvijo	dediščina	arheološka dediščina	34007A, 34010
1-29842	Andraž nad Polzelo - Arheološko območje Drejc	dediščina	arheološka dediščina	34010
1-27561	Andraž nad Polzelo - Kapelica v Jajčah	dediščina	sakralna stavbna dediščina	34013A
1-29841	Andraž nad Polzelo - Arheološko območje Petelinšek	dediščina	arheološka dediščina	34016, 34431G
1-27822	Studence - Fervegova kapelica	dediščina	sakralna stavbna dediščina	34438N, 34123
1-10363	Studence - Arheološko najdišče Bezgečeva jama	spomenik	arheološka dediščina	34336F, 34132C
1-27480	Studence - Grad Soteska	dediščina	arheološka dediščina	34133
1-23851	Studence - Zidanica na domačiji Studence 27	dediščina	profana stavbna dediščina	34133

EID	Ime	Režim	Podrežim	Odseki
1-03271	Gora Oljka - Cerkev sv. Križa	spomenik z vplivnim območjem	sakralna stavbna dediščina	34021, 34023, 34020, 34019
1-30494	Črnova - Sušilnica za hmelj na domačiji Črnova 11	dediščina	profana stavbna dediščina	34172A
1-27295	Studence - Vinska klet na domačiji Studence 14	dediščina	profana stavbna dediščina	34142C
1-15074	Lokovina - Domačija Lokovina 36	dediščina	profana stavbna dediščina	34150E, 34150D
1-15073	Lokovina - Mlin I na domačiji Lokovina 36	spomenik	profana stavbna dediščina	34150E, 34150D
1-08127	Lokovina - Mlin II na domačiji Lokovina 36	spomenik	profana stavbna dediščina	34150D
1-03027	Vinska gora - Cerkev sv. Janeza Krstnika	dediščina z vplivnim območjem	sakralna stavbna dediščina	34154A
1-27287	Vinska Gora - Domačija Vinska Gora 24	dediščina	profana stavbna dediščina	34165
1-04336	Laze pri Arnačah - Grad Švarcenštajn	spomenik z vplivnim območjem	profana stavbna dediščina	34139A
1-27082	Ponikva pri Žalcu - Domačija Ponikva pri Žalcu 34	dediščina	profana stavbna dediščina	34041
1-27087	Ponikva pri Žalcu - Vas	dediščina	naselbinska dediščina (in ostale varovane enote KD v območju vasi)	34050, 34049B, 34046, 34043, 34044
1-16289	Črnova - Graščina Dobrova	dediščina z vplivnim območjem	profana stavbna dediščina	34167C

Gozdovi na 1. stopnji poudarjenosti obsegajo 0,97 ha, na 2. stopnji pa 45,21 ha.

2.2.2.7 Poučna funkcija

Poučno funkcijo opravljajo gozdovi, v katerih poteka ozaveščanje javnosti in v katerih se posreduje znanja o gozdu ter gospodarjenju z njim laični ali strokovni javnosti.

Na 1. stopnji je funkcija poudarjena na 64,78 ha in obsega gozdni prostor na območju gozdne in geološke učne poti - Jama Pekel.

Na 2. stopnji je funkcija poudarjena na 53,82 ha in obsega gozdove v bližini Osnovnih šol in vrtcev v okolici Andraža nad Polzelo in Ponikve.

2.2.2.8 Estetska funkcija

Gozd je pomemben estetski dejavnik predvsem v kmetijski in primestni krajini, še posebej na mestih, kjer so ohranjeni le ostanki gozda. Predstavlja tudi kuliso objektom kulturne dediščine in naravnim vrednotam. V krajinskem pogledu predstavlja gozd s svojo naravnostjo in razporeditvijo v krajini poseben kontrast.

Na prvi in drugi stopnji se pojavlja v okolici objektov naravnih vrednot in kulturne dediščine, s skupno površino na 1. stopnji 30,76 ha in površino na 2. stopnji 61,25 ha. Na funkcijski karti so objekti prikazani kot točkovni in ploskovni objekti.

2.2.3 Proizvodne funkcije gozda

2.2.3.1 Lesnoproizvodna funkcija gozda

Lesnoproizvodna funkcija predstavlja pomembno funkcijo v GGE, saj je večina (2.782,59 ha) gozdov uvrščenih v 1. stopnjo poudarjenosti lesnoproizvodne funkcije. Tretjo stopnjo poudarjenosti imajo varovalni gozdovi.

2.2.3.2 Funkcija pridobivanja drugih gozdnih dobrin

Razpršeno po celotni GGE Ponikva imamo evidentirane gozdne površine, kjer se izvaja dejavnost pridobivanja drugih gozdnih dobrin. Nabiranje gozdnih plodov, je bolj skoncentrirano v gozdovih, kjer je delež kostanja večji od 25 % v LZ in tam, kjer kisl rastišča omogočajo nabiranje gob. Ti gozdovi so poudarjeni na 2. stopnji, saj gre večinoma za lastno rabo. Prav tako so na 2. stopnji poudarjeni gozdovi, v katerih je velik delež medovitih dreves in omogočajo čebeljo pašo. Tako je s funkcijo pridobivanja drugih gozdnih dobrin na 2. stopnji poudarjenosti opredeljeno 51,51 ha gozdov.

Na 1. stopnji poudarjenosti je 5,70 ha gozdov v semenskemu sestoju bukve na Temenjaku.

3 OPIS STANJA GOZDOV

3.1 Gospodarske kategorije gozdov

Večina gozdov v GGE Ponikva je uvrščenih v kategorijo večnamenskih gozdov, kjer se skupinsko postopno gospodarjenje dopolnjuje s sproščeno tehniko gojenja gozdov. V enoti je 3,7 % oziroma 106,33 ha varovalnih gozdov, ki so zaščiteni z Uredbo o varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom (Ur. l. RS št. 88/05 in nasl.).

Karta kategorij gozdov v merilu 1:25.000 je podana v kartnem delu načrta (Karta št. 4).

Preglednica 17/D-KL: Gospodarske kategorije gozdov in njihova struktura po lastniških kategorijah (v ha)

Gospodarske kategorije gozdov	Površina (ha)			
	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Večnamenski gozdovi	2.469,30	309,06	4,23	2.782,59
Varovalni gozdovi	88,83	17,50	0,00	106,33
Skupaj	2.558,13	326,56	4,23	2.888,92

Preglednica 18/KGR: Gozdni rastišni tipi po gospodarskih kategorijah gozdov in rastiščnogojitvenih razredih

Gospodarske kategorije gozdov in rastiščnogojitveni razredi*	Gozdni rastišni tip	Površina (ha)	Delež %
RGR 2: Podgorski bukovji gozdovi	Predalpsko podgorsko bukovje na karbonatih (87 %), Gradnovo bukovje na izpranih tleh (5 %), Osojno bukovje s kresničevjem (3 %).	1.498,14	51,9
RGR 3: Gorska - zgornjegorska bukovja z vložki jelovega bukovja	Predalpsko gorsko bukovje (89 %), Predalpsko-alpsko toploljubno bukovje (6 %), Osojno bukovje s kresničevjem (4 %).	166,10	5,7
RGR 4: Kisloljubni bukovji gozdovi	Kisloljubno gradnovo bukovje (73 %), Kisloljubno rdečeborovje (10 %) Kisloljubno bukovje z rebrenjačo (6 %).	522,51	18,1
RGR 5: Zasmrečena bukovja na kisli podlagi	Kisloljubno gradnovo bukovje (77 %), Kisloljubno bukovje z rebrenjačo (9 %), Jelovje s tripkrpim bičnikom (5 %).	368,48	12,8
RGR 9: Kisloljubna borovja	Kisloljubno rdečeborovje (64 %) Kisloljubno gradnovo bukovje (31 %), Javorovje s praprotni (2 %).	227,36	7,9
VEČNAMENSKI GOZDOVI		2.782,59	96,3
RGR 14: Varovalni gozdovi	Predalpsko-alpsko toploljubno bukovje (49 %), Alpsko-predalpsko in severnodinarsko črnogabrovje in malojesenovje (18 %), Predalpsko podgorsko bukovje na karbonatih (13 %).	106,33	100
VAROVALNI GOZDOVI		106,33	3,7
SKUPAJ VSI GOZDOVI		2.888,92	100

* prikazani so samo trije GRT z največjim deležem

3.2 Lesna zaloga

Preglednica 19/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	m ³ /ha	%
Smreka	8	19	32	26	15	83	26,55
Jelka	8	19	32	27	14	5	1,58
Bori	8	22	33	23	14	38	11,99
Macesen	10	22	32	24	12	1	0,23
Ostali iglavci	9	33	32	20	5	0	0,01
Bukev	14	24	24	22	15	124	39,50
Hrasti	16	26	23	22	14	39	12,54
Plemeniti listavci	15	25	25	21	14	9	2,78
Drugi trdi listavci	19	27	22	19	12	15	4,68
Mehki listavci	18	30	22	20	10	0	0,14
Skupaj iglavci	8	20	32	25	15	127	40,36
Skupaj listavci	15	25	24	22	15	187	59,64
Skupaj	12	23	27	23	15	314	100,00

Povprečna lesna zaloga GGE je višja kot slovensko povprečje in malo nižja kot povprečna lesna zaloga v GGO Celje. Drevesna sestava lesne zaloge je podana po skupinah drevesnih vrst. V skupinah smreka, jelka, macesen in bukev so zajete količine le-teh drevesnih vrst. V skupino drevesnih vrst ostali iglavci so združeni: tisa, duglazija in zeleni bor, v skupino bori sta zajeta rdeči in črni bor. Pod skupino hrasti spadajo: graden, dob in rdeči hrast. Med plemenite listavce spadajo: gorski javor, ostrolistni javor, topokrpi javor, veliki in ostrolistni jesen, gorski brest, poljski brest, lipa in lipovec, češnja ter oreh. Drugi trdi listavci so naslednje drevesne vrste: beli gaber, kostanj, robinja, maklen, brek, mokovec, črni gaber, mali jesen, puhasti hrast, cer, lesnika, hruška, skorš in drugi trdi listavci. Med mehke listavce spadajo: breza, trepetlika, topoli, črna jelša, siva jelša, vrba, jerebika, nagnoj, pajesen in drugi mehki listavci.

Debelinska struktura, ki jo ugotavljamo na stalnih vzorčnih ploskvah (v nadaljevanju SVP) kaže pri iglavcih in listavcih simetričnost.

Preglednica 20/D-LZL: Lesna zaloga gozdov po lastniških kategorijah

	Enota	Skupaj	Lastniška kategorija		
			Zasebni gozd	Državni gozd	Gozdovi lokalnih skupnosti
Iglavci	m ³	366.475	334.007	31.876	592
	m ³ /ha	127	131	98	140
Listavci	m ³	541.446	481.569	59.068	809
	m ³ /ha	187	188	181	191
Skupaj	m³	907.921	815.576	90.944	1.401
	m³/ha	314	319	278	331

Preglednica 21: Metodologija ugotavljanja lesne zaloge

Stratum	Rastiščnogojitveni razred	Površina (ha)	LZ (m³/ha)	Število SVP	ERGR (%)	Estrat. (%)
STALNE VZORČNE PLOSKVE						
1	Podgorski bukovi gozdovi	1.498,14	296,7	133	7,6	5,7
	Gorska – zgornjegorska bukovja z vložki jelovega bukovja	166,10	321,2	12	35,3	
	Kisloljubni bukovi gozdovi	522,51	312,8	45	12,5	
	Zasmrečena bukovja na kisli podlagi	368,48	362,8	32	14,6	
	Kisloljubna borovja	227,36	337,8	19	21,9	
OKULARNA OCENA						
1	Podgorski bukovi gozdovi	1.498,14	298,4			
	Gorska – zgornjegorska bukovja z vložki jelovega bukovja	166,10	308,0			
	Kisloljubni bukovi gozdovi	522,51	338,3			
	Zasmrečena bukovja na kisli podlagi	368,48	331,7			
	Kisloljubna borovja	227,36	327,3			
	Varovalni gozdovi	106,33	239,7			

Lesno zalogo gozdov smo ugotovili z meritvami na 241 SVP, ki so razporejene na vzorčni mreži 250 x 500 metrov. Vzporedno z meritvijo na SVP smo izvajali opisovanje sestojev, v okviru katerega smo za raven sestoja določili lesne zaloge na podlagi okularne ocene. Popisovalci smo uporabljali metodo okularne ocene lesne zaloge s hitro izmero sestojne temeljnice. Tako pridobljene podatke smo v postopku izravnave korigirali s korekcijskimi faktorji ugotovljenimi s primerjavo ocenjene in na SVP izmerjene lesne zaloge. Korekcijske faktorje za izravnavo lesne zaloge in deležev po razširjenih debelinskih razredih smo izračunali ločeno za iglavce in listavce. Korekcijski faktor za izravnavo je za iglavce 0,970 in za listavce pa 1,044. Korekcijski faktorji za izravnavo debelinskih razredov so navedeni v poglavju 12 Priloge.

Preglednica 22/D-LZU b: Način ugotavljanja lesne zaloge

Stratum	Rastiščnogojitveni razred	Površina RGR (ha)	Število SVP	LZ na SVP (m³/ha)	Izravnana LZ (m³/ha)	Okularna ocena (m³/ha)*	ERGR (%)	Estrat (%)
1	Podgorski bukovi gozdovi	1.498,14	133	296,7	302,7	298,4	7,6	5,7
	Gorska – zgornjegorska bukovja z vložki jelovega bukovja	166,10	12	321,2	311,5	308,0	35,3	
	Kisloljubni bukovi gozdovi	522,51	45	312,8	344,5	338,3	12,5	
	Zasmrečena bukovja na kisli podlagi	368,48	32	362,8	329,9	331,7	14,6	
	Kisloljubna borovja	227,36	19	337,8	328,9	327,3	21,9	
-	Varovalni gozdovi	106,33	-	-	-	239,7	-	-
	Skupaj	2.888,92	241	312,9	313,5	310,5	5,7	5,7

* ocena brez izravnave

Z meritvami na SVP smo ugotovili, da znaša ocena lesne zaloge 312,9 m³/ha. Z izravnavo lesnih zalog, ugotovljenih na opisih sestojev, znaša končna povprečna lesna zaloga GGE skupaj z GPN z načrtovanim posekom in varovalnimi gozdovi 313,5 m³/ha. Ob 5 % tveganju lahko trdimo, da je vzorčna napaka 5,7 % ($\pm 17,9$ m³/ha), oziroma, da se lesna zaloga večnamenskih gozdov v GGE Ponikva giblje v intervalu med 296 in 331 m³/ha.

V RGR Varovalni gozdovi, ki so izločeni zaradi funkcije varovanja gozdnih zemljišč in sestojev ter zaščitne funkcije, smo izmerili premalo ploskev, da bi lahko delali izravnave na ravni RGR.

3.2.1 Način ugotavljanja tarif

Pri izračunavanju lesnih zalog smo privzeli tarife iz prejšnjega ureditvenega obdobja in sicer tarife za enodobne sestoje (Schafferjeve tarife). Tarifne razrede smo na terenu preverjali z merjenjem višin stoječih dreves ob izdelavi opisov sestojev. Odsečne tarifne razrede smo glede na ugotovljeno stanje korigirali.

Dodatna orientacija pri popravku tarif so nam bile izmerjene srednje sestojne višine na SVP. Višine so bile izmerjene skupno 437 drevesom, med njimi prevladuje bukev s 155 izmerjenimi drevesi. Sledijo ji smreka s 145 drevesi, rdeči bor s 71 in graden z 49 izmerjenimi drevesi. Pri ostalih drevesnih vrstah je bilo izmerjenih manj kot 10 dreves. Merili smo višine vsaj dveh, središču ploskve najbližjih nadvladajočih, vladajočih ali sovladajočih nepoškodovanih dreves. Tako pridobljene povprečne tarifne razrede smo po RGR za glavne drevesne vrste, kjer je bilo meritev več kot 20, primerjali z ocenjenimi tarifnimi razredi. V zadnjem koraku smo glede na rezultat primerjave odsečne tarifne razrede korigirali.

3.3 Prirastek

3.3.1 Način ugotavljanja prirastka

Preglednica 23/PR1: Letni prirastek in njegova sestava po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (m ³ /ha/leto)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	m ³ /ha	%
Iglavci	0,36	0,66	0,90	0,59	0,25	2,77	39
Listavci	1,12	1,36	0,98	0,67	0,26	4,38	61
Skupaj	1,48	2,02	1,88	1,26	0,51	7,15	100

Povprečni letni prirastek je nižji kot je produkcijska sposobnost rastišč GGE. Pri listavcih kaže krivulja padajoči trend, kar pomeni, da tanjše drevje prispeva k skupnemu prirastku največ, pri iglavcih pa prirastek izkazuje normalno porazdelitev, ki je asimetrična v desno.

Preglednica 24/D-PL: Letni prirastek po lastniških kategorijah

	Enota	Skupaj	Lastniška kategorija		
			Zasebni gozd	Državni gozd	Gozdovi lokalnih skupnosti
Iglavci	m ³	7.993	7.350	630	13
	m ³ /ha	2,77	2,87	1,93	3,11
Listavci	m ³	12.659	11.263	1.378	18
	m ³ /ha	4,38	4,40	4,22	4,26
Skupaj	m³	20.652	18.613	2.008	31
	m³/ha	7,15	7,28	6,15	7,36

Prirastek je najvišji v gozdovih lokalne skupnosti, nižji v zasebnih gozdovih, najnižji pa v državnih gozdovih.

Tekoči letni prirastek smo izračunali iz prirastnih nizov, ki smo jih pridobili iz podatkov ponovljene izmere istih dreves na SVP. Pri tokratni obnovi GGN GGE Ponikva smo izvedli četrto zaporedno meritev na SVP. Na osnovi dveh zaporednih meritev premerov istih dreves izračunamo prirastek dreves ter na osnovi celotnega vzorca ocenimo prirastek za GGE. Vsem drevesom s pravilno izmerjenim premerom smo po metodi prirastnih odstotkov z uporabo enačbe $PRP = V_2 + V_1 / V_1$ izračunali prirastne odstotke. Nadalje smo prirastne odstotke stratificirali po skupinah drevesnih vrst in RGR. Pridobljene podatke, pri čemer je PRP odvisna spremenljivka, premer ob prvi izmeri (d_1) pa neodvisna spremenljivka, smo izravnali z uporabo inverzne ($PRP = a + b / d_1$), logaritemske ($PRP = a + b * \ln(d_1)$) ali eksponentne ($PRP = a + b * e^{(d_1)}$) funkcije. Za izravnavo smo izbrali najbolj prilegajočo se funkcijo, ki je bila v večini primerov inverzna funkcija. V primerih, ko je bilo za izravnavo po osnovnem stratumu (RGR in skupina drevesnih vrst) premalo podatkov, smo za določeno skupino drevesnih vrst uporabili podatke za celotno GGE, ali pa podatke znotraj istega RGR znotraj GGO Celje.

Prirastni nizi po debelinskih stopnjah so prikazani v poglavju 12. Priloge.

3.4 Razvojne faze oz. zgradbe sestojev

Podatke o sestojih smo pridobili s terenskim opisovanjem sestojev. Pri izločanju sestojev na terenu smo kot pripomoček uporabljali digitalne ortofoto posnetke (v nadaljevanju DOF) in sestojno karto za GGN GGE Ponikvo iz leta 2015 (stara sestojna karta). Sestoji so izločeni na podlagi značilnih razlik v razvojni fazi, zasnovi, negovanosti, sestojnemu sklepu, drevesni sestavi, deležu in vrstni sestavi pomladka, lesni zalogi ter skupini gozdnogojitvenih smernic. Opise sestojev smo izdelali s tablično aplikacijo GisMatrix. S pomočjo DOF-a, stare sestojne karte in terenskega ogleda smo na delovni karti razmejili posamezne sestoje ter jih z uporabo programske aplikacije QGIS 3.34 s postopkom digitalizacije prenesli v digitalni zaris. Digitalni zaris sestojev je osnova za izračun površin posameznih sestojev. Isti sestoj se znotraj odseka lahko pojavlja na več prostorsko ločenih lokacijah. Sestojne meje so usklajene z mejami odseka oz. oddelka. Izločili smo 890 sestojev s skupno površino 2.888,92 ha, povprečna površina sestoja znaša 3,2 ha.

Razvojne faze oz. zgradbe sestojev smo določili na podlagi kriterijev, ki jih določa Pravilnik in sicer na osnovi premera dreves vladajočega in sovladajočega sloja. Kriteriji so podrobneje opredeljeni v poglavju 12. Priloge.

Preglednica 25/D-RF1/P: Površine in značilnosti razvojnih faz oz. zgradb sestojev

Razvojna faza oz. zgradba sestojev	Površina		Pomladek						Lesna zaloga	± E	Srednji premer
			Površina		Zasnova						
	ha	%	ha	%	1	2	3	4	m³/ha	%	cm
Mladovje	193,01	6,7									
Drogovnjak	612,23	21,2	5,82	1	0	69	31	0	338	9,4	23
Debeljak	1.382,10	47,8	177,87	13	9	77	12	2	406	6,8	33
Sestoj v obnovi	701,58	24,3	422,96	60	18	69	12	2	274	8,0	30
Skupaj	2.888,92	100,0	606,65	21,0					313	5,7	28

Sestoji smo uvrstili v štiri razvojne faze značilne za sistem skupinsko postopnega gospodarjenja. Kot je razvidno iz zgornje preglednice, je prevladujoča razvojna faza debeljak, sledita pa ji sestoj v obnovi in drogovnjak. Prostorsko se razvojne faze pojavljajo razpršeno.

Od celotne površine gozdov v GGE je na 18,2 % površine prisoten pomladek ustreznih sestojnih zasnov in drevesne sestave, na katerega računamo pri razvoju sestojev. Sestoji v obnovi so pomlajeni na 60,3 % površine s prevladujočim dobro zasnovanim pomladkom, kar daje dobro osnovo za nadaljnji razvoj teh gozdov.

Podatki o lesnih zalogah, srednjem premeru in vzorčni napaki po razvojnih fazah so pridobljeni iz SVP. Tako je vsaki SVP pripisana razvojna faza pripadajočega sestoja ter na osnovi tako ugotovljene razvojne faze obračunana lesna zaloga in srednji premer. V mladovju smo izmerili 11 stalnih vzorčnih ploskev, v drogovnjakih 55, debeljakih 63 in v sestojih v obnovi 112.

Preglednica 26/D-POM: Sestava pomladka po drevesnih vrstah

Enota	Smreka	Jelka	Bor	Dr. iglavci	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr. tr. list.	Meh. list.	Skupaj
ha	137,02	25,07	3,24	0,00	310,87	22,09	32,57	86,06	3,02	619,94
%	22	4	< 1	0	50	4	5	14	< 1	100

V drevesni sestavi pomladka je delež hrastov manjši kot delež teh vrst v lesni zalogi, kar je neugodno, saj želimo delež teh vrst povečati. Največji delež predstavljata bukev in smreka.

Preglednica 27/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev

Razvojna faza	Površina (ha)	Zasnova (%)				Negovanost (%)				Sklep (%)			
		1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	193,01	26	56	18	1	29	50	22	0	44	38	14	4
Drogovnjak	612,23	15	61	23	1	18	64	18	0	16	68	15	1
Debeljak	1.382,10					18	75	7	0	2	59	38	0
Sestoj v obnovi	701,58					16	77	5	2				
Skupaj:	2.888,92												

Najvišji delež negovanih sestojev je v mladovjih, najnižji pa v sestojih v obnovi. Okoli petina drogovnjakov in mladovij je nenegovanih.

V mladovjih prevladuje tesen, v drogovnjakih in debeljakah pa normalen sklep. Skoraj 40 % debeljakov ima rahel sklep.

3.5 Tipi sestojev

Preglednica 28/TIP: Tipi drevesne sestave gozdov

Tip drevesne sestave	Površina (ha)	Delež (%)
1 - Hrastovi gozdovi	6,96	0,2
2 - Gozdovi bukve in hrasta	61,21	2,1
3 - Bukovi gozdovi	218,35	7,6
4 - Drugi pretežno listnati gozdovi	689,00	23,9
6 - Gozdovi bukve in smreke	388,86	13,5
7 – Jelovi gozdovi	0,55	0,0
8 - Smrekovi gozdovi	36,75	1,3
9 - Borovi gozdovi	3,98	0,1
11 - Drugi pretežno iglasti gozdovi	133,97	4,6
12 - Drugi gozdovi iglavcev in listavcev	1.349,29	46,7
Skupaj	2.888,92	100,0

Tipi drevesne sestave sestojev smo določili na podlagi deleža drevesnih vrst na ravni sestoja. V GGE prevladujeta tipa drugi gozdovi iglavcev in listavcev (46,7 %) in drugi pretežno listnati gozdovi (23,9 %). Sledijo gozdovi bukve in smreke (13,5 %) in bukovi gozdovi (7,6 %). Ostali tipi predstavljajo manjši delež gozdov.

Pregledna karta drevesne sestave gozdov v merilu 1:25.000 je podana v kartnem delu načrta (Karta št. 2).

3.6 Ohranjenost gozdov

Preglednica 29/OHR: Ohranjenost gozdov po gospodarskih kategorijah

Gospodarska kategorija gozdov	Ohranjeni		Spremenjeni		Močno sprem.		Izmenjani		Skupaj	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Večnamenski gozdovi	1.259,66	45,3	1.515,41	54,5	7,52	0,3	0,00	0,0	2782,59	96,3
Varovalni gozdovi	102,84	96,7	3,49	3,3	0,00	0,0	0,00	0,0	106,33	3,7
Skupaj vsi gozdovi	1.362,50	47,2	1.518,90	52,6	7,52	0,3	0,00	0,0	2888,92	100,0

Ohranjenost gozdov je primarni pogoj stabilnosti gozdnega ekosistema. Kriterij za določanje ohranjenosti gozdov je delež drevesnih vrst, ki so naravni sestavi gozdnega rastiščnega tipa tuje ali redko prisotne. Ohranjenost gozdov v posameznih odsekih oziroma oddelkih smo izračunali po metodologiji evklidskih razdalj s primerjavo dejanske in naravne drevesne sestave gozdnih rastiščnih tipov, ki so prisotni v odseku. Za obdelavo podatkov smo uporabili računalniški program, ki ima osnovo v metodologiji ocenjevanja spremenjenosti vrstne sestave rastlinskih skupnosti (Bončina, Robič, 1998). V splošnem velja, da je drevesna sestava spremenjena, ko je skupni delež rastišču tujih drevesnih vrst večji kot 31 %.

V GGE prevladujejo gozdovi s spremenjeno sestavo (52,6 %) in ohranjeni gozdovi (47,2 %). Močno spremenjenih gozdov je 0,3 % in izmenjanih pa ne najdemo.

Večina varovalnih gozdov je ohranjenih (96,7 %).

3.7 Kakovost drevja

Preglednica 30/K: Kakovost drevja

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Smreka	488	7	24	54	13	1
Jelka	16	0	31	69	0	0
Ostali iglavci	279	18	41	32	9	0
Macesen	4	50	0	50	0	0
Bukev	601	9	19	41	23	9
Hrasti	232	9	26	37	20	8
Plemeniti listavci	58	2	16	50	24	9
Drugi trdi listavci	88	1	3	24	45	26
Mehki listavci	7	0	14	57	0	29
Skupaj iglavci	788	11	30	47	12	1
Skupaj listavci	986	8	19	39	24	10
Skupaj	1.773	9	24	42	18	6

Kakovost drevja se nanaša izključno na lesnoproizvodno funkcijo gozda. Kakovost drevja se v skladu s Pravilnikom ugotavlja na SVP in sicer na drevju debelejšem od 30 cm. Okrajšave za kakovost (pri listavcih A1, A2, B, C, D in pri iglavcih A1, A2, B, C, D1 in D2) so podane v poglavju 12. Priloge. Kakovost ugotavljamo na podlagi zunanjih (vidnih) znakov, dejanska kakovost pa lahko od te tudi odstopa zaradi notranjih napak, ki ostanejo do poseka oz. razreza lesa nevidne.

Dreves z odlično kakovostjo je malo in predstavljajo 9 % dreves ocenjenih na SVP. Prav dobro ocenjenih dreves je 24 %. Prevladujejo drevesa prav dobre in dobre kakovosti, ki skupaj predstavljajo 66 % dreves izmerjenih na SVP. Dreves s slabo kakovostjo je 6 %.

3.8 Poškodovanost drevja

Preglednica 31/PŠD: Poškodovanost drevja

Vrsta poškodbe	Poškodovanost (%)
Deblo in koreničnik	2,9
Veje	1,7
Osutost	0,8
Skupaj	5,4

Poškodovanost drevja se v skladu s Pravilnikom ocenjuje na SVP vsem drevesom. Pri tem se pri posameznem drevesu upošteva samo največja poškodba. Poškodovanost drevja pomembno vpliva na vitalnost dreves in kakovost gozdno lesnih sortimentov.

Od skupnega števila dreves je 5,4 % dreves poškodovanih. Pri poškodbah vej gre za poškodbe vrha pri iglavcih in za odlom večjih vej pri listavcih, ki se pogosto zlomijo pod težo snega ali žleda. Delež poškodovanosti vej znaša 1,7 %, delež osutosti pa 0,8 %.

3.9 Objedenost gozdnega mladja

Vpliv divjadi na gozdno mladje se na območju cele Slovenije sistematično izvaja vse od leta 1996. V letih 2009 in 2010 je ZGS opravil prvi popis objedenosti po ti. prenovljeni metodi, ki smo ga doslej ponovili petkrat – zadnjič leta 2024. Območje GGE Ponikva je za namen ugotavljanja vpliva rastlinojede divjadi na gozdno mladje umeščeno v popisno enoto (dalje: PE) Celjsko Bistriška kotlina. V njej so zajeti gozdovi s primerljivimi ekološkimi dejavniki, zato smo podatke o poškodovanosti gozdov od rastlinojedih parkljarjev povzeli iz pričujočega popisa.

Preglednica 32: Delež objedenosti po višinskih razredih in skupinah drevesnih vrst v letu 2024 v PE Celjsko Bistriška kotlina

Skup. DV	št. vz.	< 15cm			R1 15-30cm			R2 30-60cm			R3 60-100cm			R4 100-150cm			R1-R4		
		DV %	št./ha		DV %	št./ha	obj. %	DV %	št./ha	obj. %	DV %	št./ha	obj. %	DV %	št./ha	obj. %	DV %	št./ha	obj. %
Smreka	25	19	9.309		15	5.671	9,7	11	3.645	20,6	13	1.996	33,3	13	897	51,6	13	12.209	19,9
Jelka	10	14	7.100		8	3.067	39,6	4	1.389	64,6	3	492	41,2	2	145	20,0	5	5.092	46,0
Bori	2	0	0		0	145	40,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	145	40,0
Bukev	33	29	14.042		49	18.545	17,8	62	21.149	17,2	63	9.576	6,9	71	4.861	2,4	58	54.131	14,3
Hrasti	16	7	3.471		4	1.707	10,2	2	579	15,0	0	0	0,0	0	0	0,0	2	2.286	11,4
Plemeniti listavci	21	14	6.627		7	2.604	40,0	2	579	20,0	1	87	33,3	0	29	100,0	4	3.298	36,8
Drugi trdi listavci	24	17	8.362		17	6.278	10,6	19	6.568	23,3	20	3.096	13,1	13	868	10,0	18	16.809	16,0
Mehki listavci	3	0	158		0	29	0,0	0	87	0,0	0	29	0,0	0	0	0,0	0	145	0
Iglavci	26	33	16.409		23	8.882	20,5	15	5.034	32,8	16	2.488	34,9	15	1.042	47,2	19	17.446	27,7
Listavci	33	67	32.660		77	29.163	17,8	85	28.961	18,6	84	12.788	8,6	85	5.757	4,0	81	76.669	15,5
Skupaj	33	100	49.069		100	38.045	18,4	100	33.995	20,7	100	15.276	12,9	100	6.799	10,6	100	94.115	17,8

Analiza poškodovanosti gozdnega mladja na ravni PE Celjsko Bistriška kotlina izvedena leta 2024 kaže precejšnje povečanje objedenosti pri iglavcih (predvsem jelki in smreki) in delno tudi pri bukvi. Objedenost jelke je poskočila iz 32 % leta 2020 na 46 %. Prav tako se je povečala poškodovanost

smreke in sicer iz 4 na 20 %. Objedenost bukve, ki v PE zajema največji delež v drevesni sestavi se je iz 5 % povečala na dobrih 14 %. Če smo v predhodnih dveh merjenjih zaznali zmeren upad poškodovanosti mladja pri večini drevesnih vrst, je prej navedena ugotovitev pomembna tudi z vidika uravnavanja populacijskih gostot rastlinojede divjadi. Razlike v skupni objedenosti sicer niso tako očitne, vendar se je padajoč trend po več prejšnjih merjenjih spremenil, kar terja dodatno previdnost pri upravljanju z divjadjo.

3.10 Odmrlo drevje

Preglednica 33/OD: Odmrlo drevje v GGE

Razširjeni deb. razred	Stoječe drevje (št./ha)			Ležeče drevje (št./ha)			Skupaj (št./ha)			m³/ha
	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	
10 – 29 cm	6,64	8,55	15,19	4,15	6,14	10,29	10,79	14,69	25,48	9,36
30 – 49 cm	1,83	1,24	3,07	0,75	1,49	2,24	2,57	2,74	5,31	8,07
50 in več cm	0,08	0,17	0,25	0,00	0,08	0,08	0,08	0,25	0,33	0,93
Skupaj	8,55	9,96	18,51	4,90	7,72	12,62	13,44	17,68	31,12	18,36

Podatke o odmrlem drevju smo zbrali pri popisu na SVP. Evidentirali smo stoječa in ležeča odmrla drevesa. Ležeča drevesa smo upoštevali samo, če so rasla na ploskvi.

Navedeno je število odmrlih dreves na hektar za iglavce, listavce ter stoječe in ležeče drevje, ločeno po razširjenih debelinskih razredih ter skupna prostornina odmrlega drevja.

Iz zgornje preglednice je razvidno, da prevladuje tanjše odmrlo drevje listavcev. Glede na zahteve Pravilnika o varstvu gozdov, ki določa, da mora biti delež odmrle in odmirajoče biomase glede na lesno zalogo, ki znaša 312 m³/ha, vsaj 3 %, sklepamo, da je skupna količina odmrle biomase zadostna (5,9 %). Razporeditev po razširjenih debelinskih razredih je manj ugodna, saj je samo 0,30 % najdebelejšega odmrlega drevja, ki je zelo pomembno v habitatnem smislu (duplarji, hrošči, itd.).

3.11 Gozdni semenski objekti

Gozdovi, ki ustrezajo pogojem za odobren gozdni semenski objekt, se popišejo in kartirajo kot gozdovi s poudarjeno funkcijo pridobivanja drugih gozdnih dobrin. V našem primeru so to gozdovi, ki so namenjeni pridobivanju gozdnega reprodukcijskega materiala.

V GGE Ponikva imamo v oddelku 347 semenski sestoj bukve (*Fagus sylvatica*). Objekt leži na parceli 979/1 k.o. Prelska. Po pregledu smo ugotovili, da je večina mladja prerasla v razvojno fazo letvenjak s slabšo zasnovo in zato neprimerno za pridobivanje puljenk. Pridobivanje semen je zaradi zarasti nemogoče. Za potrebe pridobivanja kakovostni puljenk je potrebno izvesti pripravo tal.

4 ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA Z GOZDOVI

4.1 Kratek opis zgodovine gospodarjenja z gozdovi v gozdnogospodarski enoti

Opis zgodovine gospodarjenja z gozdovi v GGE Ponikva večinoma povzemamo po zapisih iz preteklih načrtov te gospodarske enote.

Mozaično prepletanje kmetijskih in gozdnih površin daje območju GGE Ponikva že več stoletij in tudi še danes značilno podobo krajine. Posamezni celki so se že v 12. in 13. stoletju pojavili na površinah in legah, ki so bile najprimernejše za kmetijsko obdelavo. Na območju, ki sicer reliefno ni posebej močno razgibano, osrednji del predstavlja kraška Ponikvanska planota, ki na zahodu prehaja v gričevje in se zaključuje z gozdnato Goro Oljko. Nekoliko večje površine strnjenih gozdov se nahajajo tudi na severnem delu enote, na strmih pobočjih Temenjaka, Lopatnika, Radojča in Ramšakovega vrha, kjer površine za kmetijstvo niso primerne.

Zaradi izredno ugodnih pogojev za razvoj in uspevanje mnogih kmetijskih kultur, se je v nižjih predelih enote razvilo poljedelstvo. Do leta 1960 so množično gojili tudi bob in lan, ki so ga sami tkali. Zelo dobro se je razvilo sadjarstvo, ki se je ohranilo vse do danes, ponekod v obliki sodobnih intenzivnih nasadov. Severnemu delu enote daje značilno podobo Vinska Gora, ki je imela vinorodni sloves že v 16. stoletju, saj so okoli leta 1553, kot je zapisano v gornjegrajskem urbarju, z Vinske Gore vozili vino gospodi v Gornji Grad. Trtna uš je konec 19. stoletja uničila bogate nasade vinske trte ter s tem povzročila velike spremembe v kultivirani pokrajini. Nasadi vinske trte so bili namreč po tej veliki katastrofi zamenjani z drugimi kulturami, prej tipična viničarska pokrajina pa je začela spreminjati svoj značaj.

Kmetijske površine so obdajali mešani gozdovi, ki so večinoma služili kot dodaten vir dohodka, saj je glavni vir predstavljalo kmetijstvo. Razvito je bilo rokodelstvo; iz lesa so izdelovali različno domače orodje (vile in grablje). Zaradi potreb Savinjske doline po drogovih za hmelj so ponekod posekali skoraj ves kostanj. V preteklosti se je na tem območju precej oglarilo, pogosto je bilo tudi žganje apna, zato so bili gozdovi okrog kop in apnenic precej izsekani. Od leta 1858 do konca druge svetovne vojne je v Studencih deloval rudnik železa.

S prvim celovitim gozdnogospodarskim načrtom GGE Ponikva za obdobje 1985–1994, ki je zajemal vse gozdove v enoti ne glede na lastništvo, se je dokončno uveljavil koncept gospodarjenja z gozdovi po načelih trajnosti, večnamenskosti in sonaravnosti. Skupinsko postopno gospodarjenje je prevladalo na večini površin gozdnih sestojev. Osnovne usmeritve za gospodarjenje na osnovi gozdnih združb in sestojev, vrstah obratovanja ter gozdnogospodarskih ciljih, so bile prvič opredeljene v sedmih novo oblikovanih gospodarskih razredih. Od teh jih je bila večina določenih na osnovi gozdnih združb in rastišč, en razred na osnovi preteklega razvoja (degradirani gozdovi), na podlagi trajno poudarjene varovalne vloge gozdov pa je bil določen še gospodarski razred »Varovalni gozdovi«. Z zasebnimi gozdovi v GGE Ponikva je v preteklosti gospodarilo GG Celje, TOK Vransko – Žalec. Državni gozdovi so bili razdeljeni v dva sektorja lastništva in sicer na gozdove SLP 1, s katerimi je gospodarilo GG Celje, TOZD Gozdnik ter na gozdove SLP 2, s katerimi je gospodaril Hmezad Žalec, Delovna enota gozdarstvo.

4.2 Gospodarjenje z gozdovi v preteklem ureditvenem obdobju

Analizo v preglednicah prikazujemo za 10-letno obdobje 2015–2024. Pri načrtovanem in realiziranem poseku ter gojitvenih in varstvenih delih smo tako skupaj upoštevali podatke iz GGN GGE Ponikva 2015–2024.

Na gospodarjenje z gozdovi na območju GGE Ponikva so v preteklem 10-letnem obdobju vplivali predvsem naslednji dejavniki:

- sanacija žledoloma iz leta 2014;
- gradacija smrekovih podlubnikov v letih 2015 in 2016 ter v letih 2022 do 2024;

- sanacija posledic vetroloma, ki je gozdove poškodoval konec leta 2017 in nato še v letih 2023 in 2024;
- neugodne razmere na trgu lesa, kar še posebej velja za les listavcev;
- majhna odvisnost večjega dela lastnikov gozdov od prihodkov iz gozda;
- pomanjkanje tradicije, volje in znanja lastnikov zasebnih gozdov za izvajanje gojitvenih in varstvenih del;
- interes lastnikov zasebnih gozdov predvsem po sečnji debelejših sortimentov;
- majhna površina zasebnih gozdnih posesti, saj sta imeli kar dve tretjini lastnikov gozdno posest manjšo od 1 ha;
- državne subvencije iz Programa razvoja podeželja za vlaganja v gozdno infrastrukturo.

Na obseg izvedenih sečenj v preteklem desetletju so poleg sanitarnega poseka iz sanacijskih sečenj po vremenskih ujmah in podlubnikih, vplivale tudi razmere na trgu lesa. Na začetku obdobja so bile cene lesa povprečne kakovosti relativno nizke, na sredini obdobja so se cene nekoliko dvignile (obdobje COVID-a). V celotnem ureditvenem obdobju je bilo prisotno precejšnje povpraševanje po lesu za ogrevanje, tako da je bil les listavcev slabše kakovosti primerno ovrednoten. Bolj neugodne pa so bile razmere na trgu za kvalitetnejše bukove sortimente, ki niso imeli primerne cene, saj se je cena bukovega lesa za ogrevanje precej približala ceni kvalitetnejše bukove hlodovine. Lastniki tako niso bili motivirani za izvajanje sečnje bukve, kot glavne drevesne vrste, kar se odraža tudi v realizaciji skupnega poseka v preteklem obdobju.

Boljše stanje v ekonomskem pogledu je bilo pri gospodarjenju z iglavci, kjer je tehnični les smreke dosegal boljše vrednosti. Proti zaključku epidemije Covid-19 in neposredno po njej, se je za krajše obdobje pojavilo precejšnje povpraševanje po lesu tako iglavcev, kot tudi listavcev, zato so se cene lesa občutno dvignile. Zaradi kratkega trajanja to ni imelo bistvenega vpliva skupno količino poseka v GGE.

Začetek in zaključek načrtovalnega obdobja so zaznamovale sanitarne sečnje. Konec januarja in v začetku februarja 2014 je namreč gozdove na celotni površini GGE Ponikva močno prizadel žledolom, ki je precej poškodoval gozdove iglavcev, še posebej velike škode pa je povzročil v gozdovih listavcev. Precejšen delež poškodovanih iglavcev je bil saniran že v letu 2014, sanacija pri listavcih pa se je zaključila v letu 2016. Sanitarne sečnje zopet močno porastejo v zadnjih treh letih ureditvenega obdobja zaradi gradacije podlubnikov, ki ji je še večji zagon dal vetrolom v letu 2023.

4.2.1 Posek

V preteklem načrtovalnem obdobju je bilo posekano 137.462 m³ lesa, kar predstavlja skupno 74 % načrtovanega poseka. V zasebnih gozdovih je bila realizacija 69 %; pri iglavcih 92 %, pri listavcih pa dobro polovico (52 %). Glavni dejavniki, ki so vplivali na obseg izvedenega poseka so bile razmere na trgu lesa, sanacija poškodb po ujmah in podlubnikih, ekonomska nenavezanost zasebnih lastnikov na gozd, razdrobljenost zasebne gozdne posesti ter pomanjkanje zanimanja lastnikov za delo v gozdu. V državnih gozdovih je bil skupni načrtovani posek zaradi obsežnih sanacijskih sečenj presežen za slabo petino, pri iglavcih celo za 35 %. V gozdovih lokalnih skupnosti pa so bile posekane zanemarljive količine lesa.

Preglednica 34./REV2-RGR: Posek po rastiščnogojitvenih razredih in primerjava z načrtovanim posekom

Rastiščnogojitveni razred	Skupina drev. vrst	Nač. posek m ³	Real. posek m ³	Realizacija (%)
RGR 2 Podgorski bukovi gozdovi	Iglavci	39.241	40.612	103
	Listavci	72.322	44.177	61
	Skupaj	111.563	84.789	76
RGR 3 Gorska-zgornjegorska bukovja z vložki jelovega bukovja	Iglavci	5.356	6.611	123
	Listavci	6.171	4.215	68
	Skupaj	11.527	10.826	94
RGR 4 Kisloljubni bukovi gozdovi	Iglavci	11.974	8.557	71
	Listavci	19.916	10.388	52
	Skupaj	31.890	18.945	59
RGR 5 Zasmrečeni bukovi gozdovi na kisli podlagi	Iglavci	14.070	12.474	89
	Listavci	8.139	4.915	60
	Skupaj	22.209	17.389	78
RGR 6 Kisloljubna borovja	Iglavci	3.536	2.469	70
	Listavci	3.517	1.678	48
	Skupaj	7.053	4.147	59
RGR 14 Varovalni gozdovi	Iglavci	637	580	91
	Listavci	1.117	785	70
	Skupaj	1.754	1.365	78
Skupaj vsi gozdovi	Iglavci	74.814	71.303	95
	Listavci	111.182	66.158	60
	Skupaj	185.996	137.462	74

Realizacija poseka po rastiščnogojitvenih razredih se vrti okrog treh četrtin glede na načrtovani posek; najmanjša (59 %) je v RGR 4 in 9, največja (94 %) pa v RGR 3. V RGR 2 Podgorski bukovi gozdovi, ki predstavlja daleč največji RGR, je bilo posekano dobre tri četrtine načrtovanega poseka, pri čemer je bila realizacija pri listavcih celo nekaj nad načrtovano.

Za vse RGR lahko ugotovimo, da je delež izkoriščenega načrtovanega poseka občutno višji pri iglavcih kot pri listavcih. Pri iglavcih se posekana lesna masa povsem približa načrtovani. V precejšnji meri je to posledica sanitarnih sečenj zaradi smrekovih podlubnikov, žledoloma in vetroloma, ter velikega interesa lastnikov po sečnji iglavcev zaradi višje ekonomske vrednosti predvsem smrekovega lesa.

Preglednica 35 P-GGE: Realizacija poseka v obdobju 2015-2024

2015–2024	Načrtovani posek m ³	Realizacija poseka – po tekočih evidencah		Realizacija poseka – po podatkih iz SVP (točkovna in intervalna ocena)	
		m ³	%	m ³	%
Iglavci	74.177	70.723	95	72.333	98
Listavci	110.065	65.373	59	84.389	77
Skupaj	184.242	136.097	74	156.722 (119.154-194.291)	85

Na SVP je evidentiran letni posek skupaj 5,59 m³/ha. Ob upoštevanju 5 % tveganja je interval, znotraj katerega se giblje evidentiran letni posek, 4,25 do 6,93 m³/ha. V evidenčnih podatkih znaša obseg realiziranega poseka skupaj 4,85 m³/ha/leto. Evidenca realiziranega poseka na ravni GGE Ponikva je znotraj intervala v primerjavi z ugotovljenim posekom na SVP. Posek iz evidenc je tako predstavljal 87 % srednje vrednosti intervala zaupanja poseka ugotovljenega na SVP.

Preglednica 36/D-PGR: Realizacija poseka po ureditvenih obdobjih

Ureditveno obdobje	Skupina drevesnih vrst	Načrtovani posek m ³	Realiziran posek m ³	Realizacija sečnje %
1995–2004	Iglavci	44.624	38.453	86
	Listavci	39.585	31.467	79
	Skupaj	84.209	69.920	83
2005–2014	Iglavci	62.837	45.339	72
	Listavci	81.586	57.256	70
	Skupaj	144.459	102.595	71
2015–2024	Iglavci	74.814	71.303	95
	Listavci	111.182	66.158	60
	Skupaj	185.996	137.462	74

Načrtovani posek se je od leta 2005 povečal za slabo četrtno in tudi količina posekane lesne mase se je povečala za četrtno glede na preteklo načrtovalsko obdobje. Realizacija sečnje glede na načrtovani posek se tako ni veliko spremenila: v preteklem obdobju je znašala 71 %, zdaj pa 74 %. Spremenila pa se je po skupinah drevesnih vrst: pri iglavcih močno povečala (95 %), pri listavcih pa zmanjšala (60 %).

Absolutne količine posekanega lesa so se za več kot polovico povečale pri iglavcih (57 %), pri listavcih pa so za 15 % večje, kot v preteklem obdobju. Med pomembnimi vzroki za povečanje poseka pri iglavcih so sanacije po ujmah in podlubnikih ter razmere na trgu lesa.

Preglednica 37/D-PL1: Realizacija poseka po lastniških kategorijah v GGE Ponikva

Posek	Zasebni gozdovi			Državni gozdovi			Gozdovi lokalnih skupnosti		
	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
Načrtovan - m ³	68.590	97.395	165.985	6.108	13.691	19.799	116	96	212
Izveden - m ³	62.943	50.854	113.797	8.265	15.288	23.553	96	16	112
Realizacija - %	92	52	69	135	112	119	83	17	53
Povp. drevo - m ³	1,1	0,8	1,0	1,1	1,0	1,0	1,1	0,5	0,9

V zasebnih gozdovih je skupni realizirani posek dosegel skoraj 70 % načrtovanega. Pri iglavcih znaša več kot 90 %, pri listavcih pa je delež realiziranega poseka precej nižji in znaša dobro polovico načrtovanega. Glavni razlog za takšno razliko v korist iglavcev so sanitarne sečnje zaradi žledoloma in vetroloma, sanacije žarišč smrekovih podlubnikov ter večji posek smreke zaradi boljše cene lesa in s tem večjega povpraševanja po iglavcih.

V državnih gozdovih je bil načrtovani posek pri iglavcih zaradi sanitarnih sečenj za sanacijo žarišč podlubnikov in vetrolomov presežen za dobro tretjino. Tudi realizacija poseka listavcev je za dobro desetino presegla načrtovane količine. Skupni realizirani posek v državnih gozdovih je skoraj za petino presegel načrtovanega.

V gozdovih lokalnih skupnosti je bila v preteklem ureditvenem obdobju načrtovana zelo majhna količina možnega poseka, realizirana je bila dobra polovica.

Volumen povprečnega posekanega drevesa je v zasebnih gozdovih enak kot v državnih, po skupinah drevesnih vrst pa je večji pri iglavcih kot pri listavcih. Oba sektorja lastništva imata enak volumen povprečnega posekanega drevesa pri iglavcih, pri listavcih pa je v zasebnih gozdovih manjši, kot v državnih. Tudi volumen povprečno posekanega drevesa je posledica obsežnih sanitarnih sečenj zaradi smrekovih podlubnikov, vremenskih ujm, sečnje debelejšega lesa v zasebnih gozdovih, ki je ekonomsko zanimivejši ter predvsem izostalih redčenj v smrekovih in bukovih drogovnjakih.

Preglednica 38/VP: Posek po vrstah poseka za zasebne gozdove

Zasebni gozdovi		Vrste poseka									Skupaj	% od LZ	% od PR
		Negovalni posek			Posek oslab. drevja	Sanit. posek	Za gozd. infrastr.	Krčitve	Nedov. posek	Ostalo			
		Redč.	Poml.	Preb.									
Iglavci	m³	3.250	27.296	0	3.929	25.753	431	1.693	460	131	62.943	19	79
	%	5	43	0	6	41	1	3	1	< 1	100		
Listavci	m³	3.612	30.128	0	8.414	4.903	437	1.988	934	439	50.854	11	43
	%	7	58	0	17	10	1	4	2	1	100		
Skupaj	m³	6.862	57.424	0	12.343	30.656	869	3.681	1.393	569	113.797	15	58
	%	6	50	0	11	27	1	3	1	1	100		

Preglednica 39/VP: Posek po vrstah poseka za državne gozdove

Državni gozdovi		Vrste poseka									Skupaj	% od LZ	% od PR
		Negovalni posek			Posek oslab. drevja	Sanit. posek	Za gozd. infrastr.	Krčitve	Nedov. posek	Ostalo			
		Redč.	Poml.	Preb.									
Iglavci	m³	442	4.503	0	373	2.749	80	43	60	16	8.265	25	118
	%	5	54	0	5	33	1	1	1	< 1	100		
Listavci	m³	754	10.926	0	2.128	1.055	120	149	113	43	15.288	25	105
	%	5	71	0	14	7	1	1	1	< 1	100		
Skupaj	m³	1.196	15.428	0	2.501	3.805	200	192	173	59	23.553	25	109
	%	5	65	0	11	16	1	1	1	< 1	100		

Preglednica 40/VP: Posek po vrstah poseka za gozdove lokalnih skupnosti

Državni gozdovi		Vrste poseka									Skupaj	% od LZ	% od PR
		Negovalni posek			Posek oslab. drevja	Sanit. posek	Za gozd. infrastr.	Krčitve	Nedov. posek	Ostalo			
		Redč.	Poml.	Preb.									
Iglavci	m³	0	70	0	0	0	3	22	0	1	96	18	61
	%	0	73	0	0	0	3	23	0	1	100		
Listavci	m³	0	0	0	0	0	0	15	0	1	16	4	13
	%	0	0	0	0	0	0	91	0	9	100		
Skupaj	m³	0	70	0	0	0	3	36	0	3	112	11	39
	%	0	63	0	0	0	2	33	0	2	100		

Negovalni posek je v preteklem načrtovalnem obdobju predstavljal slabih 60 % vsega poseka v enoti. Skupni delež obsega tega poseka je v zasebnih gozdovih znašal dobro polovico, v državnih pa je bil za petino večji. Pri redčenjih sta deleža v obeh sektorjih majhna in skoraj poravnana (5 oz. 6 %), kar je posledica manjšega obsega izvedenih redčenj v drogovnjakih. Analiza po vrstah poseka za gozdove lokalnih skupnosti ni smiselna, saj je bila v preteklem ureditvenem obdobju v teh gozdovih posekana zelo majhna količina lesa.

Na **sanitarni posek** je v preteklem desetletju vplivalo več dogodkov. V prvih dveh letih ureditvenega obdobja je še potekala sanacija žledoloma, ki je gozdove prizadel v letu 2014. Hkrati se je v teh dveh letih zaradi idealnih pogojev (ugodne temperature, velika količina poškodovanega lesa) pričela tudi gradacija podlubnikov, ki je že tako poškodovane sestoje iglavcev še dodatno prizadela. Stanje se je začelo umirjati šele v letu 2017. Decembra tega leta je gozdove poškodoval še vetrolom, ki je bil

nato večinoma saniran v letu 2018 in delno še v letu 2019. Sledilo je nekaj mirnejših let, v letu 2022 pa se je spet pričela gradacija podlubnikov, ki se ji je v letih 2023 in 2024 ponovno pridružil vetrolom.

Skupaj s posekom oslabelega drevja je sanitarni posek predstavljal dobro tretjino (36 %) celotne sečnje. Ujme in podlubniki so precej bolj poškodovali iglavce kot listavce, saj je bilo zaradi tega posekane skoraj polovico (46%) vse lesne mase iglavcev.

Izredne sečnje (krčitve, nedovoljeni posek in posek zaradi ostalih vzrokov) predstavljajo skupno le dobre 4 % vsega poseka. Pri izrednih sečnjah predstavlja večino posek v zasebnih gozdovih, največ zaradi krčitev gozda v kmetijske namene. V državnih gozdovih in gozdovih lokalnih skupnosti je bila količina izrednega poseka zanemarljivo nizka.

4.2.1.1 Posek po skupinah drevesnih vrst

Preglednica 41: Posek po skupinah drevesnih vrst

Drevesna vrsta	% od poseka	% od LZ
Smreka	43,7	25,0
Jelka	1,0	17,2
Bori	7,0	8,4
Macesen	0,2	9,4
Ostali iglavci	< 0,1	73,0
Bukev	32,8	13,0
Hrasti	9,5	12,6
Plemeniti listavci	1,6	11,2
Drugi trdi listavci	3,6	12,3
Mehki listavci	0,6	44,5
Skupaj iglavci	51,9	19,5
Skupaj listavci	48,1	12,9
Skupaj	100	15,7

Razmerje 52:48 med iglavci in listavci pri realiziranem poseku odstopa od načrtovanega poseka, ki je bil načrtovan v deležu 41:59. Vzrok za večji delež posekanih iglavcev je predvsem povečan posek smreke zaradi napadov smrekovih podlubnikov ter sanitarnih sečenj zaradi sanacije posledic žledoloma in vetroloma. Poleg tega je bila v preteklem desetletju hlodovina iglavcev tudi ekonomsko precej bolj zanimiva kot hlodovina listavcev. Vsi navedeni dejavniki so vplivali na povečan posek smreke, ki je imela tudi najvišji delež poseka med vsemi drevesnimi vrstami; skupaj z bori pa predstavlja dobro polovico vsega poseka.

Pri listavcih ima bukev daleč najvišji delež med posekanimi drevesnimi vrstami, saj dosega skoraj 33% celotnega poseka. Količina poseka bukve je tesno povezana s povpraševanjem trga po lesu za ogrevanje, za katerega so zanimivi tudi trdi listavci, ki predstavljajo slabe 4 % celotnega poseka. Skoraj desetino vsega poseka predstavlja hrast, katerega sečnja se je povečala predvsem v zadnjih letih ureditvenega obdobja zaradi močno povečanega povpraševanja po lesu te drevesne vrste. V odstotku od lesne zaloge ima bukev 13 odstotni delež in s tem skoraj za polovico zaostaja za smreko (25 %). Delež smreke v skupni lesni zalogi se je v zadnjem desetletju zmanjšal s 27,3 % na 26,6 %, delež bukve pa je ostal skoraj enak (39,6 % oz. 39,5 %).

4.2.1.2 Posek po debelinskih razredih

Preglednica 42/ PDR: Posek po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	6	9	15	30	47	52	24,6
Listavci	5	7	13	18	30	48	22,8
Skupaj	5	8	14	23	38	100	47,5

Pregled izvedenega poseka po razširjenih debelinskih razredih v deležu od lesne zaloge kaže na prenizek posek v prvih treh debelinskih razredih, kar je posledica pomanjkljive nege mlajših sestojev ter izostanka redčenj v drogovnjakih in tanjših debeljakih. Načrtovana redčenja niso bila izvedena ali so bila izvedena v precej manjši meri. Glavni vzrok so predvsem nizke prodajne vrednosti tanjših lesnih sortimentov, kjer prihodek od lesa težko pokrije stroške sečnje in spravila ter sanitarne sečnje, zaradi katerih se načrtovana redna redčenja niso izvajala. Izstopa visok delež poseka v petem debelinskem razredu, ki je predvsem posledica poškodb zaradi žledoloma in vetroloma, pri iglavcih pa še dodatno zaradi gradacije smrekovih podlubnikov in ugodnih cen na trgu lesa.

4.2.1.3 Posek po letih ureditvenega obdobja in po vrstah donosov

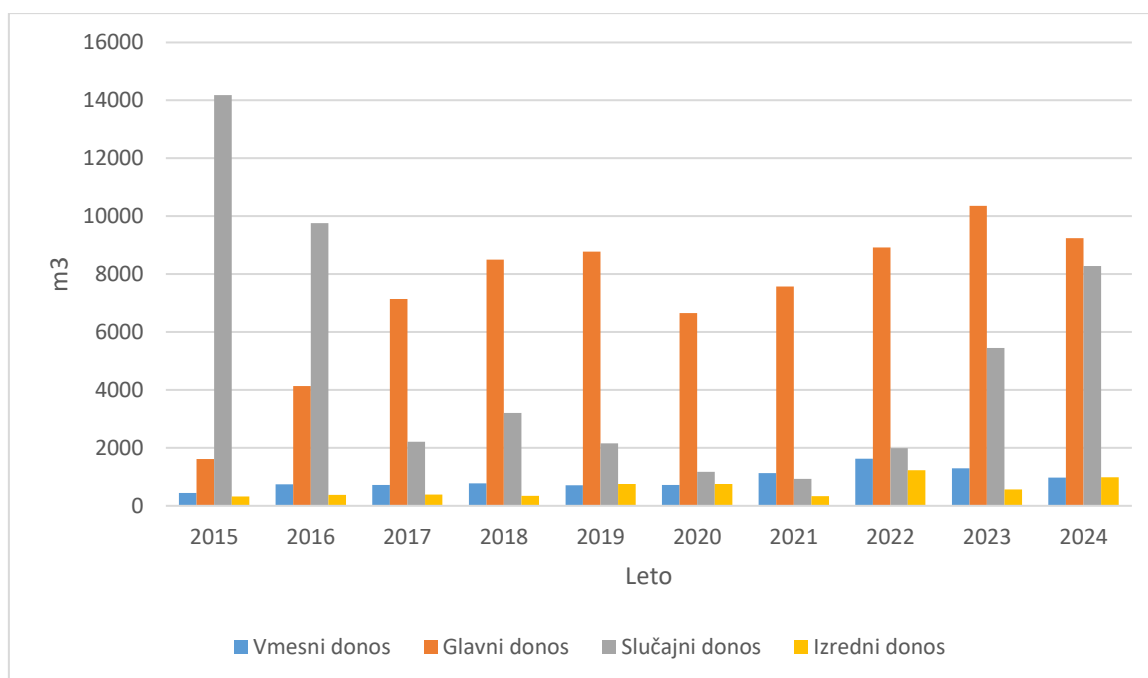
Evidentirani posek se je po letih precej spreminjal, vrsta donosa in dinamika sečenj pa sta bila povezana z izrednimi dogodki po posameznih letih. Glavnino sečnje je v prvih dveh letih načrtovalnega obdobja (2015 in 2016) predstavljal slučajni donos (sanitarne sečnje), v vseh ostalih letih pa glavni donos.

Najmanjši posek v ureditvenem obdobju je bil v letih »relativnega miru« kar se tiče vremenskih ujm in podlubnikov posledica padca cen lesa po sanaciji (v letih 2017 do 2022). V letu 2015 je bila dosežena absolutno največja količina slučajnega donosa, delež le-tega v skupni količini poseka je znašal kar 85 %. Najvišji skupni posek v ureditvenem obdobju je bil dosežen v zadnjem letu veljavnosti načrta (2024), ko je bil poleg obsežnih sanitarnih sečenj realiziran tudi visok glavni donos. Najvišji glavni donos je bil zaradi boljših cen lesa sicer dosežen v letu pred tem (2023). Delež slučajnega donosa se je zadnjih dveh letih zaradi gradacije podlubnikov in vetrolomov znova pričel povečevati.

Posek iglavcev je bil najmanjši v letih, ki so bila zaznamovana z epidemijo Covid-19 (2019–2021), ko so bile nižje tudi cene lesa.

Preglednica 43: Letni evidentirani posek

Leto	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Iglavci	11.369	9.314	5.823	6.039	4.526	4.200	4.571	7.294	9.125	8.858
Listavci	5.194	4.843	4.639	6.791	7.830	5.104	5.386	6.479	8.549	10.623
Skupaj	16.563	14.157	10.462	12.830	12.356	9.304	9.957	13.772	17.674	19.482

Grafikon 2: Pregled poseka po letih ureditvenega obdobja

Preglednica 44: Posek po letih in vrstah donosov (v m³)

Leto	Vrsta donosa				Skupaj
	Vmesni	Glavni	Slučajni	Izredni	
2015	439	1.615	14.187	322	16.563
2016	743	4.138	9.757	378	15.016
2017	718	7.140	2.211	393	10.462
2018	773	8.502	3.206	349	12.830
2019	709	8.778	2.157	758	12.402
2020	722	6.654	1.175	752	9.304
2021	1.125	7.571	929	332	9.957
2022	1.626	8.924	1.990	1.232	13.772
2023	1.299	10.353	5.455	568	17.674
2024	973	9.247	8.275	987	19.482
Skupaj	9.127	72.922	49.343	6.071	137.462

Vmesni donos predstavljajo redčenja. V prvih šestih letih je bil nizek, nato se je v zadnjih štirih letih nekoliko povečal (boljše cene lesa, večje povpraševanje po lesu za kurjavo). Sicer znaša celoten delež vmesnih donosov le slabih 7 % celotnega poseka.

Glavni donos predstavljajo pomladitvene sečnje in končni poseki. Največjo vrednost je dosegel leta 2023, najmanjšo leta 2015. Glavni donos zavzema med vrstami poseka 53 %.

Slučajni donos predstavljajo sanitarne sečnje zaradi različnih vzrokov (smrekovi podlubniki, bolezni in glive, veter, sneg, žled, delo v gozdu), je v preteklem ureditvenem obdobju predstavljal dobro tretjino celotnega obsega sečenj. Največje deleže so sanitarne sečnje dosegale v kar polovici ureditvenega obdobja, v letih 2015, 2016, 2018, 2023 in 2024. V tem obdobju so slučajni donosi vplivali tudi na zmanjšani delež negovalnih sečenj. V vseh letih ureditvenega obdobja je bilo zaradi sanitarnih sečenj posekanih več iglavcev, kot listavcev, v zadnjih dveh letih obdobja pa se je količina posekanega lesa listavcev zaradi sanacije vetrolomov približala količini posekanih iglavcev.

Izredni donos (posek za gozdno infrastrukturo, krčitve, nedovoljen posek in posek zaradi ostalih vzrokov) skupno predstavlja 4 %. V zasebnih gozdovih se je večina sečnje izvajala za krčitve in sečnje zunaj gozda. V državnih gozdovih pa glavnino predstavljajo sečnje za gozdno infrastrukturo.

4.2.2 Gojitvena in varstvena dela

Izvedba gojitvenih del je po sedanji zakonodaji v celoti prepuščena lastnikom gozdov. Le-ti kljub subvencijam države ter aktivni strokovni pomoči in spodbudam Zavoda za gozdove niso imeli dovolj zanimanja in volje za opravljanje načrtovanih del. Pri lastnikih je prisotno tudi pomanjkanje ustreznega znanja in opremljenosti za izvedbo del. Še posebej nizka je bila izvedba del na tistih območjih v GGE, kjer je gozdna posest majhna, lastniki pa ekonomsko niso vezani na gozd in do gozda nimajo izoblikovanega trajnostnega odnosa. Gojitvena dela so izvajali predvsem tisti lastniki, ki so tudi sicer v svojem gozdu sami izvajali sečnjo in spravilo. Ostali lastniki gozdov so za sečnjo sicer najemali gozdarske izvajalce, zelo redko pa tudi za izvedbo gojitvenih in varstvenih del.

Preglednica 45/OGDL/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela – zasebni in državni gozdovi v GGE Ponikva

Gojitvena in varstvena dela	Enota	Zasebni gozdovi			Državni gozdovi		
		Načrt	Izvedeno	Realizacija (%)	Načrt	Izvedeno	Realizacija (%)
Priprava sestoja	ha	54,01	5,25	10	4,34	3,97	91
Priprava tal	ha	1,78	3,27	184	0,00	0,00	0
Sadnja	ha	3,38	3,86	114	1,90	0,00	0
Obžetev	ha	12,92	12,46	96	10,16	4,95	49
Nega mladja	ha	14,13	8,11	57	8,53	19,61	230
Nega gošče	ha	127,79	9,02	7	42,96	32,30	75
Nega letvenjaka	ha	29,71	3,59	12	8,22	9,90	120
Nega ml. drogovnjaka	ha	79,16	2,15	3	12,29	6,44	52
Varstvo pred žuželkami	kos	0,00	30,74	0	0,00	0,59	0
Zaščita s premazom	ha	0,00	0,45	0	0,00	0,00	0

Preglednica 46/OGDL/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela - gozdovi lokalnih skupnosti in skupaj v GGE Ponikva

Gojitvena in varstvena dela	Enota	Gozdovi lokalnih skupnosti			Skupaj		
		Načrt	Izvedeno	Realizacija (%)	Načrt	Izvedeno	Realizacija (%)
Priprava sestoja	ha	0,00	0,00	0	58,35	9,22	16
Priprava tal	ha	0,00	0,00	0	1,78	3,27	184
Sadnja	ha	0,00	0,00	0	5,28	3,86	73
Obžetev	ha	0,00	0,00	0	23,08	17,41	75
Nega mladja	ha	0,00	0,00	0	22,66	27,72	122
Nega gošče	ha	0,00	0,00	0	170,75	41,32	24
Nega letvenjaka	ha	0,00	0,00	0	37,93	13,49	36
Nega ml. drogovnjaka	ha	0,00	0,00	0	91,45	8,59	9
Varstvo pred žuželkami	kos	0,00	0,00	0	0,00	31,33	0
Zaščita s premazom	kos	0,00	0,00	0	0,00	0,45	0
Zaščita sadik s količki, tulci	dni	0,00	0,00	0	800,00	3.700,00	463

Pregled obsega izvedenih gozdnogojitvenih del v **zasebnih gozdovih** kaže na precejšno razliko v primerjavi z načrtovanjem, saj je bila realizacija gozdnogojitvenih del dokaj nizka. Načrtovani obseg gojitvenih del s ponovitvami je bil tudi sicer visok; precej del je bilo pogojenih s končnimi poseki in zaključkom pomladitve starih sestojev, ki pa se niso izvedli. Priprava sestoja je bila izvedena na

desetini načrtovanih površin. Realizacija del pri pripravi tal in sadnji je presegla, pri obžetvi pa skoraj dosegla načrtovani obseg, kar je delno posledica obnove po ujmah poškodovanih gozdov.

Od del, ki sodijo v nego mladovja, je bila izvedena na dobri polovici načrtovanih površin samo nega mladja, ostala načrtovana gozdnogojitvena dela so bila realizirana v bistveno prenizkem deležu. Vzroki lahko iščemo v sanaciji po ujmah: v polovici ureditvenega obdobja je bila izvedba gojitvenih del precej zmanjšana tudi zaradi nujnega izvajanja sanitarnih sečenj, ki so predstavljale prioriteta dela, ki jih je bilo potrebno opraviti zaradi sanacije žledoloma, smrekovih podlubnikov in vetroloma. Po spremenjenem stanju v sestojih po sanacijah je bil večji poudarek na obnovi in negi mlajših faz mladovja; načrtovana dela v starejših fazah (goščah, letvenjakih, drogovnjakih) pa so se izvajala v premajhnem obsegu.

Izvedba gojitvenih del je v celoti prepuščena lastnikom gozdov, ki pa kljub aktivni strokovni pomoči in spodbudam Zavoda ter državnim subvencijam v preteklem desetletju niso imeli dovolj zanimanja in volje za opravljanje načrtovanih del. Pri lastnikih je prisotno tudi pomanjkanje ustreznega znanja in opremljenosti za izvedbo. Za vzpodbudo in izobraževanje lastnikov je Zavod v preteklem obdobju izvedel več terenskih delavnic s prikazom najpogostejših gojitvenih del. Še posebej nizka je bila izvedba del na tistih območjih v GGE, kjer je gozdna posest razdrobljena, lastniki pa ekonomsko niso vezani na gozd. Gojitvena dela večinoma izvajajo lastniki, ki tudi sicer v svojem gozdu sami izvajajo sečnjo in spravilo. Lastniki gozdov, ki niso večji dela v gozdu in nimajo primerne opreme, najemajo gozdarske izvajalce za sečnjo, zelo redko pa tudi za izvedbo gojitvenih in varstvenih del.

Državni gozdovi sicer predstavljajo dokaj majhen površinski delež (11 % oz. 326,56 ha površine GGE), a so bila tudi tu načrtovana dokaj obsežna gojitvena dela. Seveda je bila njihova realizacija v primerjavi s tisto v zasebnih gozdovih bistveno višja.

Priprava sestoja je bila izvedena le v slabo desetino manjšem obsegu, kot je bil načrtovan. Priprava tal in sadnja nista bili načrtovani. Obžetev je bila izvedena v polovičnem obsegu glede na načrtovanega. Močno (kar za 130 %) je bil presežen načrtovan obseg del pri negi mladja, kar je tudi posledica stanja v sestojih po ujmah in podlubnikih. V goščah je bilo izvedenih tri četrtine načrtovanih del, v letvenjakih so bila načrtovana dela za petino presežena, v tanjših drogovnjakih je bila izvedena dobra polovica del.

V gozdovih **lokalnih skupnosti** gozdnogojitvena dela niso bila načrtovana in se v preteklem desetletju niso izvajala.

4.2.3 Gradnja gozdnih prometnic

Gozdovi v GGE Ponikva so s prometnicami večinoma dobro odprti, k čemur precej pripomore tudi razvejano omrežje javnih cest. Nekoliko slabše odprti so ostali predvsem višje ležeči in hriboviti predeli na severovzhodnem delu enote na območju Ramšakovega vrha in Temenjaka.

Gradnja novih gozdnih cest se v ureditvenem obdobju 2015 - 2024 v GGE Ponikva ni izvajala, bila pa je izvedena rekonstrukcija gozdne ceste v območju Temenjaka v dolžini 500 m.

Na gozdnih cestah, ki potekajo na območju GGE Ponikva, se je v preteklem desetletju redno izvajalo tekoče letno vzdrževanje. Načrt rednega vzdrževanja je bil vsako leto usklajen z občinami Žalec, Polzela in Velenje, navedene občine so prispevale tudi dodatna sredstva za vzdrževanje predvsem tistih gozdnih cest, ki imajo poudarjen javni značaj.

Ker so bile v preteklem desetletju pogosto prisotne ujme, smo morali s skromnimi sredstvi za redno vzdrževanje pogosto sanirati tudi večje poškodbe, ki so jih na gozdnih cestah povzročile ujme. Škode, ki so nastale na gozdnih cestah po ujmah (močna neurja z obilnim deževjem), smo vnašali v aplikacijo AJDA.

V zasebnih gozdovih se je omrežje gozdnih vlak v preteklem desetletju aktivno dograjevalo. K temu so pripomogla predvsem sredstva iz Programa razvoja podeželja za obdobje 2014 – 2020 za ureditev gozdne infrastrukture za povečanje gospodarske vrednosti gozdov. S temi sredstvi sta država in EU sofinancirali izvedbo del na gozdnih vlakih (novogradnje, priprave, rekonstrukcije) v višini 50 % priznanih stroškov. Večina zgrajenih, pripravljenih in rekonstruiranih gozdnih vlak v tem obdobju je bilo sofinanciranih s sredstvi razpisa: zgrajenih je bilo 32 vlak v skupni dolžini 6091 m, pripravljenih 14 vlak v dolžini 1935 m in rekonstruirana ena vlaka v dolžini 498 m. Zavod je za vse vlake po predhodnem umeščanju v prostor in trasiranju izdelal elaborate vlak, nudil strokovno pomoč

lastnikom pri pridobivanju ustreznih soglasij, opravi vnos vlog v aplikacijo, po izvedeni gradnji pa opravi prevzem in pripravi zahteve za izplačilo sredstev.

Izgradnja gozdnih vlak se je v manjšem obsegu izvajala tudi v državnih gozdovih. Skupaj so bile v preteklem ureditvenem obdobju v državnih gozdovih zgrajene 3 gozdne vlake v skupni dolžini 891 m, pripravljeni dve vlaki v dolžini 269 m ter rekonstruirana ena vlaka v dolžini 422 m.

4.2.4 Opravljena dela in aktivnosti na krepitvi funkcij gozdov

V GGE Ponikva je največ gozdov, kjer je hidrološka funkcija poudarjena na drugi stopnji. Poraščajo širša območja vodnih virov, pasove ob vodotokih ter površine znotraj zavarovanih območij krajinskega parka Ponikovski kras in naravnega spomenika Tajna jama. Za zagotavljanje te funkcije je bilo gospodarjenje v gozdovih prilagojeno tako, da so imeli posegi čim manjši vpliv na vodne vire in vodotoke. Pri novogradnjah so se načrtovane trase gozdnih vlak čim bolj odmikale od vodnih virov oziroma so potekale pod njimi. Prehodi preko vodotokov so se urejali s prepusti ustreznih dimenzij ali z utrjenimi muldami. Izvajalcem sečnje, spravila in izgradnje vlak smo svetovali, da pri delu uporabljajo bio razgradljiva olja za delovna sredstva in mehanizacijo, saj so kraška tla za onesnaženja še posebej občutljiva.

Strma pobočja okrog Vinske Gore, Radojča in Sotske poraščajo gozdovi s poudarjeno funkcijo varovanja gozdnih zemljišč in sestojev. V teh gozdovih so se izvajale predvsem sanitarne sečnje, panji so po sečnji ostajali višji kot sicer in sicer zaradi preprečevanja padanja kamenja in drsenja snega. Sečišča je bilo potrebno urediti takoj po sečnji zaradi preprečevanja nastanka erozije na plitvih erodibilnih tleh.

Higiensko-zdravstveno funkcijo opravljajo gozdovi na severnem robu katastrske občine Andraž, na relaciji med Velenjem in Dobrno, kjer zmanjšujejo škodljive vplive imisij, ki jih povzročata TE Šoštanj in mesto Velenje. To funkcijo imajo tudi gozdovi, ki obdajajo dva kamnoloma v GGE Ponikva in sicer kamnoloma Podgora pod Goro Oljko in Andraž. Poudarek pri gospodarjenju s temi gozdovi je bil predvsem na ohranjanju površin teh gozdov, na naravni mešanosti drevesnih vrst in ohranjanju vitalnosti sestojev.

Biotska funkcija je prisotna v manjših ostankih gozdov v agrarni krajini okrog naselij Črnova, Lipje, Pirešica, Vinska Gora in Prelska. Za divjad predstavljajo ti gozdovi pomembne koridorje za prehode v višje ležeče predele, kjer se nahajajo mirne cone v gozdovih Lopatnika, Radojča, Temenjaka in Ramšakovega vrha. Za krepitev te funkcije smo ohranjali ostanke gozdov v agrarni krajini, v višjih predelih mirnih con pa so se sečnje in gojitvena dela izvajala predvsem v času, ki je bil najmanj moteč za divjad. Lastnikom gozdov smo svetovali, da določeno število starih, propadajočih dreves puščajo v gozdu in tako omogočajo primerna gnezdišča za ptice.

Rekreacijsko in turistično funkcijo opravljajo gozdovi, ki poraščajo predele okrog planinskega doma na Gori Oljki in območje okrog jame Pekel ter gozdovi ob planinskih poteh (»Savinjska planinska pot«, »Andraška planinska pot«, »Pot po poteh Vinske Gore«). Ukrepi v neposredni bližini navedenih območij so bili malopovršinski in manj intenzivni, ohranjal in vzdrževal se je gozdni rob ter stara debelejša drevesa in drevesa zanimivih oblik ob poteh. Posebna pozornost je bila namenjena ureditvi sečišč in prehodnosti v območjih križanj gozdnih vlak in planinskih poti. Navedeni ukrepi so se izvajali tudi v gozdovih okrog jame Pekel, ki imajo pomembno poučno vlogo, saj je tu speljana »Gozdna in geološka učna pot Pekel«, ki jo vsako leto obišče več kot tisoč šolskih otrok, ki tukaj spoznavajo rastlinski in živalski svet ter značilne kraške pojave. Na vseh planinskih poteh in v bližini planinskih domov, se je obisk gozdov proti koncu ureditvenega obdobja (v času epidemije Covid-19 in po njej) izrazito povečal. Obiskovalci gozdov so ponekod že predstavljali precejšnjo motnjo pri gospodarjenju z gozdovi, prihajalo je tudi do konfliktnih situacij med lastniki in uporabniki gozdov. Zaradi tega smo v tem obdobju na Zavodu začeli izvajati gozdarski nadzor, pri katerem smo uporabnike gozdov opozarjali na morebitne kršitve zakonodaje ter jim svetovali glede načinov nemoteče rabe gozdnega prostora.

Funkcijo ohranjanja biotske raznovrstnosti in varstva naravnih vrednot opravljajo gozdovi znotraj zavarovanih območij (krajinski park Ponikovski kras, jama Pekel, izvir Ponikvice, požiralniki v Lokah, Kamnita hiša, Tajna jama). Pri gospodarjenju v teh gozdovih je bilo potrebno upoštevati omejitve, ki so navedene v Odloku o razglasitvi naravnih znamenitosti v Občini Žalec (Ur.l. RS št. 77/98). To funkcijo opravljajo tudi gozdovi v okolici objektov, ki predstavljajo naravne vrednote (Cevzarjeva

bukev, Zagorčeva smreka). V neposredni bližini teh objektov ni bilo večjih ukrepov, gospodarilo se je predvsem v smislu ohranjanja in vzdrževanja njihove okolice.

V gozdovih s poudarjeno funkcijo varovanja kulturne dediščine, ki se nahajajo v vplivnem območju objektov (cerkev na Gori Oljki, cerkvi Sv. Andreja in Sv. Janeza, razvaline Šrbinevega gradu, spominski obeležji nad jamo Pekel in na hribu Razgorce, prazgodovinska naselbina Bezgečeva jama) so se izvajale le nujne sanitarne sečnje, vzdrževal se je gozdni rob in vedute na omenjene objekte, ohranjala se je tudi prehodnost dostopnih poti do objektov.

4.2.5 Posegi v gozd in gozdni prostor v obdobju 2015 – 2024

Preglednica 47/D-KRC: Krčitve gozdov v obdobju 2015 – 2024 po namenu

Namen krčitev						Skupaj ha
Urbanizacija	Infrastruktura	Kmetijstvo	Rudarstvo	Energetika	Drugo	
ha	ha	ha	ha	ha	ha	
0,70	0,02	6,70	4,20	0,00	0,00	11,62

V območju GGE Ponikva v preteklem obdobju nismo zabeležili večjih krčitev gozdne površine. Izjema je le krčitev za širitev kamnoloma Andraž. Pretežno so bile izvedene kmetijske krčitve ob obstoječih kmetijskih površinah. Večji je bil delež posegov na gozdnem robu, kjer smo skozi presoje prostorskih ureditev skušali zagotoviti pogoje za minimalni vpliv na gozd, zagotavljanje pogojev za funkcije gozdov in na gospodarjenje z gozdovi.

S področja urbanizacije smo evidentirali 56 posegov, katerih večina je bila v vplivnem območju gozda oziroma je imela vpliv na gozd. Prevladovala so mnenja in soglasja k projektom.

Na področju infrastrukture smo evidentirali 21 posegov. Pogosto so bili to objekti, ki so sestavni del gozda ali potekajo ob gozdnem robu (vodovod, rekonstrukcije lokalnih prometnic, zaščite lokalnih prometnic, mostovi, bazne postaje) in se ne beležijo kot krčitev, zaradi katere se zmanjša gozdna površina.

S področja rudarstva smo presojali 5 posegov v gozd, ki so bili večinoma vezani na kamnolom Andraž.

V GGE smo v preteklem ureditvenem obdobju presojali 8 posegov v skupini energetika. Posegi se navezujejo na zamenjavo dotrajanih nizkonapetostnih daljnovodov in transformatorskih postaj.

S področja kmetijstva smo skupno presojali 74 posegov. Največ je bilo krčitev gozdov v kmetijske namene (35) in soglasij za gradnjo gozdnih vlak (21). Ostali posegi (18) so bili večinoma mnenja k projektom in soglasja za gradnjo kmetijskih objektov ob gozdu.

V skupini posegov drugo smo v preteklem obdobju obravnavali 3 zadeve, vendar v nobenem primeru ni šlo za krčitev gozda.

4.2.6 Celovita ocena doseganja postavljenih ciljev v obdobju 2015 - 2024

Dejavniki, ki so pomembno vplivali na razvoj gozdov v preteklem ureditvenem obdobju, so bili: žledolom v letu 2014, gradacije smrekovih podlubnikov v letih 2015, 2016, 2023 in 2024 in vetrolom konec leta 2017 ter v letih 2023 in 2024. Zaradi navedenih dejavnikov je v skoraj vseh teh letih sanitarni posek predstavljal večinski del skupnega poseka. Obdobje Covida-19 v letih 2020 in delno še 2021 je pomenilo motnjo v gospodarjenju z gozdovi in lesom. Zadnji dve leti načrtovalnega obdobja je bilo prisotno precej povečano povpraševanje po lesu, tako iglavcev, kot listavcev. Dejavniki, ki je poleg naštetih odločilno vplival na količino posekanega lesa, je bila cena lesa na lesnem trgu.

Pri pregledu preteklega gospodarjenja z gozdovi na območju GGE Ponikva lahko ugotovimo, da je bila uspešnost usmerjanja razvoja gozdov na osnovi gozdnogospodarskega načrta v preteklem obdobju v precejšnji meri odvisna tudi od lastništva gozdov.

V državnih gozdovih, ki sicer predstavljajo le 11 % delež celotne površine gozdov v GGE, je gospodarjenje potekalo v skladu z usmeritvami in načrtovanimi ukrepi. Realizacija načrtovanega poseka je bila zaradi sanacij skoraj za petino (119 %) večja od načrtovane (135 % iglavcev in 112 % listavcev). Zaradi visoke realizacije poseka iglavcev bo potrebno v prihodnje prilagoditi višino etata v teh gozdovih. Obseg realizacije gojitvenih in varstvenih del je bil izveden v visokem deležu, pri nekaterih delih tudi presežen (nega mladja 230 %, nega letvenjaka 120 %).

V zasebnih gozdovih je izvajanje predvidenih ukrepov precej odstopalo od načrtovanega. Realizirani posek je bil 69% načrtovanega (92 % iglavcev in 52 % listavcev). Načrtovana gojitvena dela so bila v zadovoljivem obsegu izvedena pri obnovi sestojev (priprava tal, sadnja) in obžetvi, izvedena je bila tudi dobra polovica nege mladja. V goščah, letvenjakih in tanjših drogovnjakih so bila načrtovana gojitvena dela izvedena v bistveno premajhnem obsegu. Neizvajanje gojitvenih del bo vplivalo na odpornost in stabilnost sestojev v prihodnosti. V preteklem ureditvenem obdobju je bila kljub strokovni pomoči, usmeritvam in nasvetom Zavoda, izvedba sečnje in načrtovanih gojitvenih del v zasebnih gozdovih odvisna predvsem od pripravljenosti in usposobljenosti lastnikov gozdov za izvedbo načrtovanih ukrepov. Na manjšo motiviranost zasebnih lastnikov za izvedbo načrtovanih del so vplivale razmere na trgu lesa, večinoma majhna gozdna posest in majhna ekonomska navezanost na prihodke iz gozdov. Takšno stanje kaže na to, da je sedanji sistem, kjer izvedba gojitvenih del v celoti temelji le na lastnikih gozdov, v bodoče potreben ustreznih sprememb.

Precej bolj kot na področju izvajanja gojitvenih del so bili lastniki aktivni na področju gradnje gozdnih vlakov, saj so bile v preteklem ureditvenem obdobju zgrajene številne nove vlake. K temu je največ pripomoglo sofinanciranje za ureditev gozdne infrastrukture s strani države in EU v okviru »Programa razvoja podeželja za obdobje 2014 – 2020«. Z izboljšano odprtostjo gozdov za spravilo lesa se je povečala tudi gospodarska vrednost gozdov. Večja odprtost gozdov za spravilo lesa je pripomogla tudi k uspešnejši realizaciji sanitarnih sečenj po ujmah in napadih smrekovih podlubnikov. Gradnja gozdnih cest se v preteklem desetletju ni izvajala.

V gozdovih s poudarjenimi ekološkimi in socialnimi funkcijami se je večinoma uspešno izvajalo prilagojeno večnamensko gospodarjenje z gozdovi, pri čemer je bilo potrebno upoštevati potrebe, zahteve, interese in želje lastnikov gozdov, lokalnih skupnosti ter ostalih uporabnikov gozdnega prostora in reševati konfliktne situacije, ki so občasno pri tem nastajale.

5 ORIS ZAKONITOSTI RAZVOJA GOZDOV

5.1 Razvoj gozdnih fondov

Primerjava razvoja površin in gozdnih fondov v GGE Ponikva je prikazana za obdobje 1964 – 2015 po lastniških skupinah, ki so bile aktualne pri izdelavi posameznih načrtov. Do leta 1985, ko je bil za območje gozdnogospodarske enote izdelan prvi celoviti načrt, so bili načrti za zasebne in državne (družbeni) gozdove izdelani posebej.

5.1.1 Površina

Preglednica 48: Gibanje površine po posameznih lastniških kategorijah v obdobju od 1964 – 2025

	Lastniška kategorija								Skupaj
	Zasebni		Državni		Lokalne skupnosti		Druge pravne osebe		
	(ha)	%	(ha)	%	(ha)	%	(ha)	%	
1964**	2.413,33								
1974**, 1979*	2.427,22	85	358,67*	13	0	0	63,33***	2	2.849,22
I. celoviti načrt (1985–1995)	2.445,33	85	358,67*	13	0	0	69,35***	2	2.873,35
II. celoviti načrt (1995–2004)	2.543,37	88	332,29*	12	0,05	< 1	0,64***	< 1	2.875,66
III. celoviti načrt (2005–2014)	2.575,66	87	371,95	13	0	0	0	0	2.948,30
IV. celoviti načrt (2015-2024)	2.585,13	89	307,32	11	0	0	0	0	2.895,71
V. celoviti načrt (2025-2034)	2.558,13	89	326,56	11	4,23	< 1	0	0	2.888,92

* državni gozdovi (SLP1), ** zasebni gozdovi, *** SLP 2

Spremembe površin pripisujemo krčitvam, zaraščanju in spremembam kriterijev za opredelitev gozda.

5.1.2 Lesna zaloga, prirastek, možni posek

Spremljava razvoja gozdnih fondov pred uvedbo celovitega načrtovanja je zaradi spreminjanja zajemanja površin in neenotnega urejevalskega obdobja otežena.

Preglednica 49/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju od 1985 do 2025 za zasebne gozdove

Leto	Površina (ha)	Lesna zaloga (m³/ha)			Prirastek (m³/ha)			Letni realiziran posek* (m³/ha)		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
1985	2.427,22	99	88	187	2,67	2,41	5,08	1,6	1,5	3,1
1995	2.543,37	107	104	211	2,89	2,54	5,43	1,6	1,3	2,9
2005	2.575,66	115	164	267	2,60	3,45	6,05	2,2	2,7	4,9
2015	2.585,13	128	174	302	3,09	4,55	7,64	2,4	2,0	4,4
2025	2.558,13	131	188	319	2,87	4,40	7,27	3,0	4,5	7,5

* opomba: v zadnjem ureditvenem obdobju je prikazan možni posek (in ne realiziran posek).

V primerjavi s preteklim ureditvenim obdobjem se je lesna zaloga v zasebnih gozdovih povečala, prirastek pa se je zmanjšal.

Preglednica 50/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju od 1985 do 2025 za državne gozdove

Leto	Površina (ha)	Lesna zaloga (m ³ /ha)			Prirastek (m ³ /ha)			Letni realiziran posek* (m ³ /ha)		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
1985	358,67	113	139	252	2,69	3,44	6,13	1,8	2,5	4,3
1995	332,29	107	152	259	2,60	3,39	5,99	1,6	1,9	3,5
2005	371,95	100	205	305	1,98	4,07	6,05	1,5	3,3	4,7
2015	307,32	110	200	310	2,29	4,75	7,04	2,7	5,0	7,7
2025	326,56	98	181	279	1,93	4,22	6,15	2,0	4,2	6,2

* opomba: v zadnjem ureditvenem obdobju je prikazan možni posek (in ne realiziran posek)

Površina državnih gozdov se je v zadnjem ureditvenem obdobju povečala za 6,3 %. Lesna zaloga in prirastek sta nižja kot v preteklem ureditvenem obdobju.

Zaradi večje spremembe v površini gozdov lokalnih skupnosti neposredna primerjava ni mogoča. Posledica sprememb v površini je posledica podrobnega prečiščenja podatkov. Saj smo iz površin gozdov lokalnih skupnosti izločili površine linijskih parcel, ki potekajo skozi gozdove in večinoma predstavljajo javne poti.

Preglednica 51/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju od 1985 do 2025 za vse gozdove

Leto	Površina (ha)	Lesna zaloga (m ³ /ha)			Prirastek (m ³ /ha)			Letni realiziran posek* (m ³ /ha)		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
1985**	2.873,35	101	95	196	2,67	2,54	5,22	1,6	1,6	3,3
1995	2.875,66	107	110	217	2,86	2,64	5,50	1,6	1,4	2,9
2005	2.948,30	113	169	282	2,52	3,53	6,05	2,1	2,8	4,9
2015	2.895,71	126	177	303	3,01	4,57	7,58	2,5	2,3	4,7
2025	2.888,92	127	187	314	2,77	4,38	7,15	2,9	4,5	7,3

* opomba: v zadnjem ureditvenem obdobju je prikazan možni posek (in ne realiziran posek), **razvoj gozdnih fondov je prikazan samo za zasebne in državne gozdove

V GGE Ponikva se lesna zaloga v primerjavi z zadnjim ureditvenim obdobjem povečuje, prirastek pa se je malo zmanjšal.

Preglednica 52/GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) 1985 – 2025

Lastniška kategorija	Leto	Smreka	Jelka	Bor	Mace-sen	Dr. igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr. tr. list.	Meh. list.
Zasebni gozdovi	1985	36,5	< 1	15,7	< 1	0,0	30,2	11,2	1,1	4,5	< 1
	1995	28,6	< 1	11,7	< 1	0,0	38,2	12,5	2,1	5,7	< 1
	2005	28,6	0,6	11,7	0,2	0,0	38,2	12,5	2,1	5,7	0,3
	2015	28,5	0,9	12,6	0,3	0,0	38,4	12,3	2,0	4,8	0,2
	2025	27,5	1,6	11,7	0,2	0,0	38,4	13,0	2,6	4,9	0,2
Državni gozdovi	1985	25,5	< 1	17,2	1,2	0,0	45,1	3,7	2,7	3,6	< 1
	1995	19,9	< 1	11,6	< 1	0,0	51,8	8,2	3,9	2,9	< 1
	2005	19,9	0,4	11,6	0,9	0,0	51,8	8,2	3,9	2,9	0,5
	2015	32,9	0,8	21,9	0,8	0,0	23,5	11,4	1,1	8,7	0,1
	2025	18,0	1,8	14,4	0,8	0,0	49,0	8,8	4,2	2,9	0,0
Skupaj	1985	35,1	< 1	15,9	< 1	0,0	32,2	10,2	1,3	4,4	< 1
	1995	32,4	< 1	16,0	< 1	0,0	33,3	9,6	2,0	5,1	< 1
	2005	27,4	0,6	11,7	0,3	0,0	40,1	11,9	2,3	5,4	0,3
	2015	27,3	0,9	13,0	0,3	0,0	39,6	11,8	2,3	4,6	0,2
	2025	26,6	1,6	12,0	0,2	0,0	39,5	12,5	2,8	4,7	0,1

*Za leto 1985 in 1995 nimamo podatka za deleže manjše od 1,0 %, zato so prikazani kot »< 1«.

V preglednici gozdov lokalnih skupnosti ne prikazujemo, saj predstavljajo le 0,1 % površine GGE, njihova površina pa se je tako spremenila, da primerjava po letih ni mogoča.

V GGE Ponikva postopoma narašča delež plemenitih listavcev, hrastov in jelke, medtem ko se delež smreke in bora zmanjšuje.

Preglednica 53/GFX: Indeksi razvoja lesne zaloge, prirastka in možnega poseka (v %) - zasebni gozdovi

	Lesna zaloga %						Prirastek %						Možni posek
	Debelinski razredi						Debelinski razredi						
	I	II	III	IV	V	Skup.	I	II	III	IV	V	Skupaj	
Iglavci	80	76	101	127	128	101	81	74	96	117	106	92	111
Listavci	95	94	102	113	167	107	87	89	98	108	162	96	118
Skupaj	90	87	102	119	148	104	86	84	97	112	128	94	115

Preglednica 54/GFX: Indeksi razvoja lesne zaloge, prirastka in možnega poseka (v %) - državni gozdovi

	Lesna zaloga %						Prirastek %						Možni posek
	Debelinski razredi						Debelinski razredi						
	I	II	III	IV	V	Skup.	I	II	III	IV	V	Skup.	
Iglavci	83	136	91	81	86	95	82	125	88	73	68	90	105
Listavci	100	130	87	89	78	96	87	122	83	85	84	94	100
Skupaj	96	132	89	86	80	96	86	123	85	80	76	93	102

Preglednica 55/GFX: Indeksi razvoja lesne zaloge, prirastka in možnega poseka (v %) za celotno GGE

	Lesna zaloga %						Prirastek %						Možni poseki
	Debelinski razredi						Debelinski razredi						
	I	II	III	IV	V	Skup.	I	II	III	IV	V	Skupaj	
Iglavci	80	80	100	122	124	100	81	77	95	113	102	92	110
Listavci	95	97	101	110	149	106	87	92	96	105	150	96	116
Skupaj	90	90	100	115	138	103	86	87	96	109	122	94	114

Indekse razvoja lesne zaloge, prirastka in možnega poseka prikazujemo za zasebne in državne gozdove, za gozdove lokalnih skupnosti pa ne, zaradi majhne površine in neprimerljivosti podatkov.

V zadnjem ureditvenem obdobju se je lesna zaloga iglavcev v petem debelinskem razredu povečala za 24 %, listavcev pa za 49 %. Pri iglavcih se je povečala v četrtem debelinskem razredu za 22 %, pri listavcih pa za 10 %. Pri iglavcih se je za 20 % zmanjšala lesna zaloga v prvem in drugem debelinskem razredu. Pri iglavcih se je prirastek zmanjšal za 8 %, pri listavcih pa za 4 %. Možni posek se je z novim ureditvenim načrtom skupno povečal za 14 % v primerjavi s predhodnim GGN.

Preglednica 56/D-KON: Kontrolni izračun lesne zaloge

	Iglavci (m ³)	Listavci (m ³)	Skupaj (m ³)
LZ v prejšnjem ured. obdobju	364.859	512.541	877.400
Vrast	5.084	17.160	22.245
Prirastek (dvanajstletni)	80.211	126.832	207.043
Sečnje	71.303	66.158	137.462
Mortaliteta	23.426	39.961	63.300
Pričakovana zaloga	355.426	550.414	905.926
Ugotovljena zaloga	366.893	540.228	907.121
% dejanska LZ/pričakovana LZ	103	98	100

Preglednico Kontrolni izračun lesne zaloge prikazujemo skupno za celotno GGE Ponikva. Podatke o vrsti, prirastku, sečnji in mortaliteti smo pridobili z meritvami na SVP ter jih obračunali s pomočjo računalniškega programa xPl. Vrast predstavlja volumen dreves, ki so v prejšnjem desetletju oz. prerasla meritveni prag 10 cm in je v preglednici predstavljena ločeno od prirastka. Povprečna desetletna vrast znaša 7,70 m³/ha (iglavci 1,76 m³/ha in listavci 5,94 m³/ha).

Iz preglednice je razvidno, da je pričakovana lesna zaloga enaka, kot je ugotovljena ob obnovi GGN. Malenkost višja lesna zaloga je bila ugotovljena pri iglavcih, pri listavcih pa obratno. Do razlik v višini pričakovane in ugotovljene lesne zaloge prihaja zaradi številnih vzrokov, med njimi pa so najpomembnejši: spremembe v površinah gozdov, izkrčene, opuščene in novo izmerjene SVP.

5.2 Presoja stanja in razvoja gozdov v pogledu trajnosti

5.2.1 Presoja stanja in razvoja gozdov v pogledu trajnosti z vidika razmerja razvojnih faz oz. zgradb sestojev

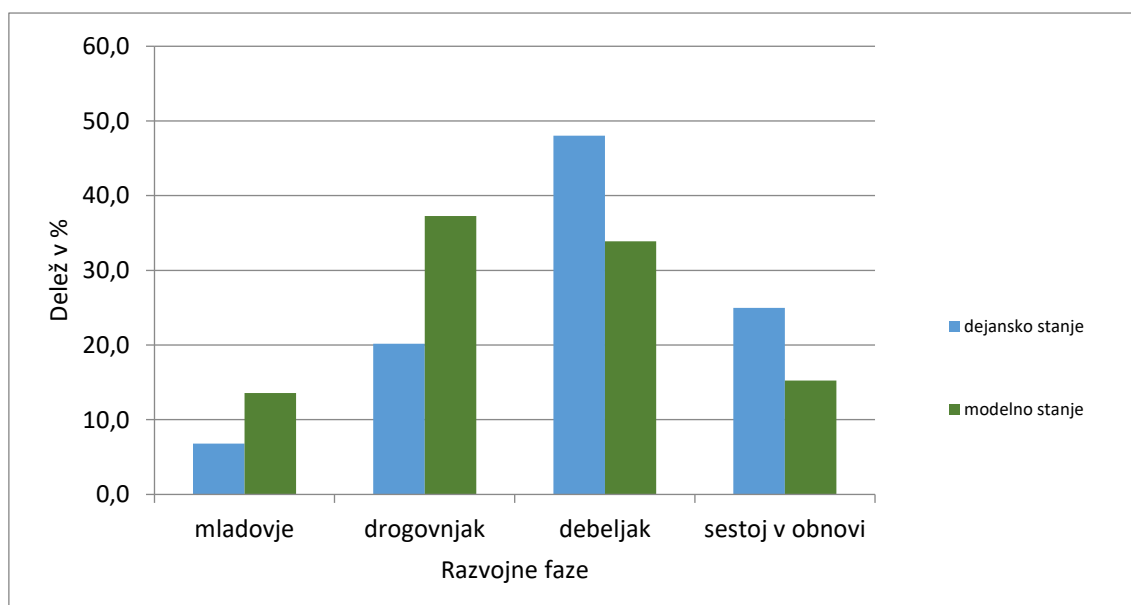
Ustrezno razmerje razvojnih faz oz. strukture sestojev je osnova za zagotavljanje trajnosti donosov v okviru lesnoproizvodne funkcije. Pri opisovanju sestojev smo evidentirali pretežno enodobno do skupinsko raznodobno zgradbo gozdov z razvojnimi fazami mladovja, drogovnjaka, debeljaka in sestoja v obnovi.

Preglednica 57/D-SM: Delež razvojnih faz v GGE in primerjava z modelnim stanjem

Razvojna faza	Stanje		Model			Razlika %
	Površina (ha)	Delež %	Trajanje razvojne faze let	Modelna površina (ha)	Delež %	
Mladovje	189,89	6,8	16	377,30	13,56	-49,7
Drogovnjak	561,71	20,2	44	1.037,58	37,29	-45,9
Debeljak	1.336,52	48,0	40	943,25	33,90	41,7
Sestoj v obnovi	694,47	25,0	19	424,46	15,25	63,6
Skupaj	2.782,59	100,0	118			

* opomba: iz deleža razvojnih faz, za katere smo izvedli presajo trajnosti, smo izvzeli RGR Varovalni gozdovi

Za izračun modelnega razmerja razvojnih faz smo uporabili iste izhodiščne parametre, kot so bili uporabljeni ob pripravi GGN območja 2021-2030.

Grafikon 3: Primerjava dejanske in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah oz. zgradbah sestojev

Skupni model smo izračunali na podlagi tehtane aritmetične sredine po RGR, kot utež pa je bila uporabljena površina rastiščnogojitvenega razreda.

Povprečna neto proizvodna doba v enoti znaša 100 let (bruto 109 let), s pomladitveno dobo 18 let in učinkom zastrtosti 9 let. Modelno preide mladovje v drogovnjak pri razvojni starosti 25 let, iz

drogovnjaka v debeljak pa pri starosti 69 let. Debeljake se prične obnavljati povprečno pri starosti 109 let.

S primerjavo dejanskega in modelnega stanja razvojnih faz ugotavljamo, da je razmerje razvojnih faz porušeno. Z vidika zagotavljanja trajnosti donosov je v GGE najbolj pereč primanjkljaj drogovnjakov (475,87 ha) in presežek debeljakov (393,27 ha). Stanje je posledica manj intenzivnega gospodarjenja v zasebnih gozdovih, predvsem v smislu izvajanja načrtovanih pomladitvenih sečenj, ki so za vzdrževanje modelnega stanja nujno potrebne. V zasebnih gozdovih se sestoje obnavlja na premajhnih površinah.

Porušeno razmerje razvojnih faz bo zahtevalo v prihodnosti intenzivne ukrepe predvsem na področju obnove gozdov. Za izvedbo načrtovanih ukrepov je potrebno v prihodnje lastnike gozdov v večji meri motivirati za intenzivnejše gospodarjenje z gozdovi. Povečan interes lastnikov, ki bodo pripravljeni vlagati v gozdove in kvalitetna izvedba načrtovanih del, sta tako predpogoj za izboljšanje stanja gozdov v pogledu trajnosti donosov.

5.2.2 Presoja trajnosti z vidika zagotavljanja funkcij gozdov

Primerjava dejanskega stanja gozdnih sestojev z modelnim oz. normalnim stanjem kaže, v kakšni meri so gozdovi trajno sposobni zagotavljati posamezne funkcije. V splošnem velja, da večji odkloni od naravnega stanja povzročajo znatno ogroženost trajnosti funkcij gozdov. Ohranjen gozd, z drevesno sestavo in zgradbo blizu naravne je cilj, ki je od naravnega stanja v sprejemljivem obsegu odklonjen zaradi zagotavljanja ekoloških, socialnih in proizvodnih funkcij.

Stanje populacij rastlinojedih parkljarjev v enoti je dobro usklajeno s stanjem gozdne vegetacije. Bistvenih sprememb v zadnjem desetletju ni zaznanih. Prehranski viri za rastlinojedo divjad so v veliki večini zagotovljeni. Mestoma se na manjših območjih pojavljajo poškodbe mladovij, ki pa ne predstavljajo pomembnejšega omejitvenega dejavnika naravne obnove gozdnih sestojev v enoti. Pri spremljavi vpliva divjadi na gozdni prostor je bilo ugotovljeno, da se pojavlja objedenost predvsem na plemenitih listavcih in jelki, vendar to nima zaznavnega vpliva na podaljšanje preraščanja drevja v višje višinske razrede in posledično ne zmanjšuje trajnosti gozdov. Glede na premajhen delež mladovij v enoti so zgoraj navedene ugotovitve povsem sprejemljive za nadaljnji razvoj gozdov.

Izpostaviti je treba tudi neusklajeno stanje populacije divjega prašiča z okoljem, ki se odraža z razmeroma velikimi škodami na kmetijskih kulturah – pretežno travnikih in koruznih poljih. Sicer velja, da je njegova vloga v gozdovih izjemno koristna z vidika pogojev za naravno pomlajevanje drevesnih in grmovnih vrst. Omeniti velja tudi težave populacij male poljske divjadi, ki se v zadnjih desetletjih žal ne morejo stabilizirati v odnosu do naravnih pogojev. Še naprej se zaznava majhne gostote poljskega zajca. Fazan in poljska jerebica v enoti nista več prisotna. Vzrokov za trenutno stanje je več, od rabe prostora, kmetijstva, prometa, sprememb v okolju do prekomernega vpliva malih zveri in drugih plenilcev.

Z vidika zagotavljanja gozdnogojitvenih ciljev je trajnost nekaterih funkcij gozdov ogrožena tudi zaradi neuravnoteženega razmerja razvojnih faz. Slednje se kaže predvsem v zasebnih gozdovih, kjer je preveč debeljakov in sestojev v obnovi in premalo mladovij in drogovnjakov. Odkloni od naravnega stanja so tu najizrazitejši. Posameznim funkcijam, predvsem iz skupine socialnih (npr. turistična, rekreacijska, higiensko-zdravstvena) ter delno ekoloških funkcij (npr. funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti), stanje z večjim deležem odraslih sestojev kratkoročno sicer ustreza, vendar je z vidika lesnoproizvodne funkcije (trajnost donosov lesa) neugodno.

Trajnost funkcij gozdov je odvisna tudi od realizacije načrtovanih ukrepov – gojitvenih in varstvenih del in možnega poseka. Vsa ta dela predvsem v zasebnih gozdovih niso bila opravljena pravočasno in v načrtovanem obsegu.

6 CILJI, USMERITVE IN UKREPI

6.1 Splošni cilji

Večnamensko gospodarjenje z gozdovi, zasnovano na načelih varstva okolja in naravnih vrednot ob sočasnem trajnem in optimalnem delovanju gozdnih ekosistemov ter zagotavljanju vseh funkcij gozda je osnova za načrtno gospodarjenje z gozdovi v območju GGE Ponikva. Dolgoročni cilji prihodnjega dela, ki so poleg naravnih danosti GGE usklajeni tudi s cilji celotnega celjskega GGO, so tako:

- Proizvodnja lesa; pod ta cilj štejemo zaposlitve v gozdno-lesnem sektorju, les za prodajo, oskrba z lesom za domače potrebe (dohodek in dopolnilni dohodek iz gozda), kot tudi gozd kot rezerva (socialna varnost).
- Varstvo narave, ohranjanje rastlinskih in živalskih vrst; pod ta cilj štejemo varstvo naravnih vrednot in zavarovanih območij, kot tudi ohranjanje biotske raznovrstnosti na genski, vrstni in ekosistemski ravni, ter ohranjanje posebnih varstvenih območij (Natura 2000) in ekološko pomembnih območij.
- Ohranjanje voda; pod ta cilj štejemo ohranjanje dobrega stanja površinskih in podzemnih voda ter ohranjanje in uravnavanje vodnih količin.
- Varovanje pred naravnimi nesrečami, pod ta cilj štejemo varovanje tal in gozdnih sestojev ter varovanje pred naravnimi nesrečami (npr. poplave, snežni in zemeljski plazovi, podori).
- Čiščenje zraka in regulacijo klime, pod ta cilj štejemo ohranjanje zdravega življenjskega okolja, blaženje škodljivih vplivov emisij in blaženje klimatskih ekstremov v krajini ter ohranjanje gozdnih kompleksov in gozdnih otokov v primestni in kmetijski krajini.
- Vzgoja in izobraževanje ter raziskovanje gozdov; pod ta cilj štejemo zagotavljanje možnosti za igro, učenje, doživljanje narave in opazovanje (gozdne učne in tematske poti) ter načrtno zbiranje, opazovanje in ugotavljanje dejstev o gozdovih, njihovem izkoriščanju in rabi. Cilj je poudarjen ob gozdnih učnih poteh.
- Zagotavljanje ponorov ogljika; pod ta cilj štejemo zagotavljanje ponorov ogljika, saj je Slovenija podpisnica različnih evropskih dokumentov, na podlagi katerih se pričakuje, da gozdovi zagotavljajo določen delež ponorov ogljika. Z zagotavljanjem ponorov ogljika pripevamo k blaženju klimatskih sprememb.
- Rekreatacija in turizem; pod ta cilj štejemo omogočanje različnih, predvsem okolju prijaznih rekreativnih aktivnosti v gozdnem prostoru, usmerjanje rekreacijskih in turističnih aktivnosti ter pospeševanje trajnostnega turizma.
- Lov in dohodek od lova; pod ta cilj štejemo poleg upravljanja s populacijami divjadi, rekreativnega lova in lovskega turizma tudi prodajo trofej in divjačine.
- Pridobivanje drugih gozdnih proizvodov; pod ta cilj štejemo izkoriščanje nelesnih materialnih koristi iz gozda npr. med, gobe, gozdni sadeži (jagodičevje), plodovi (kostanj), semena (semenski sestoji), oglarjenje.
- Estetski videz krajine; pod ta cilj štejemo oblikovanje gozdnih robov, ohranjanje zanimivih dreves, oblikovanje zanimive strukture gozdov in ohranjanje prepoznavnih krajinskih oblik.
- Ohranjanje kulturne dediščine; pod ta cilj štejemo ohranjanje objektov, gozdov ali njihovih delov, ki imajo po predpisih, ki urejajo varstvo kulturne dediščine, status kulturne dediščine ali se nahajajo v njihovi neposredni okolici, kot tudi tiste, ki še nimajo statusa, so pa z vidika kulturne dediščine v območju pomembni, ter ohranjanje tradicionalnih oblik gospodarjenja z gozdovi (npr. stelniki, gaji, logi).

Dolgoročni gozdnogojitveni cilji (ciljno razmerje drevesnih vrst, ciljno razmerje razvojnih faz, ciljna kakovost ključnih drevesnih vrst, ciljna in končna lesna zaloga) so s številkami bolj konkretno opredeljeni po posameznih RGR.

6.2 Usmeritve

6.2.1 Splošne usmeritve

Gospodarjenje z gozdovi mora v območjih, kjer so izražene potrebe po zagotavljanju posameznih funkcij gozdov, upoštevati tudi specifične usmeritve za posamezne funkcije.

Na delih enote, kjer ekološke funkcije niso zelo izražene je potrebno debelejše debeljake intenzivno uvajati v obnovo. Predčasno uvajamo v obnovo tudi poškodovane debeljake in debeljake slabe kakovosti. S primerno jakostjo svetlitvenih in pomladitvenih sečenj je potrebno omogočiti naravno pomlajevanje jelke, gradna in plemenitih listavcev. V sestojih v obnovi, kjer je podmladek ustrezne zasnove in sestave, zaključimo z obnovo in pričnemo z intenzivno nego mladovja. V letvenjakih in tanjših drogovenjakih na bogatih rastiščih z dobro do bogato zasnovo je potrebno dosledno izvajati prva in druga redčenja. Dosledno je potrebno izvajati tudi izbiralna redčenja v drogovenjakih in tanjših debeljakih dobre do bogate sestojne zasnove oz. kakovosti. Potrebno je krepiti lesno zalogo v tanjših debeljakih odlične in prav dobre kakovosti na bogatih rastiščih. Drogovenjake slabe kakovosti in na ekstremnih rastiščih prepustimo naravnemu razvoju.

Gozdovi GGE Ponikva so združeni v posamezne RGR. Pri pregledu stanja razvojnih faz po RGR, kot tudi v pogledu celotne GGE je razvidno neusklajeno razmerje razvojnih faz. Pri usmerjanju razvoja gozdov zaradi usklajevanja tega razmerja je potrebno v večji meri upoštevati tudi posamezne krajevno izražene povečane potrebe po zagotavljanju funkcij gozdov.

Razporeditev dejavnosti v prostoru mora poleg lastnikov gozdov in prebivalstva dosledno upoštevati še živalsko komponento gozda. Tako je predvsem z razporejanjem dejavnosti v prostoru potrebno zagotoviti tudi mirne cone za divjad.

Nove tehnologije, s katerimi se predvideva izvajanje del v gozdu in v gozdnem prostoru, je potrebno pred samim konkretnim delom preveriti glede na vplive na naravne danosti in dejanske potrebe.

Sodelovanje z ostalimi souporabniki prostora, kamor lahko deloma prištevamo tudi izobraževalne dejavnosti, mora v prihodnje slediti cilju zajemanja čim širšega kroga prebivalstva. Pri tem velja, kjer je le mogoče, zlasti pa pri seznanjanju in informiranju, upoštevati načelo interdisciplinarnosti in v procese ne vključevati samo gozdarstva. Potrebno je izvajati aktivnosti za usposabljanje lastnikov gozdov za potrebe izvajanja del v gozdovih.

Pri ohranjanju sedanjega ugodnega stanja kvalifikacijskih vrst in habitatnih tipov v območju Natura 2000 ne gre za ukrepe samo znotraj meja območja Nature 2000, temveč tudi širše. Poleg dejanskim razmeram prilagojenega izvajanja ukrepov, določenih na podlagi usmeritev s področja naravovarstva (glej priloge) je smiselno izvajati tudi ukrepe, ki ne izhajajo neposredno iz smernic, imajo pa pozitiven vpliv na kvalifikacijske vrste. Pri tem pa je vseskozi potrebno obravnavati okolje celostno – torej ne samo zgolj z vidika posamezne vrste ali habitatnega tipa, temveč tudi ostalih akterjev v prostoru. Smisel glavne usmeritve pri izvajanju teh ukrepov je, da nobena vrsta ali habitatni tip ne sme biti pospeševan na račun škode druge vrste.

Prevladujoče zasebno lastništvo z neugodno lastniško strukturo (majhna gozdna posest, neusposobljenost in nezainteresiranost za delo v gozdu) bo v prihodnje potrebno preseči z oblikovanjem združenj lastnikov gozdov. Z medparcelarnim gospodarjenjem v razdrobljeni zasebni gozdni posesti pospešujemo širitev in odpiranje pomladitvenih jader v debeljakih in s tem omogočamo prehod debeljakov v sestaje v obnovi ali v mladovja.

Sonaravno usmerjeno gospodarjenje z gozdovi je razvidno iz načrtovanih ukrepov s področja gojenja gozdov. Glavna usmeritev gojenja gozdov mora biti oblikovanje sestojev naravne drevesne sestave, obnova sestojev pa mora v pretežni meri potekati na naraven način. Nego mladega gozda je v kar največji meri potrebno izvajati s pomočjo nadstojnega drevja, v kolikor to dopušča zmes drevesnih vrst mladega gozda. Končni posek ne sme poškodovati že izoblikovanega mladovja.

V mladovjih je potrebno okrepiti izvajanje negovalnih del.

Ohranjanje obstoječih sestojnih zasnov in obstoječe mešanosti drevesnih vrst kljub morebitnem odklonu od naravnega stanja je sprejemljivo povsod tam, kjer ne poslabšuje rastišča, obenem pa ni nevarnosti po pojavu kalamitet, ki bi znatno poslabšale zdravstveno stanje gozda. V kar največji meri pa se je potrebno izogibati oblikovanju čistih smrekovih sestojev.

6.2.2 Usmeritve za krepitev in uskladitev funkcij gozdov

➤ *Usmeritve za funkcijo varovanja gozdnih zemljišč in sestojev*

V odsekih, kjer funkcija varovanja gozdnih zemljišč in sestojev določa način gospodarjenja, so dovoljeni le gozdnogospodarski ukrepi, ki krepijo funkcijo varovanja gozdnih zemljišč in sestojev (sečnja težkih dreves, sečnja za oblikovanje stabilnih sestojev) ter sanitarne sečnje v primeru ujm, rastlinskih bolezni ali množičnega pojava škodljivcev.

V odsekih, kjer se pojavlja funkcija varovanja gozdnih zemljišč in sestojev druge stopnje, je potrebno intenzivnost gospodarjenja prilagoditi omenjeni funkciji. Ukrepi pri gospodarjenju naj bodo manj intenzivni, predvsem pri pomladitvenih sečnjah in končnih posekih. Na mestih, kjer so plitva in erodibilna tla je potrebno pravočasno izsekati težka in nagnjena drevesa ali pa kako drugače nevarna drevesa za poslabšanje rodovitnosti tal. Pri sečnji je smiselno puščati visoke panje, ki preprečujejo valjenje kamenja. Pri spravilu je potrebno uporabljati naravi prijazno tehnologijo (ročno spravilo, spravilo z žičnico, kombinacija ročno in traktorsko). Kjer razmere dopuščajo je smiselna uporaba spravila z žičnico. Na splošno lahko rečemo, da moramo vse ukrepe, ki jih izvajamo v gozdu, kjer se pojavlja funkcija varovanja gozdnih zemljišč in sestojev druge stopnje, skrbno preučiti in preveriti ranljivost gozdnega prostora zaradi predvidenega ukrepa.

Usmeritve, ki izhajajo iz Zakona o vodah se nanašajo na celotni gozdni prostor. Ogrožena območja po Zakonu o vodah so prikazana na karti 7 prostorskega dela, po slojih pa na spletnem pregledovalniku Atlas voda.

Za plazljivo območje se v skladu z 88. členom ZV-1 določijo zemljišča, kjer je zaradi pojava vode in geološke sestave tal ogrožena stabilnost zemeljskih ali hribinskih sestojev. Na plazljivem območju lastnik zemljišča ali drug posestnik ne sme posegati v zemljišče tako, da bi se zaradi tega sproščalo gibanje hribin ali bi se drugače ogrozila stabilnost zemljišča. Na tem območju je prepovedano:

- zadrževanje voda, predvsem z gradnjo teras, in drugi posegi, ki bi lahko pospešili zamakanje zemljišč,
- poseganje, ki bi lahko povzročilo dodatno zamakanje zemljišča in dvig podzemne vode,
- izvajati zemeljska dela, ki dodatno obremenjujejo zemljišče ali razbremenjujejo podnožje zemljišča,
- krčenje in večja obnova gozdnih sestojev ter grmovne vegetacije, ki pospešuje plazenje zemljišč.

V GGE Ponikva ni plazovitih območij.

Za poplavna območja se določijo vodna, priobalna in druga zemljišča, kjer se voda zaradi naravnih dejavnikov občasno prelije izven vodnega zemljišča. Na poplavnem območju so v skladu s 86. členom ZV-1 prepovedane vse dejavnosti in vsi posegi v prostor, ki imajo lahko ob poplavi škodljiv vpliv na vode, vodna in priobalna zemljišča ali povečujejo poplavno ogroženost območja, razen posegov, ki so namenjeni varstvu pred škodljivim delovanjem voda.

Poplavna območja so prikazana na Karti 7, prostorskega dela, oziroma podrobneje na spletnem pregledovalniku Atlas voda. Načrtovani posegi pa usklajeni z omejitvami iz predhodne točke ter pogoji in omejitvami iz Uredbe o pogojih in omejitvah za izvajanje dejavnosti in posegov v prostor na območjih, ogroženih zaradi poplav in z njimi povezane erozije celinskih voda in morja (Uradni list RS, št. 89/08 in 49/20). Ohraniti je treba obstoječe retencijske površine, posege pa načrtovati celovito, s ciljem zmanjševanja obstoječe poplavne ogroženosti.

Odlaganje ali skladiščenje lesa na poplavnih območjih ni dovoljeno.

Za erozijsko območje se določijo zemljišča, ki so stalno ali občasno pod vplivom površinske, globinske in bočne erozije vode.

Na erozijskem območju je v skladu z 87. členom ZV-1 prepovedano:

- poseganje v prostor na način, ki pospešuje erozijo in oblikovanje hudournikov,
- ogoljevanje površin,
- krčenje tistih gozdnih sestojev, ki preprečujejo plazenje zemljišč in snežne odeje, uravnavajo odtočne razmere ali kako drugače varujejo nižje ležeča območja pred škodljivimi vplivi erozije,
- zasipavanje izvirov,
- nenadzorovano zbiranje ali odvajanje zbranih voda po erozivnih ali plazljivih zemljiščih,

- omejevanje pretoka hudourniških voda, pospeševanje erozijske moči voda in slabšanje ravnovesnih razmer,
- odlaganje ali skladiščenje lesa in drugih materialov,
- zasipavanje z odkopnim ali odpadnim materialom,
- odzemanje naplavin z dna in brežin, razen zaradi zagotavljanja pretočne sposobnosti hudourniške struge,
- vlačenje lesa.

Karta P7: Varstvena in ogrožena območja po predpisih o vodah v merilu 1:50.000 je prikazana v prostorskem delu načrta.

Na območjih, kjer je predvidena ali se zaradi naravnih dejavnikov (okužbe, insekti, vetrolomi, žledolomi ipd.) izvaja intenzivna sečnja, je preredčene in ogoljene površine potrebno ustrezno protierozijsko zavarovati ter predvideti ukrepe in izvesti vse potrebne ukrepe, ki bodo zagotavljali ustrezno stabilnost brežin in preprečevali oz. zadrževali povečan odtok padavin oz. vode, plavin in plavja s teh površin. Ukrepi morajo biti usklajeni s področjem upravljanja z vodami in celovito sistematično upravljanja in urejanja voda.

Za plazovito območje se v skladu z 89. členom ZV-1 določijo zemljišča, kjer zaradi klimatskih in topografskih razlogov redno prihaja do pojava snežnih plazov ali pa obstoja velika verjetnost, da se pojavijo. Na tem območju je prepovedano krčenje gozdov, izravnavanje terena ter preusmerjanje snežnih plazov iz ustaljenih naravnih poti na porasla, labilna ali drugače ogrožena zemljišča.

Odstranitev poškodovane in odvečne zarasti v gozdnem prostoru je potrebno izvesti selektivno. Odstraniti je potrebno suho, propadajočo in poškodovano zarast iz vodnega in priobalnega zemljišča.

Skladno s 33. členom Zakona o divjadi in lovstvu je v času gnezdenja ptic med 1. marcem in 1. avgustom, prepovedano sekati zarast ob vodnih bregovih in čistiti odvodne kanale.

Propadlo in odstranjeno zarast je potrebno v dostopnih predelih v celoti odstraniti z območja na naravi neškodljiv način; v primeru vodotokov je material prepovedano odlagati v strugo, na brežino, v priobalni pas vodotoka ter na poplavno območje.

➤ **Usmeritve za hidrološko funkcijo**

Na površinah, kjer se pojavlja hidrološka funkcija, je potrebno strogo spoštovati predpisane varstvene režime in vsak poseg v prostor skrbno proučiti. Pri gospodarjenju (sečnja, spravilo, gojitvena dela) z gozdovi je potrebno uporabljati naravi prijazno tehnologijo (bio olja, prepoved uporabe kemičnih snovi ...) in naravi neoporečne stroje. Podaljševati je potrebno proizvodno in pomladitveno dobo. Gozd na teh območjih naj bo skupinsko raznodoben s čimbolj naravno drevesno sestavo. V neposredni okolici vodnih virov se je potrebno izogibati velikopovršinskemu posegom v gozd, ki bi lahko potencialno spremenili izdatnost vodnega vira.

Na vodovarstvenih območjih je potrebno upoštevati veljavne predpise s področja zavarovanja vodnih virov. Za vsak poseg, ki bi lahko trajno ali začasno vplival na vodni režim ali stanje voda, je potrebno v skladu z veljavno zakonodajo s področja upravljanja z vodami pridobiti vodno soglasje.

Zaradi ohranitve ali doseganja dobrega stanja voda ali njihovega dobrega ekološkega potenciala so kot osnovne enote za zanesljivo ugotavljanje stanja in doseganje okoljskih ciljev določena vodna telesa površinskih voda in vodna telesa podzemnih voda (Pravilnik o določitvi in razvrstitvi vodnih teles površinskih voda (Uradni list RS, št. 63/05, 26/06, 32/11 in 8/18), Vodotoki ali njihovi deli, ki ne ustrezajo merilom za določitev samostojnih vodnih teles površinskih voda, so priključeni k vodnim telesom vodotokov, v katera se stekajo).

V 14. členu ZV-1 je določeno, da je zemljišče, ki neposredno meji na vodno zemljišče, priobalno zemljišče celinskih voda (v nadaljevanju: priobalno zemljišče). Zunanja meja priobalnih zemljišč sega na vodah 1. reda 15 metrov od meje vodnega zemljišča, na vodah 2. reda pa 5 metrov od meje vodnega zemljišča. Četrty odstavek 14. člena ZV-1 določa zunanjo mejo priobalnega zemljišča na vodah 1. reda zunaj območij naselja, ki sega najmanj 40 m od meje vodnega zemljišča. Priobalna zemljišča so tudi vsa zemljišča med visokovodnimi nasipi. Peti odstavek 14. člena ZV-1 določa zunanjo mejo priobalnih zemljišč na vodah iz 35. točke Priloge ZV-1 (ostale celinske vode, ki tvorijo ali prečkajo državno mejo), ki sega pet metrov od meje vodnega zemljišča.

Rabo in druge posege v vode, vodna in priobalna zemljišča ter zemljišča na varstvenih in ogroženih območjih ter kmetijska, gozdna in stavbna zemljišča je treba programirati, načrtovati in izvajati v skladu s 5. členom ZV-1 tako, da se ne poslabšuje stanje voda, da se omogoča varstvo pred škodljivim delovanjem voda, ohranjanje naravnih procesov, naravnega ravnovesja vodnih in obvodnih ekosistemov ter varstvo naravnih vrednot in območij, varovanih po predpisih o ohranjanju narave.

Površinske vode se po pomenu, ki ga imajo za upravljanje voda, razvrstijo v 1. in 2. red. Vode 1. reda so navedene v Prilogi, ki je sestavni del ZV-1, preostale vode pa so vode 2. reda.

V 11. členu ZV-1 je določeno, da je zemljišče, na katerem je celinska voda trajno ali občasno prisotna in se zato oblikujejo posebne hidrološke, geomorfološke in biološke razmere, ki določajo vodni in obvodni ekosistem, vodno zemljišče celinskih voda (v nadaljevanju: vodno zemljišče). Vodno zemljišče tekočih voda obsega osnovno strugo tekočih voda, vključno z bregom, do izrazite geomorfološke spremembe. Vodno zemljišče stoječih voda obsega dno stoječih voda, vključno z bregom, do najvišjega zabeleženega vodostaja. Za vodno zemljišče se štejejo tudi opuščene struge in prodišča, ki jih voda občasno še poplavlja, močvirja in zemljišče, ki ga je poplavlila voda zaradi posega v prostor. Podrobnejši način določanja meje vodnega zemljišča tekočih voda določa Pravilnik o podrobnejšem načinu določanja meje vodnega zemljišča tekočih voda (Uradni list RS, št. 58/18).

Na vodnem in priobalnem zemljišču ter na območju presihajočih jezer ni dovoljeno posegati v prostor, razen za izjeme, ki jih določa 37. člen ZV-1:

- ukrepe, ki se nanašajo na izboljšanje hidromorfoloških in bioloških lastnosti površinskih voda,
- gradnjo objektov, namenjenih varstvu voda pred onesnaženjem,
- gradnjo objektov, namenjenih obrambi države, zaščiti in reševanju ljudi, živali in premoženja ter izvajanju nalog policije,
- zagotovitev varnosti plovbe in zagotovitev varstva pred utopitvami v naravnih kopališčih,
- gradnjo objektov, potrebnih za rabo voda, ki jih je za izvajanje posebne rabe vode nujno zgraditi na vodnem oziroma priobalnem zemljišču (npr. objekt za zajem ali izpust vode),
- ukrepe, ki se nanašajo na ohranjanje narave,
- gradnjo objektov grajenega javnega dobra po ZV-1 ali drugih zakonih,
- gradnjo objektov javne infrastrukture, komunalne infrastrukture in komunalnih priključkov na javno infrastrukturo ter z gradnjo objektov javne infrastrukture neposredno povezane ureditve, ki se načrtujejo na podlagi predpisov s področja umeščanja prostorskih ureditev državnega pomena v prostor, če izpolnjujejo pogoje iz tretjega odstavka tega člena,
- gradnjo pomožnih kmetijsko-gozdarskih objektov zunaj območij naselij na priobalnem zemljišču vodotokov 1. reda, vendar z zagotovljenim minimalnim 15 metriskim odmikom od meje vodnega zemljišča.

Pri načrtovanju GGN je potrebno upoštevati določbe 84. člena ZV-1, da so na vodnem in priobalnem zemljišču prepovedane dejavnosti in posegi v prostor, ki bi lahko:

- ogrožali stabilnost vodnih in priobalnih zemljišč,
- zmanjševali varnost pred škodljivim delovanjem voda,
- ovirali normalen pretok vode, plavin in plavja,
- onemogočili obstoj in razmnoževanje vodnih in obvodnih organizmov.

Pri načrtovanju je potrebno upoštevati določbe 68. člena ZV-1, po katerih je na vodnem in priobalnem zemljišču prepovedano:

- odlaganje in pretovarjanje nevarne snovi v trdni, tekoči ali plinasti obliki;
- odlaganje ali odmetavanje odkopnih ali odpadnih materialov ali drugih podobnih snovi;
- odlaganje odpadkov.

Ukrepi se v gozdovih izvajajo na način, da se prepreči negativni vpliv na izvajanje veljavnih vodnih pravic (po 119. členu ZV-1) in evidentirane posebne rabe vode (po 108. členu ZV-1) ter prisotnost drugih vodnih virov. Prav tako posegi ne smejo omejevati splošne rabe vode (po 105. členu ZV-1).

Vodovarstvena območja se določijo z namenom, da se zavaruje vodno telo, ki se uporablja za odvzem ali je namenjeno za javno oskrbo s pitno vodo, pred onesnaževanjem ali drugimi vrstami obremenjevanja, ki bi lahko vplivalo na zdravstveno ustreznost voda ali njeno količino (74. člen ZV-

1). Za vsa območja, ki se nahajajo na vodovarstvenem območju zajetij pitne vode, je treba pri načrtovanju dosledno upoštevati Pravilnik o kriterijih za določitev vodovarstvenega območja (Uradni list RS, št. 64/04, 5/06, 58/11 in 15/16) ter vodovarstveni režim iz veljavnega predpisa, ki ureja vodovarstveno območje (predpisi sprejeti na podlagi 74. člen ZV-1 oz. 60. člena Zakona o vodah (Uradni list SRS, št. 38/81 in 29/86 ter Uradni list RS, št. 15/91 in 52/00).

Odpadna olja je v splošnem prepovedano puščati v zabojnikih za zbiranje komunalnih odpadkov, jih odmetavati ali zlivati na tla oziroma v površinske in podzemne vode. Treba jih je oddati na za to določenih mestih (zbirni centri).

Pranje, vzdrževanje oz. popravilo gozdne mehanizacije naj se v gozdu ne izvaja. Parkirna mesta za gozdno mehanizacijo in pretakalne ploščadi morajo biti ali tlakovane ali pa imeti pod vozili postavljene lovilne posode ali pivnike, da se prepreči iztekanje nevarnih tekočin v tla. V primeru izlitja nafte in naftnih derivatov na pretakalni ploščadi ali v gozdu je treba onesnaženje omejiti, razlite nevarne snovi pa s pomočjo ekološke opreme (pivniki, granulat) pobrati v ustrezne posode. Mesta za skladiščenje goriva in olja naj bodo stran od vodotokov in stoječih voda, zunaj priobalnih zemljišč in območij poplav. Pripravljen naj bo podroben načrt v primeru razlitja.

Oskrba strojev in vzdrževanje takih strojev in naprav, ki uporabljajo nevarne snovi, vključno z gorivi in mazivi, mora potekati izven najožjega vodovarstvenega območja (VVO I).

Za načrtovane posege na vodovarstvena območja, za katere je določena obveza izdelave Analize tveganja za onesnaženje, mora biti le-ta izdelana in revidirana skladno s Pravilnikom o kriterijih za določitev vodovarstvenih območij (Uradni list RS, št. 64/04, 5/06, 58/11 in 15/16). Posegi so sprejemljivi, če iz analize tveganja izhaja, da nov poseg ne bo povzročil poslabšanja stanja voda (ob upoštevanju zaščitnih ukrepov iz analize tveganja).

Na območju gozdov s poudarjeno hidrološko funkcijo prve stopnje je potrebno upoštevati Pravilnik o kriterijih za določitev vodovarstvenega območja (Ur. l. RS, št. 64/04 in nasl.) ter prepovedi in omejitve v posameznih vodovarstvenih režimih (režim 1, 2 in 3) iz veljavnega predpisa, ki ureja posamezno vodovarstveno območje.

Na območju gozdov s poudarjeno 2. stopnjo hidrološke funkcije je potrebno upoštevati Pravilnik o kriterijih za določitev vodovarstvenega območja ter prepovedi in omejitve v posameznih vodovarstvenih režimih (režim 1, 2 in 3) iz veljavnega predpisa, ki ureja posamezno vodovarstveno območje.

V okviru usklajevanja posegov v vodovarstvena območja in varovane pasove vodotokov je potrebno redno sodelovanje s službo, pristojno za vode in z upravnimi organi pri nadzoru virov pitne vode in drugih posegih v varovana, ogrožena in varstvena območja (vodna in priobalna zemljišča, poplavna območja, vodovarstvena območja).

Pri načrtovanju posegov na vodah in priobalna zemljišča je potrebno zagotavljati preprečevanje poslabšanja ekološkega stanja voda in preprečevanje širjenja invazivnih tujerodnih vrst rastlin med izvajanjem gradbenih del na vodnih in priobalnih zemljiščih.

Posege v prostor je treba načrtovati in izvajati na način, da ne pride do poslabšanja kakovosti kopalne vode.

Prepovedano je gnojenje ali uporaba sredstev za varstvo rastlin na priobalnih zemljiščih v tlorisni širini 15 metrov od meje brega voda 1. reda in pet metrov od meje brega voda 2. reda na podlagi 65. člena ZV-1.

Vzpostavlja in ohranja naj se pas obvodne vegetacije (drevja in grmičevja), ki lahko omili ali prepreči vnos pesticidov in drugih onesnaževal v vodotok.

Na območju so načrtovana nekatera vodovarstvena območja: Podlog, Jedert, Ponikva, Podkraj, Prelska, Loke 1 in Loke 2. V kolikor se v času veljavnosti načrta vodovarstveno območje sprejme s pravnim predpisom, v katerem je naveden tudi režim, se pri gospodarjenju z gozdovi upošteva sprejet režim. Informacije o vodovarstvenih sprejetih vodovarstvenih območjih so prikazane na Atlasu voda.

V bližnji okolici zajetij naj se ne pogožduje na taki razdalji, na kateri bi lahko prišlo do prodora korenin v zajetje ali do prodora organskih snovi ali mikrobiološkega onesnaženja v zajetje.

Uredba o vodovarstvenem območju za vodno telo vodonosnikov za območje Celja in Žalca (Ur. l. RS, št. 25/16) ureja območje za vodno telo vodonosnikov za območje Celja in Žalca, ki zajema Mesno občino Celje, občine Hrastnik, Laško, Polzela, Prebold in Žalec. Notranja območja se

podrobneje delijo na najožja vodovarstvena območja z najstrožjim režimom, ožja območja in širša vodovarstvena območja z milejšim vodovarstvenim režimom. Na najožjem območju je tako prepovedana raba podzemne vode iz vodnih virov, na ožjem in širšem območju se lahko podeli vodna pravica za rabo vode iz vodnega telesa, če to ne vpliva na količino in kakovost vode, ki se rabi ali je namenjena za javno oskrbo s pitno vodo. Na območju zajetja je prepovedano odlaganje odpadkov, uporaba gnojil, soljenje utrjenih površin zunaj urejenega območja odvajanja padavinske odpadne vode in parkiranje vozil, razen če gre za dejavnosti za javno oskrbo prebivalcev s pitno vodo. Na notranjih območjih je v gozdu prepovedan vnos zemeljskega izkopa, umetno pripravljene zemljine ali polnila, določenih v skladu s predpisom, ki ureja obremenjevanje tal z vnašanjem odpadkov, če gre za vnos v gozd. Na notranjih območjih je dovoljeno pogozdovanje in obnova gozda s saditvijo oziroma setvijo. Pred začetkom del na najožjih vodovarstvenih območjih je treba o tem obvestiti izvajalca obvezne občinske gospodarske javne službe za oskrbo s pitno vodo. Na notranjih območjih se lahko izvajajo dela v gozdovih v skladu s predpisi o varstvu gozdov, pred sečnjo in spravi lesa s mehanizacijo iz gozda na najožjih vodovarstvenih območjih je treba o tem obvestiti izvajalca obvezne občinske gospodarske javne službe za oskrbo s pitno vodo. Na notranjih območjih je potrebno vodno soglasje za gradnjo gozdnih cest in grajenih vlak.

Odlok o varovanju pitne vode na območju Mestne občine Velenje zajema vodovarstvena območja, njihove ukrepe za zavarovanje vodnih virov v zaledju zajetij in črpališč. Vodovarstveno območje mora biti zavarovano pred onesnaženjem z vodovarstvenimi conami. V vplivnem območju je prepovedano graditi objekte, ki zmanjšujejo količino in kvaliteto zaloga pitne vode, je dovoljena eksploatacija kamna in peska, vendar le s posebnim dovoljenjem za posege v prostor varovanih območij.

Karta P7: Varstvena območja po predpisih o vodah v merilu 1:50.000 je prikazana v prostorskem delu načrta.

➤ **Usmeritve za funkcijo ohranjanja biotske raznovrstnosti**

V vseh gozdovih je potrebno pospeševati oz. vzpostavljati biotsko raznovrstnost z vzpostavljanjem naravne drevesne sestave, vzpostavljanjem uravnoteženega razmerja razvojnih faz ter z izvajanjem ukrepov za preprečevanje škodljivih biotskih in abiotskih dejavnikov. Potrebno je načrtno puščanje mrtve biomase, ki naj bo po gozdovih prostorsko enakomerno razporejena s prevladujočimi debelinskimi razredi nad 30 cm. Izvajajo naj se ukrepi za izboljšanje življenjskega okolja prostoživečih živali ter izvajanjem del v času, na način in s pripomočki, ki najmanj ogrožajo gozdni ekosistem.

Na prvi stopnji je funkcija opredeljena tudi na območju zimovališč za srnjad. V obdobju od 1. decembra do 31. marca izvajanje gozdnogospodarskih del v zimovališčih rastlinojede parkljaste divjadi praviloma ni dopustno. Zimske sečnje drevja in grmovja se poslužujemo v primerih, kadar želimo povečati količino naravne hrane, predvsem ob nastopu visokega snega. S tem prav tako zmanjšamo krmljenje in objedenost mladja ter varujemo sestoje, saj ne koncentriramo rastlinojede parkljaste divjadi zgolj na eno območje. Prav tako je priporočena zimska sečnja dreves obraslih z bršljanom, z namenom izboljšanja prehranskih razmer rastlinojede divjadi.

Tu je treba ukrepanje prilagoditi tako, da se srnjadi pozimi ne vznemirja.

Na območjih Natura 2000 se posege in dejavnosti načrtuje tako, da se v čim večji možni meri:

- ohranja naravna razširjenost habitatnih tipov ter habitatov rastlinskih ali živalskih vrst;
- ohranja ustrezne lastnosti abiotskih in biotskih sestavin habitatnih tipov, njihove specifične strukture ter naravne procese ali ustrezno rabo;
- ohranja ali izboljšuje kakovost habitatov rastlinskih in živalskih vrst, zlasti tistih delov habitatov, ki so bistveni za najpomembnejše življenjske faze kot so zlasti mesta za razmnoževanje, skupinsko prenočevanje, prezimovanje, selitev in prehranjevanje živali;
- ohranja povezanost habitatov populacij rastlinskih in živalskih vrst in omogoča ponovno povezanost, če je le-ta prekinjena.

Pri izvajanju posegov in dejavnosti, ki so načrtovani v skladu s prejšnjim odstavkom, se izvedejo vsi možni tehnični in drugi ukrepi, da je neugoden vpliv na habitatne tipe, rastline in živali ter njihove habitate čim manjši.

Čas izvajanja posegov, opravljanja dejavnosti ter drugih ravnanj se kar najbolj prilagodi življenjskim ciklom živali in rastlin tako, da se:

- živalim prilagodi tako, da se ne izvaja poseganje oziroma opravljanje dejavnosti oziroma je le-to v čim manjši možni meri v obdobjih, ko potrebujejo mir oziroma se ne morejo umakniti, zlasti v času razmnoževalnih aktivnosti, vzrejanja mladičev, razvoja negibljivih ali slabo gibljivih razvojnih oblik ter prezimovanja,
- rastlinam prilagodi tako, da se omogoči semenenje, naravno zasajevanje ali druge oblike razmnoževanja.

Na Natura območja se ne vnaša živali in rastlin tujerodnih vrst ter gensko spremenjenih organizmov. Konkretna varstvena usmeritve za navadnega koščaka so navedene v poglavju 12.1.12 Konkretna in podrobnejše usmeritve s pripadajočimi upravljavskimi conami.

Prikaz območij gozdov, na katere se nanašajo konkretne usmeritve, je v merilu 1:25.000 prikazan v kartnem delu načrta (Karta št. 6).

➤ **Usmeritve za klimatsko funkcijo**

Klimatska funkcija je v GGE Ponikva poudarjena le na 3. stopnji zato posebnih usmeritev ne podajamo.

➤ **Usmeritve za higiensko-zdravstveno funkcijo**

V gozdovih s poudarjeno higiensko-zdravstveno funkcijo je potrebno ohraniti in pospeševati strukturno in vrstno pestrost ter pospeševati naravno drevesno sestavo. Z izbiralnimi redčenji je potrebno povečevati vitalnost ter stabilnost gozdov. Oblikovanje gozdnega roba v zaprti obliki je pomembno na vseh površinah s poudarjeno funkcijo.

➤ **Usmeritve za zaščitno funkcijo**

V gozdovih, kjer zaščitna funkcija določa način gospodarjenja, je potrebno izsekati težka, nagnjena ali kako drugače nevarna drevesa nad cesto in nad objekti. Pomladitvene sečnje in končni poseki naj potekajo na majhnih površinah s poudarkom na pospeševanju naravne drevesne sestave. V gozdovih, kjer sta na prvi stopnji poudarjenosti varovalna in zaščitna funkcija, izvajamo samo sanitarne sečnje in sečnjo nevarnih dreves. Sečnjo izvajamo tako, da drevje podiramo diagonalno na smer padnice terena ter pri poseku puščamo visoke panje. S tem varujemo objekte pred padajočim kamenjem.

V gozdovih, kjer se zaščitna funkcija pojavlja na drugi stopnji poudarjenosti je potrebno intenzivnost gospodarjenja prilagoditi omenjeni funkciji. Ukrepi pri gospodarjenju naj bodo manj intenzivni, predvsem pri pomladitvenih sečnjah in končnih posekih. Na mestih, kjer so plitva in erodibilna tla, je potrebno pravočasno izsekati težka in nagnjena drevesa ali pa kako drugače nevarna drevesa za poslabšanje rodovitnosti tal. Pri sečnji je smiselno puščati visoke panje, ki preprečujejo valjenje kamenja. Pri spravilu je potrebno uporabljati naravi prijazno tehnologijo (ročno spravilo, spravilo z žičnico, kombinacija ročno in traktorsko). Smiselna je uporaba spravila z žičnico.

➤ **Usmeritve za rekreacijsko in turistično funkcijo**

V gozdovih, kjer sta rekreacijska in turistična funkcija na 1. stopnji poudarjenosti je potrebno podaljševati proizvodno in pomladitveno dobo (vendar največ za 10 do 20 let), obnova sestojev pa naj bo postopna in malopovršinska. V sestojih je potrebno pospeševati vrstno pestrost ter ohraniti posamezna debela ali vizualno zanimiva drevesa, vendar ne na račun stojnosti. Zaradi varnosti je potrebno posekati vsa suha, nevarna drevesa in odstraniti suhe veje. Po potrebi naj se izvedejo sečnje z namenom zagotavljanja varnosti obiskovalcev. Čas izvajanja del v gozdu (razen v primeru sanitarnih sečenj) moramo prilagoditi času, ko je obiskovalcev manj. Takrat je potrebno posamezne predele zapreti za obiskovalce, da se s tem zagotovi varnost.

V gozdovih, kjer sta rekreacijska in turistična funkcija na 2. stopnji poudarjenosti, je potrebno izvajati enake ukrepe kot na 1. stopnji poudarjenosti, vendar je režim blažji s funkcijama prilagojenim gospodarjenjem. Tudi na drugi stopnji v gozdu ob poteh in objektih pospešujemo vrstno pestrost in ohranjamo zanimiva in vitalna debela drevesa.

➤ **Usmeritve za poučno funkcijo**

Ob gozdnih učnih poteh, je potrebno pospeševati vitalnost, naravno sestavo in vrstno pestrost gozdnega ekosistema, ohranjati estetsko zanimiva drevesa in grmovnice. Gospodarjenje z gozdom naj bo malopovršinsko, z daljšo proizvodno dobo (vendar največ za 10 do 20 let). Po sečnji in spravilu je potrebno izvajati popoln gozdni red in vzpostaviti vsaj prvotno stanje poti. Zaradi varnosti je potrebno posekati vsa suha, nevarna drevesa in odstraniti suhe veje. Ob poteh se lahko v vrzelih dosadijo manjšinske drevesne vrste, ki bodo učne poti popestrile.

Podobne usmeritve naj veljajo za gozdove ob šolah, ki so poudarjeni na drugi stopnji.

➤ **Usmeritve za funkcijo varovanja naravnih vrednot**

V gozdovih s poudarjeno funkcijo varovanja naravnih vrednot je potrebno upoštevati varstvene usmeritve ZRSVN (podrobnejše in konkretne usmeritve so navedene v poglavju Priloge).

Z naravnimi vrednotami je potrebno ravnati tako, da se ne ogrozi njihov obstoj. Posegi in dejavnosti se izvajajo na naravni vrednoti, če ni drugih prostorskih ali tehničnih možnosti za izvedbo posega ali dejavnosti, pri čemer je potrebno upoštevati naslednje splošne usmeritve:

- pri gradnji vlak, cest ali kakršnihkoli drugih objektov v neposredni bližini ali na objektih naravnih vrednot, ki so navedeni v poglavju 2.2 Socialne funkcije, je potrebno pridobiti mnenje oz. soglasje pristojnih služb (ZRSVN, MNVP);
- na površinski in podzemeljski geomorfološki, hidrološki in geološki naravni vrednoti se posegi izvajajo v obsegu in na način, da se ne uničijo, poškodujejo ali bistveno spremenijo lastnosti, zaradi katerih je del narave opredeljen za naravno vrednoto, oziroma v obsegu in na način, da se v čim manjši možni meri spremenijo druge fizične, fizikalne, kemijske, vidne in funkcionalne lastnosti naravne vrednote;
- na drevesni naravni vrednoti se posegi izvajajo tako, da se ne zmanjša vitalnost in ne poslabša zdravstveno stanje drevesa ter, da se ne poslabšajo življenjske razmere na rastišču;
- na botanični in zoološki naravni vrednoti s posegi ne poslabšujemo življenjskih razmer rastlin in živali, zaradi katerih je del narave opredeljen za naravno vrednoto, do takšne mere, da jim je onemogočeno dolgoročno preživetje;
- na ekosistemski naravni vrednoti ne spreminjamo kvalitete ekosistema ter naravnih procesov v njem do takšne mere, da se poruši naravno ravnovesje.

Podrobnejše varstvene usmeritve za naravne vrednote so navedene v poglavju 12.1.5. Podrobnejše varstvene usmeritve za gospodarjenje na območjih naravnih vrednot.

➤ **Usmeritve za funkcijo varovanja kulturne dediščine**

Ohranjena kulturna dediščina in njena integracija v prostoru sta eden od nosilcev trajnostnega razvoja na vseh področjih. Kulturna dediščina s svojo raznovrstnostjo in kakovostjo predstavlja pomemben socialni, ekonomski, vzgojni in identifikacijski potencial.

Splošne usmeritve za varstvo kulturne dediščine v gozdnem prostoru

Pri vseh enotah kulturne dediščine se ohranja njihova materialna substanca, avtentičnost lokacije in prepoznavna lega v prostoru oz. krajini. To še posebno velja za prostorsko izpostavljene objekte (npr. cerkve, grajske ruševine ipd.). Pri naseljih se varuje tudi naravne ter druge meje rasti in robove. Pomembna je tudi širša krajinska zgradba in prostorska podoba ter vedute na dediščino.

V območjih dediščine zato velja, da morajo biti posegi in dejavnosti prilagojeni celostnemu ohranjanju dediščine. To pomeni, da se oblikovanost prostora v širšem območju enot in območij kulturne dediščine v čim večji meri ohranja. Gozdne zaplate in robovi se ohranjajo in ustrezno vzdržujejo. Prepovedani so večji negativni posegi v gozd - poseki drevja, kamnolomi, peskokopi, gozdne vlake, gozdne ceste ipd.

Usmeritve za gospodarjenje z gozdnim prostorom na območjih arheoloških najdišč:

- Posegi in dejavnosti v prostoru se načrtujejo in izvajajo tako, da se arheološka najdišča ohranjajo. Izraba prostora je podrejena ohranjanju in vzdrževanju zatečenega stanja spomenika.
- Na zavarovanem območju arheoloških najdišč je potrebno gospodarjenje z gozdom prilagoditi tako, da posegi v zemeljske plasti ne bodo potrebni oziroma se omejujejo na ukrepe, ki ne

zahtevajo posegov v zemeljske plasti (posegi v zemeljske plasti so zlasti gradnja vlak in gozdnih cest ter odstranitev dreves s koreninskim spletom).

- Izraba prostora je podrejena ohranjanju in vzdrževanju zatečenega stanja spomenika (prepovedano je trasiranje, golosek, uporaba drč za odstranjevanje hlodovine; le-ta naj se izvaja z odvozom in ne z izvlečenjem lesa; po možnosti v zimskih mesecih, ko je zemljina zmrznjena in je s posegi povzročena manjša škoda, ipd.).
- Znotraj varovanih območij je prepovedano postavljanje objektov trajnega ali začasnega značaja - vključno z nadzemno in podzemno infrastrukturo - ter izvedba novih gozdnih poti in/ali cest.
- Zbiranje in vlačenje lesa do obstoječih vlak in vlačenje po obstoječih vlakih, kjer obstoječe vlake ne omogočajo izvoza lesa, je dovoljeno v času, ko so tla zamrznjena in so negativni vplivi na arheološke ostaline minimalizirani. O načrtovanih posegih je potrebno predhodno pisno obvestiti pristojno enoto ZVKDS. Nastale eventualne poškodbe arheološkega najdišča je potrebno nemudoma dokumentirati in zagotoviti ustrezno zaščito arheoloških ostalin.
- Pri kakršnihkoli sečnjah na arheoloških najdiščih odstranitev koreninskega sistema zaradi varstva arheoloških ostalin ni dovoljena, dovoljeno pa je odstranjevanje štorov/drevesnih panjev s frezami ali z razžaganjem/razsekavanjem.

Za vse posege v enote kulturne dediščine je potrebno predhodno pridobiti kulturnovarstvene pogoje ter kulturnovarstveno soglasje k izvedbenim projektom (gozdnogojitvenim načrtom), sanitarna sečnja ter izbiralno redčenje ter strokovno spravilo in odvoz drevnine iz gozda pa morajo potekati pod nadzorom pristojne območne enote ZVKDS. Kadar je načrtovan poseg v enoto dediščine pod določenimi kulturnovarstvenimi pogoji sprejemljiv in so posegi načrtovani v območjih arheološke dediščine in spomenikov, je potrebno pridobiti tudi soglasje za raziskavo in odstranitev arheološke ostaline po 31. členu ZVKD-1, ki ga izdaja Ministrstvo za kulturo RS.

Konkretne varstvene usmeritve za posamezne objekte kulturne dediščine se nahajajo v poglavju 12.1.14 Konkretne usmeritve za varstvo kulturne dediščine.

➤ **Usmeritve za estetsko funkcijo**

V gozdovih s poudarjeno estetsko funkcijo je pri gospodarjenju potrebno težiti k naravni drevesni sestavi, k pestremu gozdnemu robu, naravnemu pomlajevanju in k ukrepom na manjših površinah (predvsem pri pomladitvenih sečnjah ter končnih posekih). Estetska funkcija gozda zahteva pri gospodarjenju namensko puščanje zanimivih vedut in posameznih dreves, ki obogatijo kvaliteto krajine in njen izgled.

➤ **Usmeritve za funkcijo pridobivanja drugih gozdnih dobrin**

Za zagotavljanje pogojev za funkcijo pridobivanja drugih gozdnih dobrin postavljanje posebnih usmeritev ni potrebno, saj so le te že zajete deloma v preostalih funkcijah, deloma pa v splošnih usmeritvah za gospodarjenje z gozdovi. V območju pojavljanja te funkcije je potrebno upoštevati določila in postopke, ki so opredeljeni v čebelarskih redih. Ker gre za specifične usmeritve, ki niso posebej povezane z gospodarjenjem z gozdovi, jih na tem mestu posebej ne navajamo.

Usmeritve za delo s semenskimi objekti so navedene v poglavju 6.2.5.

6.2.3 Usmeritve za razvoj življenjskih razmer prostoživečih živali

Usmeritve za upravljanje s prostoživečimi živalskimi vrstami v GGE Ponikva temeljijo na trajni ohranitvi vseh avtohtonih vrst in njihovih habitatov. Pri divjadi je pomembno hkrati zagotavljati še lovsko gospodarske cilje, ki vsebujejo njihovo trajno rabo z lovom. Večina navedenih usmeritev je implementirana v dolgoročnih ter dvoletnih lovsko upravljaljskih načrtih za Savinjsko Kozjansko LUO. Upravljanje z divjadjo in njihovimi življenjskimi razmerami temelji na optimalnem zagotavljanju odnosov med gozdnim ter kmetijskim prostorom in divjadjo oz. ostalimi živalskimi vrstami. To naj se dolgoročno zagotavlja predvsem z ohranjanjem biotske pestrosti gozdnega ekosistema v pogledu trajnosti in mnogonamenskosti. V tem pogledu je treba nenehno težiti k vzpostavitvi naravne drevesne sestave in modelnih razmerij gozdnih sestojev v pogledu trajnosti. Z vidika prehranskih razmer naj se posebno pozornost posveča stanju v mlajših razvojnih fazah. Gospodarjenje z gozdovi

naj se prilagaja življenjskim ciklusom posameznih živalskih vrst (sečnja v zimskem času, prilagojeno gospodarjenje v mirnih conah, ohranitev posameznih dreves za duplarje, časovno prilagojena gradnja infrastrukture, omejitev pri posegih v gozdni prostor, usmerjanje socialnih funkcij, sadnja plodonosnih vrst, gojitvena in varstvena dela, itn.). Pri ukrepih naj se vzdržuje primerno strukturiran gozdni rob ter zagotavlja ustrezen delež travnikov in pašnikov v gozdni krajini. Kolikor je mogoče, naj se v okolju divjadi ohranja oz. vzdržuje gozdne ostanke, remizne površine, mejice, grmišča, posamična drevesa, kaluže, obvodne biotope, mokrišča in ostale, posameznim vrstam pogojene habitate.

Z namenom zmanjšanja neželenega vpliva rastlinojede divjadi v gozdovih je treba z lovsko upravljavskimi in gozdnogospodarskimi ukrepi zagotavljati okolju sprejemljiv vpliv divjadi na naravne vire in s tem zagotavljati dolgoročno stabilnost ekosistemov. Na območjih, kjer je vpliv rastlinojede divjadi izrazitejši, je smiselno mlajše ustrezno zaščititi z mrežami, tulci in premazi. Vnos energije v ekosistem s krmljenjem se mora racionalno izvajati in sicer na način, ki ima minimalni vpliv na populacijska nihanja divjadi. Pomemben vzvod za doseg porušenega ravnovesja med gozdom in divjadjo je strukturno in številčno ustrezna regulacija rastlinojedih parkljarjev in divjega prašiča.

Uresničitev zastavljenih usmeritev bo možna s tesnim sodelovanjem med lastniki zemljišč, upravljavci lovišč in gozdarji. Zelo pomembno je nenehno osveščanje javnosti o pomenu usmerjanja naravnih procesov za dolgoročno ohranjanje vseh ekosistemov v enoti, ki skupaj prispevajo k ohranitvi in trajnem zagotavljanju biodiverzitete.

6.2.4 Usmeritve za delo s požarno ogroženimi gozdovi

Za 1. in 2. stopnjo ogroženosti gozdov je nujna izdelava požarnega načrta, medtem ko za gozdove 3. in 4. stopnje ogroženosti zadostuje že obravnavanje ukrepov varstva pred požari v gozdnogojitvenem načrtu.

Splošne usmeritve za požarno varnost gozdnega prostora so:

- v gozdu je prepovedano kuriti, razen zaradi uničevanja podlubnikov na za to urejenih kuriščih, ki morajo biti obdana z negorljivim materialom, prostor okoli kurišč pa mora biti očiščen vseh gorljivih snovi;
- v primeru razglašene velike oz. zelo velike požarne ogroženosti v naravnem okolju je vsakršno kurjenje, sežiganje oz. uporaba odprtega ognja prepovedana;
- ob kurjenju v naravnem okolju izven gozda morajo biti kurišča od gozdnega roba oddaljena vsaj 50 metrov, potrebno je zavarovati in nadzorovati kurišče ves čas kurjenja ali sežiganja. Po končanem kurjenju ali sežiganju je potrebno pogasiti ogenj in žerjavico ter pokriti kurišče z negorljivim materialom;
- ob povprečni hitrosti vetra večji od 6 m/s ali ob sunkih vetra močnejših od 10 m/s je potrebno prenehati kuriti, sežigati ali uporabljati odprti ogenj;
- zagotovljena mora biti prevoznost gozdnih prometnic, še posebej v sušnih mesecih;
- ob usmerjanju gospodarjenja z gozdovi je potrebno ohraniti dostopnost do virov vode za gašenje požara, posebej pa do obstoječega hidrantnega omrežja v celotni GGE Ponikva.

Pri kurjenju, sežiganju ali uporabi odprtega ognja v naravnem okolju se ne sme uporabljati gorljivih tekočin ali materialov, ki pri gorenju razvijajo močan dim ali strupene pline oziroma so kako drugače škodljivi za okolje.

Pri gospodarjenju z gozdom in gozdnim prostorom je potrebno upoštevati vsa ostala določila Uredbe o varstvu pred požarom v naravnem okolju (Ur. l. RS št. 20/14), ki se nanašajo na gozd in gozdni prostor.

6.2.5 Usmeritve za delo s semenskimi objekti

Osnovne usmeritve pri gospodarjenju s semenskimi objekti so naravnane v ohranitev semenjakov in njihovo semenenje. Pri negi semenskih objektov odstranjujemo drevesa z neželenimi lastnostmi in sproščamo krošnje fenotipsko ustreznih dreves. Z redčenji oblikujemo zgradbo gozda, ki bo omogočala boljše semenenje in skrbimo za določeno število fenotipsko ustreznih izbrancev.

Poskrbimo za odstranitev obstoječega neperspektivnega pomladka, s čimer zagotovimo boljšo prehodnost in ustrezne pogoje za nabiranje žira.

6.2.6 Usmeritve za tehnologijo dela in gradnjo ter vzdrževanje gozdnih prometnic

Klasična sečnja

Pri poseku in spravilu v prihodnje ne pričakujemo večjih sprememb. Še vedno bo prevladovala klasična sečnja z motorno žago, v manjšem deležu pa tudi strojna sečnja. Slednja pride v poštev predvsem tam, kjer so položnejša sečišča, kjer so pričakovane večje koncentracije in kjer so gozdna tla z ustrezno nosilnostjo.

Osnovne usmeritve za izvajanje sečnje so tako:

- zaradi pomena gozdnih površin za zagotavljanje virov pitne vode ter ostalih ekoloških funkcij naj se praviloma pri sečnji uporabljajo biološko razgradljiva olja in to ne glede na morebitno poudarjenost ekoloških funkcij gozda. Zaradi kraške podlage je na večjem del območja GGE Ponikva opredeljena hidrološka funkcija 2. stopnje poudarjenosti. Na površinah, kjer niso opredeljena vodovarstvena območja, je uporaba biološko razgradljivih olj priporočljiva;
- izvajanje varnega dela in uporaba osebne varovalne opreme. Pri usmerjanju del v gozdovih je v okviru gozdarskega svetovanja potrebno lastnike opozarjati tudi na nevarnosti pri delu v gozdu. V kolikor pa lastniki niso vešči dela z motorno žago, jih je potrebno pozvati, da naj za izvedbo sečnje in spravila raje najamejo usposobljenega izvajalca. Lastnike je potrebno tudi pozvati k udeležbi na tečajih varnega dela z motorno žago in varnega dela s traktorjem;
- čas sečnje mora biti prilagojen stanju gozdov, pri čemer opozarjamo na upoštevanje optimalnega časa za izvedbo. V mlajših razvojnih fazah naj se tako večina dela opravlja pozno jeseni ali pozimi, saj se s tem zmanjša delež poškodb na preostalem drevju;
- glede na stanje na terenu ter stanje sestojev ocenjujemo, da je pri spravilu lesa še vedno najprimernejša sortimentna metoda sečnje. Poldebena ali drevesna metoda sta sprejemljivi samo v primeru končnega poseka na slabše pomlajenih ali nepomlajenih površinah (premena, umetna obnova) ali v primeru sanacije ujm. Uporaba poldebene ali celo drevesne metode z namenim strojne obdelave na začasnih deponijah lesa je v večini primerov manj primerna;
- v strmih pobočjih s plitvimi tlemi je potrebno posek usmerjati tako, da so kar najmanjše poškodbe gozdnih tal zaradi same sečnje, kot tudi kasnejšega spravila;
- več pozornosti pri izdaji upravnih odločb za klasično sečnjo je potrebno posvetiti doslednem predpisovanju pogojev za izvedbo sečnje (čas izvedbe, način izvedbe, posebna potrebna varovanja preostalih površin). Poškodbe na listavcih pri redčenjih imajo lahko namreč znaten pomen pri razvrednotenju lesa izbrancev.

Zaradi spremljave tako izvajanja same sečnje in spravila, kot tudi ugotavljanje učinka predpisanih ukrepov bo potrebna dosledna kontrola sečišč. V zvezi s tem predpisujemo naslednje usmeritve:

- na sečiščih je potrebno izvajati sprotno kontrolo in to večkrat v času izvajanja sečnje. Posebej to velja za večja sečišča (nad 100 m³ lesne mase) in za sečišča na pobočjih, kjer je opredeljena zelo velika verjetnost pojavljanja plazov oziroma velika verjetnost pojavljanja plazov. Že med samim izvajanjem dela je potrebno podati usmeritve in zahteve za korekcijo dela, v kolikor je to potrebno. Praviloma naj se navodila ali usmeritve podajo pisno;
- kontrola izvedbe vseh sečišč varstveno sanacijskih sečenj je obvezna ne glede na velikost posameznega sečišča;
- v primeru neustreznega izvajanja sečnje je potrebno pristopiti k odpravi nepravilnosti, po potrebi tudi z izdajo ustrezne upravne odločbe;
- v primerih, kjer izvajalci tudi po izdanih opozorilih ali celo upravni odločbi, s katero jim je naložena določena obveznost, povezana s korektnim izvajanjem dela, nadaljujejo z neustreznim izvajanjem dela, je obvezno takojšnje obveščanje pristojne inšpekcije glede ugotovljenih nepravilnosti.

Strojna sečnja

V GGE Ponikva je strojna sečnja sprejemljiva samo tam, kjer so površine razmeroma izravnane in tla zadostne nosilnosti. Izvajanje strojne sečnje v področjih, kjer so prisotne vrtače, je manj primerno. Pri morebitni odločitvi za strojno sečnjo in pri samo izvedbi je potrebno upoštevati naslednje usmeritve:

- izbiro stroja je potrebno prilagoditi debelini drevja ter vrsti sečnje. Vsekakor mora veljati pravilo, da v redčenjih vstopamo z manjšimi stroji, za končne poseke ali celo varstveno sanacijske sečnje pa lahko uporabimo tudi večje stroje. Pred izbiro stroja je potrebno obvezno pregledati tudi celotno sečišče in oceniti nosilnost tal. V predelih z manjšo nosilnostjo se strojna sečnja ne izvaja ne glede na letni čas;
- izvajanje kombinirane strojne sečnje (privlačenje celih dreves in obdelava na deponiji) zaradi prevladujočega deleža listavcev v sklenjenih sestojih ni sprejemljivo. Dopustno je samo načeloma samo v sestojih, ki so poškodovani po morebitnih ujmah oziroma na območjih krčitev gozda s spremembo namembnosti v negozdno rabo, medtem ko se pri končnih posekih takšen način ne sme uporabljati.
- po strojni sečnji (in izvozu lesa z zgibnimi polprikoličarji) je potrebno dosledno urediti tudi vse strojne in spravilne poti zlasti tam, kjer se pojavijo večje globine kolesnic ali so večji nagibi terena;
- pri strojni sečnji dobimo praviloma večje koncentracije lesa ob kamionskih cestah v kratkem času. Zato je nujno pri izvajanju sečnje na ta način zagotavljati tudi sproten odvoz lesa;
- pri organizaciji sečišča je potrebno upoštevati tudi morebitne vplive na druge deležnike v prostoru. Z izvajanjem sečnje je potrebno ostale dejavnosti organizirati tako, da je kar najmanjši možni vpliv na samo izvajanje sečnje, pa tudi na preostale deležnike v prostoru. Bistvenega pomena je zadostno obveščanje deležnikov in usmerjanje dejavnosti (začasno zapiranje posameznih poti in oblikovanje obvozov za obiskovalce gozda);
- po končanih delih je obvezna dosledna ureditev sečišča vključno s sečnimi potmi in vsemi začasnimi deponijami, tako v sečišču, kot ob kamionskih cestah;
- osnovo za opredeljevanje do sprejemljivosti strojne sečnje predstavljajo usmeritve v dokumentu Vodila dobrega ravnanja pri strojni sečnji.

Za strojno sečnjo se praviloma odločimo v:

- poškodovanih gozdovih po ujmah (povečane nevarnosti pri delu);
- končnih posekih;
- krčitvah gozdov zaradi spremembe namembnosti.

Spravilo lesa po tleh in po kolesih

V GGE Ponikva pričakujemo dvig deleža spravila po kolesih. Tako je pri gradnji, kot tudi pri rekonstrukcijah gozdnih prometnic potrebno upoštevati večje širine za izvoz lesa, kot tudi protierozijske ukrepe, skupaj z zagotavljanjem sistema odvajanja zalednih meteornih vod. Za samo spravilo predpisujemo naslednje usmeritve:

- v primeru, da se zaradi novih spoznanj in ugotovitev na terenu spremeni območje zelo velike verjetnosti pojavljanja plazov ali strogo varovano območje pojavljanja erozije, je potrebno pri usmeritvah za spravilo lesa in pri novogradnjah gozdnih prometnic oziroma sami ureditvi gozdnih prometnic (rekonstrukciji, pripravi vlak) upoštevati aktualna območja. Prav tako je potrebno zagotavljati protierozijske ukrepe in ukrepe za zmanjševanje nevarnosti pojavljanja plazov tudi na preostalih območjih ne glede na velikost površine (mikrolokacije!)
- osnovna metoda pri spravilu po tleh in po kolesih ostaja še vedno sortimentna. V manjši meri v sestojih starejših razvojnih faz, posebej v sestojih v obnovi, je sprejemljiva tudi poldebelna metoda. Drevesno metodo je možno uporabiti samo tam, kjer gre za krčitve gozdov (npr. v kmetijske namene) in so tla stabilna (ni nevarnosti erozije ali proženja plazov);
- pospeševati je potrebno izvoz lesa. Pri tem je ob redčenjih po površini po potrebi primernejše predhodno spravilo s traktorjem do gozdnih vlak (primarnih in sekundarnih), v kolikor je gostota slednjih premajhna ter nato izvoz lesa. Še zlasti je ta metoda priporočljiva v strmejših delih GGE, kjer bi z gibanjem traktorja s prikolico neposredno po terenu lahko znatno poškodovali gozdna tla;
- po spravilu lesa je potrebno dosledno urediti vse uporabljene gozdne prometnice. Zaradi potrebe po gradnji širših vlak in mestoma mehkih talnih podlag je potrebno pri trasiranju in sami

gradnji paziti na potencialno ogroženost za kasnejše splazitve tako nasipne, kot tudi odkopne brežine. Posebno pozornost je potrebno posvetiti odvajanju meteornih in ostalih površinskih vod iz prometnic;

- sečne ostanke iz jarkov, ki so stalno ali samo občasno vodnati (hudourniški jarki) je potrebno dosledno odstranjevati. Odstranjevanje mora biti izvedeno izven samega vodnatega dela jarka in iz brežin, kjer obstaja možnost, da bi sečne ostanke dosegle visoke vode. Kupe odstranjenih sečnih ostankov je potrebno zavarovati pred možnostjo kasnejšega prevračanja po pobočju in zdrsa v vodotoke;
- pri dokončnem urejanju sečišča in začasnih deponij lesa ob vseh kamionskih prometnicah (kategoriziranih in nekategoriziranih) je potrebno dosledno in v celoti vzpostaviti celoten sistem odvajanja meteornih vod s popolnim čiščenjem jarkov. V kolikor so vtočni ali iztočni deli cevni prepustov zaradi spravila lesa poškodovani, jih je potrebno pred končanjem del sanirati (zamenjava, dodatna ureditev, dosledno čiščenje). Hkrati je potrebno iz obcestnih jarkov dosledno odstranjevati vse ostanke sečnje.

Žičniško spravilo

Spravilo z žičnicami prihaja v poštev na strmih pobočjih, neodprtih z gozdnimi vlakami. Drug parameter, ki ga je potrebno upoštevati, pa je še koncentracija sečnje. Glede na konfiguracijo terena in pričakovan posek priporočamo uporabo manjših žičniških naprav. Pri tem je potrebno upoštevati naslednje usmeritve:

- za potrebe izvajanja spravila z žičnico je potrebno v prvi fazi poskrbeti za ustrezne dovodne poti z izdelanimi stojišči žičnega žerjava ter možnimi začasnimi deponijami lesa;
- praviloma naj se izvaja žičniško spravilo navzgor in sicer z manjšimi stroji;
- po možnosti naj se v kar največji možni meri uporablja pahljačast način žičniškega spravila (iz enega stojišča več linij);
- spravilo delov neokleščenih dreves iz gozda je sprejemljivo samo, če se del krošenj ne vleče po tleh (poškodbe tal in preostalih sestojev);
- pri ureditvi sečišča je potrebno dosledno poskrbeti tudi za ustrezno odstranjevanje oziroma ravnanje s sečnimi ostanki, v kolikor so le ti prav tako spravljani iz sečišča zaradi kasnejšega izkoriščanja za biomaso.

Projektna dokumentacija za pridobitev vodnega soglasja

Za potrebe gospodarjenja z gozdovi je potrebno v prostor ustrezno razporediti gozdne prometnice. Pri umeščanju novih gozdnih prometnic je poleg upoštevanja že obstoječih, dosledno presoditi tudi morebitne vplive kumulativne vplive vseh prometnic v posameznem območju na vodotoke in na varovana območja s področja varstva voda. Tako je potrebno upoštevati naslednje:

- varstvo pred erozijo mora biti vgrajeno v celoten sistem gospodarjenja z gozdovi od načrtovanja in izvedbe odpiranja gozdnega prostora s prometnicami, preko oblike, jakosti in izvedbe sečenj do izvedbe posebnih protierozijskih ukrepov. Usmeritev velja za vse gozdove, poudarjena pa je v varovalnih gozdovih, v hudourniških območjih, v gozdovih s poudarjeno zaščitno funkcijo, v strmih grapah ter ob vodotokih. V ožjih območjih erozijskih žarišč izvajamo tehnične in biotehnične ukrepe za sanacijo žarišč, v širšem območju pa predvsem točkovne oz. malopovršinske poseke za vzdrževanje oz. ustvarjanje ustrezne strukture gozda;
- za vsak poseg, ki bi lahko trajno ali začasno vplival na vodni režim ali stanje voda, je potrebno v skladu s 150. členom ZV-1 pridobiti **vodno soglasje**. Pri pripravi dokumentacije za posege in gradnjo, za katere je potrebno pridobiti vodno soglasje, je potrebno upoštevati Pravilnik o vsebini vlog za pridobitev projektnih pogojev in pogojev za druge posege v prostor ter o vsebini vlog za izdajo vodnega soglasja (Uradni list RS, št. 25/09) glede na klasifikacijo objekta, ki se gradi.

Vodno soglasje/mnenje je potrebno pridobiti za:

- poseg na vodnem in priobalnem zemljišču;
- poseg, ki je potreben za izvajanje javnih služb po ZV-1;
- poseg, ki je potreben za izvajanje vodne pravice;
- poseg na varstvenih in ogroženih območjih;
- poseg zaradi odvajanja odpadnih voda;

- poseg, kjer lahko pride do vpliva na podzemne vode, zlasti bogatenje vodonosnika ali vračanja vode v vodonosnik;
- hidromelioracije in druge kmetijske operacije, gozdarsko delo, rudarsko delo ali drug poseg, zaradi katerega lahko pride do vpliva na vodni režim.

V projektni dokumentaciji za pridobitev vodnega soglasja mora biti tekstualno in grafično ustrezno prikazan potek trase z vrisanimi vodotoki ter prikazanimi priobalnimi pasovi. Dokumentacija mora vsebovati tudi:

- značilne prereze (profile) ter oblikovanje trase gozdne prometnice in terena;
- obdelati in ustrezno prikazati odvajanje padavinskih in morebitnih zalednih voda iz območja gozdne prometnice in načrtovati poseg tako, da ne bo prišlo do pospeševanja erozijske moči voda in slabšanja ravnovesnih razmer ter da ne bo prišlo do odvajanja zbranih voda po nestabilnih zemljiščih;
- morebitno prečkanje grap ali strug nestalnih vodotokov (mulda, prepust ...) je treba prikazati na ustrezni skici. Morebitni premostitveni objekt mora biti ustrezno dimenzioniran in izveden tako, da bo omogočal nemoten pretok visokih voda. V primeru gradnje prepusta je potrebno predložiti hidravlični izračun prevodnosti visokih voda;
- zaradi varovanja vodnih in obvodnih habitatov naj bo število prečkanj vodotoka čim manjše. Na delih kjer trasa poteka vzporedno z vodotokom naj le-ta ne posega na priobalno zemljišče, manjši odmiki so dopustni le izjemoma, na krajših odsekih, kjer so prostorske možnosti omejene vendar na tak način, da ne bo poslabšana obstoječa stabilnost brežin vodotokov. Na takih območjih so posegi dovoljeni le v kolikor bodo zagotovljeni zaščitni ukrepi, s katerimi se prepreči negativne vplive na stanje površinskih in podzemnih voda;
- zacevljanje ali prekrivanje vodotokov je strogo prepovedano, razen na krajših razdaljah, ki omogočajo dostop oziroma prehod preko vodotoka v primeru, da gre za objekt javne prometne infrastrukture (most, propust na javnih cestah in poteh);
- pri umeščanju in načrtovanju gozdnih prometnic, torej gozdnih cest, grajenih in negrajenih gozdnih vlak, protipožarnih presek, protipožarnih poti in drugih tras, ki so nujne za izvedbo gozdarskih del (npr. tras žičniških linij), se je potrebno v največji možni meri izogniti ogroženim, varstvenim in varovanim območjem in predvideti gradnjo izven vodnih in priobalnih zemljišč, določenih skladno z opredelitvami v ZV-1;
- odvajanje padavinskih in morebitnih zalednih voda iz območij gozdnih prometnic je treba načrtovati tako, da ne bo prišlo do pospeševanja erozijske moči voda in slabšanja ravnovesnih razmer ter da ne bo prišlo do odvajanja zbranih voda po nestabilnih zemljiščih. Odvajanje padavinskih in zalednih voda po erozijsko nestabilni ali plazovito ogroženi brežini je treba izvesti v kanaletah ali drugače utrjenih muldah;
- odlaganje odpadnega gradbenega, rušitvenega in izkopnega materiala na priobalna in vodna zemljišča, na brežine in v pretočne profile vodotokov ter na nestabilna tla ali mesta, kjer bi lahko prišlo do splazitve ali erodiranja, ni dovoljeno;
- v kolikor trasa posega na poplavno območje je treba upoštevati pogoje in omejitve iz prilog 1 in 2 Uredbe o pogojih in omejitvah za izvajanje dejavnosti in posegov v prostor na območjih ogroženih zaradi poplav in z njimi povezane erozije celinskih voda in morja (Uradni list RS, št. 89/08 in 49/20), pri tem pa zagotoviti, da se z načrtovanjem novih posegov ne povečajo obstoječe stopnje ogroženosti na območju in izven njega. V ta namen je treba skupaj z načrtovanjem gradnje, načrtovati tudi celovite ukrepe za zmanjšanje poplavne ogroženosti, njihovo izvedbo pa končati pred začetkom gradnje;
- na delih, kjer trasa gozdne prometnice poteka vzporedno z vodotokom, naj bo le-ta predvidena izven priobalnega zemljišča. Manjši odmiki so dopustni le izjemoma na krajših odsekih, kjer iz analize variant izhaja, da so prostorske možnosti močno omejene in bi drugačen potek trase predstavljal nesorazmerno večje stroške, vendar na tak način, da se ne poslabšuje obstoječe stabilnosti in stanja brežin vodotokov ter stanja površinskih in podzemnih voda;
- za načrtovane posege na vodovarstvena območja, za katere je določena obveza izdelave Analize tveganja za onesnaženje, mora biti le-ta izdelana in revidirana skladno s Pravilnikom o kriterijih za določitev vodovarstvenih območij (Uradni list RS, št. 64/04 in nasl.);
- za načrtovanje tras gozdnih prometnic na plazljivih in erozijskih območjih je potrebno izdelati geološko poročilo s poudarkom na stabilnosti ali erodibilnosti terena, s katerim se ugotovi stopnja tveganja za načrtovane posege s projektnimi rešitvami omilitvenih ukrepov;

- pri načrtovanju posegov je potrebno upoštevati že podeljene vodne pravice, ki so bile pridobljene po 119. členu ZV-1 na območju GGN;
- pri načrtovanju objektov odvodnjavanja padavinskih odpadnih vod z gozdnih prometnic, zaledja gozdnih prometnic in mostu v vodotoke je treba upoštevati erozijsko delovanje voda in jih načrtovati na način, da ob nastopu visokih voda ne bo prišlo do negativnega vpliva na poplavno varnost območja.

Pri načrtovanju novih posegov je potrebno upoštevati obstoječe objekte merske mreže za monitoring podzemnih voda na način, da:

- ni predvidene kakršnekoli gradnje v minimalno 5 m radiju od objekta merske mreže;
- ne bodo povzročeni vplivi na gladino in kakovost podzemnih voda;
- se v bližini merskega objekta ne spremenijo infiltracijske lastnosti tal z asfaltiranjem, polaganjem betonskih plošč ali drugače;
- bo odvodnjavanje v bližini objekta merske mreže urejeno tako, da ni možno zatekanje;
- je zagotovljen neoviran dostop do objekta merske mreže;
- investitor mora za posege na vodnem in priobalnem zemljišču v lasti države, ki so dovoljeni skladno z 37. členom ZV-1, skleniti ustrezno stvarno pravno pogodbo, ki takšne posege dovoljuje in velja kot dokazilo o pravici graditi po Gradbenem zakonu GZ – 1 (Ur. l. RS, št. 199/21, 105/22 – ZZNŠPP, 133/23 in 85/24 – ZAID-A);
- načrtovanje novih gozdnih prometnic na območju poplav in z njimi povezane erozije, kjer že obstajajo elementi ogroženosti, mora skladno z 11. členom Uredbe o pogojih in omejitvah za izvajanje dejavnosti in posegov v prostor na območjih, ogroženih zaradi poplav in z njimi povezane erozije celinskih voda in morja (Uradni list RS, št. 89/08 in 49/20) upoštevati pogoje in omejitve iz prilog 1 in 2 te uredbe, pri tem pa zagotoviti, da se z načrtovanjem novih gozdnih prometnic ne povečajo obstoječe stopnje ogroženosti na območju in izven njega. V ta namen je treba skupaj z načrtovanjem gradnje, načrtovati tudi celovite ukrepe za zmanjšanje poplavne ogroženosti, njihovo izvedbo pa končati pred začetkom gradnje novih objektov. Na območju poplavne in z njo povezane erozijske nevarnosti, kjer še ni elementov ogroženosti, je treba skupaj z načrtovanjem prostora in ob upoštevanju pogojev in omejitev iz omenjene uredbe načrtovati in zagotoviti tudi poprejšnjo izvedbo ustreznih omilitvenih ukrepov za doseganje sprejemljivega razreda ogroženosti na območju in izven njega.

Gradnja in vzdrževanje gozdnih prometnic

Gozdne prometnice so pomembne za lažje spravilo lesa, obenem pa pomembno odpirajo gozd in gozdni prostor za preostale dejavnosti v prostoru. Deloma so gozdne prometnice pomembne tudi za zagotavljanje pogojev za preostale funkcije gozda (večnamenske poti). V splošnem pa je potrebno za vsako novo prometnico presoditi:

- vpliv prometnice na zagotavljanje pogojev za funkcije gozdov;
- kumulativni vpliv obstoječega omrežja prometnic in novih načrtovanih prometnic na gozd, zagotavljanje pogojev za funkcije gozdov in na samo gospodarjenje z gozdovi.

Pri pripravi dokumentacije za posege in gradnjo za katere je potrebno pridobiti vodno soglasje/mnenje po Zakonu o vodah (Ur. l. RS, št. 67/02 in nasl.), je treba upoštevati Pravilnik o vsebini vlog za pridobitev projektnih pogojev in pogojev za druge posege v prostor ter o vsebini vlog za izdajo vodnega soglasja (Ur. l. RS, št. 25/09).

Pred izgradnjo posamezne gozdne prometnice je potrebno pridobiti ustrezna dovoljenja DRSV, kadar gre za gradnjo na poplavnem območju, plazljivem območju, potencialnem erozijskem območju, priobalnem zemljišču ali vodovarstvenem območju.

Zacevljanje ali prekrivanje vodotokov je strogo prepovedano, razen na krajših razdaljah, ki omogočajo dostop oziroma prehod preko vodotoka v primeru, da gre za objekt javne prometne infrastrukture (most, propust na javnih cestah in poteh).

Morebitno prečkanje gozdnih prometnic z grapami ali strugami nestalnih vodotokov (mulda, prepust ...) je treba projektno obdelati. Premostitveni objekt mora biti ustrezno dimenzioniran in izveden tako, da bo omogočal nemoten pretok visokih voda. V primeru gradnje prepusta je treba izdelati hidravlični izračun prevodnosti visokih voda. Za prečkanja vodotokov predlagamo večjo uporabo utrjenih muld.

Gradnja gozdnih prometnic v območju vodotokov mora biti takšna, da ne posega v pretočni profil, zagotovljena pa mora biti varnost objektov pred visokimi vodami z verjetnostjo pojavljanja 100 let z zagotovljeno najmanj 0,5 m varnostno višino.

Pri umeščanju in načrtovanju gozdnih prometnic kot jih definira Pravilnik o gozdnih prometnicah (Ur. l. RS, št. 4/09) - gozdnih cest, grajenih in negrajenih gozdnih vlak, protipožarnih presek, protipožarnih poti in drugih tras, ki so nujne za izvedbo gozdarskih del (npr. tras žičniških linij) se je potrebno v največji možni meri izogniti ogroženim, varstvenim in varovanim območjem in predvideti gradnjo izven vodnih in priobalnih zemljišč, kot določa ZV-1 v 14. in 37 členu.

Načrtovanje novih gozdnih prometnic na območju poplav in z njimi povezane erozije, kjer že obstajajo elementi ogroženosti, mora upoštevati pogoje in omejitve iz Uredbe o pogojih in omejitvah za izvajanje dejavnosti in posegov v prostor na območjih, ogroženih zaradi poplav in z njimi povezane erozije celinskih voda in morja (Ur. l. RS, št. 89/08), pri tem pa zagotoviti, da se z načrtovanjem novih gozdnih prometnic ne povečajo obstoječe stopnje ogroženosti na območju in izven njega. V ta namen je treba skupaj z načrtovanjem gradnje, načrtovati tudi celovite ukrepe za zmanjšanje poplavne ogroženosti, njihovo izvedbo pa končati pred začetkom gradnje novih objektov.

Na delih kjer trasa gozdne prometnice poteka vzporedno z vodotokom naj bo le-ta predvidena izven priobalnega zemljišča. Manjši odmiki so dopustni le izjemoma, na krajših odsekih, kjer iz analize variant izhaja, da so prostorske možnosti močno omejene in bi drugačen potek trase predstavljal nesorazmerno večje stroške, vendar na tak način, da se ne poslabšuje obstoječe stabilnosti in stanja brez in vodotokov.

Odvajanje padavinskih in morebitnih zalednih voda z območij gozdnih prometnic je treba načrtovati z razpršenim ponikanjem, da ne bo prišlo do pospeševanja erozijske moči voda in slabšanja ravnovesnih razmer ter da ne bo prišlo do odvajanja zbranih voda po nestabilnih zemljiščih. Odvajanje padavinskih in zalednih voda po erozijskih in plazljivih območjih je potrebno načrtovati in izvesti tako, da ne bo povzročalo sproščanja gibanja hribin ali kako drugače ogrožalo stabilnost zemljišča oz. potenciralo erozijske procese.

Za načrtovane posege na vodovarstvena območja, za katere je določena obveza izdelave Analize tveganja za onesnaženje, mora biti le-ta izdelana in revidirana skladno s Pravilnikom o kriterijih za določitev vodovarstvenih območij (Ur. l. RS, št. 64/04 in nasl.).

V gozdarski dejavnosti lahko načeloma nastajajo le padavinske odpadne vode, katerih odvajanje mora biti usklajeno z ZV-1 in s predpisi s področja varstva okolja, npr. Uredba o emisiji snovi in toplote pri odvajanju odpadnih voda v vode in javno kanalizacijo (Uradni list RS, št. 64/12, 64/14, 98/15, 44/22 – ZVO-2, 75/22 in 157/22). Neposredno odvajanje odpadnih voda v podzemne vode je prepovedano v skladu s 64. členom ZV-1. Odpadna voda se lahko odvaja posredno v podzemno vodo le na območjih, kjer ni vodotokov in če za območje ne veljajo prepovedi iz 12. člena Uredbe o emisiji snovi in toplote pri odvajanju odpadnih voda v vode in javno kanalizacijo.

Gradnja prometnic naj v kar največji možni meri poteka na pobočjih z manjšimi nakloni, upoštevajoč čim manjše razgaljanje tal, vkope in dolžino prometnice. Uporaba težke mehanizacije je na erodibilnih tleh omejena ali v neugodnem času (obdobje povečane razmočenosti) prepovedana. V kar največji možni meri se je treba zogibati poškodbam zgornjega ustroja gozdnih cest (npr. vlačenje lesa, vožnja z goseničarji).

Oskrba strojev in vzdrževanje takih strojev in naprav, ki uporabljajo nevarne snovi, vključno z gorivi in mazivi, mora potekati izven najožjega vodovarstvenega območja (VVO I).

Gozdne prometnice, ki lahko povzročijo spremembe morfoloških značilnosti, niso dovoljene na referenčnih odsekih skladno s 5. členom Uredbe o načrtih upravljanja voda na vodnih območjih Donave in Jadranskega morja (Uradni list RS, št. 67/16 in 107/23), na vodotokih gorvodno in dolvodno od referenčnih odsekov pa so dovoljene le, če se v postopku odločanja o izdaji vodnega soglasja ugotovi, da se zaradi sprememb morfoloških značilnosti, povezanih s temi posegi, stanje površinske vode na referenčnem odseku ne bo poslabšalo. Prečkanje gozdnih prometnic z vodotoki na referenčnih odsekih ni dovoljeno.

Investitor mora **za posege na vodnem in priobalnem zemljišču** v lasti države, ki so dovoljeni skladno z 37. členom ZV-1, skleniti ustrezno stvarno-pravno pogodbo, ki takšne posege dovoljuje in velja kot **dokazilo o pravici graditi** po Zakonu o graditvi objektov.

Zaradi pojava novih tehnologij in tudi vse večjih strojev pa je potrebno upoštevati še naslednja določila:

- praviloma naj bodo nove gozdne prometnice namenjene izvozu lesa;
- širino in samo izvedbo gozdnih vlak je potrebno dodatno prilagoditi zagotavljanju pogojev za večnamensko rabo. Temu primerno morajo biti prometnice ustrezno široke in urejene ter v prostor umeščene tako, da se ob njih izgradnji kar najbolj ohrani sklenjen gozdni sestoj (ni novih presek), obenem pa, da povezujejo zanimive točke v prostoru;
- v strmejših predelih, kjer se srečujemo z omrežjem gozdnih prometnic, ki potekajo bolj ali manj po plastnicah, je potrebno za vsako področje presoditi, če so načrtovane gradnje dejansko smiselne. Pred umestitvijo nove prometnice v prostor je potrebno presoditi tudi vpliv celotnega omrežja prometnic na potrebe za gospodarjenje z gozdovi. Praviloma je potrebno pospeševati uporabo modernejših tehnologij spravila lesa (v izjemnih primerih tudi žičnično spravilo) in uporabo ustreznega pravnega sredstva;
- pri usmerjanju izvajanja ukrepov, povezanih z gospodarjenjem z gozdovi, je potrebno dosledno upoštevati stanje vseh prometnic in možne negativne vplive nanje, nastale zaradi uporabe v neprimernem času (razmočenost terena, večji vpliv obiska gozda). Posebej pa je potrebno dosledno izvajati vse ukrepe za sanacijo prometnic po njihovi uporabi;
- velikost deponijskega prostora ob kamionski cesti mora biti prilagojena povprečni količini pričakovanega napadlega lesa po posamezni prometnici. Deponijski prostor naj bo praviloma oblikovan tako, da kamion med nakladanjem lesa izvozi iz kamionske ceste. V kolikor pa prostorske razmere takšne velikosti ne omogočajo, je potrebno z ukrepi ob vzdrževanju ali morebitni rekonstrukciji kamionske ceste zagotoviti zadostno utrditev planuma prometnice.

Za gradnjo gozdnih prometnic na varovanih območjih narave je potrebno upoštevati naslednja varstvena priporočila:

- gradnja gozdnih cest in vlak naj se izvaja praviloma v pozno poletnem ali jesenskem obdobju;
- trasiranje gozdnih cest in vlak naj ne poteka preko naravnih vrednot in pomembnejših habitatov vrst;
- na odsekih gozdnih cest, ki so v bližini pomembnejših naravnih vrednot, zavarovanih območij ali habitatov vrst, občutljivih na motnje, naj se promet omeji z določanjem režima uporabe gozdne prometnice;
- pri umeščanju prometnic kot tudi pri sami gradnji v varovanih območjih je potrebno dosledno upoštevati določila in usmeritve službe za varstvo narave.

Projekti za gradnjo gozdnih prometnic morajo imeti vključena tudi določila, ki so povezana z ravnanjem ob nepričakovanih dogodkih na takšni prometnici, posebej v času gradnje, pa tudi v času obratovanja. Zlasti so pomembna določila, povezana z ukrepi ob nepričakovanem razlitju za okolje nevarnih tekočin (olja, goriva). Predpisani ukrepi morajo biti preverljivi pri izvedbi, praktično izvedljivi in zadostni za morebitno sanacijo škodnega primera.

Pridobivanje lesne biomase, pri katerem se sečni ostanki deponirajo na začasnih deponijah ob prometnicah, je potrebno usmerjati tako, da bodo vplivi te dejavnosti na sosednje gozdne površine kar najmanjši. Tako za to dejavnost veljajo naslednje usmeritve:

- v primeru deponiranja iglavcev je potrebno izvesti vse ukrepe, ki so povezani s preprečevanjem širjenja podlubnikov. Lastnik gozda, ki skladišči sečne ostanke za potrebe priprave sekancev, je dolžan poskrbeti za postavitve zadostnega števila kontrolno – lovnihi naprav, v izjemnih primerih pa tudi za tretiranje takšnega kupa z insekticidi;
- v primeru tretiranja z insekticidi je potrebno obvezno preveriti razpored aktivnih čebelnjakov in stojišč za čebelnjake ter druge dele narave, ki bi lahko bili prizadeti zaradi uporabe sredstev za tretiranje. V primeru premajhne oddaljenosti lokacije deponije od čebelnjaka, kjer bi obstajala možnost za negativni vpliv na čebele, je vzpostavitev začasne deponije možna samo ob uporabi za čebele nenevarnih načinov zatiranja (prekrivanje s temno folijo) ali s takojšnjo predelavo lesne mase ob pojavu naleta (sprotna spremljava stanja);
- deponije lesa za predelavo v sekance naj se umeščajo v prostor predvsem ob prometnicah, ki omogočajo izvoz lesne mase z večjimi kamioni. V kolikor zaradi same lokacije sečišča takšna umestitev ni možna in je za izvoz lesne mase predviden večji kamion, je lastnik gozda ali njegov pooblaščenec dolžan poskrbeti za popolno sanacijo morebitnih poškodb na gozdni ali lokalni prometnici, ki odpira gozd;
- v času deponiranja je potrebno poskrbeti tudi za varnost drugih obiskovalcev gozda ter uporabnikov prometnice. Sečne ostanke je potrebno zložiti tako, da ni nevarnosti zdrsa ali

porušenja kupa. V kolikor to ni neposredno možno, je potrebno takšno površino zavarovati z začasno ograjo, ki preprečuje dostop;

- pri predelavi sečnih ostankov v sekance je na skladiščih potrebno poskrbeti tudi za popoln red in ureditev skladišča v ustrezno stanje (poravnava planuma, ureditev odvodnjavanja meteornih vod). Takšno skladišče mora biti urejeno takoj po izvedenih delih.

Vzdrževanje gozdnih prometnic mora potekati takoj po končanem pridobivanju lesa. Na gozdnih cestah pa je predvideno tudi periodično vzdrževanje. Pri tem je potrebno upoštevati naslednje usmeritve:

- vzdrževanje posamezne prometnice, posebej, če slednja poteka po pobočju nad drugo prometnico, mora biti izvedeno tako, da se prepreči prelivanje meteornih vod iz vrhnje na nižje ležečo prometnico. V kolikor drugačna rešitev ni možna, je potrebno ukrepe za odvajanje meteornih vod izvesti na obeh prometnicah v celotni vplivni liniji. Ti ukrepi veljajo tako za gozdne ceste, kot tudi za gozdne vlake;
- vzdrževanje gozdnih cest mora biti izvedeno tako, da bo zagotovljena večletna normalna uporaba posamezne ceste med obdobji vzdrževanja. V primeru izrednih dogodkov (ujme, nepredvideni dogodki na prometnici) je potrebno takoj poskrbeti za osnovno sanacijo prometnice in odpravo nevarnosti, da se škodni pojav ne širi. Končno vzdrževanje pa je potrebno izvesti v najkrajšem primernem času;
- redno vzdrževanje gozdnih cest naj se izvaja praviloma na odsekih, kjer niso predvidena večja dela pri pridobivanju lesa. Odseke, ki so v slabem stanju, pa je na njih predvidena gozdna proizvodnja, se vzdržuje začasno minimalno samo z namenom zagotavljanja pogojev za izvedbo gozdne proizvodnje in transport lesa, dokončna ureditev pa se izvede po končani redni sečnji in spravi v celotnem gravitacijskem območju;
- na odsekih gozdnih cest, ki se uporablja za namene, ki niso povezani z gospodarjenjem z gozdovi, je potrebno oceniti delež takšne rabe in pridobiti še dodatna sredstva za morebitno nadstandardno vzdrževanje.

6.2.7 Usmeritve za posege v gozd in gozdni prostor

Splošne usmeritve

Osnovno vodilo pri upravljanju rabe gozdnega prostora je delež gozda in njegova prostorska razporeditev, stopnja poudarjenosti funkcij gozda, omejitve, ki izhajajo iz predpisov (npr. varovalni gozdovi) in usmeritve za temeljna razvojna območja gozdov in gozdnega prostora. V splošnem velja, da se posege v gozd prvenstveno usmerja na območja slabših rastišč in na površine, ki so se v zadnjih desetletjih zarasle oziroma so v zaraščanju.

Za potrebe širitve urbanizacije naj se prednostno izkoristi obstoječe degradirane urbane površine, šele nato je mogoča širitev na območja gozdnih površin. Pri širitvah naselij v območja gozdov naj se skuša zagotoviti zadosten varnostno-oskrbni pas (vsaj v širini sestojne višine odraslega gozda – okrog 25 m), kjer naj se površine nameni za ureditev funkcionalnih površin. Pri presoji posegov v prostor je treba poskrbeti, da se s širjenjem naselij ali industrijskih con ne prekine selitvene poti divjadi.

Pri gradnji večjih linijskih objektov (plinovodi, elektrovi ipd.) v največji možni meri izkoristiti obstoječe trasne koridorje. Pri posegih, ki fizično razdelijo prostor in prekinejo selitvene poti živalskih vrst, je treba zagotoviti nadomestne poti in ustrezne (bio)tehnične ukrepe.

Za ohranjanje in izboljšanje razgleda na objekte kulturne in naravne dediščine ter na območjih razglednih točk se v sodelovanju s pristojno službo za varstvo kulturne dediščine izvaja vedutne sečnje.

V gozdnati krajini varovati gozdove na rastiščih z nadpovprečno proizvodno sposobnostjo, gozdove z močno poudarjenimi ekološkimi in socialnimi funkcijami ter ohranяти selitvene povezave prostoživečih živalskih vrst med posameznimi gozdnimi kompleksi. Krčitve gozdnih površin prednostno usmerjati na gozdove v mlajši razvojni fazi s slabo zasnovo oziroma slabe kakovosti.

Merila za presojo sprejemljivosti posegov v gozdni prostor:

- V varovalnih gozdovih in gozdnih rezervatih posegi v prostor niso dopustni. V varovalnih gozdovih se posegi dopuščajo izjemoma, kadar ni nobene druge rešitve in je poseg nujen. V tem primeru je treba pridobiti dovoljenje Ministrstva pristojnega za področje gozdarstva in po potrebi izvesti ustrezne omilitvene ukrepe.
- V večnamenskih gozdovih, ki imajo na prvi stopnji poudarjeno katerokoli ekološko ali socialno funkcijo, se posegi dovolijo le v primerih, kadar so posegi nujni in zanje ni druge možnosti ter ob upoštevanju omilitvenih ukrepov.
- V osrednjih delih velikih kompleksov gozdov v gozdni in gozdnati krajini objektov, ki ne služijo za namen gospodarjenja z gozdovi ali za raziskovalne in poučne potrebe, ni dopustno postavljati, če je namenska raba gozdno zemljišče.
- Vsak poseg v gozd in gozdni prostor mora biti izveden v minimalnem potrebnem obsegu tako, da se zagotovi čim manjšo krčitev gozda in čim manjši poseg na gozdna tla ter da se razmere za gospodarjenje z okoliškimi gozdovi ne poslabšajo. Kadar to ni mogoče, je treba izvesti omilitvene ukrepe, da se ponovno vzpostavi prvotno ali izboljšano stanje (npr. vzpostavitev zaprtega gozdnega roba).
- V postopku izdelave prostorskih aktov je potrebno v območjih, ki so po namenski rabi gozdna zemljišča, odobriti umeščanje objektov, ki so praviloma namenjeni gozdarski dejavnosti. Umeščanje objektov druge namembnosti pa je sprejemljivo zgolj izjemoma ob predhodni presoji vplivov.
- Čebelnjake je dopustno postavljati samo na zemljiščih, ki so s pašnim redom določena za stalne čebelnjake in na stojščih za začasen dovoz čebel na pašo. Iz mnenja čebelarke svetovalne službe mora biti razvidno, da je postavitev čebelnjaka skladna s predpisi, ki urejajo čebelarstvo.
- Karta »Členitev gozdnega prostora z vidika rekreacije in turizma« iz gozdnogospodarskega načrta območja določa območja gozdnega prostora, v katerih sta načeloma mogoči ježa in vožnja s kolesom brez motorja po označenih gozdnih vlakih in drugih poteh, pri čemer pa je ta karta le osnovna orientacijska strokovna podlaga za presojo oziroma odločanje; dopustnost tovrstne rabe je sicer treba presoditi za vsako posamezno lokacijo posebej.
- Krčenje gozdov v kmetijski namen ni dovoljeno v varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom brez dovoljenega ukrepanja. V območjih z močno poudarjenimi ekološkimi funkcijami, so krčitve dovoljene le v primeru kadar ni mogoče pričakovati bistvenega vpliva na funkcije gozda. Na območju potencialnih erozijskih oziroma plazljivih območjih so krčitve gozda možne le na podlagi vodnega soglasja.

Nedovoljeni posegi

Pri nedovoljenih posegih v gozdni prostor zagotoviti sanacijo degradiranega prostora. Na območjih, kjer so ogrožene funkcije gozda na prvi stopnji in obstaja velika verjetnost trajne izgube gozda, je potrebno v čim krajšem času zagotoviti ustrezno obnovo gozda.

V prostorskem delu gozdnogospodarskega načrta GGE Ponikva so prikazani gozdovi, kjer krčenje ni dovoljeno in gozdovi, kjer krčenje gozda praviloma ni dopustno. V GGE Ponikva krčenje ni dovoljeno v varovalnih gozdovih. V enoti praviloma ni dopustno krčenje v gozdovih s 1. stopnjo poudarjenosti ekoloških funkcij, na območju gozdnih učnih poti, na potencialnih erozijskih območjih (na območjih strogih in zahtevnih ukrepov), na plazljivih območjih z veliko do zelo veliko nevarnostjo pojavljanja plazov, na vodnih zemljiščih, vodovarstvenih območjih in ogroženih območjih zaradi poplav. Ti gozdovi skupno obsegajo 3.323 ha.

Zaradi vse večjega pritiska na gozdove je treba iskati kompromise in aktivno sodelovati pri prostorskem načrtovanju. Krčitve zaradi kmetijstva na prvi pogled niso problematične (ob velikih zaraščajočih površinah), vendar se jih precejšen delež izvrši tudi v kmetijski in primestni krajini, kjer je gozdov že tako premalo in imajo ti poudarjene funkcije. Posebno pozornost je potrebno posvetiti tistim pojavom v prostoru, katerih posledice segajo širše na gozd in gozdni prostor (npr. kamnolomi).

Krčitve v kmetijske namene predstavljajo trajno izgubo gozdne površine. Krčitev gozda je možno odobriti ob upoštevanju posameznih kriterijev.

Površine, kjer krčenje gozda ni dovoljeno:

- trajno varovana območja gozdov - varovalni gozdovi in
- gozdni rezervati.

Površine, kjer krčenje gozda praviloma ni dopustno, pa so:

- gozdovi s 1. stopnjo poudarjenosti ekoloških funkcij;
- gozdovi na območju gozdnih učnih poti (50 m robni pas);
- sklenjena območja gozdov;
- plazljiva območja z veliko do zelo veliko nevarnostjo pojavljanja plazov;
- potencialna erozijska območja, kjer veljajo strogi in zahtevni zaščitni ukrepi;
- območja vodnih in priobalnih zemljišč stoječih in tekočih voda;
- vodovarstvena območja;
- na območju pogostih in redkih poplav glede na opozorilno karto poplav;
- na območju velike in srednje poplavne nevarnosti glede na integralno karto razredov poplavne nevarnosti.

Presoja ustreznosti krčitve se izdela na podlagi ugotovitev na posameznih primerih.

Posegi morajo biti v izhodišču načrtovani tako, da ne zmanjšujejo naravnih zadrževalnih sposobnosti krovnih plasti, v prvi vrsti njihove debeline in prepustnosti. S tem se ne povečuje ali pospešuje prenos onesnaževal v globino in tudi ne povzroča poslabševanja kakovosti podzemne vode (3. člen Uredbe o stanju podzemnih voda (Uradni list RS, št. 25/09, 68/12, 66/16 in 44/22 – ZVO-2)).

Posege v prostor je treba načrtovati in izvajati na način, da ne pride do poslabšanja kakovosti kopalne vode.

Na poplavnih območjih, plazljivih območjih, priobalnih zemljiščih, erozijskih območjih in ogroženih območjih po Zakonu o vodah, ki so prikazana na karti 7 prostorskega dela, po slojih pa na spletnem pregledovalniku Atlas voda, je potrebno pri presoji posegov v prostor upoštevati usmeritve, ki so navedene v poglavju 6.2.1 Splošne usmeritve in 6.2.2 Usmeritve za krepitev in uskladitev funkcij gozdov, podpoglavje Usmeritve za funkcijo varovanja gozdnih zemljišč ter podpoglavje Usmeritve za hidrološko funkcijo.

Za vsak poseg, ki bi lahko trajno ali začasno vplival na vodni režim ali stanje voda, je potrebno v skladu s 150. členom ZV-1 pridobiti vodno soglasje, ki ga izda naslovni organ.

Vodno soglasje je potrebno pridobiti za:

- poseg na vodnem in priobalnem zemljišču;
- poseg, ki je potreben za izvajanje javnih služb po ZV-1;
- poseg, ki je potreben za izvajanje vodne pravice;
- poseg na varstvenih in ogroženih območjih;
- poseg zaradi odvajanja odpadnih voda;
- poseg, kjer lahko pride do vpliva na podzemne vode, zlasti bogatenje vodonosnika ali vračanja vode v vodonosnik;
- hidromelioracije in druge kmetijske operacije, gozdarsko delo, rudarsko delo ali drug poseg, zaradi katerega lahko pride do vpliva na vodni režim.

Ukrepi se v gozdovih izvajajo na način, da se prepreči negativni vpliv na izvajanje veljavnih vodnih pravic (po 119. členu ZV-1) in evidentirane posebne rabe vode (po 108. členu ZV-1) ter prisotnost drugih vodnih virov. Prav tako posegi ne smejo omejevati splošne rabe vode (po 105. členu ZV-1).

Usmeritve za načrtovane posege na vodovarstvena območja, za katere je določena obvezna izdelava Analize tveganja so zapisane v poglavju 6.2.2 Usmeritve za krepitev in uskladitev funkcij gozdov, podpoglavje Usmeritve za hidrološko funkcijo.

Pri načrtovanju posegov je treba preprečiti negativni vpliv na izvajanje obstoječe posebne rabe vode (že podeljene vodne pravice, ki so bile pridobljene po 119. členu ZV-1, in evidentirana posebna raba vode skladno z določili 108. člena ZV-1) ter prisotnost drugih vodnih virov, na območju GGN. Prav tako posegi ne smejo omejevati splošne rabe vode, za kar morata skladno s 105. členom ZV-1 biti izpolnjena dva pogoja:

- zagotovljen mora biti prost dostop do vodnega ali morskega dobra za osebne potrebe in športne aktivnosti (kopanje, drsanje, potapljanje ipd.),
- omogočeno mora biti gašenje požarov ter druge naloge zaščite in reševanja.

6.2.8 Usmeritve za ukrepe na ostalih gozdnih zemljiščih

V GGE sta dve obori, ki skupaj zajemata 5,28 ha drugih gozdnih površin. V oborah je potrebno spremljati stanje gozdnega drevja. V primeru pojava bolezni ali razširitve podlubnikov je potrebno žarišča takoj sanirati. Ob pojavu erozije, ki lahko negativno vpliva tudi na površine izven obor, pa je potrebno ogrožene dele izolirati (preprečiti dostop živalim) ter erozijske pojave odpraviti.

Skozi GGE Ponikva poteka zaradi bližine razdelilne transformatorske postaje Podlog več visokonapetostnih elektrovodov. Skupna površina koridorjev v gozdnem prostoru znaša 20,65 ha. Pri čiščenju drevja pod daljnovodi je potrebno upoštevati naslednje usmeritve:

- čas dela prilagoditi gnezdenju ptic in ekološkim potrebam ostalih prostoživečih živali v skladu z določili podzakonskih aktov (Pravilnik o varstvu gozdov);
- sečne ostanke je potrebno odstraniti iz vodotokov, jarkov, vlak, cest in poti;
- prehode gozdnih prometnic preko tras elektrovodov je potrebno vzdrževati tako, da so vseskozi uporabne za potrebe gospodarjenja z gozdovi (odstranjevanje zarasti);
- v primeru izkazane potrebe po poseku robnega drevja je pred izvedbo posega potrebno drevje za posek evidentirati. Postopek je potrebno izvesti v skladu z določili dogovora med Zavodom za gozdove in upravljavcem elektrovida.
- Glede na večjo površino koridorjev, ki se stalno vzdržujejo v mlajših razvojnih fazah, so ti pomembna prehrabena osnova za divjad in življenjski prostor živali, ki imajo svoje življenjske prostore v grmiščih. Te koridorje je potrebno vzdrževati v smislu izboljšanja prehranskih in habitatnih razmer za prostoživeče živali.

6.3 Ukrepi

Ukrepi za doseganje ciljev pri gospodarjenju z gozdovi so določeni na nivoju celotne GGE ter za posamezne lastniške kategorije. Ukrepi so opredeljeni na podlagi stanja gozdov, dolgoročnega gozdnogospodarskega in gozdnogojitvenega cilja, preteklega gospodarjenja ter poudarjenosti funkcij gozdov.

6.3.1 Možni posek

Preglednica 58/MPVP: Možni posek po vrstah poseka in lastniških kategorijah (v m³) – zasebni gozdovi

		Vrste poseka			Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Negovalni posek					
		Redčenje	Pomladitv.	Drugo			
Iglavci	m³	27.789	48.009	0	75.798	22,7	103,1
	%	37	63	0	100		
Listavci	m³	31.185	83.817	0	115.002	23,9	102,1
	%	27	73	0	100		
Skupaj	m³	58.974	131.826	0	190.800	23,4	102,5
	%	31	69	0	100		

Preglednica 59/MPVP: Možni posek po vrstah poseka in lastniških kategorijah (v m³) - državni gozdovi

		Vrste poseka			Posek Skupaj	% od LZ	% od P
		Negovalni posek					
		Redčenja	Pomladitev.	Drugo			
Iglavci	m³	2.247	4.173	0	6.420	20,1	101,9
	%	35	65	0	100		
Listavci	m³	3.792	9.880	0	13.672	23,1	99,2
	%	28	72	0	100		
Skupaj	m³	6.039	14.053	0	20.092	22,1	100,1
	%	30	70	0	100		

Preglednica 60/MPVP: Možni posek po vrstah poseka in lastniških kategorijah (v m³) - gozdovi lokalnih skupnosti

		Vrste poseka			Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Negovalni posek					
		Redčenja	Pomladitev.	Drugo			
Iglavci	m³	37	86	0	123	20,8	93,6
	%	30	70	0	100		
Listavci	m³	35	141	0	176	21,8	97,8
	%	20	80	0	100		
Skupaj	m³	72	227	0	299	21,3	96,0
	%	24	76	0	100		

Preglednica 61/MPVP: Možni posek po vrstah poseka in lastniških kategorijah (v m³) - vsi gozdovi skupaj

		Vrste poseka			Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Negovalni posek					
		Redčenja	Pomladitev.	Drugo			
Iglavci	m³	30.073	52.268	0	82.341	22,5	103,0
	%	37	63	0	100		
Listavci	m³	35.012	93.838	0	128.850	23,8	101,8
	%	27	73	0	100		
Skupaj	m³	65.085	146.106	0	211.191	23,3	102,3
	%	31	69	0	100		

Višino možnega poseka v največji meri določa današnje stanje gozdov. Določili smo jo z upoštevanjem poudarjenosti funkcij gozdov, izkušenj preteklega gospodarjenja in družbeno-gospodarskih ter posestnih razmer. Glede na preteklo ureditveno obdobje (2015 – 2024) načrtujemo večji možni posek in sicer za skupno 25.195 m³ oziroma 12 %. Količina možnega poseka redčenj se je zmanjšala za 35 %, količina pomladitvenih sečenj pa povečala za 70 %.

Glede na porušeno razmerje razvojnih faz s primanjkljajem mladovij in presežkom debeljakov razporejamo velik del (69 %) možnega poseka v pomladitveni posek, s ciljem izboljšanja stanja gozdov v pogledu trajnosti in večanja biotske raznovrstnosti ter stabilnosti gozdov. Pomladitveni posek načrtujemo prvenstveno v debeljakih in sestojih v obnovi, deloma tudi v izrazito slabo zasnovanih in močnejše presvetljenih drogovnjakih. V debeljakih z doseženo končno lesno zalogo in nekvalitetnih debeljakih načrtujemo uvajanje v obnovo s svetlitvenimi sečnjami na skupno 427 ha. V sestojih v obnovi načrtujemo pomladitvene poseke z usmeritvami nadaljevanja obnove (306 ha),

pospešenega nadaljevanja obnove (325 ha) in končnega poseka (66 ha). Skupna površina gozdov, v katerih načrtujemo ukrepe vezane na pomladitev oz. obnavljanje sestojev, znaša 1.124 ha.

Možni posek za redčenja vključuje izbiralna redčenja drogovnjakov (543 ha) ter izbiralna redčenja debeljakov (750 ha).

Za sestoje v GGE Ponikva je značilen večji delež pomladitvenega poseka in manjši delež redčenj, predvsem zaradi primanjkljaja mladovij ter presežka debeljakov in sestojev v obnovi.

Preglednica 62: Delež možnega poseka po razvojnih fazah glede na vrsto in vzrok poseka

Razvojna faza	Smernica	%	Pov. (ha)	LZ (m³)	Možni posek (m³)	Možni posek/LZ
Mladovje	Nega mladja in gošče	64,0	123,87			
	Nega letvenjaka	34,0	64,93			
	Ni ukrepanja	2,0	4,21			
Drogovnjak	Nega drogovnjaka	89,0	543,01	159.040	27.384	0,17
	Ni ukrepanja	11,0	69,22	16.118		
Debeljak	Nega debeljaka	54,0	749,98	316.543	37.701	0,12
	Uvajanje sestoja v obnovo	31,0	426,81	164.279	51.512	0,31
	Ni ukrepanja	15,0	205,31	78.167		
Sestoj v obnovi	Zadržano nadaljevanje obnove	44,0	306,23	76.971	31.788	0,41
	Pospešeno nadaljevanje obnove	46,0	325,21	82.443	51.538	0,63
	Končni posek (pri naravni obnovi)	9,0	65,58	11.268	11.268	1,00
	Ni ukrepanja	1,0	4,56	3.092		

Nego drogovnjakov načrtujemo na 89 % površine drogovnjakov z jakostjo 17 %, nego debeljakov na 54 % površine vseh debeljakov. V njih redčimo z intenziteto 12 %. V sestojih v obnovi načrtujemo zadržano nadaljevanje obnove s povprečno jakostjo 41 %, pospešeno nadaljevanje obnove z jakostjo 63 % ter končne poseke na površini 66 ha.

Karta ukrepov v merilu 1:25.000 je podana v kartnem delu načrta (Karta št. 8). Skladno z Zakonom o gozdovih je predvidena izdelava karte območij, na katerih posamična izbira dreves za možni posek ni obvezna, vendar takšnih območij v GGE ni.

6.3.2 Potrebna gojitvena in varstvena dela

Preglednica 63/NGDL: Načrtovana gojitvena in varstvena dela po lastniških kategorijah

	Enota	Zasebni gozdovi		Državni gozdovi		Skupaj	
		s pon.	brez pon.	s pon.	brez pon.	s pon.	brez pon.
Priprava sestoja	ha	19,80	19,80	7,50	7,02	27,30	26,82
Obžetev	ha	5,80	1,70	0,00	0,00	5,80	1,70
Nega mladja	ha	33,40	27,79	24,30	22,78	57,70	50,57
Nega gošče	ha	39,84	39,59	23,33	23,33	63,17	62,92
Nega letvenjaka	ha	35,29	35,29	16,60	16,60	51,89	51,89
Nega drogovnjaka	ha	11,15	11,15	4,90	4,90	16,05	16,05
Odstranjevanje vzpenjavk	ha	0,50	0,50	9,00	5,00	9,50	5,50

Načrtujemo obseg gojitvenih del v najbolj zasnovanih mladovjih, ki omogoča nemoteno obnovo gozda ter znatno zmanjšuje ogroženost sestojev. Gojitvena dela so zelo pomembna za krepitev biološke pestrosti in zdravja gozda oziroma dolgoročne stabilnosti gozdnih sestojev. Vodila pri določanju obsega so bila: sedanji obseg mladovij, v zadnjem desetletju realizirana dela ter novi standardi in normativi za opravljanje del.

Strategija obnove gozdov na OE Celje temelji na naravni obnovi – dinamiko sečnje v debeljakih in sestojih v obnovi v največji možni meri prilagodimo naravnemu pomlajevanju gozdov. Kjer grmovni sloj ali neprimeren pomladek onemogočata naravno pomlajevanje ciljnih, rastišču primernih drevesnih vrst, načrtujemo pripravo sestoja.

Umetne obnove vnaprej ne načrtujemo. Po potrebi se lahko obnova s sadnjo izvede po večjih ujmah.

Obžetev načrtujemo na površinah, kjer je bila izvedena sadnja. S tem pomagamo sadikam v začetni fazi rasti, da jih ne preraste zeliščna oz. grmovna vegetacija.

Ukrep odstranjevanja vzpenjavk načrtujemo na površinah, kjer srobot in robida otežujeta in zavirata normalno rast mladovij.

Vsa ostala negovalna dela so vezana pretežno na razvojno fazo mladovje, izjema je nega drogovnjaka, ki jo načrtujemo v razvojni fazi tanjšega drogovnjaka, in sicer na površini 16,05 ha. Skupna načrtovana površina nege znaša 204,11 ha.

Z veljavnim gozdnogospodarskim načrtom GGO Celje uvajamo tudi koncept situacijske nege, s katerim poizkušamo reševati težave spremenjenih družbenoekonomskih razmer (nezainteresiranost lastnikov za delo v gozdu, zviševanje starosti lastnikov in s tem nezmožnost izvajanja gojitvenih del) in hkrati povečati stabilnost mladih sestojev.

Karta načrtovanih gojitvenih in varstvenih del v merilu 1:25.000 je podana v kartnem delu načrta (Karta št. 9).

6.3.3 Ukrepi za izboljšanje življenjskih razmer prostoživečih živali

Temeljijo na usmeritvah za zagotavljanje ugodnega stanja vseh avtohtonih vrst prostoživečih divjih živali in njihovih življenjskih pogojev. Pri ukrepih v populacijah divjadi in njihovih habitatih naj se nenehno zasleduje temeljne lovsko upravljalvske in gozdnogojitvene cilje, ki so podrobno opredeljeni v lovsko upravljalvskih in gozdno gospodarskih načrtih.

Ločimo ukrepe, ki jih izvaja gozdarska stroka (načrtovanje in priprava ukrepov sadnje in zaščite sadik, usmerjanje razvoja gozdov z gojitvenimi in varstvenimi deli, načrtovanje v lovstvu ...), ukrepe, ki so v domeni lastnikov zemljišč (sadjna, zaščita, nega in sečnja gozdov, košnja in spravilo sena na pasiščih v gozdu, varstvo pred podlubniki, itn.) in ukrepe, ki jih izvajajo lovske organizacije (biomeliorativni in biotehnični ukrepi v življenjskem okolju divjadi, varovanje lovišč, lov divjadi, sanacija škod od divjadi, itn.).

Temeljni namen ukrepov v okolju divjadi je optimalno zagotavljanje ravnovesja med divjadjo in gozdom oz. kmetijskimi površinami. V lovsko upravljalvskih načrtih naj se natančno določi lokacije, vrste in obseg del, ki jih izvajajo upravljalvci lovišč. V delu GGE, kjer je večja gozdnatost, naj se poveča delež travnih površin predvsem v območju, kjer se poleg srnjadi pojavlja še gams. Kolikor je mogoče, naj se v ta namen koristi preseke pod elektrovi in ostale primerne površine za pasišča. Zraščanje obstoječih travnikov naj se prepreči z rednimi košnjami (vsaj enkrat letno), in sicer po cvetenju trav in zelišč. Skupaj z redčenji in končnimi poseki drevja naj se izvaja vzdrževanje gozdnih robov in grmišč, ter vzpostavlja modelno stanje razvojnih faz. Zalaganje krmišč, krmnih njiv in solnic, naj sledi usmeritvam in omejitvam iz določil lovsko upravljalvskih načrtov. Z nameni preprečevanja prekomernih škod naj se izpostavljene kmetijske površine varuje pred divjadjo (predvsem divjimi prašiči), pri čemer naj se prvenstveno uporablja tehnična sredstva (električne pastirje, elektroograje). Pri izvedbi del v okolju naj se nenehno spremlja stanje populacij divjadi in medletne spremembe v soodvisnosti od naravnih potencialov okolja in vremenskih razmer. Privabljalo krmljenje, ki je namenjeno predvsem lažjemu in lovsko etičnemu odstrelu divjadi, naj se izvaja izključno na mestih, ki morajo biti usklajena z lastniki zemljišč in ZGS. Z njim se ne sme povzročati prekomernega vnosa energije v ekosistem in s tem povezanih neželenih populacijskih gibanj. Nenehno je treba spremljati in ocenjevati vplive krmljenja na divjad (ocena velikosti, razširjenosti, spolne in starostne strukture populacij). Pomembno je vzdrževanje in novogradnja vodnih virov in kaluž v gozdu, krmljenje poljske divjadi, vzdrževanje remiznih površin, mejic, obvodnih pasov, gozdnih ostankov in krmnih njiv. Postavitev lovsko tehničnih objektov v okolju mora biti smiselno locirana v prostor, pri čemer je potrebno upoštevati omejitve oz. zakonodajne predpise s predmetnega področja.

V gozdnogojitvenih načrtih naj se podrobno opredeli ukrepe, namenjene krepitvi funkcij ohranjanja biotske raznovrstnosti, kot so sadnja plodonosnih drevesnih vrst, namensko puščanje plodonosnega drevja v gozdovih, ohranitev primernih pasišč, oblikovanje zimovališč in mirnih con, puščanje odmrle

biomase, ohranjanje grmišč, gozdnih robov itn. V mirnih conah naj bo gospodarjenje z gozdom (sečnja, gojitvena dela, spravilo, gradnja gozdnih vlak) prilagojeno pomembnejšim življenjskim ciklusom divjadi (npr. času reprodukcije in vzgoje mladičev, prezimovanju). Pri gospodarjenju z gozdom naj se nenehno zagotavlja primeren delež starega, trhlega in primerno debelega drevja, ki predstavlja življenjski prostor nekaterim vrstam duplarjev, sov in ujed. Sečnja in puščanje vejnikov pripomore k ublažitvi ostrih pogojev za divjad v zimskem času in naj se po potrebi izvaja v obdobju hujših zimskih razmer, predvsem na območjih večjih gostot rastlinojede divjadi. Dolgoročno naj se s pomlajevanjem gozdov teži k dvigu deleža mladovij in zagotavljanju modelnega stanja razvojnih faz – predvsem rastišču primerne drevesne sestave. Turistično rekreativne aktivnosti je potrebno sezonsko in prostorsko usmerjati z upoštevanjem navedenih potreb divjadi. V ta namen je izjemnega pomena sodelovanje z lokalno skupnostjo, interesnimi skupinami in lastniki zemljišč na območju GGE.

6.3.4 Ukrepi za izboljšanje ostalih funkcij gozdov

Preglednica 64/D-FU: Načrtovani ukrepi za krepitev funkcij gozdov v gozdnogospodarski enoti

Funkcija	Ukrep		
	Vrsta dela	Enota	Obseg
Funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti	Sajenje plodonosnih drevesnih vrst	kos	150
	Vzdrževanje grmišč in obrežij	ha	1
	Puščanje stoječe biomase	m ³	50
	Puščanje podrte biomase	m ³	50
Lovnogospodarska funkcija	Vzdrževanje pasišč v gozdu	ha	2
	Vzdr. vodnih virov in kalov v gozdu	kos	5

Ukrepa puščanja stoječe in podrte biomase usmerjamo tam, kjer odmrle biomase primanjkuje. Pri tem puščamo drevesa v najvišjem debelinskem razredu nad 50 cm.

6.3.5 Graditev gozdnih prometnic

Na območju Ponikve imamo eno prednostno območje, kjer je nujna gradnja gozdne prometnice v dolžini približno 1,5 km, ter še dve območji na Temenjaku in Ramšakovem vrhu, kjer je gradnja priporočljiva. Skupna dolžina vseh priporočljivih dolžin prometnic iz ne prioriternih območji znaša 1,85 km. Gradnja je povezana s investitorji, torej sami izvedbe ne moremo načrtovati.

Glede na trenutne razmere predvidevamo, da bodo lastniki tudi v prihodnje gradili gozdne vlake. Pričakovati je, da bo večji delež le teh prilagojen izvozu lesa, skupaj z vso pripadajočo infrastrukturo, kot so denimo deponijski prostori ob kamionskih cestah. Obseg gradnje na prednostnih območjih trenutno ni natančno določen, saj je tesno povezan z investitorji in upravljavci prostora ter tudi z drugimi razpoložljivimi podatki. Evidenco gozdnih vlak bomo tudi v prihodnje posodabljali in izboljševali, predvsem z namenom povečanja njene kakovosti in uporabnosti, ter za odpravo nerealnih oziroma zastarelih podatkov.

7 USMERITVE ZA GOSPODARJENJE S POSAMIČNIM GOZDNIM DREVJEM IN SKUPINAMI GOZDNEGA DREVJA ZUNAJ NASELIJ

Celotno področje GGE Ponikva spada v krajinski tip gozdnata krajina.

V gozdnati krajini so posamično gozdno drevje ter manjše skupine gozdnega drevja redkejša. Dejansko se takšni primeri pojavljajo le na dnu posameznih dolin, kjer se srečamo s posamičnim gozdnim drevjem, pogostejše pa z manjšimi skupinami zlasti v okolici vodotokov kot obvodno drevnino. Gospodarjenje s tem drevjem je prepuščeno lastnikom posameznih parcel in upravljavcem vodotokov, usmerjamo pa ga s svetovanjem. V okviru gospodarjenja z gozdovi je potrebno zagotoviti ohranitev vsaj tistih gozdnih ostankov, ki so vezani na večje gozdne komplekse.

Pri strokovnem delu upoštevamo naslednje usmeritve:

- potrebno je sodelovati pri osveščanju javnosti in posameznih lastnikov glede pomena gozdnih ostankov, omejkov ter posamičnih dreves v kmetijski krajini;
- z rednim vzdrževanjem omejkov je potrebno zagotavljati njihovo funkcioniranje in obstoj tudi ob izpadu posamezne drevesne ali grmovne vrste zaradi starosti. Posamezna drevesa je potrebno puščati do njihove fizične starosti;
- s službami pristojnimi za upravljanje z obvodno drevnino je potrebno sodelovati pri gospodarjenju z obvodno drevnino. Gospodari se naj tako, da se zagotavlja sklenjen sklep krošenj;
- sečnja obvodne drevnine je potrebno prilagoditi drstenju ribjih vrst. Kjer se pojavljajo salomoidne vrste naj sečnja obvodne drevnine poteka od marca do aprila ali pa v septembru. Ob ostalih vodotokih, kjer so habitati za ribe (ščuka, bolen, klen, platnica ipd.) pa naj dela potekajo od septembra do konca januarja;
- pri obvodni vegetaciji se izogibamo puščanju starih in težkih dreves (nevarnost erozije ob izruvanju);
- skupinam gozdnega drevja na kmetijskih površinah je potrebno ohranjati strukturno pester gozdni rob.

Usmeritve za gospodarjenje s posamičnim gozdnim drevjem in skupinami gozdnega drevja zunaj naselij:

- za posamično gozdno drevje izven naselij moramo po potrebi izvajati preventivna varstvena dela enako kot v sklenjenih gozdovih;
- način gospodarjenja je posamično prebiranje;
- pridobivanje lesa je potrebno zaradi gnezdenja ptic v čim večji meri opraviti zunaj vegetacijske dobe;
- v ozkih pasovih gozda ob vodotokih težiti k čim večjemu deležu drevja, ki globoko korenini;
- posamezna drevesa v manjših gozdnih površinah in posamezno rastoča drevesa sredi kmetijskih površin (avtohtonih, rastišču primernih drevesnih vrst - npr. hrasti, vrbe, jelše ...) puščati do njihove fiziološke zrelosti.

8 EKONOMSKA PRESOJA GOSPODARJENJA Z GOZDOVI GOZDNOGOSPODARSKE ENOTE

Cilj ekonomske presoje je finančno vrednotenje ukrepov načrtovanih z GGN. Ekonomska presoja gospodarjenja z gozdovi je izdelana skupaj za celotno GGE in ločeno na zasebne gozdove, gozdove lokalnih skupnosti in državne gozdove. Prihodek od lesa je izračunan na podlagi strukture načrtovanega najvišjega možnega poseka, ki temelji na strukturi lesne zaloge in drevesne sestave ter glede na teoretično sortimentacijo.

Preglednica 65/EP1: Bruto/neto možni posek

	Iglavci	Listavci	Skupaj
Bruto možni posek (m ³)	82.341	128.850	211.191
Neto možni posek (m ³)	72.460	109.523	181.983

Stroške gospodarjenja z gozdovi predstavljajo stroški sečnje, spravila in dodelave, stroški gojitvenih in varstvenih del ter stroški vzdrževanja gozdnih cest in vlak. Spodbude delno pokrivajo stroške gojenja, varstvenih del in del za krepitev funkcij v zasebnih gozdovih ter stroške za vzdrževanje gozdnih cest v vseh gozdovih.

Pri ekonomski presoji gospodarjenja z gozdovi niso upoštevani stroški izgradnje sekundarnih in primarnih gozdnih prometnic ter nepredvidljivih varstvenih del (podlubniki ipd.) in stroški javne gozdarske službe.

Preglednica 66/EP1: Prikaz prihodkov od lesa

	Zasebni gozdovi		Državni gozdovi		Gozd lokalnih skupnosti		Skupaj	
	Skupaj	za 1 m ³	Skupaj	za 1 m ³	Skupaj	Za 1 m ³	Skupaj	za 1 m ³
Vrednost lesa	16.636.333	87,19	1.713.633	85,29	27.653	92,49	18.377.620	87,02
Strošek sečnje in spravila	3.887.362	20,37	411.168	20,46	6.247	20,90	4.304.778	20,38
Razlika	12.748.971	66,82	1.302.465	64,83	21.405	71,59	14.072.842	66,64

Prihodek od lesa smo izračunali na podlagi strukture načrtovanega možnega poseka, ki temelji na strukturi lesne zaloge in drevesne sestave ter glede na sortimentacijo. Uporabljene so povprečne cene sortimentov pridobljene iz podatkov gospodarskih družb. Pri vseh izračunih so upoštevani neto kubični metri možnega poseka.

Preglednica 67/EP2: Pregled ekonomike gospodarjenja v GGE Ponikva

	Skupaj (000 €)	€ na neto m ³	Delež od cene na KC (%)
Prihodek (vrednost lesa)	18.378	88,30	100,0
Stroški sečnje in spravila	4.305	20,68	23,4
Stroški gojenja in varstva gozdov			
gojenje in varstvo gozdov	118	0,57	0,6
krepitev funkcij gozdov	4	0,02	0,0
Stroški vzdrževanja gozdnih prometnic			
vzdrževanje gozdnih cest	22	0,11	0,1
vzdrževanje vlak	53	0,25	0,3
Stroški skupaj	4.503	21,63	24,5
Dohodek	13.875	66,67	75,5
Predvidene spodbude za gojenje in varstvo	30	0,15	0,2
Predvidene spodbude za krepitev funkcij	3	0,01	0,0
Predvidene spodbude za vzdrževanje gozdnih prometnic	105	0,50	0,6
Skupaj predvidene spodbude	138	0,66	0,8
Stroški – spodbude	4.365	20,97	23,7
Dohodek (prihodek - stroški + spodbude)	14.013	67,33	76,3

Pri izračunih stroškov gojenja in varstva gozdov smo na podlagi določil Pravilnika o spremembah in dopolnitvah Pravilnika o financiranju in sofinanciranju vlaganj v gozdove (Ur. l. RS št. 71/04 in nasl.) upoštevali normative za srednje težke delovne razmere z enotno dnino 134,03 €. Poleg stroškov dela za gojenje in varstvo gozdov smo upoštevali tudi stroške materiala, ki smo jih določili na podlagi povprečnih cen materiala (vir: Odsek za ukrepe v gozdovih). Pri izračunu subvencij smo upoštevali, da so funkcije gozdov poudarjene na drugi stopnji.

Stroški za krepitev funkcij gozdov predstavljajo sredstva za sajenje plodonosnih drevesnih vrst, vzdrževanje pasišč v gozdu, vzdrževanje vodnih virov in kalov v gozdu, puščanje stoječe biomase in puščanje podrte biomase.

Iz zgornje preglednice je razvidno, da celotni prihodki gospodarjenja z gozdovi presegajo odhodke, tako da dobiček znaša 76,3 % prihodkov od vrednosti lesa.

a) Zasebni gozdovi*Preglednica 68/EP2: Pregled ekonomike gospodarjenja v GGE Ponikva za zasebne gozdove*

	Skupaj (000 €)	€ na neto m ³	Delež od cene na KC (%)
Prihodek (vrednost lesa)	16.664	88,49	100,0
Stroški sečnje in spravila	3.894	20,68	23,4
Stroški gojenja in varstva gozdov			
gojenje in varstvo gozdov	74	0,39	0,4
krepitev funkcij gozdov	4	0,02	0,0
Stroški vzdrževanja gozdnih prometnic			
vzdrževanje gozdnih cest	19	0,10	0,1
vzdrževanje vlak	48	0,25	0,3
Stroški skupaj	4.038	21,44	24,2
Dohodek	12.626	67,05	75,8
Predvidene spodbude za gojenje in varstvo	30	0,16	0,2
Predvidene spodbude za krepitev funkcij	2	0,01	0,0
Predvidene spodbude za vzdrževanje gozdnih prometnic	95	0,51	0,6
Skupaj predvidene spodbude	128	0,68	0,8
Stroški – spodbude	3.910	20,76	23,5
Dohodek (prihodek - stroški + spodbude)	12.754	67,72	76,5

V zgornji preglednici prikazujemo ekonomiko gospodarjenja za zasebne gozdove. Celotni prihodki gospodarjenja presegajo odhodke, čisti dobiček znaša 76,5 % vrednosti lesa.

b) Državni gozdovi*Preglednica 69/EP2: Pregled ekonomike gospodarjenja v GGE Ponikva za državne gozdove*

	Skupaj (000 €)	€ na neto m ³	Delež od cene na KC (%)
Prihodek (vrednost lesa)	1.714	86,50	100,0
Stroški sečnje in spravila	411	20,75	24,0
Stroški gojenja in varstva gozdov			
gojenje in varstvo gozdov	44	2,23	2,6
krepitev funkcij gozdov	1	0,03	0,0
Stroški vzdrževanja gozdnih prometnic			
vzdrževanje gozdnih cest	10	0,49	0,6
vzdrževanje vlak	5	0,25	0,3
Stroški skupaj	471	23,77	27,5
Dohodek	1.243	62,73	72,5
Predvidene spodbude za gojenje in varstvo	0	0,00	0,0
Predvidene spodbude za krepitev funkcij	0	0,00	0,0
Predvidene spodbude za vzdrževanje gozdnih prometnic	10	0,49	0,6
Skupaj predvidene spodbude	10	0,49	0,6
Stroški – spodbude	461	23,28	26,9
Dohodek (prihodek - stroški + spodbude)	1.253	63,22	73,1

Predvidena gojitvena dela in dela za krepitev funkcij se v državnih gozdovih ne sofinancirajo. Čisti dobiček znaša 73,1 % vrednosti lesa.

Zaradi majhne površine gozdov lokalnih skupnosti ekonomike gospodarjenja za to lastniško kategorijo ne prikazujemo.

9 RASTIŠČNOGOJITVENI RAZREDI

9.1 Utemeljitev oblikovanja rastiščnogojitvenih razredov

V posamezne rastiščnogojitvene razrede so združeni gozdovi, ki imajo podobne rastiščne razmere, pri čemer smo upoštevali tudi vrstno sestavo in zgradbo gozdnih sestojev ter cilje gospodarjenja. Tako so v posamezen RGR združeni odseki, ki imajo podobne potencialne GRT. Pomemben dodatni kriterij za oblikovanje je bila tudi spremenjenost oz. ohranjenost drevesne sestave.

Več odsekov je bilo uvrščenih v drug RGR, zaradi nove določitve gozdnih rastiščnih tipov po sestojih.

Rastiščnogojitveni razredi so oblikovani tako, da je notranja variabilnost RGR majhna, variabilnost med RGR pa velika. Takšno oblikovanje RGR daje primerno osnovo za načrtovanje gospodarjenja z gozdovi, gospodarjenje samo in njegovo kontrolo.

Gozdovi GGE Ponikva so razdeljeni med šest rastiščnogojitvenih razredov. Največji je RGR Podgorski bukovi gozdovi, najmanjši pa je RGR Varovalni gozdovi.

Karta rastiščnogojitvenih razredov v merilu 1:25.000 je podana v kartnem delu načrta (Karta št. 5).

Preglednica 70/LP: Lastniške kategorije znotraj posameznih rastiščnogojitvenih razredov

Rastiščnogojitveni razred	Površina (enota)	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lok. skupnosti	Skupaj
Podgorski bukovi gozdovi	ha	1.293,54	203,04	1,56	1.498,14
	%	86	14	< 1	100
Gorska - zgornjegorska bukovja z vložki jelovega bukovja	ha	166,10	0	0	166,10
	%	100	0	0	100
Kisloljubni bukovi gozdovi	ha	481,25	38,59	2,67	522,51
	%	92	7	1	100
Zasmrečena bukovja na kisljih podlagah	ha	352,41	16,07	0	368,48
	%	96	4	0	100
Kisloljubna borovja	ha	176,00	51,36	0	227,36
	%	77	23	0	100
Varovalni gozdovi	ha	88,83	17,50	0	106,33
	%	84	16	0	100
Skupaj vsi gozdovi	ha	2.558,13	326,56	4,23	2.888,92
	%	89	11	< 1	100

Karta 6: Prikaz členitve gozdov na rastiščnogojitvene razrede

LEGENDA

Rastiščnogojitveni razredi

Varovalni gozdovi

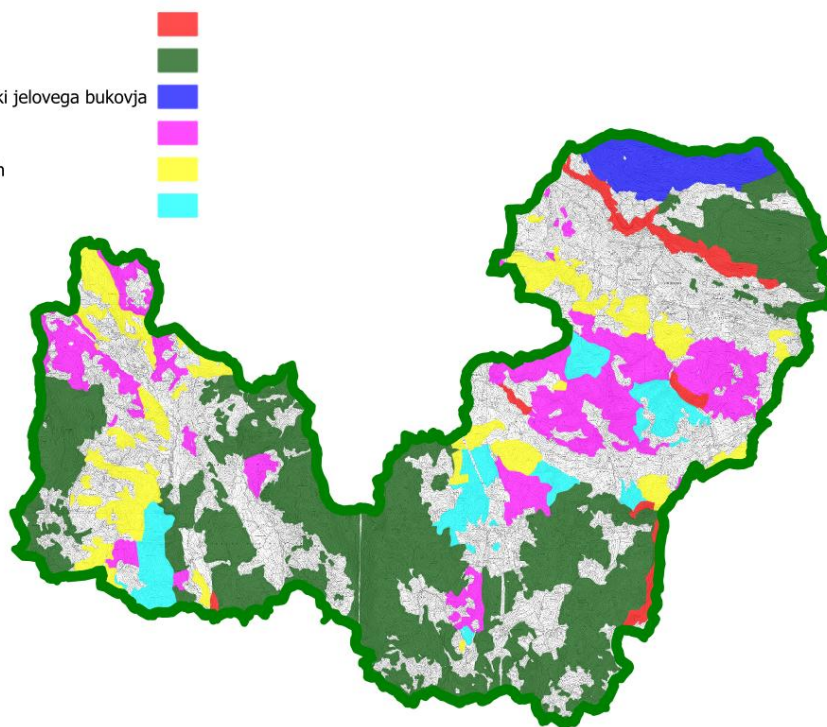
Podgorski bukovi gozdovi

Gorska - zgornjegorska bukovja z vložki jelovega bukovja

Kisloljubni bukovi gozdovi

Zasmrečena bukovja na kisljih podlagah

Kisloljubna borovja

9.2 Načrt gospodarjenja z gozdovi po rastiščnogojitvenih razredih

9.2.1 Rastiščnogojitveni razred 02 Podgorski bukovi gozdovi

Gozdovi RGR 02 Podgorski bukovi gozdovi v enoti obsegajo 51,9 % površine oziroma 1.498,14 ha. Gozdovi tega gospodarskega razreda pokrivajo predvsem osrednji in S del enote in posamezne manjše površine razpršeno po GGE. Vezani so na podgorski svet, nadmorske višine od 200 do 800 metrov. GRT Predalpsko podgorsko bukovje na karbonatih najdemo na vseh legah pobočij z zmernimi nagibi, največ pa jih je na osojnih, srednje strmih legah. Na območju Ponikovskega krasa najdemo GRT Gradnovo bukovje na izpranih tleh.

Večina gozdov 1.293,54 ha (86,3 %) je v zasebni lasti, 203,04 ha (13,6 %) je državnih gozdov in 1,56 ha oz. 0,1 % je gozdov v lasti lokalnih skupnosti.

9.2.1.1 STANJE GOZDOV

a) Rastišče

Preglednica 71/D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi v RGR 02 Podgorski bukovi gozdovi

Šifra	Gozdni rastiščni tip	Rk	Površina (ha)	Delež (%)
55200	Predalpsko podgorsko bukovje na karbonatih	9	1.307,62	87
55400	Gradnovo bukovje na izpranih tleh	11	79,14	5
58100	Osojno bukovje s kresničevjem	7	37,55	3
59200	Predalpsko-alpsko toploljubno bukovje	5	33,29	2
74100	Kisloljubno rdečeborovje	5	8,50	1
75100	Kisloljubno bukovje z rebrenjačo	9	7,76	1
56300	Alpsko-predalpsko črnogabrovje in malojesenovje	1	6,66	< 1
56100	Bazoljubno gradnovje	3	6,59	< 1
73100	Kisloljubno gradnovo bukovje	11	5,07	< 1
60100	Pobočno velikojesenovje	7	4,23	< 1
54200	Predalpsko gradnovo belogabrovje	11	1,73	< 1
	Skupaj	8,9	1.498,14	100

Najpomembnejši GRT v RGR 02 Podgorski bukovi gozdovi je Predalpsko podgorsko bukovje na karbonatih (87 %), pomembna sta še GRT-ja Gradnovo bukovje na izpranih tleh (5 %) in Osojno bukovje s kresničevjem (3 %). Ostali GRT zavzemajo manjše deleže.

Povprečni rastiščni koeficient gozdov RGR 02 je 8,9. Glede na sedanje stanje sestojev je rastiščni potencial izkoriščen 78 %. Prirastek znaša v razredu 6,96 m³/ha letno. Neizkoriščenost rastiščnega potenciala lahko iščemo v porušenem razmerju razvojnih faz oz. v primanjkljaju drogovnjakov in večkratnih ujmah.

b) Stanje sestojev

➤ Zgradba gozda

V RGR Podgorski bukovi gozdovi prevladujejo skupinsko raznodobni bukovi gozdovi z močnejšo posamično do sestojno primesjo smreke ter posamično do gnezdasto primesjo borov, hrastov in drugih trdih listavcev ter posamično primesjo jelke in mehkih listavcev.

➤ **Lesna zaloga in prirastek**

Preglednica 72/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po debelinskih razredih ter letni prirastek v RGR 02 Podgorski bukovi gozdovi

	Lesna zaloga							Letni prirastek	
	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj			
	I	II	III	IV	V	m ³ /ha	%	m ³ /ha	%
Iglavci	8	15	34	22	22	106	34,9	2,37	34
Listavci	12	25	26	22	15	197	65,1	4,59	66
Skupaj	11	22	28	22	18	303	100	6,96	100

Lesna zaloga in prirastek sta pod povprečjem celotne GGE. Ocena lesne zaloge tega RGR je pri 5 % tveganju obremenjena z vzorčno napako $\pm E = 7,6 \%$.

➤ **Razmerje drevesnih vrst**

Preglednica 73/D-DV: Sestava lesne zaloge po drevesnih vrstah v RGR 02 Podgorski bukovi gozdovi

	Enota	Smreka	Jelka	Bori	Mac.	Ostali iglavci	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr. list.	Meh. list.
Dejansko	m ³ /ha	71,8	2,8	30,1	1,0	0,0	138,9	34,5	11,5	12,0	0,3
Stanje	%	23,7	0,9	10,0	0,3	0,0	45,8	11,4	3,8	4,0	0,1
Naravno	m ³ /ha										
Stanje	%	3,8	0,1	0,6			70,6	7,1	7	9,9	0,9

Naravno stanje drevesne sestave smo povzeli po publikaciji Gozdni rastiščni tipi Slovenije (Bončina, A. in sod., 2021). Iz tako pridobljenega naravnega razmerja drevesnih vrst smo glede na stanje rastišč in lesne zaloge v oddelku oz. odseku izračunali naravno drevesno sestavo za celoten RGR.

➤ **Ohranjenost gozdov**

V RGR 02 prevladujejo ohranjeni gozdovi, teh je 56 %, 44 % je spremenjenih, močno spremenjenih pod 1 %, izmenjanih ni. Spremenjeni in močno spremenjeni gozdovi so zaradi visokega deleža smreke in nižjega deleža bukeve.

➤ **Razvojne faze oz. zgradbe sestojev**

Preglednica 74/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah RGR 02 Podgorski bukovi gozdovi

Razvojna faza	Površina ha	Zasnova (%)				Negovanost (%)				Sklep (%)			
		1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	119,4	23	66	11	1	33	56	11	0	49	38	10	2
Drogovnjak	319,02	22	64	13	1	22	70	8	0	16	76	7	1
Debeljak	712,55					19	78	4	0	1	60	39	0
Sestoj v obnovi	347,17					20	76	4					
Skupaj	1.498,14												

V mladovju se pojavljajo naslednje drevesne vrste (z vpisanim površinskim deležem): bukev (57 %), gorski javor (14 %), smreka (13 %), mali jesen (6 %), beli gaber (4 %), kostanj (2 %), rdeči bor (1 %), graden (1 %) in črni gaber (1 %).

Drevesno sestavo drogovnjakov glede na lesno zalogo gradijo: bukev (37 %), smreka (27 %), rdeči bor (13 %), graden (11 %), gorski javor (4 %), kostanj (2 %), črni gaber (2 %), jelka (1 %), macesen (1 %), beli gaber (1 %), češnja (1 %) in mali jesen (1 %).

Drevesno sestavo debeljakov tvorijo: bukev (46 %), smreka (23 %), graden (12 %), rdeči bor (10 %), gorski javor (3 %), kostanj (2 %), jelka (1 %) in beli gaber (1 %).

Sestoji v obnovi so pomlajeni na 62 % površine, prevladujejo dobre zasnove pomladka, ki ga sestavljajo: bukev (55 %), smreka (18 %), mali jesen (9 %), gorski javor (6 %), kostanj (3 %), beli gaber (3 %), jelka (2 %), graden (2 %), črni gaber (1 %) in trepetlika (1 %).

➤ **Kakovost drevja**

Kakovost gozdnega drevja smo ocenili na SVP in sicer na drevju, ki je debelejšje od 30 cm (v oceno je bilo zajeto 921 dreves). Ugotovili smo naslednje stanje kakovosti drevja v posameznih skupinah drevesnih vrst:

Preglednica 75/K: Kakovost drevja RGR 02 Podgorski bukovi gozdovi

Drevesna vrsta	Kakovost (%)				
	1	2	3	4	5
Smreka	10	28	47	14	1
Jelka	0	20	80	0	0
Ostali igl.	13	54	27	6	1
Macesen	100	0	0	0	0
Bukev	11	20	44	19	6
Hrasti	9	32	39	17	3
Pl. Ist.	2	13	53	27	6
Dr. tr. Ist.	2	7	35	45	11
Meh. Ist.	0	50	0	0	50
Skupaj iglavci	11	36	41	11	1
Skupaj listavci	9	22	42	21	6
Skupaj	10	27	42	17	4

Kakovost iglavcev v RGR je dobra, kar pomeni, da prevladuje les povprečne kakovosti (B, C - šifrant je v poglavju 12 Priloge). Pri listavcih pa je kakovost slabša kot pri iglavcih.

➤ **Poškodovanost sestojev**

Glede na ocene na SVP smo ugotovili naslednjo poškodovanost:

Preglednica 76/PŠD: Poškodovanost drevja RGR 02 Podgorski bukovi gozdovi

	Poškodovanost (%)
Deblo in koreničnik	3,0
Veje	1,7
Osutost	1,0
Skupaj	5,7

V RGR 02 Podgorski bukovi gozdovi prevladujejo poškodbe debela in koreničnika.

9.2.1.2 ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA

Preglednica 77/REV: Stopnja realizacije možnega poseka v rastiščnogojitvenem razredu RGR 02 Podgorski bukovi gozdovi

	Načrtovan možni posek (m³)	Posekano (m³)	Realizacija (%)
Iglavci	39.241	40.612	103
Listavci	72.322	44.177	61
Skupaj	111.563	84.789	76

V preteklem ureditvenem obdobju so prevladovale pomladitvene sečnje, bilo jih je 55 %. Redčenj je bilo 6 %. Delež varstveno – sanacijskih sečenj je znašal 23 %. Posek oslabelega drevja je zavzemal 12 %, poseka z namenom krčitev gozdov je bilo 3 %, poseka brez odobritve 1 %, ostalega poseka pa manj kot 1 %.

Preglednica 78/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR 02 Podgorski bukovi gozdovi

Gojitvena in varstvena dela	Enota	Načrt	Izvedeno	Indeks
Priprava sestoja	ha	31,11	5,48	18
Priprava tal	ha	0,30	2,57	857
Sadnja	ha	4,01	3,11	78
Obžetev	ha	15,91	13,44	84
Nega mladja	ha	12,24	20,80	170
Nega gošče	ha	137,21	32,71	24
Nega letvenjaka	ha	34,15	10,37	30
Nega ml. drogovnjaka	ha	74,67	6,10	8
Varstvo pred žuželkami	kos	0,00	22,62	-
Zaščita s premazom	ha	0,00	0,45	-
Zaščita s količenjem ali tulci	kos	0,00	2.900,00	-

Večina gojitvenih del je bilo izvedenih v manjšem obsegu od načrtovanega. V večjem obsegu sta bile izvedena priprava tal in nega mladja. Prav tako so bila izvedena varstvena dela, ki niso bila načrtovana.

9.2.1.3 ORIS ZAKONITOSTI RAZVOJA GOZDOV➤ **Površina, lesna zaloga, prirastek, posek**

Preglednica 79/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 1995 – 2025 v RGR 02 Podgorski bukovi gozdovi

Leto	Pov. (ha)	Lesna zaloga (m³/ha)			Prirastek (m³/ha)			Letni realiziran posek* (m³/ha)		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
1995	1.241,52	88	134	222	2,52	2,80	5,32	1,22	1,49	2,71
2005	1.419,84	97	180	277	2,18	3,62	5,80	1,92	3,14	5,06
2015	1.671,79	113	185	298	2,83	4,53	7,12	2,43	2,64	5,07
2025	1.498,14	106	197	303	2,37	4,59	6,96	2,42	5,01	7,43

* opomba: v zadnjem ureditvenem obdobju je prikazan možni posek (in ne realiziran posek).

Površina RGR se je zmanjšala za 173,65 ha. Glavni vzrok za spremembe je novo uvrščanje odsekov v rastiščnogojitvene razrede glede na novo določene GRT-je na ravni sestojev. Lesna zaloga in prirastek se nista bistveno spremenila.

➤ **Drevesna sestava**

Preglednica 80/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst v obdobju 1995 – 2025 v RGR 02 Podgorski bukovi gozdovi

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
1995	28,1	0,2	13,9	0,7	0,1	39,0	9,1	2,7	5,5	0,7
2005	23,6	0,6	10,5	0,4	0,0	44,8	12,0	3,0	4,9	0,3
2015	25,9	0,9	10,7	0,4	0,0	44,4	10,3	3,1	4,1	0,2
2025	23,7	0,9	9,9	0,3	0,0	45,8	11,4	3,8	4,0	0,1

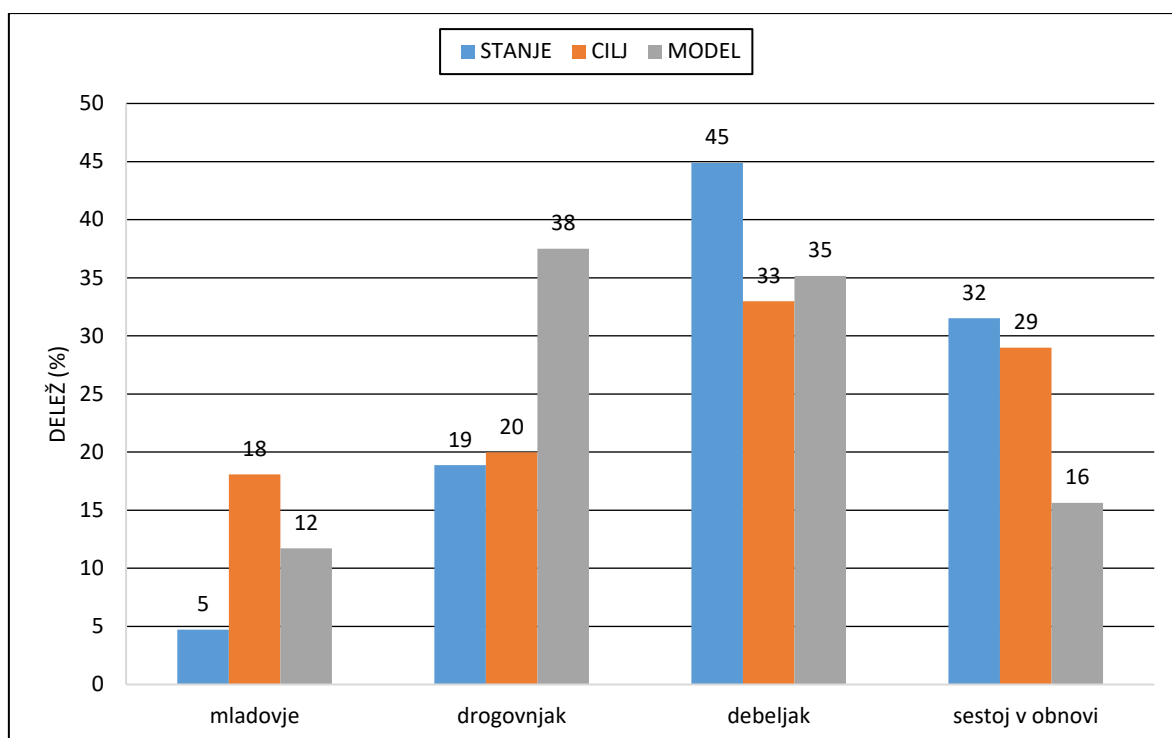
V drevesni sestavi se je povečal delež plemenitih listavcev, hrasta in bukeve. Zmanjšal pa se je delež smreke in borov.

➤ **Razvojne faze in zgradbe sestojev**

Preglednica 81/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR in primerjava z modelnim stanjem RGR 02 Podgorski bukovi gozdovi

Razvojna faza	Stanje		Model			Razlika %
	Površina ha	Delež %	Trajanje Razvojne faze let	Modelna površina ha	Delež %	
Mladovje	119,40	8,0	15	175,56	11,7	-32,0
Drogovnjak	319,02	21,3	48	561,80	37,5	-43,2
Debeljak	712,55	47,6	45	526,69	35,2	35,3
Sestoj v obnovi	347,17	23,2	20	234,08	15,6	48,3
Skupaj	1.498,14	100,0	128			

Okvirna proizvodna doba je 128 let. Pomladitvena doba je 20 let z učinkom zastrlosti 9 let. Modelno preide mladovje v drogovnjak pri razvojni starosti 26 let, drogovnjak v debeljak pa pri starosti 74 let. Razvojna starost sestoja, pri kateri pričnemo z obnovo je 119 let.

Grafikon 4: Primerjava dejanske, ciljne in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah oz. zgradbah sestojev v RGR 02 Podgorski bukovi gozdovi

Iz zgornje preglednice in grafikona je razvidno, da je razmerje razvojnih faz v RGR 02 porušeno. Premalo je mladovij in drogovnjakov, preveč pa debeljakov in sestojev v obnovi.

➤ Funkcije gozdov

Od ekoloških funkcij gozda so v RGR 02 Podgorski bukovi gozdovi prisotne:

- **hidrološka funkcija** na 1. stopnji poudarjenosti na 1,82 ha in na 2. stopnji poudarjenosti na 1.319,86 ha;
- **funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti** na 1. stopnji poudarjenosti na 37,28 ha in na 2. stopnji poudarjenosti na 15,71 ha;
- **funkcija varovanja gozdnih zemljišč in sestojev** na 1. stopnji poudarjenosti na 11,11 ha in na 2. stopnji poudarjenosti na 26,93 ha.

Od socialnih funkcij so v rastiščnogojitvenem razredu prisotne:

- **higiensko-zdravstvena funkcija** na 2. stopnji poudarjenosti na 28,57 ha;
- **funkcija varovanja naravnih vrednot** na 1. stopnji poudarjenosti 33,36 ha in na 2. stopnji poudarjenosti na 814,68 ha;
- **funkcija varovanja kulturne dediščine** na 1. stopnji poudarjenosti na 0,50 ha in na 2. stopnji poudarjenosti na 42,58 ha;
- **estetska funkcija** na 1. stopnji poudarjenosti na 30,76 ha in na 2. stopnji poudarjenosti na 56,70 ha;
- **zaščitna funkcija** na 1. stopnji poudarjenosti na 1,84 ha in na 2. stopnji poudarjenosti na 0,35 ha;
- **poučna funkcija** na 1. stopnji poudarjenosti na 64,78 ha in na 2. stopnji poudarjenosti 17,65 ha.

Od proizvodnih funkcij so v rastiščnogojitvenem razredu prisotne:

- **lesnoproizvodna funkcija** na 1. stopnji poudarjenosti na 1.498,14 ha;
- **funkcija pridobivanja drugih gozdnih dobrin** na 1. stopnji poudarjenosti na 5,70 ha in na 2. stopnji poudarjenosti na 11,68 ha.

9.2.1.4 CILJI, USMERITVE IN UKREPI

➤ *Gozdnogojitveni cilj*

Glede na model je dolgoročni cilj drevesne sestave gozdov naslednji: iglavci 6 % (od tega smreka 5 %), listavci 94 %.

Model predvideva naslednji dolgoročni cilj razmerja razvojnih faz: 12 % mladovij, 37 % drogovnjakov, 35 % debeljakov, 16 % sestojev v obnovi.

Povprečno lesno zalogo za vse sestoje v RGR 02 model določa na 300 m³/ha, končno pa na 560 m³/ha.

➤ *Desetletni gozdnogojitveni cilj*

Skupinsko raznodobni bukovi gozdovi z močnejšo posamično do sestojno primesjo smreke in hrastov ter posamično do gnezdasto primesjo plemenitih listavcev, borov in drugih trdih listavcev ter posamično primesjo jelke.

Ciljna drevesna sestava gozdov je: smreke 24 %, jelke 1 %, borov 10 %, bukke 46 %, hrastov 11 %, plemenitih listavcev 4 % in drugih trdih listavcev 4 %.

Ciljno razmerje razvojnih faz: 18 % mladovij, 20 % drogovnjakov, 33 % debeljakov in 29 % sestojev v obnovi.

Ciljna lesna zaloga znaša **298** m³/ha.

Ciljna kakovost ključnih drevesnih vrst: smreka 1 – 12 %, 2 – 30 %; bukev 1 – 13 %, 2 – 23 %; hrast 1 – 10 %, 2 – 34 %; plemeniti listavci 1 – 5 %, 2 – 15 %. Uvrstitev v kakovostne razrede (1 – 5) in okrajšave za kakovost (A1, A2, B, C, D, D1 in D2) so podane v poglavju 12. Priloge.

Ciljno razmerje razvojnih faz smo postavili v okviru realnih možnosti glede na razpoložljivi možni posek ter prirastek v RGR. Osnova nam je bilo dejansko razmerje razvojnih faz, ki ga poskušamo približati modelnemu razmerju ob upoštevanju dejanskih razmer v RGR in ciljem v Območnem GGN.

➤ *Gozdnogojitvene usmeritve*

Okvirna proizvodna doba je 128 let, pomladitvena doba pa 20 let. Posamezne usmeritve po razvojnih fazah so naslednje:

Mladovja: pri negi vseh mladovij je potrebno uravnavanje zmesi drevesnih vrst v smeri ciljne drevesne sestave. Pri tem pospešujemo gradnjo. Obliko zmesi prilagodimo ekološkim zahtevam posamezne drevesne vrste. Odstranjujemo nekakovostne predrastke. Z nego se vračamo enkrat v posameznem razvojnem stadiju mladovja, najprej tja, kjer je slabša negovanost in so zasnove dobre. Pri negi letvenjaka izvajamo ukrep pospeševanja izbrancev listavcev. Pospešujemo kakovostne osebkke gradna, plemenitih listavcev, jelke in bukke.

Drogovnjaki: v sestojih z dobrimi zasnovami in pomanjkljivo negovanostjo načrtujemo izbiralna redčenja na 94 % površin drogovnjakov s povprečno jakostjo ukrepanja 17 % od lesne zaloge. Na 6 % površine sestojev ne ukrepamo. To so površine na strmih prisojnih pobočjih in v prereditvenih debelejših drogovnjakih.

Debeljaki: v tanjših debeljakih je potrebno izvajati izbiralna redčenja povprečne jakosti 12 % na 51 % površine. Jakost redčenj je potrebno prilagoditi sestojnim razmeram. Presvetljene, nekakovostne debeljake in sestoje z doseženo končno lesno zalogo (40 % debeljakov) je potrebno uvajati v obnovo, pri čemer ohranjamo semenjake ciljnih drevesnih vrst. Povprečna jakost svetlitvenih redčenj naj bo prilagojena sestojnim razmeram, v povprečju pa naj znaša 32 %. Redčenja v debeljakih izvajamo na 15–20 let. V debeljakih, ki so bili prereditveni v prejšnjem obdobju in v tistih na skrajnih rastiščih ne ukrepamo. Takšni debeljaki predstavljajo 8 % površine.

Sestoji v obnovi: na 38 % površine sestojev v obnovi načrtujemo zadržano obnovo s svetlitvenimi in pomladitvenimi sečnjami povprečne jakosti 42 % od lesne zaloge. Na 51 % površine načrtujemo pospešeno obnovo s sestojnim sproščanjem pomladka s sečnjo povprečne jakosti 61 % od lesne zaloge. Na 10 % površine načrtujemo končne poseke, 1 % površine pa so brez ukrepanja. Dinamika obnove naj sledi širjenju obstoječih pomladitvenih jeder, kjer so le-ta formirana. V največji možni meri

je potrebno izkoristiti učinke posredne nege matičnega sestoja ter izvajati načrtovana gojitvena ter varstvena dela na že obstoječih jedrih mladja in gošče, kjer posredna nega ni mogoča. Dinamika ukrepanja je podvržena uspešnosti naravnega pomlajevanja sestojev. V območjih z uspešnim naravnim pomlajevanjem so vračanja pogostejša (4–7 let), kjer pa je uspešnost pomlajevanja manjša pa so vračanja redkejša (8–10 let).

Usmeritve za drevesno sestavo

Posebej v mlajših razvojnih fazah pospešujemo rastiščem primerne listavce (graden, plemeniti listavci), skladno s ciljnim razmerjem drevesnih vrst. Delež smreke je potrebno zmanjšati (predvsem z nego v mladovjih in v drogovnjakih).

Usmeritev za gozdnogojitveni sistem

Osnovni gozdnogojitveni sistem v RGR je skupinsko postopno gospodarjenje v kombinaciji s sproščeno tehniko gojenja gozdov. Obnova sestojev naj se izvaja z naravnim pomlajevanjem.

Usmeritev za funkcije gozdov

Veljajo splošne usmeritve za uskladitev in krepitev funkcij gozdov, ki so v poglavju 6.2.2 podrobno obravnavne.

➤ Ukrepi

Preglednica 82: Delež možnega poseka po razvojnih fazah glede na vrsto in vzrok poseka RGR 02 Podgorski bukovi gozdovi

Razvojna faza	Smernica	%	Pov. (ha)	LZ (m³)	Možni posek (m³)	Možni posek/LZ
Mladovje	Nega mladja in gošče	60,0	71,88			
	Nega letvenjaka	39,0	46,27			
	Ni ukrepanja	1,0	1,25			
Drogovnjak	Nega drogovnjaka	94,0	299,56	86.254	14.639	0,17
	Ni ukrepanja	6,0	19,46	4.182		
Debeljak	Nega debeljaka	51,0	366,46	151.097	17.491	0,12
	Uvajanje sestoja v obnovo	40,0	286,40	107.045	33.962	0,32
	Ni ukrepanja	8,0	59,69	22.749		
Sestoj v obnovi	Zadržano nadaljevanje obnove	38,0	130,92	28.771	11.962	0,42
	Pospešeno nadaljevanje obnove	51,0	177,22	45.686	27.641	0,61
	Končni posek (pri naravni obnovi)	10,0	34,47	5.679	5.679	1,00
	Ni ukrepanja	1,0	4,56	3.092		

Preglednica 83/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka RGR 02 Podgorski bukovi gozdovi

	Iglavci	Listavci	Skupaj
Razmerje - dejansko (%)	35	65	100
- ciljno %	35	65	100
Lesna zaloga - dejanska (m ³ /ha)	106	197	303
- ciljna (m ³ /ha)	105	193	298
Prirastek (m ³ /ha)	2,37	4,59	6,96
Možni posek (m ³ /ha)	24,2	50,1	74,3
Možni posek (m ³ /ha/leto)	2,42	5,01	7,43
Intenziteta m. p. na lesno zalogo (%)	23	25	25
Intenziteta m. p. prirastek (%)	102	109	107
Izravnalna doba (let)	10		

V tem ureditvenem obdobju se bo ob realiziranem možnem poseku ter glede na oceno današnjega prirastka lesna zaloga zmanjšala za 5 m³/ha. Kljub dolgoročnemu cilju, da se delež iglavcev zmanjša, pričakujemo, da se v tem desetletju glede na načrtovane ukrepe delež teh nebo spremenil.

Preglednica 84/MPVP: Možni posek po vrstah poseka RGR 02 Podgorski bukovi gozdovi

		Vrste poseka			Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Negovalni posek					
		Redčenja	Pomladitv.	Drugo			
Iglavci	m³	13.098	23.202	0	36.300	22,9	102,1
	%	36	64	0	100		
Listavci	m³	19.032	56.042	0	75.074	25,4	109,2
	%	25	75	0	100		
Skupaj	m³	32.130	79.244	0	111.374	24,5	106,8
	%	29	71	0	100		

Intenzitete in vrste sečenj sledijo dolgoročnemu gozdnogojitvenemu cilju. Večji del možnega poseka (71 %) je tako skoncentriran na pomladitvene poseke v debeljakih in sestojih v obnovi, preostanek pa predstavljajo redčenja v drogovnjakih in debeljakih (29 %).

Preglednica 85/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela RGR 02 Podgorski bukovi gozdovi

Vrsta dela	Enota	Načrtovano	
		dejansko	s ponovitvami
Priprava sestoja	ha	12,34	12,34
Obžetev	ha	1,30	4,50
Nega mladja	ha	24,19	26,91
Nega gošče	ha	41,05	41,30
Nega letvenjaka	ha	32,83	32,83
Nega drogovnjaka	ha	9,35	9,35
Odstranjevanje vzpenjavk	ha	5,50	9,50

9.2.2 Rastiščnogojitveni razred 03 Gorska – zgornjegorska bukovja z vložki jelovega bukovja

Gozdovi RGR 03 Gorska - zgornjegorska bukovja z vložki jelovega bukovja v enoti pokrivajo 166,10 ha oz. 5,7 % površine. Gozdovi so prisotni samo na skrajnem severovzhodnem delu enote v k. o. Lipje. Matično podlago večinoma tvorijo apnenci, deloma tudi tufi in kremenasti peščenjaki.

Vsi gozdovi – 166,10 ha (100 %) so v zasebni lasti.

9.2.2.1 STANJE GOZDOV

a) Rastišče

Preglednica 86/D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi v RGR 03 Gorska – zgornjegorska bukovja z vložki jelovega bukovja

Šifra	Gozdni rastiščni tip	Rk	Površina (ha)	Delež (%)
63200	Predalpsko gorsko bukovje	9	147,98	89
59200	Predalpsko-alpsko toploljubno bukovje	5	9,60	6
58100	Osojno bukovje s kresničevjem	7	5,97	4
56100	Bazoljubno gradnovje	3	1,51	1
56300	Alpsko-predalpsko črnogabrovje in malojesenovje	1	0,78	<1
55200	Predalpsko podgorsko bukovje na karbonatih	9	0,26	<1
	Skupaj	8,6	166,10	100

Najpomembnejši gozdni rastiščni tip v RGR 03 Gorska - zgornjegorska bukovja z vložki jelovega bukovja je predalpsko gorsko bukovje (89 %), sledi predalpsko-alpsko toploljubno bukovje (6 %). Ostali GRT zavzemajo manjše deleže.

Povprečni rastiščni koeficient gozdov RGR 03 je 8,6. Glede na sedanje stanje sestojev je rastiščni potencial izkoriščen 95 %. Prirastek znaša v razredu 8,2 m³/ha letno. Neizkoriščenost rastiščnega potenciala lahko iščemo v porušenem razmerju razvojnih faz.

b) Stanje sestojev

➤ Zgradba gozda

V RGR 03 Gorska - zgornjegorska bukovja z vložki jelovega bukovja prevladujejo skupinsko raznodobni bukovi in smrekovi gozdovi s skupinsko do šopasto primesjo plemenitih listavcev ter posamično primesjo jelke, rdečega bora, hrasta in drugih trdih listavcev.

➤ Lesna zaloga in prirastek

Preglednica 87/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po debelinskih razredih ter letni prirastek v RGR 03 Gorska – zgornjegorska bukovja z vložki jelovega bukovja

	Lesna zaloga							Letni prirastek	
	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj			
	I	II	III	IV	V	m ³ /ha	%	m ³ /ha	%
Iglavci	13	30	29	25	3	138	44,5	3,64	44
Listavci	21	16	28	23	12	173	55,5	4,55	56
Skupaj	17	22	29	24	8	311	100	8,20	100

Lesna zaloga in prirastek sta nad povprečjem celotne GGE. Ocena lesne zaloge tega RGR je pri 5 % tveganju obremenjena z vzorčno napako $\pm E = 35,3 \%$.

➤ **Razmerje drevesnih vrst**

Preglednica 88/D-DV: Sestava lesne zaloge po drevesnih vrstah RGR 03 Gorska – zgornjegorska bukovja z vložki jelovega bukovja

	Enota	Smreka	Jelka	Bor	Mac.	Ostali igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.li st.	Meh.li st.
Dejansko stanje	m ³ /ha	125,1	0,5	12,4	0,3	0,0	130,6	11,4	24,2	6,6	0,0
	%	40,2	0,2	4,0	0,1	0,0	42,0	3,7	7,8	2,1	0,0
Naravno Stanje	m ³ /ha										
	%	4,9	0,9		1,3		78,2	0,9	7,8	6,0	0,0

➤ **Ohranjenost gozdov**

V RGR 03 prevladujejo spremenjeni gozdovi, teh je 75 %, ohranjenih gozdov je 25 %, močno spremenjenih in izmenjanih ni. Spremenjenost gozdov je zaradi visokega deleža smreke in nižjega deleža bukeve.

➤ **Razvojne faze oz. zgradbe sestojev**

Preglednica 89/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah RGR 03 Gorska – zgornjegorska bukovja z vložki jelovega bukovja

Razvojna faza	Površina ha	Zasnova (%)				Negovanost (%)				Sklep (%)			
		1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	21,19	9	39	49	3	2	41	58	0	21	19	46	14
Drogovnjak	26,49	0	48	49	3	12	54	34	0	12	51	37	0
Debeljak	69,98					8	92	0	0	0	89	11	0
Sestoj v obnovi	48,44					0	63	3	34				
Skupaj	166,10												

V mladovju se pojavljajo naslednje drevesne vrste (z vpisanim površinskim deležem): bukev (43 %), smreka (21 %), črni gaber (14 %), mali jesen (12 %), gorski javor (9 %), graden (1 %) in češnja (1 %).

Drevesno sestavo drogovnjakov glede na lesno zalogo gradijo: smreka (46 %), bukev (30 %), graden (9 %), gorski javor (5 %), črni gaber (5 %), rdeči bor (2 %), mali jesen (2 %) in macesen (1 %).

Drevesno sestavo debeljakov tvorijo: bukev (46 %), smreka (38 %), gorski javor (6 %), rdeči bor (5 %), graden (2 %) in črni gaber (1 %).

Sestoji v obnovi so pomlajeni na 52 % površine, prevladujejo dobre zasnove pomladka, ki ga sestavljajo: bukev (40 %), gorski javor (20 %), smreka (13 %), mali jesen (12 %), črni gaber (7 %), graden (4 %), češnja (2 %) in mokovec (1 %).

➤ **Kakovost drevja**

Kakovost gozdnega drevja smo ocenili na SVP in sicer na drevju, ki je debelejšje od 30 cm (v oceno je bilo zajeto 92 dreves). Ugotovili smo naslednje stanje kakovosti drevja v posameznih skupinah drevesnih vrst:

Preglednica 90/K: Kakovost drevja RGR 03 Gorska – zgornjegorska bukovja z vložki jelovega bukovja

Drevesna vrsta	Kakovost (%)				
	1	2	3	4	5
Smreka	0	3	66	31	0
Ostali igl.	0	0	100	0	0
Bukev	15	12	46	17	10
Hrast	0	0	50	0	50
Pl. Ist.	0	20	20	40	20
Dr. tr. Ist.	0	0	0	50	50
Skupaj iglavci	0	2	69	29	0
Skupaj listavci	12	12	42	20	14
Skupaj	7	8	54	24	8

Kakovost iglavcev v RGR je prav dobra do dobra, kar pomeni, da prevladuje les dobre do povprečne kakovosti (B, C - šifrant je v poglavju 12 Priloge). Pri listavcih pa je kakovost boljša kot pri iglavcih.

➤ Poškodovanost sestojev

Glede na ocene na SVP smo ugotovili naslednjo poškodovanost:

Preglednica 91/PŠD: Poškodovanost drevja RGR 03 Gorska – zgornjegorska bukovja z vložki jelovega bukovja

	Poškodovanost (%)
Deblo in koreničnik	5,2
Skupaj	5,2

V RGR 03 Gorska – zgornjegorska bukovja z vložki jelovega bukovja so prisotne samo poškodbe debela in koreničnika.

9.2.2.2 ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA

Preglednica 92/REV: Stopnja realizacije možnega poseka v rastiščnogojitvenem razredu RGR 03 Gorska – zgornjegorska bukovja z vložki jelovega bukovja

	Načrtovan možni posek (m³)	Posekano (m³)	Realizacija (%)
Iglavci	5.356	6.611	123
Listavci	6.171	4.215	68
Skupaj	11.527	10.826	94

V preteklem ureditvenem obdobju so prevladovale pomladitvene sečnje, bilo jih je 51 %. Redčenj je bilo 2 %. Delež varstveno – sanacijskih sečenj je znašal 35 %. Posek oslabelega drevja je zavzemal 3 %, posek za gozdno infrastrukturo 5 %, za krčitve pa 1 %. Nedovoljenega poseka je bilo 3 %.

Preglednica 93/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR 03 Gorska – zgornjegorska bukovja z vložki jelovega bukovja

Gojitvena in varstvena dela	Enota	Načrt	Izvedeno	Indeks
Priprava sestoja	ha	14,44	1,90	13
Nega mladja	ha	0,40	0,15	38
Nega gošče	ha	0,97	1,40	144
Nega letvenjaka	ha	0,00	0,30	-
Varstvo pred žuželkami	kos	0,00	3,74	-

Gojitveni deli priprava sestoja in nega mladja so bila opravljena v manjšem obsegu, kot je bilo načrtovano. Nege gošče je bilo izvedeno več, kot jo je bilo načrtovano. Izvedeno je bilo varstvo pred žuželkami in nega letvenjaka, ki ni bilo načrtovano.

9.2.2.3 ORIS ZAKONITOSTI RAZVOJA GOZDOV

➤ Površina, lesna zaloga, prirastek, posek

Preglednica 94/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 1995 - 2025 v RGR 03 Gorska – zgornjegorska bukovja z vložki jelovega bukovja

Leto	Pov. ha	Lesna zaloga m ³ /ha			Prirastek m ³ /ha			Letni realiziran posek* m ³ /ha		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
1995	308,83	125	134	259	3,56	3,52	7,08	1,60	1,64	3,24
2005	303,84	130	196	326	3,17	4,87	8,04	1,88	2,95	4,83
2015	166,29	149	153	302	3,93	3,91	7,84	3,98	2,53	6,51
2025	166,10	138	173	311	3,64	4,55	8,19	2,92	3,68	6,60

* v zadnjem ureditvenem obdobju je naveden letni možni posek (in ne letni realiziran posek)

V tem ureditvenem obdobju sta se povečala prirastek in lesna zaloga. Površina se ni spremenila.

➤ Drevesna sestava

Preglednica 95/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst v obdobju 1995 – 2025 v RGR 03 Gorska – zgornjegorska bukovja z vložki jelovega bukovja

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
1995	39,6	0,2	8,4	0,0	0,0	42,2	5,0	3,1	1,2	0,2
2005	34,5	0,2	5,1	0,0	0,0	47,2	4,1	5,1	3,2	0,6
2015	43,1	0,0	6,1	0,2	0,0	36,7	3,9	5,8	3,6	0,6
2025	40,2	0,2	4,0	0,1	0,0	42,0	3,6	7,8	2,1	0,0

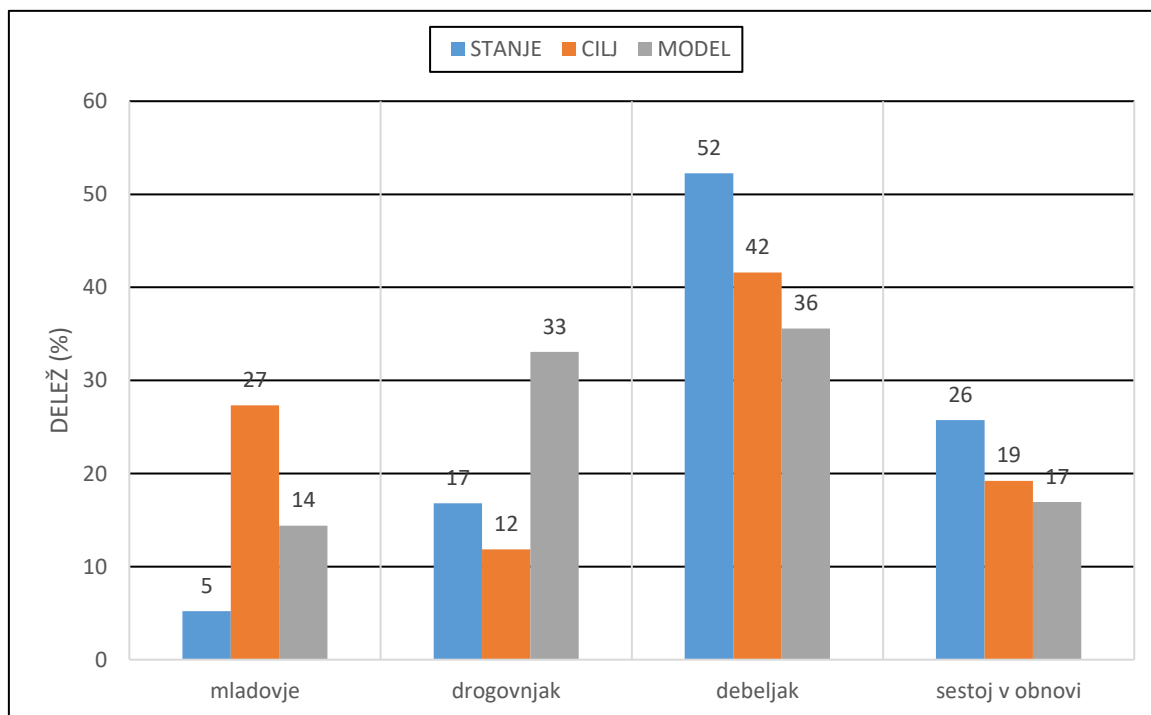
Povečal se je delež bukke in plemenitih listavcev v lesni zalogi, zmanjšal pa delež smreke, borov in drugih trdih listavcev.

➤ **Razvojne faze in zgradbe sestojev**

Preglednica 96/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR in primerjava z modelnim stanjem RGR 03 Gorska – zgornjegorska bukovja z vložki jelovega bukovja

Razvojna faza	Stanje		Model			Razlika %
	Površina ha	Delež %	Trajanje Razvojne faze let	Modelna površina ha	Delež %	
Mladovje	21,19	12,8	17	23,93	14,4	-11,4
Drogovnjak	26,49	15,9	39	54,90	33,1	-51,7
Debeljak	69,98	42,1	42	59,12	35,6	18,4
Sestoj v obnovi	48,44	29,2	20	28,15	16,9	72,1
Skupaj	166,10	100,00	118			

Okvirna proizvodna doba je 118 let. Pomladitvena doba je 20 let z učinkom zastrlosti 9 let. Modelno preide mladovje v drogovnjak pri razvojni starosti 28 let, drogovnjak v debeljak pa pri starosti 67 let. Razvojna starost sestoja, pri kateri pričnemo z obnovo je 109 let.

Grafikon 5: Primerjava dejanske, ciljne in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah oz. zgradbah sestojev v RGR 03 Gorska – zgornjegorska bukovja z vložki jelovega bukovja

Iz zgornje preglednice in grafikona je razvidno, da je razmerje razvojnih faz v RGR 03 močno porušeno. Premalo je drogovnjakov in mladovij, preveč pa debeljakov in sestojev v obnovi.

➤ **Funkcije gozdov**

Od ekoloških funkcij gozda so v RGR 03 Gorska – zgornjegorska bukovja z vložki jelovega bukovja prisotne:

- **hidrološka funkcija** na 1. stopnji poudarjenosti na 2,99 ha in na 2. stopnji poudarjenosti na 161,58 ha;
- **funkcija varovanja gozdnih zemljišč in sestojev** na 1. stopnji poudarjenosti na 24,86 ha.

Socialne funkcije v tem rastiščnogojitvenem razredu niso prisotne.

Od proizvodnih funkcij so v rastiščnogojitvenem razredu prisotne:

- **lesnoproizvodna funkcija** na 1. stopnji poudarjenosti na 166,10 ha;
- **funkcija pridobivanja drugih gozdnih dobrin** na 2. stopnji poudarjenosti na 0,51 ha.

9.2.2.4 CILJI, USMERITVE IN UKREPI

➤ *Gozdnogojitveni cilj*

Glede na model je dolgoročni cilj drevesne sestave gozdov naslednji: iglavci 14 % (od tega smreka 5 %, jelka 6 %), listavci 86 %.

Model predvideva naslednji dolgoročni cilj razmerja razvojnih faz: 14 % mladovij, 33 % drogovnjakov, 36 % debeljakov, 17 % sestojev v obnovi.

Povprečno lesno zalogo za vse sestoje v RGR 03 model določa na 380 m³/ha, končno pa na 600 m³/ha.

➤ *Desetletni gozdnogojitveni cilj*

Skupinsko raznodoben mešan bukov in smrekov gozd, s skupinsko do šopasto primesjo plemenitih listavcev in s posamično primesjo rdečega bora, jelke, hrastov in drugih trdih listavcev.

Ciljna drevesna sestava gozdov je: smreke 39 %, jelke 1 %, bora 4 %, bukke 42 %, hrastov 4 %, plemenitih listavcev 8 % in drugih trdih listavcev 2 %.

Ciljno razmerje razvojnih faz: 27 % mladovij, 12 % drogovnjakov, 42 % debeljakov, 19 % sestojev v obnovi.

Ciljna lesna zaloga je **327** m³/ha.

Ciljna kakovost ključnih drevesnih vrst: smreka 1 – 2 %, 2 – 5 %; bukev 1 – 18 %, 2 – 15 %; plemeniti listavci 1 – 3 %, 2 – 23 %. Uvrstitev v kakovostne razrede (1 – 5) in okrajšave za kakovost (A1, A2, B, C, D, D1 in D2) so podane v poglavju 12. Priloge.

Ciljno razmerje razvojnih faz smo postavili v okviru realnih možnosti glede na razpoložljivi možni posek ter prirastek v RGR. Osnova nam je bilo dejansko razmerje razvojnih faz, ki ga poskušamo približati modelnemu razmerju ob upoštevanju dejanskih razmer v RGR in ciljem v Območnem gozdnogospodarskem načrtu.

➤ *Gozdnogojitvene usmeritve*

Okvirna proizvodna doba je 118 let, pomladitvena doba pa 20 let. Posamezne usmeritve po razvojnih fazah so naslednje:

Mladovja: pri negi vseh mladovij je potrebno uravnavanje zmesi drevesnih vrst v smeri ciljne drevesne sestave. Pri tem pospešujemo plemenite listavce in bukev. Obliko zmesi prilagodimo ekološkim zahtevam posamezne drevesne vrste. Odstranjujemo nekovostne predrastke. Z nego se vračamo enkrat (pri obžetvi večkrat) v posameznem razvojnem stadiju mladovja, najprej tja, kjer je slabša negovanost in so zasnove dobre. Pri negi letvenjaka izvajamo ukrep pospeševanja izbrancev. Pospešujemo kakovostne osebkke plemenitih listavcev in bukke.

Drogovnjaki: v sestojih z dobrimi zasnovami in pomanjkljivo negovanostjo načrtujemo izbiralna redčenja na 96 % površin drogovnjakov s povprečno jakostjo ukrepanja 16 % od lesne zaloge. Na 6 % površine sestojev, ki imajo termofilen značaj in poraščajo strma prisojna pobočja ne ukrepamo.

Debeljaki: v tanjših debeljakih je potrebno izvajati izbiralna redčenja povprečne jakosti 12 % na 68 % površine. Jakost redčenj je potrebno prilagoditi sestojnim razmeram. Presvetljene, nekovostne debeljake in sestoje z doseženo končno lesno zalogo (11 % debeljakov) je potrebno uvajati v obnovo, pri čemer ohranjamo semenjake ciljnih drevesnih vrst. Povprečna jakost svetlitvenih redčenj naj bo prilagojena sestojnim razmeram, v povprečju pa naj znaša 30 %. V debeljakih, ki so bili preredeni v prejšnjem obdobju in tistih na skrajnih rastiščih ne ukrepamo (21 %).

Sestoji v obnovi: na 53 % površine sestojev v obnovi načrtujemo zadržano obnovo s svetlitvenimi in pomladitvenimi sečnjami povprečne jakosti 40 % od lesne zaloge. Na 42 % površine načrtujemo pospešeno obnovo s sestojnim sproščanjem pomladka s sečnjo povprečne jakosti 55 % od lesne zaloge. Na 5 % površine načrtujemo končne poseke. Potrebno je zaključiti z obnovo povsod, kjer je pomladek dobre zasnove in primerne drevesne sestave za doseganje ciljne zmesi. V največji možni meri je potrebno izkoristiti učinke posredne nege matičnega sestoja ter izvajati načrtovana gojitvena ter varstvena dela na že obstoječih jedrih mladja in gošče, kjer posredna nega ni mogoča. Dinamika ukrepanja je podvržena uspešnosti naravnega pomlajevanja sestojev. V območjih z uspešnim naravnim pomlajevanjem so vračanja pogostejša (4–7 let), kjer pa je uspešnost pomlajevanja manjša pa so vračanja redkejša (8–10 let). Kjer v pomladku ni zelenih drevesnih vrst in je njihov sklep rahel ali pretrgan, načrtujemo dopolnilno sadnjo bukve, smreke, hrasta, gorskega javorja in jelke.

Usmeritve za drevesno sestavo

Posebej v mlajših razvojnih fazah pospešujemo rastiščem primerne listavce (jelka, bukev in plemeniti listavci), skladno s ciljnim razmerjem drevesnih vrst. Delež smreke je potrebno zmanjšati (predvsem z nego v mladovjih in v drogovnjakih).

Usmeritev za gozdnogojitveni sistem

Osnovni gozdnogojitveni sistem v RGR je skupinsko postopno gospodarjenje v kombinaciji s sproščeno tehniko gojenja gozdov. Obnova sestojev naj se izvaja z naravnim pomlajevanjem.

Usmeritev za funkcije gozdov

Veljajo splošne usmeritve za usklajitev in krepitev funkcij gozdov, ki so v poglavju 6.2.2 podrobno obravnavne.

➤ **Ukrepi**

Preglednica 97: Delež možnega poseka po razvojnih fazah glede na vrsto in vzrok poseka RGR 03 Gorska – zgornjegorska bukovja z vložki jelovega bukovja

Razvojna faza	Smernica	%	Pov. (ha)	LZ (m ³)	Možni posek (m ³)	Možni posek/LZ
Mladovje	Nega mladja in gošče	97,0	20,59			
	Ni ukrepanja	3,0	0,60			
Drogovnjak	Nega drogovnjaka	96,0	25,44	7.859	1.237	0,16
	Ni ukrepanja	4,0	1,05	225		
Debeljak	Nega debeljaka	68,0	47,24	21.550	2.509	0,12
	Uvajanje sestoja v obnovo	11,0	8,03	3.219	966	0,30
	Ni ukrepanja	21,0	14,71	6.370		
Sestoj v obnovi	Zadržano nadaljevanje obnove	53,0	25,54	5.793	2.337	0,40
	Pospešeno nadaljevanje obnove	42,0	20,38	6.117	3.384	0,55
	Končni posek (pri naravni obnovi)	5,0	2,52	530	530	1,00

Preglednica 98/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka RGR 03 Gorska – zgornjegorska bukovja z vložki jelovega bukovja

	Iglavci	Listavci	Skupaj
Razmerje – dejansko (%)	44	56	100
– ciljno (%)	44	56	100
Lesna zaloga – dejanska (m ³ /ha)	138	173	311
– ciljna (m ³ /ha)	145	182	327
Prirastek (m ³ /ha)	3,64	4,55	8,2
Možni posek (m ³ /ha/10 let)	29,2	36,8	66,0
Možni posek (m ³ /ha/leto)	2,92	3,68	6,60
Intenziteta m. p. na lesno zalogo (%)	21	21	21
Intenziteta m. p. prirastek (%)	80	81	80
Izravnalna doba (let)	10		

V tem ureditvenem obdobju se bo ob realiziranem možnem poseku ter glede na oceno današnjega prirastka lesna zaloga povečala za 16 m³/ha. Razmerje med iglavci in listavci bo ostalo nespremenjeno.

Preglednica 99/MPVP: Možni posek po vrstah poseka RGR 03 Gorska – zgornjegorska bukovja z vložki jelovega bukovja

		Vrste poseka			Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Negovalni posek					
		Redčenja	Pomladitv.	Drugo			
Iglavci	m³	1.913	2.945	0	4.858	21,1	80,3
	%	39	61	0	100		
Listavci	m³	1.833	4.272	0	6.105	21,3	80,7
	%	30	70	0	100		
Skupaj	m³	3.746	7.217	0	10.963	21,2	80,5
	%	34	66	0	100		

Intenzitete in vrste sečenj sledijo dolgoročnemu gozdnogojitvenemu cilju. Tako pripada 66 % pomladitveni sečnji v debeljkih in sestojih v obnovi, 34 % pa predstavljajo redčenja v drogovnjakih in debeljkih.

Preglednica 100/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela RGR 03 Gorska – zgornjegorska bukovja z vložki jelovega bukovja

Vrsta dela	Enota	Načrtovano	
		dejansko	s ponovitvami
Priprava sestoja	ha	9,00	9,00
Nega mladja	ha	15,96	20,37
Nega gošče	ha	3,15	3,15
Nega letvenjaka	ha	1,50	1,50

9.2.3 Rastiščnogojitveni razred 04 Kisloljubni bukovi gozdovi

RGR 04 Kisloljubni bukovi gozdovi v GGE Ponikva pokriva 18,1 % gozdov, kar pomeni površino 522,51 ha. Gozdovi tega RGR se pojavljajo predvsem v ko Črnova, Vinska Gora, severnem delu ko Studence, južnem delu ko Prelska in severozahodu enote. Matično kamnino v večini tvori kremenast peščenjak, deloma tudi apnenčast peščenjak, lapor, andezit in tuf.

Večina gozdov oz. 481,25 ha (92,3 %) je zasebnih, 38,59 ha (7,5 %) je v državni lasti in 2,67 ha (0,5 %) je gozdov lokalnih skupnosti.

9.2.3.1 STANJE GOZDOV

a) Rastišče

Preglednica 101/D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi v RGR 04 Kisloljubni bukovi gozdovi

Šifra	Gozdni rastiščni tip	Rk	Površina (ha)	Delež (%)
73100	Kisloljubno gradnovno bukovje	11	383,74	73
74100	Kisloljubno rdečeborovje	5	52,64	10
75100	Kisloljubno bukovje z rebrenjačo	9	29,45	6
55200	Predalpsko podgorsko bukovje na karbonatih	9	13,85	3
56100	Bazoljubno gradnovje	3	13,76	3
73200	Kisloljubno hrastovje	* 5	11,61	2
76100	Javorovje s praprotmi	7	7,81	1
77200	Jelovje s trikrpim bičnikom	15	7,05	1
60100	Pobočno velikojesenovje	7	1,80	< 1
52100	Nižinsko črnojelševje	8	0,80	< 1
	Skupaj	9,9	522,51	100

* v literaturi ni podatka, zato smo privzeli isti Rk kot v 741 (kisloljubno rdečeborovje)

Najpomembnejši gozdni rastiščni tip v RGR je kisloljubno gradnovno bukovje, ki se pojavlja na 73 % površine. GRT kisloljubno rdečeborovje pokriva 10 %, kisloljubno bukovje z rebrenjačo pa 6 %. Ostali GRT zavzemajo manjše deleže.

Povprečni rastiščni koeficient gozdov RGR 04 je 9,9. Glede na sedanje stanje sestojev je rastiščni potencial izkoriščen 78 %. Prirastek znaša v razredu 7,72 m³/ha/leto. Neizkoriščenost rastiščnega potenciala lahko iščemo v porušenem razmerju razvojnih faz.

b) Stanje sestojev

➤ Zgradba gozda

V RGR Kisloljubni bukovi gozdovi prevladujejo skupinsko raznodobni bukovi gozdovi z močnejšo posamično do sestojno primesjo smreke in gradna ter posamično do gnezdasto primesjo plemenitih listavcev, jelke, bora in drugih trdih listavcev.

➤ **Lesna zaloga in prirastek**

Preglednica 102/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po debelinskih razredih ter letni prirastek v RGR 04 Kisloljubni bukovi gozdovi

	Lesna zaloga							Letni prirastek	
	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj			
	I	II	III	IV	V	m³/ha	%	m³/ha	%
Iglavci	8	22	31	32	7	118	34,4	2,45	32
Listavci	11	22	24	24	19	226	65,6	5,27	68
Skupaj	10	22	26	26	15	344	100	7,72	100

Lesna zaloga je približno enaka povprečni lesni zalogi za celotno GGE. Prirastek je nad prirastkom za GGE. Ocena lesne zaloge tega RGR je pri 5 % tveganju obremenjena z vzorčno napako $\pm E = 12,5$ %.

➤ **Razmerje drevesnih vrst**

Preglednica 103/D-DV: Sestava lesne zaloge po drevesnih vrstah v RGR 04 Kisloljubni bukovi gozdovi

	Enota	Smreka	Jelka	Bor	Mac.	Ostali iglavci	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr. list.	Meh. list.
Dejansko	m ³ /ha	67,5	4,5	45,5	0,8	0,1	141,5	58,8	3,8	20,9	0,8
Stanje	%	19,6	1,3	13,3	0,2	0,0	41,1	17,1	1,1	6,1	0,2
Naravno	m ³ /ha										
Stanje	%	3,1	1,4	4,5			55,4	16,6	5,2	12,1	1,7

➤ **Ohranjenost gozdov**

V RGR 04 prevladujejo spremenjeni gozdovi (56 %), ohranjenih gozdov je 44 %, močno spremenjenih in izmenjanih gozdov ni. Spremenjeni gozdovi so zaradi visokega deleža smreke in nizkega deleža bukeve.

➤ **Razvojne faze oz. zgradbe sestojev**

Preglednica 104/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah v RGR 04 Kisloljubni bukovi gozdovi

Razvojna faza	Površina	Zasnova (%)				Negovanost (%)				Sklep (%)			
	ha	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	16,83	43	35	22	0	36	53	11	0	36	48	8	7
Drogovnjak	87,44	1	63	36	0	2	71	27	0	5	65	29	1
Debeljak	285,15					15	65	19	0	8	57	35	0
Sestoj v obnovi	133,09					5	85	10	0				
Skupaj	522,51												

V mladovju se pojavljajo naslednje drevesne vrste (z vpisanim površinskim deležem: bukev (44 %), smreka (16 %), gorski javor (10 %), beli gaber (7 %), kostanj (6 %), mali jesen (5 %), rdeči bor (3 %), graden (3 %), češnja (2 %), jelka (1 %), veliki jesen (1 %), črna jelša (1 %) in breza (1 %).

Drevesno sestavo drogovnjakov gradijo: rdeči bor (29 %), bukev (24 %), smreka (19 %), graden (17 %), kostanj (5 %), jelka (2 %), beli gaber (2 %), robinija (1 %) in gorski javor (1 %).

Drevesno sestavo debeljakov tvorijo: bukev (43 %), smreka (20 %), graden (18 %), rdeči bor (12 %), kostanj (4 %), jelka (1 %) in beli gaber (1 %).

Sestoji v obnovi so pomlajeni na 58 % površine, prevladujejo dobre zasnove pomladka, ki ga sestavljajo: bukev (50 %), smreka (21 %), jelka (6 %), graden (6 %), beli gaber (6 %), kostanj (4 %), mali jesen (3 %), gorski javor (2 %), rdeči bor (1 %).

➤ **Kakovost drevja**

Kakovost gozdnega drevja smo ocenili na SVP in sicer na drevju, ki je debelejšje od 30 cm (v oceno je bilo zajeto 346 dreves). Ugotovili smo naslednje stanje kakovosti drevja v posameznih skupinah drevesnih vrst:

Preglednica 105/K: Kakovost drevja v RGR 04 Kisloljubni bukovi gozdovi

Drevesna vrsta	Kakovost (%)				
	1	2	3	4	5
Smreka	4	24	53	16	3
Jelka	0	33	67	0	0
Ostali igl.	15	36	38	11	0
Macesen	100	0	0	0	0
Bukev	2	11	38	33	17
Hrasti	14	15	38	17	15
Pl. lst.	0	24	29	0	48
Dr. tr. lst.	0	0	17	41	43
Meh. lst.	0	0	100	0	0
Skupaj iglavci	10	30	46	13	1
Skupaj listavci	5	11	36	28	20
Skupaj	7	19	40	22	12

Kakovost drevja je dobra do prav dobra, kar pomeni, da je les povprečne do dobre kakovosti (B, C - šifrant je v poglavju 12 Priloge). Boljša je pri iglavcih kot listavcih.

➤ **Poškodovanost sestojev**

Preglednica 106/PŠD: Poškodovanost drevja v RGR 04 Kisloljubni bukovi gozdovi

	Poškodovanost (%)
Deblo in korenčnik	2,1
Veje	1,3
Osutost	0,7
Skupaj	4,0

V RGR 04 prevladujejo poškodbe debla in korenčnika (2,1 %).

9.2.3.2 ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA

Preglednica 107/OGD: Stopnja realizacije možnega poseka v rastiščnogojitvenem razredu v RGR 04 Kisloljubni bukovi gozdovi

	Načrtovan možni posek (m ³)	Posekano (m ³)	Realizacija (%)
Iglavci	11.974	8.557	71
Listavci	19.916	10.388	52
Skupaj	31.890	18.945	59

V preteklem ureditvenem obdobju so prevladovala pomladitvene sečnje v debeljkih in sestojih v obnovi, katerih je bilo 45 %. Redčenja v drogovnjakih in debeljkih so zavzemala 9 %. Sanitarni posek je obsegal 29 %, posek oslabelega drevja 13 %. Poseka za krčitve je bilo 2 %, poseka za gozdno infrastrukturo in nedovoljenega pa po 1 %.

Preglednica 108/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR 04 Kisloljubni bukovi gozdovi

Gojitvena in varstvena dela	Enota	Načrt	Izvedeno	Indeks
Priprava sestoja	ha	6,20	0,60	10
Priprava tal	ha	0,00	0,45	-
Sadnja	ha	0,50	0,35	70
Obžetev	ha	2,41	1,87	78
Nega mladja	ha	7,03	2,48	35
Nega gošče	ha	8,69	2,76	32
Nega letvenjaka	ha	3,00	1,67	56
Nega ml. drogovnjaka	ha	2,39	0,80	33
Varstvo pred žuželkami	kos	0,00	3,45	-
Varstvo pred divjadjo	kos	0,00	4,00	-

Vsa načrtovana gojitvena dela so bila izvedena v manjšem obsegu ali pa se niso izvedla. Varstvena dela varstvo pred žuželkami in divjadjo sta se izvedla, čeprav niso bila načrtovana.

9.2.3.3 ORIS ZAKONITOSTI RAZVOJA GOZDOV➤ **Površina, lesna zaloga, prirastek, posek**

Preglednica 109/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 1995 - 2025 v RGR 04 Kisloljubni bukovi gozdovi

Leto	Površina ha	Lesna zaloga m ³ /ha			Prirastek m ³ /ha			Letni realiziran posek* m ³ /ha		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
1995	93,04	64	169	233	1,70	4,18	5,88	0,77	2,46	3,23
2005	365,68	83	211	294	1,80	4,46	6,26	1,43	3,23	4,66
2015	520,30	118	211	329	2,43	6,62	9,05	1,64	2,00	3,64
2025	522,51	118	226	344	4,68	3,38	7,72	2,46	4,96	7,42

* opomba: v zadnjem ureditvenem obdobju je prikazan možni posek (in ne realiziran posek).

V primerjavi s prejšnjim ureditvenim obdobjem se sta se lesna zaloga in prirastek povečala. Površina RGR se ni spremenila.

➤ **Drevesna sestava**

Preglednica 110/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst v obdobju 1995 - 2025 v RGR 04 Kisloлюбni bukovi gozdovi

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Mac.	Drugi iglavci	Bukev	Hrast	Plem. list.	Dr. tr. list.	Mehki. list.
1995	13,0	1,9	12,5	0,0	0,0	51,1	16,7	0,3	4,2	0,5
2005	14,0	0,1	14,2	0,1	0,0	46,6	19,0	0,6	5,3	0,2
2015	18,8	0,3	16,5	0,2	0,0	40,5	18,1	0,6	4,7	0,3
2025	19,6	1,3	13,2	0,2	0,0	41,1	17,1	1,1	6,1	0,2

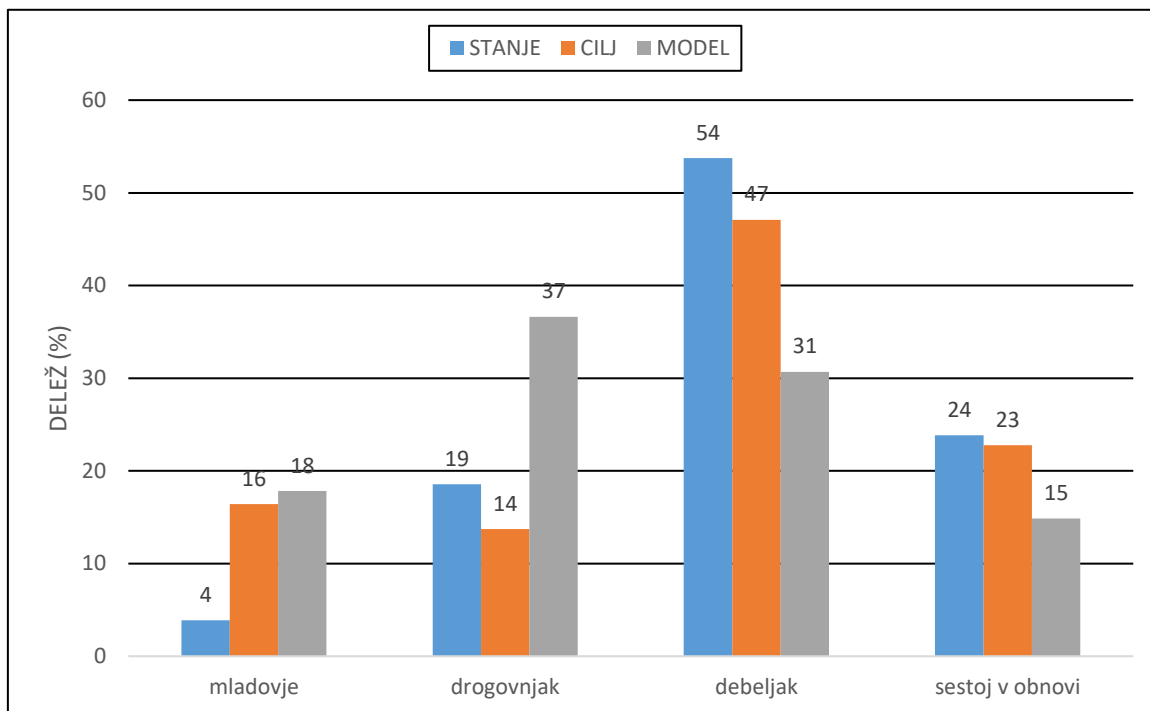
V drevesni sestavi se je povečal delež smreke, bukeve, plemenitih listavcev in drugih trdih listavcev. Zmanjšal pa se je delež hrasta in borov.

➤ **Razvojne faze in zgradbe sestojev**

Preglednica 111/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR 04 Kisloлюбni bukovi gozdovi

Razvojna faza	Stanje		Model			Razlika %
	Površina ha	Delež %	Trajanje razvojne faze let	Modelna površina ha	Delež %	
Mladovje	16,83	3,2	18	93,12	17,8	-81,9
Drogovnjak	87,44	16,7	37	191,41	36,6	-54,3
Debeljak	285,15	54,6	31	160,37	30,7	77,8
Sestoj v obnovi	133,09	25,5	15	77,60	14,9	71,5
Skupaj	522,51	100,00	101			

Okvirna proizvodna doba je 101 let. Pomladitvena doba je 15 let z učinkom zastrtosti 9 let. Modelno preide mladovje v drogovnjak pri razvojni starosti 23 let, drogovnjak v debeljak pa pri starosti 60 let. Razvojna starost sestoja, pri kateri pričnemo z obnovo je 91 let.

Grafikon 6: Primerjava dejanske, ciljne in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah oz. zgradbah sestojev v RGR 04 Kislojubi bukovi gozdovi

Iz zgornje preglednice in grafikona je razvidno, da je razmerje razvojnih faz v RGR 04 močno porušeno. Preveč je debeljakov in sestojev v obnovi, premalo mladovij in drogovnjakov.

➤ Funkcije gozdov

Od ekoloških funkcij gozda so v RGR 04 Kislojubi bukovi gozdovi prisotne:

- **funkcija varovanja gozdnih zemljišč in sestojev** na 1. stopnji poudarjenosti 1,45;
- **hidrološka funkcija** na 1. stopnji poudarjenosti 16,69 ha in na 2. stopnji poudarjenosti na 76,02 ha;
- **funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti** na 1. stopnji poudarjenosti na 2,80 ha in na 2. stopnji poudarjenosti na 9,71 ha.

Od socialnih funkcij so v rastiščnogojitvenem razredu prisotne:

- **funkcija varovanja naravnih vrednot** na 1. stopnji poudarjenosti na 2,80 ha in na 2. stopnji poudarjenosti na 59,81 ha;
- **funkcija varovanja kulturne dediščine** na 2. stopnji poudarjenosti na 1,26 ha;
- **poučna funkcija** na 2. stopnji na 4,03 ha.

Od proizvodnih funkcij so v rastiščnogojitvenem razredu prisotne:

- **lesnoproizvodna funkcija** na 1. stopnji poudarjenosti na 522,51 ha;
- **funkcija pridobivanja drugih gozdnih dobrin** na 2. stopnji poudarjenosti na 17,86 ha.

9.2.3.4 CILJI, USMERITVE IN UKREPI

➤ Gozdnogojitveni cilj

Glede na model je dolgoročni cilj drevesne sestave gozdov naslednji: iglavci 5 % (od tega smreka 3 %), listavci 95 %.

Model predvideva naslednji dolgoročni cilj razmerja razvojnih faz: 18 % mladovij, 36 % drogovnjakov, 31 % debeljakov, 15 % sestojev v obnovi.

Po modelu je povprečna lesna zaloga 310 m³/ha, končna lesna zaloga pa 590 m³/ha.

➤ **Desetletni gozdnogojitveni cilj**

Skupinsko raznodobni bukovi gozdovi z močnejšo skupinsko in šopasto primesjo smreke, rdečega bora in gradna ter posamično do gnezdasto primesjo plemenitih listavcev, jelke in drugih trdih listavcev.

Ciljno razmerje drevesnih vrst je sledeče: smreka 19 %, jelka 2 %, bori 13 %, bukev 42 %, hrasti 17 %, plemeniti listavci 1 % in drugi trdi listavci 6 %.

Ciljno razmerje razvojnih faz je 16 % mladovij, 14 % drogovnjakov, 47 % debeljakov in 23 % sestojev v obnovi.

Ciljna lesna zaloga v rastiščnogojitvenem razredu je **347 m³/ha**.

Ciljna kakovost ključnih drevesnih vrst je: smreka 1 - 6 %, 2 - 27 %; jelka 1 - 3 %, 2 - 35 %, ostali iglavci 1 - 17 %, 2 - 38 %; bukev 1 - 5 %, 2 - 14 %; hrast 1 - 15 %, 2 - 18 %; plemeniti listavci 1 - 3 %, 2 - 26 %. Uvrstitev v kakovostne razrede (1 - 5) in okrajšave za kakovost (A1, A2, B, C, D, D1 in D2) so podane v poglavju 12. Priloge.

Desetletni gozdnogojitveni cilj je postavljen v skladu z dejanskim in modelnim stanjem. Ciljno razmerje razvojnih faz smo določili glede na dejansko razmerje razvojnih faz, ki ga poskušamo postopno približati modelnemu razmerju ob upoštevanju dejanskih razmer v RGR.

➤ **Gozdnogojitvene usmeritve**

Okvirna proizvodna doba je 101 leto, pomladitvena doba pa 15 let. Posamezne usmeritve po razvojnih fazah so naslednje:

Mladovja: pri negi vseh mladovij je potrebno uravnavanje zmesi drevesnih vrst v smeri ciljne drevesne sestave. Pri tem pospešujemo gradnjo, bukev in plemenite listavce ter na gozdnem robu kositelj. Že v fazi gošče pospešujemo posamezne kakovostne osebkke, s katerim nadaljujemo v letenjaku. Obliko zmesi prilagodimo ekološkim zahtevam posamezne drevesne vrste. Odstranjujemo nepravilne predrastke. Z nego se vračamo enkrat v posameznem razvojnem stadiju mladovja.

Drogovnjaki: jakost redčenja prilagodimo sestojni zasnovi, negovanosti in sestojnemu sklepu. V boljše zasnovanih in slabše negovanih sestojih je jakost redčenja višja. V negovanih drogovnjakih slabših sestojnih zasnov pa naj bo jakost redčenja nižja. V tanjših drogovnjakih je potrebno deloma izvesti še druga redčenja. Povprečna jakost v drogovnjakih je 17 % od lesne zaloge, izvajati pa jo je potrebno na 83 % površine drogovnjakov. Na termofilnih skrajnih rastiščih gradna, bora in bukve ter že prerediti drogovnjaki, ki skupaj pokrivajo 17 % površine ne načrtujemo ukrepanja.

Debeljaki: v tanjših debeljkih izvajamo izbiralna in svetlitvena redčenja, jakost redčenja je potrebno prilagoditi negovanosti sestoj. Redčenja izvajamo na 57 % površine debeljakov. Povprečna jakost redčenja je 12 % lesne zaloge. V obnovo uvajamo 22 % površine debeljakov. Obliko in jakost svetlitvenih redčenj prilagodimo rastiščnim razmeram in ekološkim zahtevam ciljnih drevesnih vrst. Kot semenjake puščamo ključne drevesne vrste. Povprečna jakost svetlitvenih sečenj je 31 % od lesne zaloge. V debeljkih, ki so bili prerediti v prejšnjem obdobju in tistih na skrajnih rastiščih ne ukrepamo. Takšni debeljaki predstavljajo 21 % površine debeljakov.

Sestoji v obnovi: na 40 % površine sestojev v obnovi se načrtuje zadržano nadaljevanje obnove s povprečno jakostjo svetlitvenih sečenj 39 %. Pri tem je potrebno posvetiti pozornost posredni negi z matičnim sestojem. Pospešeno nadaljevanje obnove načrtujemo na 54 % površine s povprečno jakostjo 67 %. Končne poseke načrtujemo na 6 % površine. Dinamika obnove naj sledi širjenju obstoječih pomladitvenih jeder. Pozornost je potrebno posvetiti tudi prostorskemu redu sečnje – obnova naj poteka tako, da bo ob nadaljnjih sečnjah mladovje čim manj poškodovano. Dinamika ukrepanja je podvržena uspešnosti naravnega pomlajevanja sestojev. V območjih z uspešnim naravnim pomlajevanjem so vračanja pogostejša (4 do 7 let), kjer pa je uspešnost pomlajevanja manjša pa so vračanja redkejša (8–10 let).

Usmeritve za drevesno sestavo:

Posebej v mlajših razvojnih fazah pospešujemo rastiščem primerne listavce (graden, plemeniti listavci), skladno s ciljnim razmerjem drevesnih vrst. Delež smreke je potrebno zmanjšati (predvsem z nego v mladovjih in v drogovnjakih).

Usmeritev za gozdnogojitveni sistem

Osnovni gozdnogojitveni sistem v RGR je malopovršinsko skupinsko postopno gospodarjenje. Obnova sestojev naj se izvaja izključno z naravnim pomlajevanjem. V zasebnih gozdovih je potrebno zaradi razdrobljene gozdne posesti težiti k medparcelnemu gospodarjenju pri pomladitvenih sečnjah in s tem zaokroževati in širiti pomladitvena jedra.

Usmeritev za funkcije gozdov

Veljajo splošne usmeritve za uskladitev in krepitev funkcij gozdov, ki so v poglavju 6.2.2 podrobno obravnavne.

➤ **Ukrepi**

Preglednica 112: Delež možnega poseka po razvojnih fazah glede na vrsto in vzrok poseka v RGR 04 Kisloljubni bukovi gozdovi

Razvojna faza	Smernica	%	Pov. (ha)	LZ (m ³)	Možni posek (m ³)	Možni posek/LZ
Mladovje	Nega mladja in gošče	50,0	8,41			
	Nega letvenjaka	47,0	7,97			
	Ni ukrepanja	3,0	0,45			
Drogovnjak	Nega drogovnjaka	83,0	72,33	22.410	3.848	0,17
	Ni ukrepanja	17,0	15,11	4.394		
Debeljak	Nega debeljaka	57,0	162,43	71.793	8.970	0,12
	Uvajanje sestoja v obnovo	22,0	61,55	25.482	7.849	0,31
	Ni ukrepanja	21,0	61,17	23.041		
Sestoj v obnovi	Zadržano nadaljevanje obnove	40,0	53,63	14.812	5.835	0,39
	Pospešeno nadaljevanje obnove	54,0	72,02	16.711	11.121	0,67
	Končni posek (pri naravni obnovi)	6,0	7,44	1.157	1.157	1,00

Preglednica 113/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka v RGR 04 Kisloljubni bukovi gozdovi

	Iglavci	Listavci	Skupaj
Razmerje - dejansko (%)	34	66	100
- ciljno %	34	66	100
Lesna zaloga - dejanska (m ³ /ha)	118	226	344
- ciljna (m ³ /ha)	118	229	347
Prirastek (m ³ /ha)	2,45	5,27	7,72
Možni posek (m ³ /ha)	24,6	49,6	74,2
Možni posek (m ³ /ha/leto)	2,46	4,96	7,42
Intenziteta m. p. na lesno zalogo (%)	21	22	22
Intenziteta m. p. prirastek (%)	100	94	96
Izravnalna doba (let)	10		

V tem ureditvenem obdobju se bo ob realiziranem možnem poseku ter glede na oceno današnjega prirastka lesna zaloga povečala za 3 m³/ha. Pričakujemo, da bo razmerje med iglavci in listavci ostalo enako.

Preglednica 114/MPVP: Možni posek po vrstah poseka v RGR 04 Kisloljubni bukovi gozdovi

		Vrste poseka			Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Negovalni posek					
		Redčenja	Pomladitv.	Drugo			
Iglavci	m³	4.944	7.905	0	12.849	20,8	100,4
	%	38	62	0	100		
Listavci	m³	7.874	18.057	0	25.931	22,0	94,1
	%	30	70	0	100		
Skupaj	m³	12.818	25.962	0	38.780	21,6	96,1
	%	33	67	0	100		

Zaradi porušenega razmerja razvojnih faz načrtujemo 67 % pomladitvenih sečenj. Le-te izvajamo v debeljkih z doseženo končno lesno zalogo, ki so zadostno pomlajeni in v sestojih v obnovi. V drogovnjakih in debeljkih izvajamo izbiralna in svetlitvena redčenja, ki v strukturi možnega poseka zavzemajo 33 % delež.

Preglednica 115/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela v RGR 04 Kisloljubni bukovi gozdovi

Vrsta dela	Enota	Načrtovano	
		dejansko	s ponovitvami
Priprava sestoja	ha	0,80	0,80
Nega mladja	ha	3,93	3,93
Nega gošče	ha	5,98	5,98
Nega letvenjaka	ha	6,99	6,99
Nega drogovnjaka	ha	3,40	3,40

9.2.4 Rastiščnogojitveni razred 05 Zasmrečena bukovja na kislih podlagah

Rastiščnogojitveni razred Zasmrečena bukovja na kisli podlagi zavzema 12,8 % oz. 368,48 ha vse gozdne površine v GGE Ponikva. V ta gospodarski razred smo uvrstili gozdove, v katere so v preteklosti vnašali smreko, danes pa njen delež v lesni zalogi presega 30 %. Ti gozdovi pokrivajo več površin raztreseno po celotni GGE.

Večina gozdov oz. 352,41 ha je zasebnih (92,1 %), 16,07 ha (4,4 %) pa je v državni lasti.

9.2.4.1 STANJE GOZDOV

a) Rastišče

Preglednica 116/D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi v RGR 05 Zasmrečena bukovja na kislih podlagah

Šifra	Gozdni rastiščni tip	Rk	Površina (ha)	Delež (%)
73100	Kisloljubno gradnovo bukovje	11	285,14	77
75100	Kisloljubno bukovje z rebrenjačo	9	34,09	9
77200	Jelovje s trikrpim bičnikom	15	19,02	5
55200	Predalpsko podgorsko bukovje na karbonatih	9	11,29	3
71100	Kisloljubno gradnovo belogabrovje	11	7,72	2
74100	Kisloljubno rdečeborovje	5	5,69	2
76100	Javorovje s praprotmi	7	4,83	1
52100	Nižinsko črnojelševje	8	0,70	< 1
	Skupaj	10,8	368,48	100

Najpomembnejši gozdni rastiščni tip v RGR 05 Zasmrečena bukovja na kislih podlagah je kisloljubno gradnovo bukovje (77 %). Sledi kisloljubno bukovje z rebrenjačo (9 %) in jelovje s trikrpim bičnikom (5 %). Ostali GRT pokrivajo manjše površine.

Povprečni rastiščni koeficient gozdov RGR 05 je 10,8. Glede na sedanje stanje sestojev je rastiščni potencial izkoriščen 75 %. Prirastek znaša v razredu 8,06 m³/ha/leto. Neizkoriščenost rastiščnega potenciala pripisujemo porušenemu razmerju razvojnih faz.

b) Stanje sestojev

➤ Zgradba gozda

V gozdovih RGR Zasmrečeni bukovi gozdovi na kisli podlagi prevladujejo skupinsko raznodobni gozdovi smreke in bukve s skupinsko in šopasto primesjo gradna, jelke, rdečega bora in nekaterih trdih listavcev. Na posameznih mestih se srečamo tudi z enodobno zgradbo. Plemeniti listavci se primešajo le posamično.

➤ **Lesna zaloga in prirastek**

Preglednica 117/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po debelinskih razredih ter letni prirastek v RGR 05 Zasmrečena bukovja na kislih podlagah

	Lesna zaloga							Letni prirastek	
	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj			
	I	II	III	IV	V	m ³ /ha	%	m ³ /ha	%
Iglavci	7	16	30	32	14	204	61,8	4,68	58
Listavci	17	21	21	26	15	126	38,2	3,38	42
Skupaj	11	18	26	30	15	331	100	8,06	100

Lesna zaloga in prirastek sta večja kot je povprečje v GGE. Ocena lesne zaloge tega RGR je pri 5 % tveganju obremenjena z vzorčno napako $\pm E = 14,6 \%$.

➤ **Razmerje drevesnih vrst**

Preglednica 118/D-DV: Sestava lesne zaloge po drevesnih vrstah v RGR 05 Zasmrečena bukovja na kislih podlagah

	Enota	Smreka	Jelka	Bori	Mac.	Ostali iglavci	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr. tr. list.	Meh. list.
Dejansko	m ³ /ha	149,5	17,8	36,9	0,3	0,0	70,1	34,3	2,8	18,6	0,6
Stanje	%	45,2	5,4	11,1	0,1	0,0	21,2	10,4	0,9	5,5	0,2
Naravno	m ³ /ha										
Stanje	%	1,7	1,6		1,8		64,2	14,5	3,6	11,7	0,9

➤ **Ohranjenost gozdov**

V RGR 05 prevladujejo spremenjeni gozdovi, teh je 97 %, sledijo močno spremenjeni 2 %, ohranjenih 1 %, izmenjani gozdov je ni. Spremenjeni so zaradi visokega deleža smreke in nizkega deleža bukeve.

➤ **Razvojne faze oz. zgradbe sestojev**

Preglednica 119/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah v RGR 05 Zasmrečena bukovja na kislih podlagah

Razvojna faza	Površina	Zasnova (%)				Negovanost (%)				Sklep (%)			
	ha	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	21,10	56	28	12	3	25	44	31	0	49	43	1	6
Drogovnjak	66,60	22	71	7	0	32	56	12	0	23	70	8	0
Debeljak	153,67					28	67	5	0	0	50	50	0
Sestoj v obnovi	127,11					24	71	5	0				
Skupaj	368,48												

V mladovju se pojavljajo naslednje drevesne vrste (z vpisanim površinskim deležem): smreka (33 %), bukev (32 %), beli gaber (8 %), jelka (7 %), kostanj (5 %), rdeči bor (4 %), gorski javor (4 %), graden (2 %), veliki jesen (1 %), češnja (1 %) in breza (1 %).

Drevesno sestavo drogovnjakov glede na lesno zalogo gradijo: smreka (46 %), rdeči bor (16 %), bukev (14 %), jelka (8 %), graden (6 %), kostanj (6 %), gorski javor (1 %) in beli gaber (1 %).

Drevesno sestavo debeljakov tvorijo: smreka (45 %), bukev (21 %), rdeči bor (11 %), graden (11 %), jelka (6 %), kostanj (4 %), gorski javor (1 %) in beli gaber (1 %).

Sestoji v obnovi so pomlajeni na 62 % površine, prevladujejo dobre zasnove pomladka, ki ga sestavljajo: bukev (36 %), smreka (31 %), jelka (13 %), kostanj (8 %), beli gaber (5 %), graden (4 %) in gorski javor (1 %).

➤ **Kakovost drevja**

Kakovost gozdnega drevja smo ocenili na SVP in sicer na drevju, ki je debelejšje od 30 cm (v oceno je bilo zajeto 268 dreves). Ugotovili smo naslednje stanje kakovosti drevja v posameznih skupinah drevesnih vrst:

Preglednica 120/K: Kakovost drevja v RGR 05 Zasmrečena bukovja na kislih podlagah

Drevesna vrsta	Kakovost (%)				
	1	2	3	4	5
Smreka	6	24	60	9	2
Jelka	0	38	63	0	0
Ostali iglavci	17	26	38	19	0
Macesen	0	0	100	0	0
Bukev	2	22	22	43	10
Hrasti	10	22	46	22	0
Pl. Ist.	0	33	50	17	0
Dr. tr. Ist.	0	0	13	50	38
Meh. Ist.	0	0	0	0	100
Skupaj iglavci	9	25	54	11	1
Skupaj listavci	4	19	28	36	13
Skupaj	7	23	46	19	5

Kakovost drevja je prav dobra, kar pomeni, da je les dobre kakovosti (B, C). Boljša je pri iglavcih kot listavcih

➤ **Poškodovanost drevja**

Glede na ocene na SVP smo ugotovili naslednjo poškodovanost:

Preglednica 121/PŠD: Poškodovanost drevja v RGR 05 Zasmrečena bukovja na kislih podlagah

	Poškodovanost (%)
Deblo in korenčnik	2,4
Veje	2,7
Osutost	0,3
Skupaj	5,4

V RGR 05 Zasmrečena bukovja na kislih podlagah prevladujejo poškodbe vej.

9.2.4.2 ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA

Preglednica 122/REV: Stopnja realizacije možnega poseka v rastiščnogojitvenem razredu v RGR 05 Zasmrečena bukovja na kislih podlagah

	Načrtovan možni posek (m³)	Posekano (m³)	Realizacija (%)
Iglavci	14.070	12.474	89
Listavci	8.139	4.915	60
Skupaj	22.209	17.389	78

V preteklem ureditvenem obdobju so prevladovala pomladitvene sečnje, teh je bilo 60 %. Redčenja so predstavljala 4 %. Sanitarnega poseka je bilo 25 %, poseka oslabelega drevja 6 %, sečenj zaradi krčitev je bilo 4 %, za gozdno infrastrukturo pa 1 %.

Preglednica 123/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR 05 Zasmrečena bukovja na kislih podlagah

Gojitvena in varstvena dela	Enota	Načrt	Izvedeno	Indeks
Priprava sestoja	ha	4,60	1,24	27
Priprava tal	ha	1,48	0,00	0
Sadnja	ha	0,77	0,15	19
Obžetev	ha	4,76	1,60	34
Nega mladja	ha	2,99	3,98	133
Nega gošče	ha	19,08	4,15	22
Nega letvenjaka	ha	0,78	1,15	147
Nega ml. drogovnjaka	ha	9,09	1,69	19
Varstvo pred žuželkami	kos	0,00	1,52	0
Zaščita s količenjem ali tulci	kos	800,00	300,00	38

Nega mladja in letvenjaka so se izvedla v večjem obsegu, kot so bila načrtovana. Ostala gojitvena in varstvena dela so bila opravljena v manjšem obsegu, kot je bilo načrtovano. Izvedlo se je tudi varstvo pred žuželkami, ki ni bilo načrtovano.

9.2.4.3 ORIS ZAKONITOSTI RAZVOJA GOZDOV➤ **Površina, lesna zaloga, prirastek, posek**

Preglednica 124/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 1995 - 2025 v RGR 05 Zasmrečena bukovja na kislih podlagah

Leto	Pov. (ha)	Lesna zaloga (m ³ /ha)			Prirastek (m ³ /ha)			Letni realiziran posek* (m ³ /ha)		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
1995	909,01	142	92	234	3,65	1,86	5,51	2,30	1,21	3,51
2005	638,68	159	122	281	3,63	2,56	6,19	3,33	2,11	5,44
2015	319,20	192	105	297	5,24	3,11	8,35	3,91	1,54	5,45
2025	368,48	205	126	331	4,68	3,38	8,06	5,45	3,77	9,22

* opomba: v zadnjem ureditvenem obdobju je prikazan možni posek (in ne realiziran posek).

Površina RGR 05 se je v zadnjem obdobju povečala za 49,28 ha. Glavni vzrok za spremembe je novo uvrščanje odsekov v rastiščnogojitvene razrede glede na novo določene GRT-je na ravni sestojev. Lesna zaloga se je povečala, prirastek pa zmanjšal.

➤ **Drevesna sestava**

Preglednica 125/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst v obdobju 1995 - 2025 v RGR 05 Zasmrečena bukovja na kislih podlagah

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Drugi iglavci	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr. list.	Meh. list.
1995	40,8	1,0	18,5	0,3	0,1	22,6	8,8	1,1	5,9	1,0
2005	41,1	1,2	13,9	0,4	0,0	25,1	11,0	0,6	6,3	0,4
2015	46,1	2,0	16,3	0,1	0,0	19,5	9,7	0,4	5,5	0,2
2025	45,2	5,4	11,1	0,1	0,0	21,2	10,4	0,9	5,6	0,2

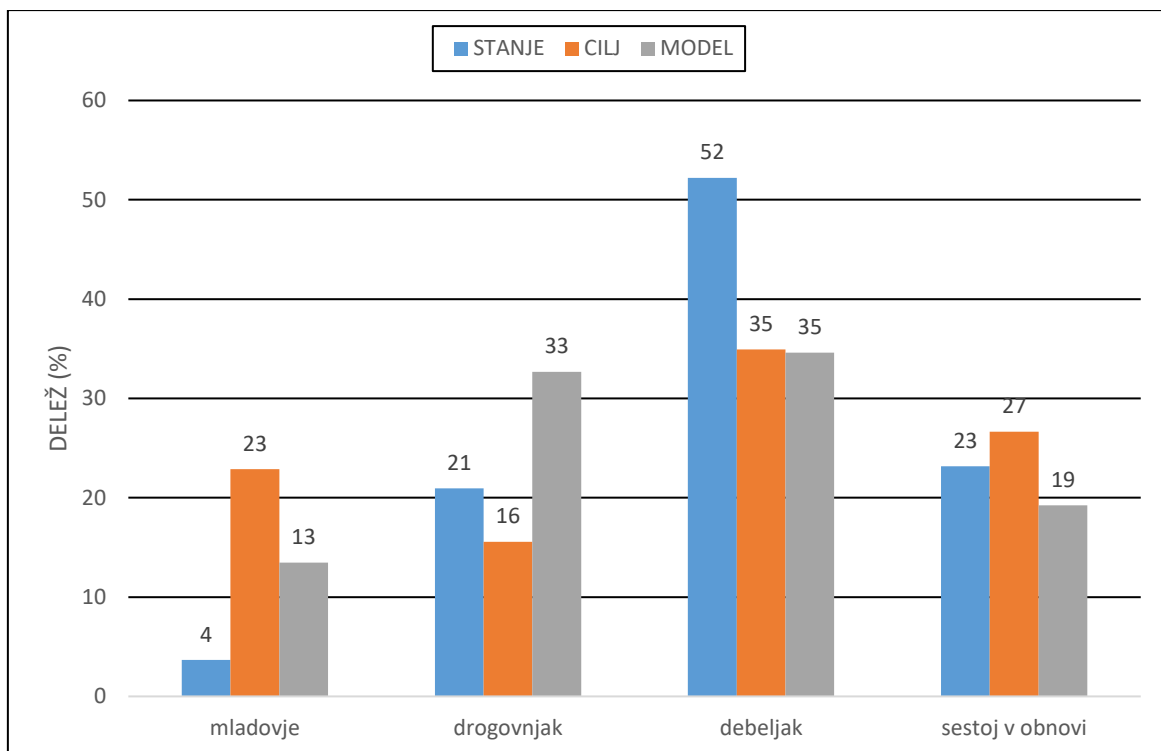
Povečal se je delež bukke, hrastov in plemenitih listavcev. Zmanjšal pa delež borov in smreke.

➤ **Razvojne faze in zgradbe sestojev**

Preglednica 126/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR in primerjava z modelnim stanjem v RGR 05 Zasmrečena bukovja na kislih podlagah

Razvojna faza	Stanje		Model			Razlika %
	Površina ha	Delež %	Trajanje razvojne faze (leta)	Modelna površina ha	Delež %	
Mladovje	21,10	5,7	14	49,60	13,5	- 57,5
Drogovnjak	66,60	18,1	34	120,46	32,7	-44,7
Debeljak	153,67	41,7	36	127,55	34,6	20,5
Sestoj v obnovi	127,11	34,5	20	70,86	19,2	79,4
Skupaj	368,48	100,0	104			

Okvirna proizvodna doba je 104 leta. Pomladitvena doba je 20 let z učinkom zastrtosti 10 let. Modelno preide mladovje v drogovnjak pri razvojni starosti 24 let, drogovnjak v debeljak pa pri starosti 58 let. Razvojna starost sestoja, pri kateri pričnemo z obnovo je 94 let.

Grafikon 7: Primerjava dejanske, ciljne in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah oz. zgradbah sestojev v RGR 05 Zasmrečena bukovja na kislih podlagah

Iz zgornje preglednice in grafikona je razvidno, da je razmerje razvojnih faz v RGR 05 porušeno. Premalo je mladovij in drogovnjakov predvsem na račun debeljakov.

➤ Funkcije gozdov

Od ekoloških funkcij gozda je v RGR 05 Zasmrečena bukovja na kislih podlagah prisotna:

- **hidrološka funkcija** na 1. stopnji poudarjenosti na 5,95 ha in na 2. stopnji poudarjenosti na 89,84 ha;
- **funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti** na 2. stopnji poudarjenosti na 1,42 ha;
- **funkcija varovanja gozdnih zemljišč in sestojev** na 1. stopnji poudarjenosti na 3,08 ha in na 2. stopnji poudarjenosti na 0,31 ha;
- **funkcija varovanja naravnih vrednot** na 2. stopnji poudarjenosti 19,95 ha;
- **zaščitna funkcija** na 1. stopnji poudarjenosti na 0,53 ha.

Socialne funkcije v tem rastiščnogojitvenem razredu niso prisotne.

Od proizvodnih funkcij sta v rastiščnogojitvenem razredu prisotni:

- **lesnoproizvodna funkcija** na 1. stopnji poudarjenosti na 368,48 ha;
- **funkcija pridobivanja drugih gozdnih dobrin** na 2. stopnji poudarjenosti na 19,05 ha.

9.2.4.4 CILJI, USMERITVE IN UKREPI

➤ Gozdnogojitveni cilj

Glede na model je dolgoročni cilj drevesne sestave gozdov naslednji: iglavci 28 % (od tega smreka 20 %), listavci 72 %.

Model predvideva naslednji dolgoročni cilj razmerja razvojnih faz: 13 % mladovij, 33 % drogovnjakov, 35 % debeljakov, 19 % sestojev v obnovi.

Modelna lesna zaloga vseh sestojev v RGR je 320 m³/ha, končna lesna zaloga pa 590 m³/ha.

➤ **Desetletni gozdnogojitveni cilj**

Skupinsko raznodoben mešan gozd smreke in bukve s skupinsko in šopasto primesjo gradna, jelke, rdečega bora in nekaterih trdih listavcev.

Ciljna drevesna sestava gozdov: smreke 45 %, jelke 6 %, borov 11 %, bukve 21 %, hrastov 11 %, plemenitih listavcev 1 % in drugih trdih listavcev 5 %.

V desetih letih pričakujemo naslednje ciljno razmerje razvojnih faz: 23 % mladovij, 16 % drogovnjakov, 35 % debeljakov in 26 % sestojev v obnovi.

Ciljna kakovost ključnih drevesnih vrst v desetih letih je: smreka 1 – 9 %, 2 – 26 %; jelka 1 – 3 %, 2 – 40 %; ostali iglavci 1 – 20 %, 2 – 28 %; bukev 1 – 5 %, 2 – 25 %; hrasti 1 – 12 %, 2 – 25 %.

Ciljna lesna zaloga je **319** m³/ha.

Desetletni gozdnogojitveni cilj je postavljen v skladu z dejanskim in modelnim stanjem. Ciljno razmerje razvojnih faz smo določili glede na dejansko razmerje razvojnih faz, ki ga poskušamo postopno približati modelnemu razmerju ob upoštevanju dejanskih razmer v RGR.

➤ **Gozdnogojitvene usmeritve**

Okvirna proizvodna doba je 104 leta, pomladitvena doba pa 20 let. Posamezne usmeritve po razvojnih fazah so naslednje:

Mladovja: od negovalnih del načrtujemo pripravo sestojev tam, kjer trave ali praproti otežuje naravno pomlajevanje, prav tako načrtujemo obžetev iz istih razlogov. Pri ostalih negah pospešujemo rastišču bolj primerne listavce (graden, jelka, plemenite listavce in bukev).

Drogovnjaki: v sestojih z bogatimi in dobrimi zasnovami in slabo negovanostjo načrtujemo zmerna izbiralna redčenja (1 × 10 let) na 97 % površin drogovnjakov s povprečno jakostjo ukrepanja 20 % od lesne zaloge. Zapoznala redčenja v drogovnjakih je potrebno čim prej izvesti z nekoliko nižjo jakostjo, še posebej na mestih slabše stojnosti dreves zaradi visokega dimenzijskega razmerja. Na 3 % površine drogovnjakov, ki so že prereditveni ne ukrepamo.

Debeljaki: vse zrele, nekakovostne in pomlajene debeljake je potrebno uvajati v obnovo (na 29 % površine) zaradi uskladitve razmerja razvojnih faz. Jakost svetlitvenih redčenj naj bo prilagojena sestojnim razmeram, v povprečju pa naj znaša 30 %. Pri načrtovanju svetlitvenih redčenj je potrebno ohraniti semenska drevesa bukve, plemenitih listavcev, jelke in gradna ter sečnjo izvesti v letu, ko te vrste obilno semenijo ali v vsaj v letu po obilnejšem semenjenju. Tanjše debeljake redčimo na 55 % površine s povprečno jakostjo 13 %. Jakost redčenj je potrebno prilagoditi drevesni sestavi in sestojnemu sklepu. V debeljakih, ki so bili prereditveni v prejšnjem obdobju ne ukrepamo. Takšni debeljaki predstavljajo 15 % površine debeljakov.

Sestoji v obnovi: na 59 % površine načrtujemo zadržano nadaljevanje obnove s povprečno jakostjo 42 % lesne zaloge, na 32 % pospešeno obnovo s svetlitvenimi in pomladitvenimi sečnjami povprečne jakosti 72 % lesne zaloge, na 10 % površine pa načrtujemo končni posek.

Usmeritve za drevesno sestavo

Modelna drevesna sestava na rastiščih RGR 05 v zmesi vsebuje manjši delež iglavcev, zato je potrebno pospeševati listavce na račun smreke. Potrebno je namensko puščati kvalitetne semenjake listavcev. V mladju je z nego potrebno omogočiti preraščanje bukve, hrasta, jelke in plemenitih listavcev na račun smreke.

Usmeritev za gozdnogojitveni sistem

Osnovni gozdnogojitveni sistem v RGR 05 je skupinsko postopno gospodarjenje v kombinaciji s sproščeno tehniko gojenja gozdov. Obnova sestojev naj se izvaja z naravnim pomlajevanjem. V zasebnih gozdovih je potrebno zaradi razdrobljene gozdne posesti težiti k interparcelarnemu gospodarjenju pri pomladitvenih sečnjah in s tem zaokroževati in širiti pomladitvena jedra. Na jelovih rastiščih je primerno tudi prebiralno gospodarjenje.

Usmeritev za funkcije gozdov

Veljajo splošne usmeritve za uskladitev in krepitev funkcij gozdov, ki so v poglavju 6.2.2 podrobno obravnavne.

➤ **Ukrepi**

Preglednica 127: Delež možnega poseka po razvojnih fazah glede na vrsto in vzrok poseka v RGR 05 Zasmrečena bukovja na kislih podlagah

Razvojna faza	Smernica	%	Pov. (ha)	LZ (m ³)	Možni posek (m ³)	Možni posek/LZ
Mladovje	Nega mladja in gošče	48,0	10,14			
	Nega letvenjaka	49,0	10,40			
	Ni ukrepanja	3,0	0,56			
Drogovnjak	Nega drogovnjaka	97,0	64,59	19.412	3.966	0,20
	Ni ukrepanja	3,0	2,01	700		
Debeljak	Nega debeljaka	55,0	84,99	38.273	4.972	0,13
	Uvajanje sestoja v obnovo	29,0	45,05	18.580	5.579	0,30
	Ni ukrepanja	15,0	23,63	9.269		
Sestoj v obnovi	Zadržano nadaljevanje obnove	59,0	74,66	22.931	9.730	0,42
	Pospešeno nadaljevanje obnove	32,0	40,36	10.472	7.533	0,72
	Končni posek (pri naravni obnovi)	10,0	12,09	2.205	2.205	1,00

Preglednica 128/D-U-MP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka v RGR 05 Zasmrečena bukovja na kislih podlagah

	Iglavci	Listavci	Skupaj
Razmerje – dejansko (%)	62	38	100
– ciljno (%)	62	38	100
Lesna zaloga – dejanska (m ³ /ha)	204	126	331
– ciljna (m ³ /ha)	196	122	319
Prirastek (m ³ /ha)	4,68	3,38	8,06
Možni posek (m ³ /ha/10 let)	54,5	37,7	92,2
Možni posek (m ³ /ha/leto)	5,45	3,77	9,22
Intenziteta m. p. na lesno zalogo (%)	27	30	28
Intenziteta m. p. prirastek (%)	116	112	114
Izravnalna doba (let)	10		

V tem ureditvenem obdobju se bo ob realiziranem možnem poseku ter glede na oceno današnjega prirastka lesna zaloga zmanjšala za 12 m³/ha. Kljub dolgoročnemu cilju, da se delež iglavcev zmanjša, pričakujemo, da se razmerje med iglavci in listavci nebo spremenilo.

Preglednica 129/MPVP: Možni posek po vrstah poseka v RGR 05 Zasmrečena bukovja na kislih podlagah

		Vrste poseka			Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Negovalni posek					
		Redčenja	Pomladitv.	Drugo			
Iglavci	m³	5.947	14.130	0	20.077	26,7	116,4
	%	30	70	0	100		
Listavci	m³	2.991	10.917	0	13.908	29,9	111,7
	%	22	78	0	100		
Skupaj	m³	8.938	25.047	0	33.985	27,9	114,4
	%	26	74	0	100		

Intenzitete in vrste sečenj sledijo dolgoročnemu gozdnogojitvenemu cilju. Sečnja listavcev je glede na prirastek višja od iglavcev, saj imajo ti višji prirastek. Največ je pomladitvenih sečenj (74 %), redčenj pa je 26 %.

Preglednica 130/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela v RGR 05 Zasmrečena bukovja na kislih podlagah

Vrsta dela	Enota	Načrtovano	
		dejansko	s ponovitvami
Priprava sestoja	ha	4,68	5,16
Obžetev	ha	0,30	1,20
Nega mladja	ha	0,95	0,95
Nega gošče	ha	6,94	6,94
Nega letvenjaka	ha	10,33	10,33
Nega drogovnjaka	ha	2,30	2,30

9.2.5 Rastiščnogojitveni razred 09 Kisloljubna borovja

Rastiščnogojitveni razred 09 Kisloljubna borovja zavzema 227,36 ha oz. 7,9 % gozdne površine v GGE Ponikva. Večina teh gozdov leži na območju najbolj skrajnih kislih rastišč Ponikve, nekatera od teh so bila v preteklosti uporabljena za kmetijske namene.

Večina gozdov oz. 176,00 ha (77,4 %) je v zasebni lasti, 51,36 ha (22,6 %) pa v državni lasti.

9.2.5.1 STANJE GOZDOV

a) Rastišče

Preglednica 131/D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi v RGR 09 Kisloljubna borovja

Šifra	Gozdni rastiščni tip	Rk	Površina (ha)	Delež (%)
74100	Kisloljubno rdečeborovje	5	144,45	64
73100	Kisloljubno gradnovo bukovje	11	71,01	31
76100	Javorovje s praprotni	7	4,31	2
75100	Kisloljubno bukovje z rebrenjačo	9	4,16	2
59200	Predalpsko-alpsko toploljubno bukovje	5	2,38	1
52100	Nižinsko črnojelševje	8	1,05	< 1
	Skupaj	7,0	227,36	100

Najpomembnejši gozdni rastiščni tipi v RGR 09 Kisloljubna borovja sta: kisloljubno rdečeborovje (64 %) in kisloljubno gradnovo bukovje (31 %). Ostali GRT pokrivajo manjše površine.

Povprečni rastiščni koeficient gozdov RGR Kisloljubna borovja je 7,0. Glede na sedanje stanje sestojev je rastiščni potencial izkoriščen 92 %. Prirastek znaša v razredu 6,46 m³/ha letno.

b) Stanje sestojev

➤ Zgradba gozda

V RGR Kisloljubna borovja prevladujejo skupinsko raznodobni, mešani gozdovi smreke, rdečega bora in bukve s posamično do skupinsko primesjo gradna ter posamično do šopasto primesjo jelke in drugih trdih listavcev.

➤ Lesna zaloga in prirastek

Preglednica 132/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po debelinskih razredih ter letni prirastek v RGR 09 Kisloljubna borovja

	Lesna zaloga							Letni prirastek	
	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj			
	I	II	III	IV	V	m³/ha	%	m³/ha	%
Iglavci	7	35	34	13	10	179	54,7	3,21	50
Listavci	22	38	13	25	2	149	45,3	3,25	50
Skupaj	14	36	24	19	7	328	100	6,46	100

Razporeditev lesne zaloge je asimetrična v levo. Lesna zaloga je višja kot je povprečje za celotno GGE, prirastek pa nižji. Ocena lesne zaloge tega RGR je pri 5 % tveganju obremenjena z vzorčno napako $\pm E = 21,9$ %.

➤ **Razmerje drevesnih vrst**

Preglednica 133/D-DV: Sestava lesne zaloge po drevesnih vrstah v RGR 09 Kislojuba borovja

	Enota	Smreka	Jelka	Bori	Mac.	Ostali iglavci	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr. tr. list.	Meh. list.
Dejansko Stanje	m ³ /ha	81,4	5,0	92,9	0,1	0,0	87,6	49,0	2,1	9,1	0,8
	%	24,8	1,5	28,3	0,0	0,0	26,7	15,0	0,6	2,8	0,3
Naravno Stanje	m ³ /ha										
	%	20,1	0,1	30,8			26,6	11	3,6	6,1	1,7

➤ **Ohranjenost gozdov**

V tem rastiščnogojitvenem razredu je največ ohranjenih gozdov 66 %, sledijo spremenjeni 34 %, močno spremenjenih in izmenjanih gozdov ni. Spremenjenost je na račun smreke in manjšega deleža bukeve.

➤ **Razvojne faze oz. zgradbe sestojev**

Preglednica 134/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah v RGR 09 Kislojuba borovja

Razvojna faza	Površina ha	Zasnova (%)				Negovanost (%)				Sklep (%)			
		1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	11,37	9	79	12	0	39	21	40	0	9	50	34	6
Drogovnjak	62,16	10	53	37	0	22	64	14	0	23	45	31	0
Debeljak	115,17					24	76	0	0		61	39	0
Sestoj v obnovi	38,66					13	83	5	0				
Skupaj	227,36												

V mladovju se pojavljajo naslednje drevesne vrste (z vpisanim površinskim deležem): bukev (52 %), smreka (19 %), jelka (6 %), rdeči bor (4 %), graden (4 %), kostanj (3 %), gorski javor (3 %), beli gaber (3 %), trepetlika (2 %), veliki jesen (1 %), gorski brest (1 %), mali jesen (1 %), črna jelša (1 %) in breza (1 %).

Drevesno sestavo drogovnjakov glede na lesno zalogo gradijo: rdeči bor (37 %), bukev (20 %), graden (19 %), smreka (16 %), jelka (3 %), kostanj (3 %) in beli gaber (1 %).

Drevesno sestavo debeljakov tvorijo: rdeči bor (28 %), bukev (28 %), smreka (26 %), graden (13 %), kostanj (2 %), jelka (1 %), gorski javor (1 %) in beli gaber (1 %).

Sestoji v obnovi so pomlajeni na 58 % površine, prevladujejo dobre, odlične in slabše zasnove pomladka, ki ga sestavljajo: bukev (44 %), smreka (36 %), graden (5 %), rdeči bor (4 %), kostanj (4 %), jelka (3 %), beli gaber (3 %), mali jesen (1 %) in črna jelša (1 %).

➤ **Kakovost drevja**

Kakovost gozdnega drevja smo ocenili na SVP in sicer na drevju, ki je debelejšje od 30 cm (v oceno je bilo zajeto 145 dreves). Ugotovili smo naslednje stanje po deležu kakovosti drevja v posameznih skupinah drevesnih vrst:

Preglednica 135/K: Kakovost drevja v RGR 09 Kislojzljubna borovja

Drevesna vrsta	Kakovost (%)				
	1	2	3	4	5
Smreka	4	29	63	4	0
Ostali igl.	35	37	23	5	0
Bukev	12	35	27	15	12
Hrasti	0	20	14	42	24
Pl. Ist.	0	0	100	0	0
Dr. tr. Ist.	0	0	25	50	25
Skupaj iglavci	18	33	45	4	0
Skupaj listavci	6	25	25	28	17
Skupaj	14	30	37	13	6

Kakovost drevja je dobra, kar pomeni, da je les povprečne kakovosti (B, C - šifrant je v poglavju 12 Priloge). Boljša je pri iglavcih kot listavcih.

➤ Poškodovanost sestojev

Glede na ocene na SVP smo ugotovili naslednjo poškodovanost:

Preglednica 136/PŠD: Poškodovanost drevja v RGR 09 Kislojzljubna borovja

	Poškodovanost (%)
Deblo in koreničnik	3,6
Veje	2,0
Osutost	1,1
Skupaj	6,7

V RGR 09 Kislojzljubna borovja prevladujejo poškodbe debela in koreničnika.

9.2.5.2 ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA

Preglednica 137/REV: Stopnja realizacije možnega poseka v rastiščnogojitvenem razredu v RGR 09 Kislojzljubna borovja

	Načrtovan možni posek (m ³)	Posekano (m ³)	Realizacija (%)
Iglavci	3.536	2.469	70
Listavci	3.517	1.678	48
Skupaj	7.053	4.147	59

V preteklem ureditvenem obdobju je bilo pomladitvenih sečenj 59 %, redčenj 8 %. Sanitarnih sečenj je bilo 19 %, poseka oslabelega drevja pa 11 %. Poseka zaradi krčitev je bilo 2 %, nedovoljenega poseka pa 1 %.

Preglednica 138/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR 09 Kisloljubna borovja

Gojitvena in varstvena dela	Enota	Načrt	Izvedeno	Indeks
Priprava sestoja	ha	2,00	0,00	0
Priprava tal	ha	0,00	0,25	-
Sadnja	ha	0,00	0,25	-
Obžetev	ha	0,00	0,50	-
Nega mladja	ha	0,00	0,25	-
Nega gošče	ha	4,80	0,30	6
Nega ml. drogovnjaka	ha	5,30	0,00	0
Zaščita s količenjem ali tulci	kos	0	500	-

Priprava sestoja in nega mlajšega drogovnjaka niso bila izvedena, čeprav so bila načrtovana. Prav tako je bilo izvedene samo 6 % načrtovane nege gošče. Izvedlo se je še priprava tal, sadnja, obžetev, nega mladja in zaščita s količenjem in tulci, ki ni bilo načrtovano.

9.2.5.3 ORIS ZAKONITOSTI RAZVOJA GOZDOV

➤ Površina, lesna zaloga, prirastek, posek

Preglednica 139/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 1995 - 2025 v RGR 09 Kisloljubna borovja

Leto	Pov. ha	Lesna zaloga m ³ /ha			Prirastek m ³ /ha			Letni realiziran posek* m ³ /ha		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
1995	119,65	106	79	185	2,00	1,86	3,86	1,58	1,00	2,58
2005	125,79	148	102	250	2,23	2,24	4,47	2,25	1,20	3,45
2015	126,04	182	142	324	2,38	2,85	5,23	1,96	1,33	3,29
2025	227,36	179	149	328	3,21	3,25	6,46	3,22	2,64	5,86

* opomba: v zadnjem ureditvenem obdobju je prikazan možni posek (in ne realiziran posek).

Površina RGR 09 se je povečala za 101,32 ha. Glavni vzrok za to so spremembe pri uvrščanju odsekov v rastiščnogojitvene razrede glede na novo določene GRT. Lesna zaloga se je povečala, prirastek pa zmanjšal.

➤ Drevesna sestava

Preglednica 140/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst v obdobju 1995 - 2025 v RGR 09 Kisloljubna borovja

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
1995	16,9	0,0	40,3	0,1	0,0	27,2	10,9	0,0	4,3	0,2
2005	28,0	0,2	30,9	0,1	0,1	23,1	12,8	0,2	4,4	0,2
2015	24,1	2,3	29,6	0,0	0,0	28,5	11,5	0,1	3,5	0,2
2025	24,8	1,5	28,3	0,0	0,0	26,7	14,9	0,6	2,8	0,3

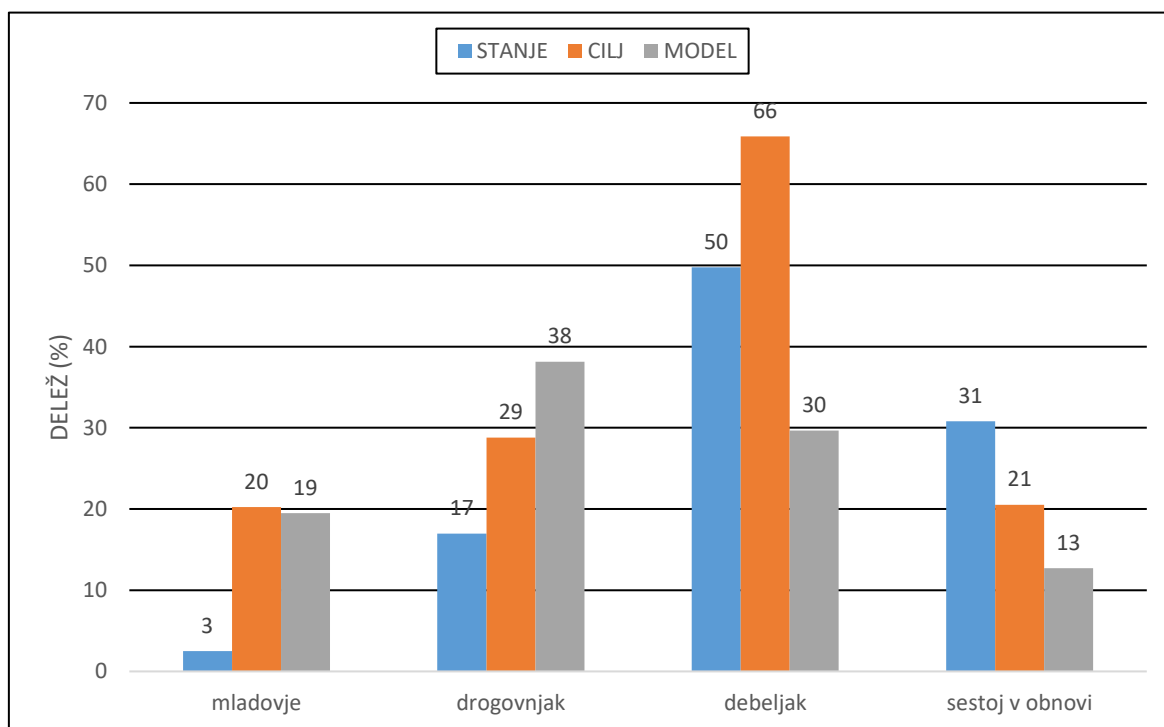
Delež bukke, jelke, borov in drugih trdih listavcev v lesni zalogi se je zmanjšal, povečal pa se je delež smreke, hrasta in plemenitih listavcev.

➤ **Razvojne faze in zgradbe sestojev**

Preglednica 141/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR in primerjava z modelnim stanjem v RGR 09 Kisloljubna borovja

Razvojna faza	Stanje		Model			Razlika %
	Površina ha	Delež %	Trajanje razvojne faze let	Modelna površina ha	Delež %	
Mladovje	11,37	5,0	23	44,32	19,5	-74,3
Drogovnjak	62,16	27,3	45	86,71	38,1	-28,3
Debeljak	115,17	50,7	35	67,44	29,7	70,8
Sestoj v obnovi	38,66	17,0	15	28,90	12,7	33,8
Skupaj	227,36	100,0	126			

Okvirna proizvodna doba je 126 let. Pomladitvena doba je 20 let z učinkom zastrtosti 13 let. Modelno preide mladovje v drogovnjak pri razvojni starosti 30 let, drogovnjak v debeljak pa pri starosti 75 let. Razvojna starost sestoja, pri kateri pričnemo z obnovo je 113 let.

Grafikon 8: Primerjava dejanske, ciljne in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah oz. zgradbah sestojev v RGR 09 Kisloljubna borovja

Iz zgornje preglednice in grafikona je razvidno, da je razmerje razvojnih faz v RGR 06 porušeno. Očiten je presežek debeljakov ter primanjkljaj sestojev v obnovi in mladovij.

➤ **Funkcije gozdov**

Od ekoloških funkcij gozda so v RGR 09 kisloljubna borovja prisotne:

- **funkcija varovanja gozdnih zemljišč in sestojev** na 1. stopnji poudarjenosti na 5,50 ha in na 2. stopnji poudarjenosti na 19,21 ha;
- **hidrološka funkcija** na 2. stopnji poudarjenosti na 92,54 ha.

Od socialnih funkcij so v rastiščnogojitvenem razredu prisotne:

- **funkcija varovanja naravnih vrednot** na 2. stopnji poudarjenosti 82,79 ha;
- **funkcija varovanja kulturne dediščine** na 2. stopnji poudarjenosti na 0,95 ha;
- **poučna funkcija** na 2. stopnji poudarjenosti na 32,14 ha.

Od proizvodnih funkcij so v rastiščnogojitvenem razredu prisotne:

- **lesnoproizvodna funkcija** na 1. stopnji poudarjenosti na 227,36 ha;
- funkcija pridobivanja drugih gozdnih dobrin** na 2. stopnji poudarjenosti na 0,32 ha.

9.2.5.4 CILJI, USMERITVE IN UKREPI

➤ *Gozdnogojitveni cilj*

Glede na model je dolgoročni cilj drevesne sestave gozdov naslednji: iglavci 65 % (od tega smreka 20 % in bori 45 %) in listavci 35 %.

Model predvideva naslednji dolgoročni cilj razmerja razvojnih faz: 19 % mladovij, 38 % drogovnjakov, 30 % debeljakov, 13 % sestojev v obnovi.

Ciljna kakovost ključnih drevesnih vrst v desetih letih je: smreka 1 – 5 %, 2 – 30; ostali iglavci 1 – 38 %, 2 – 40 %; bukev 1 – 15 %, 2 – 38 %; hrasti 1 – 3 %, 2 – 23 %.

Povprečna lesna zaloga za vse sestoje v RGR 09 je po modelu 250 m³/ha, končna lesna zaloga pa znaša 440 m³/ha.

➤ *Desetletni gozdnogojitveni cilj*

Skupinsko raznodoben gozd smreke, rdečega bora in bukve s posamično do skupinsko primesjo gradna ter posamično do šopasto primesjo jelke in trdih listavcev.

Ciljna drevesna sestava gozdov: smreke 24 %, borov 28 %, jelke 2 %, bukve 28 %, plemenitih listavcev 1 %, hrastov 15 % in drugih trdih listavcev 2 %.

Ciljno razmerje razvojnih faz: 15 % mladovij, 21 % drogovnjakov, 49 % debeljakov in 15 % sestojev v obnovi.

Ciljna lesna zaloga je **334 m³/ha**.

Ciljna kakovost ključnih drevesnih vrst je: bukev 1 - 5 %, 2 - 20 %; hrasti 1 - 20 %, 2 - 25 %.

Desetletni gozdnogojitveni cilj je postavljen v skladu z dejanskim in modelnim stanjem. Ciljno razmerje razvojnih faz smo določili glede na dejansko razmerje razvojnih faz, ki ga poskušamo postopno približati modelnemu razmerju ob upoštevanju dejanskih razmer v RGR.

➤ *Gozdnogojitvene usmeritve*

Okvirna proizvodna doba je 126 let, pomladitvena doba pa 20 let. Posamezne usmeritve po razvojnih fazah so naslednje:

Mladovja: pri negi vseh mladovij je potrebno uravnavanje zmesi drevesnih vrst v smeri ciljne drevesne sestave. Pri tem pospešujemo bukev, plemenite listavce in graden. Nego izvajamo enkrat v posameznem razvojnem stadiju mladovja.

Drogovnjaki izbiralna redčenja načrtujemo na 96 % površine. Pri tem naj bo povprečna jakost 16 %. Na 4 % površine ne načrtujemo nobenih ukrepov, saj so drogovnjaki že prereditveni ali pa uspevajo na skrajnih rastiščih.

Debeljaki: na 54 % površine načrtujemo izbiralna redčenja z jakostjo 11 %. Redčenja v debeljakih tega RGR izvajamo na 20–25 let. Na 16 % načrtujemo svetlitvena redčenja (uvajanje debeljakov v obnovo) s povprečno jakostjo 32 %. V debeljakih, ki so bili prereditveni v prejšnjem obdobju ali jih najdemo na skrajnih rastiščih ne ukrepamo. Takšni debeljaki predstavljajo 29 % površine debeljakov.

Sestoji v obnovi: na 46 % površine načrtujemo zadržano obnovo s svetlitvenimi in pomladitvenimi sečnjami povprečne jakosti 42 % lesne zaloge. Na 30 % površine sestojev v obnovi načrtujemo pospešeno obnovo z intenzivnim sproščanjem pomladka, s sečnjo povprečne jakosti 54 % lesne zaloge. V največji možni meri je potrebno izkoristiti učinke posredne nege matičnega sestoja.

Dinamika ukrepanja je podvržena uspešnosti naravnega pomlajevanja sestojev. Na 23 % površine sestojev načrtujemo končni posek, kjer v mladju najdemo željene drevesne vrste.

Usmeritve za drevesno sestavo

Pospeševati je potrebno bukev in hrast. Za povečanje deleža hrasta je potrebno puščati semenjake in zagotoviti njihov ustrezen razpored.

Usmeritev za gozdnogojitveni sistem

Osnovni gozdnogojitveni sistem v RGR je malopovršinsko skupinsko postopno gospodarjenje. Obnova sestojev naj se izvaja izključno z naravnim pomlajevanjem. Na močno degradiranih tleh je potrebno ohranjati normalen sklep. Za pomoč pri naravni obnovi je zaželjena priprava tal, vsaj tam, kjer je močna razrast praproti.

Usmeritev za funkcije gozdov

Veljajo splošne usmeritve za uskladitev in krepitev funkcij gozdov, ki so v poglavju 6.2.2 podrobno obravnavne.

➤ Ukrepi

Preglednica 142: Delež možnega poseka po razvojnih fazah glede na vrsto in vzrok poseka v RGR 09 Kisloľjubno borovje

Razvojna faza	Smernica	%	Pov. (ha)	LZ (m³)	Možni posek (m³)	Možni posek/LZ
Mladovje	Nega mladja in gošče	86,0	9,73			
	Ni ukrepanja	3,0	0,29			
	Nega letvenjaka	12,0	1,35			
Drogovnjak	Nega drogovnjaka	96,0	59,98	17.860	2.944	0,16
	Ni ukrepanja	4,0	2,18	358		
Debeljak	Nega debeljaka	54,0	62,51	27.055	2.984	0,11
	Uvajanje sestoja v obnovo	16,0	18,90	7.994	2.584	0,32
	Ni ukrepanja	29,0	33,76	12.927		
Sestoj v obnovi	Zadržano nadaljevanje obnove	46,0	17,97	3.809	1.582	0,42
	Pospešeno nadaljevanje obnove	30,0	11,63	2.869	1.537	0,54
	Končni posek (pri naravni obnovi)	23,0	9,06	1.697	1.697	1,00

Preglednica 143/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka v RGR 09 Kisloľjubna borovja

	Iglavci	Listavci	Skupaj
Razmerje – dejansko (%)	55	45	100
– ciljno (%)	54	46	100
Lesna zaloga – dejanska (m³/ha)	179	149	328
– ciljna (m³/ha)	179	155	334
Prirastek (m³/ha)	3,21	3,25	6,46
Možni posek (m³/ha/10 let)	32,2	26,4	58,6
Možni posek (m³/ha/leto)	3,22	2,64	5,86
Intenziteta m. p. na lesno zalogo (%)	18	18	18
Intenziteta m. p. prirastek (%)	100	81	91
Izravnalna doba (let)	10		

V naslednjem desetletju pričakujemo, da se bo ob realiziranem možnem poseku, glede na trenutni prirastek lesna zaloga povečala za 6 m³/ha. Pričakujemo, da se bo razmerje med iglavci in listavci spremenilo, in sicer v prid listavcev za 1 %.

Preglednica 144/MPVP: Možni posek po vrstah poseka v RGR 09 Kisloljubna borovja

		Vrste poseka			Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Negovalni posek					
		Redčenja	Pomladitv.	Drugo			
Iglavci	m³	3.716	3.611	0	7.327	18,0	100,2
	%	51	49	0	100		
Listavci	m³	2.212	3.789	0	6.001	17,8	81,3
	%	37	63	0	100		
Skupaj	m³	5.928	7.400	0	13.328	17,9	90,7
	%	44	56	0	100		

Večji del možnega poseka (56 %) zavzemajo pomladitvene sečnje. Redčenja v debeljkih in sestojih v obnovi pa predstavljajo 44 %.

Preglednica 145/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela v RGR 09 Kisloljubna borovja

Vrsta dela	Enota	Načrtovano	
		dejansko	s ponovitvami
Obžetev	ha	0,10	0,10
Nega mladja	ha	3,44	3,44
Nega gošče	ha	5,60	5,60

9.2.6 Rastiščnogojitveni razred 14 Varovalni gozdovi

V GGE Ponikva so varovalni gozdovi izločeni predvsem zaradi funkcije varovanja gozdnih zemljišč in sestojev. Ti gozdovi so zavarovani z Uredbo o varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom. Površina gozdov RGR varovalni gozdovi predstavlja 3,7 % oz. 106,33 ha gozdne površine celotne enote. Največ jih najdemo v k. o. Lipje in nad naselji oz. pomembnimi prometnicami.

Večina gozdov oz. 88,83 ha (83,5 %) je zasebnih, 17,5 ha (16,5 %) je pa v državni lasti.

9.2.6.1 STANJE GOZDOV

a) Rastišče

Preglednica 146/D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi v RGR

Šifra	Gozdni rastiščni tip	Rk	Površina (ha)	Delež (%)
59200	Predalpsko-alpsko toploljubno bukovje	5	51,76	49
56300	Alpsko-predalpsko črnogabrovje in malojesenovje	1	19,27	18
55200	Predalpsko podgorsko bukovje na karbonatih	9	13,64	13
74100	Kisloljubno rdečeborovje	5	10,56	10
58100	Osojno bukovje s kresničevjem	7	4,33	4
56100	Bazoljubno gradnovje	3	4,15	4
73100	Kisloljubno gradnovo bukovje	11	1,32	1
54200	Predalpsko gradnovo belogabrovje	11	1,30	1
	Skupaj	4,9	106,33	100

Najpogostejši gozdni rastiščni tip v RGR 14 Varovalni gozdovi je predalpsko-alpsko toploljubno bukovje (49 %). Sledijo alpsko-predalpsko črnogabrovje in malojesenovje (18 %), predalpsko podgorsko bukovje na karbonatih (13 %) in kisloljubno rdečeborovje (10 %). Ostali GRT zavzemajo manjše površine.

Povprečni rastiščni koeficient za celoten RGR znaša 4,9 m³/ha. Glede na sedanje stanje sestojev je rastiščni potencial izkoriščen 73 %. Prirastek znaša v razredu 3,61 m³/ha letno.

b) Stanje sestojev

➤ Zgradba gozda

V RGR Varovalni gozdovi prevladujejo skupinsko raznomerni raznodobni gozdovi bukve, smreke, hrastov, borov in drugih trdih listavcev s posamično do skupinsko primesjo vseh naštetih.

➤ Lesna zaloga in prirastek

Preglednica 147/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po debelinskih razredih ter letni prirastek v RGR 14 Varovalni gozdovi

	Lesna zaloga							Letni prirastek	
	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj			
	I	II	III	IV	V	m³/ha	%	m³/ha	%
Iglavci	4	24	33	34	6	65	27,0	0,92	25
Listavci	47	30	22	1	0	175	73,1	2,69	75
Skupaj	35	28	25	10	2	240	100	3,61	100

Lesna zaloga in prirastek sta precej nižja kot je povprečje GGE. Lesna zaloga je ocenjena okularno pri opisih sestojev, saj v tem RGR nismo postavljali SVP sistematično po celotnem RGR.

➤ **Razmerje drevesnih vrst**

Preglednica 148/D-DV: Sestava lesne zaloge po drevesnih vrstah v RGR 14 Varovalni gozdovi

	Enota	Smreka	Jelka	Bor	Mac.	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr. list.	Meh. list.
Dejansko	m ³ /ha	35,2	0,0	29,4	0,0	0,0	82,7	54,7	3,6	34,3	0,0
Stanje	%	14,7	0,0	12,3	0,0	0,0	34,4	22,8	1,5	14,3	0,0
Naravno	m ³ /ha										
Stanje	%	6,9	0,1	7,8			49,4	9,3	5,4	20,7	0,4

➤ **Ohranjenost gozdov**

V RGR Varovalni gozdovi prevladujejo ohranjeni gozdovi 97 %, spremenjenih je 3 %, močno spremenjenih in izmenjanih gozdov ni. Spremenjenost je na račun večjega deleža smreke in manjšega buke, hrasta in drugih trdih listavcev.

➤ **Razvojne faze oz. zgradbe sestojev**

Preglednica /ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah v RGR 14 Varovalni gozdovi

Razvojna faza	Površina	Zasnova (%)				Negovanost (%)				Sklep (%)			
	ha	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	3,12	0	0	100	0	0	8	92	0	92	0	8	0
Drogovnjak	50,52	0	40	60	0	0	30	70	0	19	62	17	3
Debeljak	45,58					3	87	10	0	0	45	46	9
Sestoj v obnovi	7,11					0	81	19	0				
Skupaj	106,33												

V mladovju se pojavljajo naslednje drevesne vrste (z vpisanim površinskim deležem): bukev (58 %), graden (10 %), gorski javor (9 %), črni gaber (9 %), mali jesen (9 %) in smreka (4 %).

Drevesno sestavo drogovnjakov glede na lesno zalogo gradijo: bukev (31 %), graden (26 %), črni gaber (12 %), rdeči bor (11 %), smreka (10 %), beli gaber (4 %), mali jesen (3 %), kostanj (1 %) in gorski javor (1 %).

Drevesno sestavo debeljakov tvorijo: bukev (38 %), graden (20 %), smreka (17 %), rdeči bor (13 %), črni gaber (6 %), beli gaber (2 %), mali jesen (2 %), kostanj (1 %) in gorski javor (1 %).

Sestoji v obnovi so pomlajeni na 46 % površine, prevladuje dobre zasnove pomladka, ki ga sestavljajo: smreka (43 %), bukev (26 %), mali jesen (10 %), gorski javor (9 %), graden (7 %), oreh (4 %) in črni gaber (1 %).

➤ **Kakovost drevja in poškodovanost sestojev**

Ker se kakovost drevja in poškodovanost sestojev ocenjuje na stalnih vzorčnih ploskvah in na tem RGR ni bila postavljena nobena SVP, za ta RGR ni podatkov o kakovosti drevja in poškodovanosti drevja.

9.2.6.2 ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA

Preglednica 149/REV: Stopnja realizacije možnega poseka v RGR 14 Varovalni gozdovi

	Načrtovan možni posek (m ³)	Posekano (m ³)	Realizacija (%)
Iglavci	637	580	91
Listavci	1.117	785	70
Skupaj	1.754	1.365	78

V preteklem ureditvenem obdobju so prevladovala pomladitvene sečnje, ki jih je bilo 36 %, redčenj je bilo 2 %. Sanitarne sečnje so obsegale 19 %, posek oslabelega drevja pa 12 %. Posek za gozdno infrastrukturo so obsegale 3 %, nedovoljenega poseka je bilo 2 %. Ostalega poseka je bilo 26 %.

Preglednica 150/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR 14 Varovalni gozdovi

Gojitvena in varstvena dela	Enota	Načrt	Izvedeno	Indeks
Nega mladja	ha	0,00	0,06	-

Izvedena je bila nega mladja, čeprav ni bila načrtovana.

9.2.6.3 ORIS ZAKONITOSTI RAZVOJA GOZDOV➤ **Površina, lesna zaloga, prirastek, posek**

Preglednica 151/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 1995 – 2025 v RGR 14 Varovalni gozdovi

Leto	Pov. ha	Lesna zaloga m ³ /ha			Prirastek m ³ /ha			Letni realiziran posek* m ³ /ha		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
1995	85,29	50	96	146	1,02	1,50	2,52	0,40	0,58	0,98
2005	94,98	56	182	238	1,11	2,60	3,71	0,46	0,67	1,13
2015	92,09	52	171	173	0,95	2,29	3,22	0,63	0,85	1,48
2025	106,33	65	175	240	0,92	2,69	3,61	0,87	1,72	2,60

* opomba: v zadnjem ureditvenem obdobju je prikazan možni posek (in ne realiziran posek).

Lesna zaloga in prirastek sta se povečala. Površina RGR se je povečala za 14,24 ha.

➤ **Drevesna sestava**

Preglednica 152/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst v obdobju 1995 - 2025 v RGR 14 Varovalni gozdovi

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Mac.	Dr. igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr. list.	Meh. list.
1995	16,2	0,0	17,9	0,0	0,0	21,3	28,0	1,5	15,1	0,0
2005	16,8	0,0	6,6	0,0	0,0	37,1	17,6	3,8	17,6	0,4
2015	14,5	0,0	8,7	0,0	0,0	34,7	24,4	0,9	16,9	0,0
2025	14,7	0,0	12,3	0,0	0,0	34,5	22,8	1,5	14,3	0,0

V lesni zalogi se je zmanjšal delež hrastov in drugih trdih listavcev, povečal pa se je delež borov in plemenitih listavcev.

➤ **Razvojne faze in zgradbe sestojev.**

Preglednica 153/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR 14 Varovalni gozdovi

Razvojna faza	Stanje	
	Površina ha	Delež %
Mladovje	3,12	2,9
Drogovnjak	50,52	47,5
Debeljak	45,58	42,9
Sestoj v obnovi	7,11	6,7
Skupaj	106,33	100

Modelnega stanja za varovalne gozdove ne prikazujemo, ker gospodarjenje s temi gozdovi ni podrejeno lesnoproizvodni funkciji.

➤ **Funkcije gozdov**

Od ekoloških funkcij gozda so v RGR 14 Varovalni gozdovi prisotne:

- **funkcija varovanja gozdnih zemljišč in sestojev** na 1. stopnji poudarjenosti na 105,51 ha;
- **hidrološka funkcija** na 2. stopnji poudarjenosti na 33,33 ha.

Od socialnih funkcij so v rastiščnogojitvenem razredu prisotne:

- **funkcija varovanja naravnih vrednot** na 2. stopnji poudarjenosti na 30,32 ha;
- **funkcija varovanja kulturne dediščine** na 1. stopnji poudarjenosti na 0,47 ha in na 2. stopnji poudarjenosti na 0,42 ha;
- **zaščitna funkcija** na 1. stopnji poudarjenosti na 26,78 in na 2. stopnji poudarjenosti na 6,86 ha;
- **estetska funkcija** na 2. stopnji poudarjenosti na 4,55 ha.

Od proizvodnih funkcij je v rastiščnogojitvenem razredu prisotna:

- **funkcija pridobivanja drugih gozdnih dobrin** na 2. stopnji poudarjenosti na 2,09 ha.

9.2.6.4 CILJI, USMERITVE IN UKREPI

➤ **Gozdnogojitveni cilj**

V RGR 14 je dolgoročni gozdnogojitveni cilj malopovršinsko skupinsko raznodoben stabilen gozd bukve in hrastov s posamično do skupinsko primesjo smreke, borov, plemenitih listavcev in trdih listavcev.

Ciljne drevesne sestave, razmerja razvojnih faz, ciljne ter končne lesne zaloge, pričakovane kakovost gozdnega drevja in pa izravnalne dobe ne podajamo, saj so ti gozdovi prvenstveno namenjeni zagotavljanju stabilnosti, krepitvi varovalne funkcije in zaščitni funkciji.

➤ **Gozdnogojitvene usmeritve**

Gospodarjenje z gozdovi mora zagotavljati izpolnjevanje funkcije varovanja gozdnih zemljišč in sestojev ter zaščitne funkcije. Temu so prilagojene posamezne usmeritve, ki so naslednje:

Mladovja: v delih, ki so izločeni zaradi funkcije varovanja gozdnih zemljišč, v mladovjih načrtujemo izvedbo posameznih negovalnih del, ki so primarno namenjena krepitvi varovalne vloge gozda. Pri negi je potrebno uravnavati drevesno sestavo v prid drevesnih vrst, ki globlje koreninijo (bukev, hrast, črni gaber, mali jesen) in naravno prilagojenih vrst na ekstremnih rastiščih, kot je rdeči bor na apnencu, kjer druge vrste težko uspevajo.

Drogovnjaki: na 42 % površine drogovnjakov izvajamo redčenje z jakostjo 14 %. Pri tem pospešujemo drevesne vrste, ki globlje koreninijo in s tem povečujejo stojnost gozda. Pri izbiralnem redčenju dajemo prednost stabilnosti pred kakovostjo sortimentov. Na 58 % površine drogovnjakov

ne načrtujemo posebnih ukrepov, temveč zaradi rahlega sklepa in vitalnosti gozda v tem obdobju te površine prepustimo naravnemu razvoju.

Debeljaki: izbiralno redčenje izvajamo na 58 % površine debeljakov z jakostjo 11 %. Ukrepanja ne načrtujemo na 27 % površine, saj so tu gozdovi stabilni in ukrepanje ni potrebno, na 15 % površine pa debeljake uvajamo v obnovo z jakostjo 29 %. Pri redčenjih ohranjamo in povečujemo stojnost dreves ter vitalnost sestojev.

Sestoji v obnovi: v tem ureditvenem obdobju načrtujemo zadržano nadaljevanje obnove na 49 % površine sestojev v obnovi. Na 51 % pa načrtujemo pospešeno nadaljevanje obnove. Pri tem je potrebno upoštevati semenska leta drevesnih vrst z globljim koreninskim sistemom oziroma pospeševati vrstno pestrosti v ravninskih predelih. Končnih posekov nismo načrtovali.

Usmeritev za gozdnogojitveni sistem

Osnovni sistem nege v odraslih sestojih predstavlja izbiralno skupinsko postopno gospodarjenje. Mestoma je zaradi zagotavljanja varovalne funkcije potrebno izvajati posege samo na posameznem drevju. Obnovo sestojev naj se izvaja z naravnim pomlajevanjem.

Usmeritev za funkcije gozdov

Veljajo splošne usmeritve za usklajitev in krepitev funkcij gozdov, ki so v poglavju 6.2.2 podrobno obravnavne.

➤ **Ukrepi**

Preglednica 154: Delež možnega poseka po razvojnih fazah glede na vrsto in vzrok poseka v RGR 14 Varovalni gozdovi

Razvojna faza	Smernica	%	Pov. (ha)	LZ (m³)	Možni posek (m³)	Možni posek/LZ
Mladovje	Nega mladja in gošče	100,0	3,12			
Drogovnjak	Nega drogovnjaka	42,0	21,11	5.245	750	0,14
	Ni ukrepanja	58,0	29,41	6.259		
Debeljak	Nega debeljaka	58,0	26,35	6.775	775	0,11
	Uvajanje sestoja v obnovo	15,0	6,88	1.959	572	0,29
	Ni ukrepanja	27,0	12,35	3.811		
Sestoj v obnovi	Zadržano nadaljevanje obnove	49,0	3,51	855	342	0,40
	Pospešeno nadaljevanje obnove	51,0	3,60	588	322	0,55

Preglednica 155/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka v RGR 14 Varovalni gozdovi

	Iglavci	Listavci	Skupaj
Razmerje – dejansko (%)	27	73	100
- ciljno %	26	74	100
Lesna zaloga - dejanska (m³/ha)	65	175	240
- ciljna(m³/ha)	65	185	250
Prirastek (m³/ha)	0,92	2,69	3,61
Možni posek (m³/ha/10 let)	8,7	17,2	26,0
Možni posek (m³/ha/leto)	0,00	1,72	2,60
Intenziteta m. p. na lesno zalogo (%)	13	10	11
Intenziteta m. p. prirastek (%)	95	64	72
Izravnalna doba (let)	10		

Lesna zaloga se bo glede na stanje, možni posek in prirastek povečala za 10 m³/ha. Delež iglavcev se bo zmanjšal za 1 % napram deležu listavcev.

Preglednica 156/MPVP: Možni posek po vrstah poseka v RGR 14 Varovalni gozdovi

		Vrste poseka			Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Negovalni posek					
		Redčenja	Pomladitv.	Ostalo			
Iglavci	m ³	455	475	0	930	13,5	95,4
	%	49	51	0	100		
Listavci	m ³	1.070	761	0	1.831	9,8	64,0
	%	58	42	0	100		
Skupaj	m ³	1.525	1.236	0	2.761	10,8	72,0
	%	55	45	0	100		

Posek v RGR 14 Varovalni gozdovi načrtujemo nižjega kot v večnamenskih gozdovih, vseeno pa z njimi gospodarimo v tolikšni meri, da ohranjamo lesno zalogo. Posek na prirastek je 72 %, ker je prirastek v RGR nizek.

Preglednica 157/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela v RGR 14 Varovalni gozdovi

Vrsta dela	Enota	Načrtovano	
		dejansko	s ponovitvami
Nega mladja	ha	2,10	2,10
Nega gošče	ha	0,20	0,20
Nega drogovnjaka	ha	0,50	0,50

10 LITERATURA

- I. celoviti obnovitveni načrt za GE Ponikva z veljavnostjo 1985-1994.
- II. celoviti obnovitveni načrt za GE Ponikva z veljavnostjo 1995-2004.
- III. celoviti obnovitveni načrt za GGE Ponikva z veljavnostjo 2005-2014.
- IV. celoviti obnovitveni načrt za GGE Ponikva z veljavnostjo 2015-2024.
- Accetto M. 2002. Opis pomembnejših gozdnih združb v Sloveniji; Skripte iz predmeta Fitocenologija; prirejeno za študente rednega in izrednega visokošolskega strokovnega in univerzitetnega študija gozdarstva ter univerzitetnega študija krajinske arhitekture, BF, Ljubljana.
- Baza prostorskih podatkov ZGS. 2025. Ljubljana, Zavod za gozdove Slovenije.
- Bončina A. in sod. 2021. Gozdni rastišni tipi Slovenije, Univerza v Ljubljani, BF Ljubljana, Odd. za gozdarstvo in obnovljive gozdne vire in Zavod za gozdove. Ljubljana: 571 str.
- Bončina, A., Robič, D., 1998. Ocenjevanje spremenjenosti vrstne sestave rastlinskih skupnosti, Zbornik gozdarstva in lesarstva, 57: 113-130.
- Čarni A. in sod. 2002. Vegetacijska karta gozdnih združb Slovenije v merilu 1:400.000. Ljubljana, Založba ZRC: 79 str.
- Čokl M., 1997. Gozdnogospodarsko načrtovanje v sonaravnem ravnanju z gozdom, Ljubljana.
- Diaci J., Perušek M. 2004. Možnosti ohranjanja starega in odmrlega drevja pri gospodarjenju z gozdovi. – V Staro in debelo drevje v gozdu: zbornik referatov, XXII. Gozdarski študijski dnevi. Ljubljana, Biotehniška fakulteta, Oddelek za gozdarstvo in obnovljive gozdne vire: 227-240.
- Direkcija republike Slovenije za vode. 2025. Atlas voda.
<https://geohub.gov.si/portal/apps/webappviewer/index.html?id=f89cc3835fcd48b5a980343570e0b64e> (22.5.2025)
- Direktiva o habitatih. 1992. Council Directive 92/43/EEC of 21 May 1992 on the conservation of natural habitats and of wild fauna and flora.
- Gašperšič F. 1995. Gozdnogospodarsko načrtovanje v sonaravnem ravnanju z gozdom, Ljubljana, Biotehniška fakulteta, Oddelek za gozdarstvo in obnovljive gozdne vire: 403 str.
- Geodetske podlage ZGS. 2023. Ljubljana, Zavod za gozdove Slovenije.
- Golob A., Skudnik M. 2007. Priročnik o vrstah Natura 2000, ki so povezane z gozdom. Ljubljana, Gozdarski inštitut Slovenije.
- Gozdnogospodarski načrt gozdnogospodarskega območja Celje (2021 – 2030). 2023. Celje, Zavod za gozdove Slovenije: 272 str.
- Gradbeni zakon (Uradni list RS, št. 199/21 in 105/22 – ZZNŠPP)
- Hočevnar M. 1993. Dendrometrija-gozdna inventura. Ljubljana, Biotehniška fakulteta, Oddelek za gozdarstvo in obnovljive gozdne vire: 274 str.
- Izhodiščni optimalni modeli gozdov – neobjavljeno strokovno gradivo Zavoda za gozdove Slovenije; Ljubljana, december 2000
- Kotar M. 2007. Gozdarski priročnik, Univerza v Ljubljani, BF Ljubljana, Odd. za gozdarstvo in obnovljive gozdne vire. Ljubljana: 414 str.

- Kotar M. 2005. Zgradba, rast in donos gozda na ekoloških in fizioloških osnovah, Zveza gozdarskih društev Slovenije in Zavod za gozdove Slovenije. Ljubljana: 500 str.
- Kotar M. 2006. Proizvodna doba in njen pomen pri načrtovanju v gozdarstvu. Gozdarski vestnik, 45, 6: 209-222.
- Kotar M. 2000. Vpliv starosti in debeline dreves na donos gozda. XX. Gozdarski študijski dnevi, Zbornik referatov, Ljubljana, Biotehniška fakulteta, Oddelek za gozdarstvo in obnovljive gozdne vire: 169-190.
- Kutnar L., Veselič Ž., Dakskobler I., Robič D. 2012. Tipologija gozdnih rastišč Slovenije na podlagi ekoloških in vegetacijskih razmer za potrebe usmerjanja razvoja gozdov. Gozdarski vestnik, 70, 4: 195-215.
- Marinček L. 1987. Bukovi gozdovi na Slovenskem; Zbirka posebne izdaje; ČPG Delo, Ljubljana 153 str.
- Melik A., 1957. Štajerska s Prekmurjem in Mežiško dolino; Slovenska matica, Ljubljana.
- Naravovarstvene smernice za Gozdnogospodarski načrt GGE Ponikva (2024-2034) Zavoda Republike Slovenije za varstvo narave, Območna enota Celje, št. Dokumenta: 3563-0188/2024-3, 28.10.2024.
- Navodila za izdelavo načrtov za gospodarjenje z gozdovi in upravljanje z divjadjo (interno gradivo ZGS). 2023. ZGS, Ljubljana.
- Odlok o gozdnogospodarskih in lovsko upravljavskih načrtih območij (2021-2030) (Ur. l. RS, št. 116/23).
- Odlok o kategorizaciji občinskih javnih cest v Občini Polzela (Ur. l. RS, št. 87/1999 in 69/2002).
- Odlok o kategorizaciji občinskih javnih cest v Občini Žalec (Ur. l. RS, št. 88/1999 in 134/2004).
- Odlok o razglasitvi kulturnih in zgodovinskih spomenikov v občini Žalec (Ur. l. RS, 89/98).
- Odlok o strategiji prostorskega razvoja Slovenije (OdSPRS) (Ur. l. RS, št. 76/04, 33/07 – ZPNačrt, 61/17 – ZUreP-2 in 199/21 – ZUreP-3).
- Odlok o varovanju pitne vode na območju Mestne občine Velenje (Ur. vestnik Velenje, št.: 6/2001).
- Odredba o določitvi normativov za dela v gozdovih (Ur. l. RS, št. 11/99, 44/09 in 98/10) in Pravilnik o spremembah Odredbe o določitvi normativov za dela v gozdovih Ur. l. RS, št. 44/2009 in 98/10).
- Orožen M. in sod. 1996. Priročni krajevni leksikon Slovenije. Ljubljana, DZS: 376 str.
- Perko D. 1999. Slovenija, Pokrajine in ljudje. 2. izdaja. Ljubljana, Mladinska knjiga: 735 str.
- Perušek M. 2006. Izhodišča primernosti habitatov nekaterih kvalifikacijskih vrst ptic v gozdovih. Gozdarski vestnik, 64, 3: 160-167.
- Podatki SI STAT za leto 2023: spletna stran Statističnega urada Republike Slovenije. http://pxweb.stat.si/pxweb/Database/Dem_soc/Dem_soc.asp#05 (2.5.2024).
- Pravilnik o določitvi gozdne združbe in rastiščnega koeficienta za gozdno parcelo (Ur. l. RS, št. 11/17).
- Pravilnik o določitvi in varstvu naravnih vrednot. (Ur. l. RS, št. 111/04, 70/06, 58/09, 93/10, 23/15, 7/19 in 53/23).
- Pravilnik o financiranju in sofinanciranju vlaganj v gozdove (Ur. l. RS, št. 71/04, 95/04, 37/05, 87/05, 73/08, 63/10, 54/14, 60/15, 86/16, 31/19, 116/22 137/22 – popr. in 137/22).

- Pravilnik o gozdnih prometnicah (Ur. l. RS, št. 4/09).
- Pravilnik o izvajanju sečnje, ravnanju s sečnimi ostanki, spravilu in zlaganju gozdno lesnih sortimentov (Ur. l. RS, št. 55/94, 95/04, 110/08 in 83/13).
- Pravilnik o kriterijih za določitev vodovarstvenega območja (Ur. l. RS, št. 64/04, 5/06, 58/11 in 15/16).
- Pravilnik o načrtih za gospodarjenje z gozdovi in upravljanje z divjadjo (Ur. l. RS, št. 91/10 in 200/20).
- Pravilnik o merjenju in razvrščanju gozdnih lesnih sortimentov (Ur. l. RS, št. 79/11 in 30/17).
- Pravilnik o podrobnejšem načinu določanja meje vodnega zemljišča celinskih voda. 2018. (Ur. l. RS, št. 58/18).
- Pravilnik o sporočanju podatkov o podzemnih jamah (Ur. l. RS, št. 120/06).
- Pravilnik o varstvu gozdov (Ur. l. RS, št. 114/09, 31/16, 52/22 in 125/22 – popr.).
- Pravilnik o vsebini vlog za pridobitev projektnih pogojev in pogojev za druge posege v prostor ter o vsebini vloge za izdajo vodnega soglasja. (Ur. l. RS, št. 25/09).
- Pravni režimi varstva kulturne dediščine (eVrD). 2024. Ljubljana, Ministrstvo za kulturo Republike Slovenije.
- Pregled rastišč v računalniški bazi ZGS po skupinah in podskupinah rastišč (ZGS).
- Program upravljanja območij Natura 2000 za obdobje 2023 – 2028. 2023. Ljubljana, Vlada republike Slovenije.
- Register nepremične kulturne dediščine. 2024. Ljubljana, Ministrstvo za kulturo Republike Slovenije.
- Resolucija o nacionalnem gozdnem programu (ReNGP). 2007. (Ur. l. RS, št. 111/07).
- Resolucija o strategiji prostorskega razvoja Slovenije 2025. 2023. (Ur. l. RS, št. 72/2023).
- Savnik R. 1976. Krajevni leksikon Slovenije. III. Knjiga. Ljubljana, DZS: 574 str.
- SAZU, Biološki inštitut Jovan Hadži. 1988. Fitocenološka karta Gozdnogospodarskega območja Celje v merilu 1 : 100.000 za celotno celjsko gozdnogospodarsko območje.
- Splošne kulturnovarstvene usmeritve za načrtovanje gozdnogospodarskih načrtov z vidika varstva kulture. 2017. Celje, ZVKDS OE Celje.
- Strokovne podlage s področja voda za potrebe prostorskega plana RS - elementi vodnega gospodarstva. 1999. Ljubljana, Podjetje za urejanje hudournikov (PUH).
- Urbančič M., Simončič P., Prus T., Kutnar L. 2007. Atlas gozdnih tal Slovenije. Gozdarski vestnik. Ljubljana, Zveza gozdarskih društev Slovenije: 100 str.
- Uredba o določitvi divjadi in lovnih dob (Ur. l. RS, št. 101/04 in 81/14).
- Uredba o ekološko pomembnih območjih. 2004. (Ur. l. RS, št. 48/04, 33/13, 99/13 in 47/18).
- Uredba o kategorizaciji državnih cest. 2024. (Ur. l. RS, št. 67/16).
- Uredba o načrtih upravljanja voda na vodnih območjih Donave in Jadranskega morja. 2016. (Ur. l. RS, št. 67/16 in 107/23).
- Uredba o pristojbini za vzdrževanje gozdnih cest (Uradni list RS, št. 38/94, 20/95, 42/98, 12/99, 25/02, 35/03, 31/05, 9/06, 32/07, 36/09, 103/10, 35/12, 101/13 – ZDavNepr, 22/14 – odl. US in 42/15) Uredba o prostorskem redu Slovenije. 2004. (Ur. l. RS, št. 122/04, 33/07 - ZPNačrt in 61/17 - ZUreP-2 in 199/21 – ZUreP-3).

- Uredba o pogojih in omejitvah za izvajanje dejavnosti in posegov v prostor na območjih, ogroženih zaradi poplav in z njimi povezane erozije celinskih voda in morja (Ur. l. RS, št. 89/08 in 49/20).
- Uredba o varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom (Ur. l. RS, št. 88/05, 56/07, 29/09, 91/10, 1/13, 39/15 in 191/20).
- Uredba o varstvu pred požarom v naravnem okolju (Ur. l. RS, št. 20/14).
- Uredba o vodovarstvenem območju za vodno telo vodonosnikov za območje Celja in Žalca (Ur. l. RS št. 25/16).
- Uredba o zavarovanih prosto živečih živalskih vrstah. 2004. (Ur. l. RS, št. 46/04, 109/04, 84/05, 115/07, 32/08 - odl. US, 96/08, 36/09, 102/11, 15/14, 64/16 in 62/19).
- Usmeritve s področja upravljanja z vodami za pripravo gozdnogospodarskih načrtov. 2020. Ljubljana, MOP, Direkcija RS za vode.
- Podrobnejše kulturnovarstvene usmeritve za načrtovanje gozdnogospodarskega načrta GGE Ponikva pri Žalcu (2025-2034), Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije, Območna enota Celje, št. dokumenta: EG-7444/2006-8, z dne 6.3.2025
- Veselič Ž. in sod. 2000. Izhodiščni optimalni modeli gozdov. Interno gradivo ZGS.
- Vodila dobrega ravnanja pri strojni sečnji in spravilu lesa z zgibnimi polprikoličarji (interno gradivo ZGS). 2014. ZGS, Ljubljana.
- Zakon o divjadi in lovstvu (Ur. l. RS, št. 16/04, 120/06 – odl. US, 17/08, 46/14 – ZON-C, 31/18, 65/20, 97/20 – popr., 44/22 in 158/22)
- Zakon o društvih (Ur. l. RS, št. 64/11 – uradno prečiščeno besedilo in 21/18 – ZNOrg).
- Zakon o gozdovih - (Ur. l. RS, št. 30/93, 56/99 – ZON, 67/02, 110/02 – ZGO-1, 115/06 – ORZG40, 110/07, 106/10, 63/13, 101/13 – ZdavNepr, 17/14, 24/15, 9/16 - ZGGLRS in 77/16 in 78/23) - ZUNPEOVE.
- Zakon o urejanju prostora (Ur. l. RS, 199/21 in 18/23 – ZDU-10, 78/23 - ZUNPEOVE, 95/23 - ZIUOPZP in 23/24).
- Zakon o ohranjanju narave - ZON (Ur. l. RS, št. 96/04 – uradno prečiščeno besedilo, 61/06 – Zdru-1, 8/10 – ZSKZ-B, 46/14, 21/18 – ZNOrg, 31/18, 82/20, 3/22 – ZDeb, 105/22 – ZZNŠPP in 18/23 – ZDU-10).
- Zakon o varstvu kulturne dediščine (Ur. l. RS, št. 16/08, 123/08, 8/11 – ORZVKD39, 90/12, 111/13, 32/16, 21/18 – ZNOrg in 78/23 – ZUNPEOVE).
- Zakon o vodah - ZV-1 (Ur. l. RS, št. 67/02, 2/04 – ZZdrI-A, 41/04 – ZVO-1, 57/08, 57/12, 100/13, 40/14, 56/15, 35/23 – odl. US in 78/23 - ZUNPEOVE).
- ZGS. 2023. Informacijska baza, gozdarski informacijski sistem. Šifrant gozdnih rastiščnih tipov.

11 NAČRT SO IZDELALI

Gozdnogospodarski načrt GGE Ponikva je izdelal Odsek načrtovanje razvoja gozdov OE Celje, v sodelovanju s KE Žalec. Terenska dela so potekala od junija do novembra 2024. Odgovorni projektant je bil Mitja Lesičar, mag. inž. gozd.

11.1 Sodelavci pri izdelavi načrta

Opisi sestojev: Mitja Lesičar (1.000,69 ha), mag. inž. gozd.,
Marko Lekše (554,88 ha), univ. dipl. inž. gozd.,
Špela Ramšak (549,91 ha), mag. inž. gozd.,
Matija Hrovat (247,47 ha), inž. gozd.,
Edvard Kugler (245,96 ha), inž. gozd in
Egon Vočko (183,68 ha), inž. gozd.

Meritve na SVP so opravili: Matej Podkubovšek, dipl. inž. gozd, študenti: Mitja Lesičar, mag. inž. gozd., mag. Matej Tajnikar, univ. dipl. inž. gozd, Urban Orož, univ. dipl. inž. gozd, Damjan Pečovnik, dipl. upr. org., geodet in Peter Terglav, univ. dipl. inž. gozd.

Potrebne programe je izdelal Mitja Podgornik.

Vnos podatkov opisov sestojev in odsekov ter digitalizacijo kartnega materiala so opravili popisovalci, strokovni sodelavec Miha Kostevc, mag. inž. gozd. in Damjan Pečovnik, dipl. upr. org., geodet.

Kartni in prostorski del načrta je izdelal Damjan Pečovnik, dipl. upr. org., geodet.

Poglavje Splošni opis GGE je napisal Mitja Lesičar, mag. inž. gozd. Poglavje Analiza preteklega gospodarjenja je izdelal revirni gozdar KE Žalec Jože Zupančič, univ. dipl. inž. gozd. in dopolnil mag. Matej Tajnikar, univ. dipl. inž. gozd., poglavja o gozdni prometnicah (1.3, 6.2.7, 6.3.5) vodja odseka za ukrepe v gozdovih Andrej Strniša, univ. dipl. inž. gozd., poglavja o živalskem svetu oz. lovstvu (1.1.8, 1.5.1, 3.9, 6.2.3, 6.3.3) Peter Terglav, univ. dipl. inž. gozd. Poglavji 4.2.5 in 6.1 in 6.2 je napisal mag. Matej Tajnikar, univ. dipl. inž. gozd. Poglavje 2 je napisal Matej Podkubovšek, dipl. inž. gozd. Funkcijska karta je povzeta iz osnutka območnega načrta za GGO Celje. Povzetek, del 1. in 8 poglavja ter literaturo je napisal revirni gozdar Anže Stiplošek, dipl. inž. gozd., Ostala poglavja in obdelave podatkov je opravil Mitja Lesičar, mag. inž. gozd, v sodelovanju s sodelavci iz odseka za načrtovanje razvoja gozdov.

Tabelarni del načrta je izdelala Mateja Čečko, ekonomski tehnik.

Oblikovno ureditev načrta je v sodelovanju s sodelavci iz odseka za načrtovanje razvoja gozdov izdelala Mateja Čečko, ekonomski tehnik.

Kronologija izdelave načrta:

- zbiranje in obdelava podatkov za načrt: od junija 2024 do novembra 2024;
- določitev osnutka načrta (Strokovni svet OE Celje): 28. 5. 2025;
- javna razgrnitev:
- javna obravnav:
- določitev predloga načrta na Svetu OE Celje (datum izdelave načrta):

Celje, 30. 5. 2025

Podpisniki:

Odgovorni nosilec obnove:

Mitja Lesičar, mag. inž. gozd.

Vodja odseka za načrtovanje
razvoja gozdov:

mag. Matej Tajnikar, univ. dipl. inž. gozd.

Vodja OE Celje:

Aleksander Ratajc, univ. dipl. inž. gozd.

Direktor ZGS:

Gregor Danev, univ. dipl. inž. gozd.

12 PRILOGE

12.1 Priloge v načrtu

12.1.1 Seznam tarif po odsekih

Odsek	Sm	Je	Oi	Bu	Hr	PI	TI	MI
34001	52	52	48	52	50	50	48	48
34002A	53	53	49	53	51	50	48	48
34003	53	53	51	53	53	52	48	48
34004A	52	52	50	52	51	50	47	46
34004B	50	50	47	51	50	50	48	46
34004C	51	50	48	51	48	50	46	46
34005	54	54	52	52	52	52	48	48
34006A	52	52	50	50	49	49	49	48
34006B	50	50	50	45	45	45	45	44
34006C	53	53	51	50	49	50	49	46
34006D	51	51	49	50	49	49	46	46
34007A	51	51	49	48	48	50	45	45
34007B	45	45	45	45	45	45	45	45
34008	52	52	49	51	51	51	46	46
34009A	48	48	48	46	46	46	46	46
34009D	53	53	51	52	51	51	48	48
34010	54	54	51	52	50	50	48	48
34011A	51	51	51	51	51	51	49	49
34011B	52	52	50	50	49	49	48	48
34012	53	53	51	51	51	51	51	48
34013A	50	50	48	48	48	48	48	46
34013B	50	50	48	48	48	48	48	48
34014	51	51	51	51	51	51	48	48
34015C	47	47	47	46	46	46	46	46
34015D	49	50	49	48	48	49	46	46
34015H	51	51	49	49	49	49	48	48
34016	52	52	50	50	50	50	48	48
34017	52	52	50	50	49	49	47	47
34018A	51	51	49	49	47	49	47	47
34018B	51	51	46	49	48	48	47	47
34018C	48	48	48	48	46	48	46	46
34018D	52	52	52	48	48	48	46	46
34019	48	48	48	48	48	48	47	47
34020	50	50	49	49	47	49	47	47
34021	51	51	51	51	50	50	48	48
34022A	52	52	50	48	46	48	46	46
34022B	49	49	49	48	48	48	48	48
34022C	52	52	51	48	48	48	48	48
34022D	52	52	51	51	51	51	50	50

Odsek	Sm	Je	Oi	Bu	Hr	PI	TI	MI
34022E	50	50	49	48	48	48	48	48
34023	50	50	50	49	49	49	45	45
34024	53	53	53	52	52	52	50	50
34025A	52	52	51	52	51	52	48	48
34025B	51	51	49	51	51	48	48	48
34025C	50	50	49	50	50	50	48	48
34026A	51	51	50	51	51	51	49	49
34026B	52	52	51	50	49	50	49	49
34026C	52	52	51	51	51	51	48	48
34027	51	51	49	49	49	49	47	47
34041	51	51	50	49	48	49	48	48
34042	50	50	48	50	48	50	48	48
34043	51	51	49	47	46	47	46	46
34044	51	51	49	48	48	48	46	46
34045	49	49	47	50	47	50	47	47
34046	50	50	48	48	48	48	46	46
34047	49	49	49	48	48	48	46	46
34048	50	50	50	50	48	48	46	46
34049A	49	49	49	49	49	49	46	46
34049B	48	48	47	46	46	46	44	44
34049C	48	48	46	44	44	44	44	44
34049D	51	51	51	48	46	46	46	46
34050	51	51	49	50	48	50	46	46
34051	51	51	49	50	49	50	47	47
34052	50	50	48	48	48	48	46	46
34053	51	51	49	50	50	50	46	46
34054	51	51	49	50	48	48	46	46
34055A	50	50	49	50	47	46	46	46
34055B	50	50	50	51	49	49	47	47
34122	51	48	48	50	48	50	46	46
34123	53	53	49	51	50	52	46	48
34124	52	52	50	51	49	51	48	48
34125	52	50	48	50	49	52	48	48
34126	51	51	49	53	51	53	48	48
34127	51	51	50	51	50	51	48	48
34128	52	52	50	51	50	51	48	48
34129	53	53	51	52	51	52	48	48
34130A	53	53	50	50	50	50	47	47
34130B	53	52	51	51	50	51	48	48

Odsek	Sm	Je	Oi	Bu	Hr	Pl	Tl	Ml
34131	50	50	50	52	50	50	48	46
34132A	46	46	46	46	46	46	44	44
34132B	52	52	51	51	51	50	48	48
34132C	50	50	46	50	48	50	44	46
34133	52	52	50	51	49	51	48	48
34134B	54	54	48	52	51	54	48	48
34134C	51	51	51	48	48	48	48	48
34134D	54	54	49	49	49	48	48	48
34135	53	53	50	52	50	51	49	49
34136	53	53	48	52	48	52	48	48
34137	51	51	49	50	50	50	46	46
34138	53	53	50	52	51	52	48	48
34139A	52	52	50	50	50	50	48	46
34139B	48	48	48	48	50	48	48	45
34140	48	48	48	48	48	48	45	45
34141A	53	52	50	52	50	50	48	48
34141B	55	54	50	54	52	54	48	47
34141C	52	52	50	52	52	50	48	48
34142A	50	47	47	47	46	46	46	46
34142B	50	47	48	48	47	50	46	46
34142C	48	47	47	48	48	48	46	46
34142D	50	46	47	49	46	50	46	46
34142E	49	46	46	48	48	48	45	45
34143	51	51	48	49	47	50	47	44
34144	50	48	48	52	49	50	46	46
34145A	48	48	48	48	48	48	48	48
34145B	50	50	50	48	48	48	48	48
34146	50	50	48	50	50	48	48	48
34147	48	48	48	48	48	48	46	46
34148	48	48	46	48	48	48	44	44
34149A	51	51	49	49	47	47	47	47
34149B	49	49	48	48	48	48	45	45
34150A	49	49	48	45	48	44	44	44
34150B	48	48	48	48	48	48	48	48
34150C	46	46	46	45	45	45	44	44
34150D	47	47	47	48	46	47	45	45
34150E	49	49	49	50	49	49	48	48
34151A	48	48	48	48	48	48	48	48
34151B	48	48	48	49	48	49	46	46
34151C	48	48	47	48	46	48	46	46
34152A	46	46	46	45	45	45	43	43
34152B	48	48	46	48	46	47	45	45
34153A	46	44	46	46	46	42	42	42
34153B	48	48	47	49	48	49	46	46
34154A	48	48	44	44	44	44	42	42
34154B	47	47	47	47	47	46	46	46
34154C	47	47	47	48	48	48	48	48

Odsek	Sm	Je	Oi	Bu	Hr	Pl	Tl	Ml
34154D	44	44	44	44	44	44	44	44
34155A	52	51	51	50	48	48	48	48
34155B	48	48	49	49	46	49	45	45
34156	51	51	48	48	46	49	45	45
34157	48	48	48	50	48	48	48	48
34158	50	50	50	50	50	50	44	44
34159	48	48	48	49	47	50	45	45
34160	50	50	50	49	48	49	44	44
34161	52	48	48	52	47	50	48	48
34162	52	52	52	50	50	50	47	47
34163A	46	46	46	46	44	44	42	42
34163B	51	51	50	52	48	50	48	48
34163C	48	48	48	48	48	48	46	46
34163D	50	50	48	48	48	48	46	46
34163E	48	48	48	46	46	46	46	46
34163F	50	50	50	50	48	49	47	47
34164	52	52	50	50	48	48	48	48
34165	52	50	48	50	49	50	46	46
34166A	50	50	50	50	50	50	46	46
34166B	52	52	49	53	54	52	46	46
34166C	52	50	50	52	52	50	48	48
34166D	51	51	51	50	50	50	46	46
34166E	53	50	50	54	52	52	48	48
34167A	52	52	48	50	48	50	47	47
34167B	52	50	50	51	50	50	48	27
34167C	50	50	50	50	50	50	49	49
34167D	48	48	48	48	48	48	46	46
34168	50	49	49	50	48	50	46	46
34169	50	49	48	49	48	50	46	46
34170	52	52	49	50	48	48	48	46
34171	48	48	48	46	46	46	46	46
34172A	50	49	49	51	48	47	47	47
34172B	50	50	50	50	49	46	46	46
34173	54	54	50	50	50	50	46	46
34323B	52	52	50	48	48	48	48	48
34324	31	31	30	27	27	27	27	27
34325D	52	52	51	51	50	50	48	48
34326A	52	52	51	51	50	50	48	48
34326B	53	53	51	51	51	51	48	48
34327	52	52	50	50	48	48	50	50
34328A	54	54	52	54	52	52	50	50
34329	52	52	52	50	50	50	18	48
34330	52	52	50	53	51	51	50	50
34331	53	53	50	53	50	50	48	48
34332A	52	52	50	48	48	48	48	48
34332B	52	52	49	51	48	51	48	48
34332C	49	49	46	46	45	45	45	45

Odsek	Sm	Je	Oi	Bu	Hr	Pl	Tl	MI
34332E	52	52	50	50	50	50	48	48
34336D	53	53	50	52	51	52	50	50
34336F	48	48	46	48	48	48	46	46
34337C	46	46	46	46	46	46	44	44
34338A	52	52	48	52	52	52	48	48
34338B	51	51	50	51	50	50	48	48
34338C	48	48	48	48	47	47	47	47
34338F	50	48	48	48	48	48	46	46
34338G	52	52	51	50	50	49	48	48
34338H	48	48	48	48	48	48	45	45
34345A	52	52	52	54	52	52	52	52
34345B	50	50	50	49	49	49	46	46
34346	54	54	53	54	54	54	49	49
34347	54	54	53	56	56	56	48	48
34348	53	53	53	52	52	52	50	50
34350	51	51	50	50	50	50	48	48
34431A	50	50	48	46	44	48	44	44
34431B	50	50	49	48	48	48	46	46
34431D	50	50	48	46	46	48	46	46
34431E	52	52	52	52	51	48	48	48
34431G	50	50	48	46	44	48	44	44

Odsek	Sm	Je	Oi	Bu	Hr	Pl	Tl	MI
34431H	52	52	50	50	50	48	46	46
34431I	51	51	48	50	50	48	46	46
34431J	52	52	52	52	51	48	48	48
34437I	50	50	48	48	48	48	46	46
34438A	50	50	48	50	50	48	46	46
34438C	50	50	50	50	46	48	46	46
34438D	50	50	48	46	46	48	46	46
34438E	49	49	49	50	49	50	47	42
34438F	48	48	46	46	46	48	44	44
34438G	53	53	50	52	52	52	48	48
34438H	41	48	41	41	41	48	41	41
34438I	52	52	50	51	51	51	48	48
34438J	51	51	51	50	50	50	48	48
34438K	50	50	48	44	50	48	44	44
34438L	54	50	50	53	51	53	48	48
34438M	50	46	46	46	46	48	46	46
34438N	54	54	52	51	51	51	48	48

12.1.2 Seznam prirastnih nizov po rastiščnogojitvenih razredih

Rastiščnogojitveni razred 02 Podgorski bukovi gozdovi

DV	Niz	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
SM	611	0,0428	0,0377	0,0331	0,0291	0,0256	0,0225	0,0198	0,0174	0,0153	0,0134	0,0118	0,0103	0,0091	0,0080
JE	202	0,1109	0,0804	0,0634	0,0526	0,0451	0,0396	0,0354	0,0321	0,0294	0,0272	0,0253	0,0238	0,0224	0,0212
OI	161	0,0354	0,0320	0,0295	0,0275	0,0258	0,0244	0,0231	0,0220	0,0210	0,0201	0,0193	0,0185	0,0178	0,0170
BU	497	0,0524	0,0429	0,0358	0,0301	0,0253	0,0213	0,0177	0,0146	0,0118	0,0092	0,0070	0,0053	0,0038	0,0026
HR	552	0,0342	0,0291	0,0253	0,0222	0,0197	0,0176	0,0157	0,0140	0,0125	0,0111	0,0098	0,0086	0,0075	0,0065
PL	616	0,0520	0,0426	0,0356	0,0300	0,0254	0,0214	0,0179	0,0148	0,0120	0,0095	0,0074	0,0056	0,0041	0,0029
TL	742	0,0441	0,0316	0,0274	0,0203	0,0173	0,0150	0,0133	0,0120	0,0109	0,0100	0,0093	0,0086	0,0081	0,0077
ML	800	0,0866	0,0596	0,0446	0,0351	0,0285	0,0236	0,0199	0,0170	0,0146	0,0127	0,0110	0,0096	0,0084	0,0074

Rastiščnogojitveni razred 03: Gorska – zgornjegorska bukovja z vložki jelovja

DV	Niz	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
SM	161	0,0354	0,0320	0,0295	0,0275	0,0258	0,0244	0,0231	0,0220	0,0210	0,0201	0,0193	0,0185	0,0178	0,0170
JE	202	0,1109	0,0804	0,0634	0,0526	0,0451	0,0396	0,0354	0,0321	0,0294	0,0272	0,0253	0,0238	0,0224	0,0212
OI	161	0,0354	0,0320	0,0295	0,0275	0,0258	0,0244	0,0231	0,0220	0,0210	0,0201	0,0193	0,0185	0,0178	0,0170
BU	498	0,0633	0,0450	0,0348	0,0283	0,0238	0,0205	0,0179	0,0160	0,0143	0,0130	0,0119	0,0110	0,0103	0,0098
HR	552	0,0342	0,0291	0,0253	0,0222	0,0197	0,0176	0,0157	0,0140	0,0125	0,0111	0,0098	0,0086	0,0075	0,0065
PL	616	0,0520	0,0426	0,0356	0,0300	0,0254	0,0214	0,0179	0,0148	0,0120	0,0095	0,0074	0,0056	0,0041	0,0029
TL	742	0,0441	0,0316	0,0274	0,0203	0,0173	0,0150	0,0133	0,0120	0,0109	0,0100	0,0093	0,0086	0,0081	0,0077
ML	800	0,0866	0,0596	0,0446	0,0351	0,0285	0,0236	0,0199	0,0170	0,0146	0,0127	0,0110	0,0096	0,0084	0,0074

Rastiščnogojitveni razred 04: Kisloljubni bukovi gozdovi

DV	Niz	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
SM	611	0,0428	0,0377	0,0331	0,0291	0,0256	0,0225	0,0198	0,0174	0,0153	0,0134	0,0118	0,0103	0,0091	0,0080
JE	202	0,1109	0,0804	0,0634	0,0526	0,0451	0,0396	0,0354	0,0321	0,0294	0,0272	0,0253	0,0238	0,0224	0,0212
OI	321	0,0459	0,0288	0,0223	0,0188	0,0166	0,0150	0,0138	0,0128	0,0120	0,0113	0,0107	0,0102	0,0097	0,0093
BU	441	0,0583	0,0437	0,0347	0,0288	0,0246	0,0215	0,0190	0,0170	0,0154	0,0141	0,0129	0,0119	0,0111	0,0104
HR	553	0,0477	0,0349	0,0278	0,0233	0,0201	0,0179	0,0162	0,0147	0,0136	0,0127	0,0119	0,0113	0,0106	0,0102
PL	616	0,0520	0,0426	0,0356	0,0300	0,0254	0,0214	0,0179	0,0148	0,0120	0,0095	0,0074	0,0056	0,0041	0,0029
TL	742	0,0441	0,0316	0,0274	0,0203	0,0173	0,0150	0,0133	0,0120	0,0109	0,0100	0,0093	0,0086	0,0081	0,0077
ML	800	0,0866	0,0596	0,0446	0,0351	0,0285	0,0236	0,0199	0,0170	0,0146	0,0127	0,0110	0,0096	0,0084	0,0074

Rastiščnogojitveni razred 05: Zasmrečena bukovja na kislih podlagah

DV	Niz	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
SM	161	0,0354	0,0320	0,0295	0,0275	0,0258	0,0244	0,0231	0,0220	0,0210	0,0201	0,0193	0,0185	0,0178	0,0170
JE	202	0,1109	0,0804	0,0634	0,0526	0,0451	0,0396	0,0354	0,0321	0,0294	0,0272	0,0253	0,0238	0,0224	0,0212
OI	162	0,0491	0,0422	0,0370	0,0329	0,0294	0,0265	0,0239	0,0216	0,0196	0,0177	0,0160	0,0154	0,0140	0,0128
BU	499	0,0532	0,0453	0,0394	0,0347	0,0308	0,0275	0,0245	0,0219	0,0196	0,0174	0,0155	0,0139	0,0127	0,0118
HR	553	0,0477	0,0349	0,0278	0,0233	0,0201	0,0179	0,0162	0,0147	0,0136	0,0127	0,0119	0,0113	0,0106	0,0102
PL	616	0,0520	0,0426	0,0356	0,0300	0,0254	0,0214	0,0179	0,0148	0,0120	0,0095	0,0074	0,0056	0,0041	0,0029
TL	742	0,0441	0,0316	0,0274	0,0203	0,0173	0,0150	0,0133	0,0120	0,0109	0,0100	0,0093	0,0086	0,0081	0,0077
ML	800	0,0866	0,0596	0,0446	0,0351	0,0285	0,0236	0,0199	0,0170	0,0146	0,0127	0,0110	0,0096	0,0084	0,0074

Rastiščnogojitveni razred 09: Kisloljubna borovja

DV	Niz	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
SM	611	0,0428	0,0377	0,0331	0,0291	0,0256	0,0225	0,0198	0,0174	0,0153	0,0134	0,0118	0,0103	0,0091	0,0080
JE	202	0,1109	0,0804	0,0634	0,0526	0,0451	0,0396	0,0354	0,0321	0,0294	0,0272	0,0253	0,0238	0,0224	0,0212
OI	302	0,0250	0,0230	0,0176	0,0142	0,0118	0,0099	0,0083	0,0068	0,0056	0,0042	0,0031	0,0020	0,0009	0,0005
BU	404	0,0300	0,0287	0,0239	0,0206	0,0181	0,0158	0,0139	0,0122	0,0102	0,0092	0,0077	0,0065	0,0053	0,0048
HR	502	0,0400	0,0348	0,0283	0,0239	0,0206	0,0176	0,0149	0,0122	0,0098	0,0074	0,0055	0,0037	0,0018	0,0010
PL	613	0,0368	0,0325	0,0299	0,0274	0,0250	0,0226	0,0202	0,0179	0,0155	0,0131	0,0107	0,0083	0,0059	0,0035
TL	703	0,0250	0,0211	0,0174	0,0146	0,0128	0,0114	0,0102	0,0088	0,0066	0,0052	0,0041	0,0029	0,0023	0,0017
ML	703	0,0250	0,0211	0,0174	0,0146	0,0128	0,0114	0,0102	0,0088	0,0066	0,0052	0,0041	0,0029	0,0023	0,0017

Rastiščnogojitveni razred 14: Varovalni gozdovi

DV	Niz	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
SM	104	0,0300	0,0293	0,0253	0,0215	0,0189	0,0163	0,0135	0,0112	0,0090	0,0068	0,0049	0,0031	0,0015	0,0010
JE	202	0,1109	0,0804	0,0634	0,0526	0,0451	0,0396	0,0354	0,0321	0,0294	0,0272	0,0253	0,0238	0,0224	0,0212
OI	302	0,0250	0,0230	0,0176	0,0142	0,0118	0,0099	0,0083	0,0068	0,0056	0,0042	0,0031	0,0020	0,0009	0,0005
BU	734	0,0200	0,0169	0,0139	0,0117	0,0102	0,0091	0,0082	0,0070	0,0053	0,0042	0,0033	0,0023	0,0018	0,0014
HR	734	0,0200	0,0169	0,0139	0,0117	0,0102	0,0091	0,0082	0,0070	0,0053	0,0042	0,0033	0,0023	0,0018	0,0014
PL	734	0,0200	0,0169	0,0139	0,0117	0,0102	0,0091	0,0082	0,0070	0,0053	0,0042	0,0033	0,0023	0,0018	0,0014
TL	703	0,0250	0,0211	0,0174	0,0146	0,0128	0,0114	0,0102	0,0088	0,0066	0,0052	0,0041	0,0029	0,0023	0,0017
ML	703	0,0250	0,0211	0,0174	0,0146	0,0128	0,0114	0,0102	0,0088	0,0066	0,0052	0,0041	0,0029	0,0023	0,0017

12.1.3 Pregled zavarovanih območij in varstvenih režimov

Preglednica: Pregled zavarovanih območij in varstvenih režimov

Zap. št.	Evid. št.	Ime	Vrsta ZO	Uradna objava	Varstveni režim
1.	1002	Krajinski park Ponikovski kras	KP	Uradni list RS, št. 77/98 Uradni list RS, št. 78/98	Prepovedano je: 1. v jamskem vhodu in njegovi neposredni okolici : - vse vrste gradbenih del, - razna zemeljska dela, - odlaganje vseh vrst organskih in anorganskih odpadkov, - zakrivanje ali zapiranje vhoda, - spreminjanje vegetacijske združbe 2. na širšem vplivnem območju jame: - vse vrste gradenj , ki bi poškodovale ali onesnaževale podzemlje, - povzročanje vibracij z detonacijami v ali izven jame, - spreminjanje vegetacijske odeje in njeno odstranjevanje, - odlaganje vseh vrst odpadkov.
2.	1735	Kamnita hiša ali Bezgečeva jama	NS		
3.	1736	Jama Pekel z Dolino Peklenščice	NS		
4.	1737	Požiralniki v Lokah	NS		
5.	1751	Tajna jama	NS		Prepovedano je : - spreminjanje vodnega režima - izvajanje regulacijskih gradbenih del (možno izjemoma s soglasjem naravovarstvene službe) - gradnja stavb vseh vrst na bregu ali v neposredni bližini bregov - poseganje v obrežno vegetacijo (možno izjemoma s soglasjem naravovarstvene službe) - odvzemanje prodra peska ali mivke z obrežja((možno izjemoma s soglasjem naravovarstvene službe)
6.	1749	Izvir Ponikvice (do požiralnikov)	NS		
7.	1028***	Cevzarjeva bukev v Andražu	NS		Prepovedano je: - sekati, obsekati lomiti oziroma drugače nasilno uničevati ali poškodovati drevesa, njihova debla, korenine, veje, - spreminjati rastiščne pogoje, - obešati in postavljati tuja telesa na deblo, korenine ali veje, - zgraditi večje stalne objekte ali zgradbe na območju neposrednega rastišča.

Zap. št.	Evid. št.	Ime	Vrsta ZO	Uradna objava	Varstveni režim
8.	1033***	Majheničeva smreka v Dobriču	NS		

Opombe:

- * predlog določitve gozdov s posebnim namenom na območjih, ki so zavarovana po predpisih s področja ohranjanja narave (skladno z Zakonom o gozdovih, 44. člen).
- ** v stolpcih »Stopnja poudarjenosti« je naveden predlog poudarjenosti stopnje funkcije varovanja naravnih vrednot in funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti.
- *** lokacija zavarovanega območja je napačna. Upošteva se lokacijo naravne vrednote.

12.1.4 Splošne varstvene usmeritve za gospodarjenje na območjih naravnih vrednot (povzete po naravovarstvenih smernicah ZRSVN)

Z naravnimi vrednotami je treba ravnati tako, da se ne ogrozi njihov obstoj (40. člen ZON).

Posegi in dejavnosti se izvajajo na naravni vrednoti, če ni drugih prostorskih ali tehničnih možnosti za izvedbo posega ali opravljanje dejavnosti (5. člen Uredbe o zvrsteh naravnih vrednot).

Če ni drugih prostorskih ali tehničnih možnosti, se posegi in dejavnosti:

- na površinski in podzemeljski geomorfološki, hidrološki in geološki naravni vrednoti izvajajo v obsegu in na način, da se ne uničijo, poškodujejo ali bistveno spremenijo lastnosti, zaradi katerih je del narave opredeljen za naravno vrednoto, oziroma v obsegu in na način, da se v čim manjši možni meri spremenijo druge fizične, fizikalne, kemijske, vidne in funkcionalne lastnosti naravne vrednote.
- na drevesni naravni vrednoti izvajajo tako, da se ne zmanjša vitalnost in ne poslabša zdravstveno stanje drevesa ter, da se ne poslabšajo življenjske razmere na rastišču.
- na ekosistemski naravni vrednoti izvajajo tako, da se ne spremenijo kvalitete ekosistema ter naravni procesi v njem do takšne mere, da se poruši naravno ravnovesje.

Posegi in dejavnosti zunaj naravnih vrednot, na območju vpliva na naravno vrednoto se izvajajo tako, da vpliv posega ali dejavnosti ne povzroči uničenja ali bistvene spremembe lastnosti, zaradi katerih je bil del narave opredeljen za naravno vrednoto, ali uničenja naravne vrednote (6. člen Uredbe o zvrsteh naravnih vrednot).

Za potrebe priprave načrtov rabe naravnih dobrin se območje vpliva na naravno vrednoto opredeli glede na nameravani poseg ali dejavnost na podlagi naslednjih izhodišč:

- za hidrološko naravno vrednoto je območje vpliva na naravno vrednoto območje porečja ali dela porečja, v katerem se naravna vrednota nahaja,
- za podzemno geomorfološko naravno vrednoto je območje vpliva na naravno vrednoto površje nad podzemno jamo ter, če je naravna vrednota vodna podzemna jama, porečje voda, ki tečejo v podzemno jamo,
- za naravne vrednote drugih zvrsti je območje vpliva na naravno vrednoto območje, v katerem lahko vplivi posegov in dejavnosti človeka ogrozijo tiste lastnosti, zaradi katerih je bil del narave opredeljen za naravno vrednoto: za geomorfološke in geološke naravne vrednote je to zlasti njihova stabilnost, za botanične, zoološke, ekosistemske in drevesne naravne vrednote je to zlasti kvaliteta habitatov rastlin in živali,
- naravno vrednoto se lahko uredi za obisk javnosti z nadelavo poti, razgledišč, počivališč, postavitvijo ograj, tabel z informacijami, opozorili in podobno, vendar tako, da se bistveno ne spremenijo lastnosti naravne vrednote. Naravno vrednoto ali njen del, ki je posebej občutljiv na fizične učinke hoje, ki jih povzročijo obiskovalci, se uredi tako, da se onemogoči ogrožanje naravne vrednote. Na naravni vrednoti, katere obiskovanje in ogledovanje se prostorsko ne da omejiti ali se pričakuje, da omejitev ne bo učinkovita, se lahko obiskovanje in ogledovanje naravne vrednote ali njenega dela fizično onemogoči.

12.1.5 Podrobnejše varstvene usmeritve za gospodarjenje na območjih naravnih vrednot

Podrobnejše varstvene usmeritve po zvrsteh naravnih vrednot izhajajo iz Pravilnika o določitvi in varstvu naravnih vrednot (Uradni list RS, št. 111/04, 70/06, 58/09, 93/10, 23/15 in 7/19 ter sklep št. 35600-46/2017 z dne 16. 2. 2018 in sklep št. 35600-10/2021-5 z dne 21. 1. 2021, 53/23).

12.1.5.1 Površinske geomorfološke naravne vrednote

- Gradnja objektov, vključno z enostavnimi objekti, se v primeru, da ni drugih prostorskih možnosti zunaj naravne vrednote, izvaja tako, da se izkoristijo vse možne tehnične ali druge rešitve, da se naravna vrednota ne poškoduje.
- Zemeljska dela (izravnnavanje, poglobljanje terena, nasipavanje, zasipavanje) se na naravni vrednoti izvaja tako, da se ohranjajo lastnosti, zaradi katerih je del narave opredeljen za naravno vrednoto ter, da je njena vidna podoba čim manj spremenjena.
- Vibracije zaradi eksplozij ali iz drugih virov smejo biti tolikšne, da ne ogrozijo stabilnosti naravne vrednote.
- Odpadkov in drugega materiala, vključno z odpadnim izkopnim ali gradbenim materialom, se ne odlaga ali skladišči na naravni vrednoti.
- Na naravni vrednoti se lahko izvaja takšne športne in rekreacijske aktivnosti, zaradi katerih se bistveno ne spreminjajo fizične lastnosti naravne vrednote (npr. z obsežnim odstranjevanjem skal, pritrjevanjem klinov, jeklenih vrvi in podobnim).

12.1.5.2 Podzemeljske geomorfološke naravne vrednote

- Sten, stropa in tal, zraka v jami ter vode, ki tečejo skozi jamo, se ne onesnažuje.
- Vibracij zaradi eksplozij ali iz drugih virov in hrupa se ne povzroča.
- Odpadkov in drugega materiala se ne odlaga ali skladišči v jami, tekočih odpadkov se ne odvaja v jamo in se jih ne izliva v jami.
- V jamo se ne vnaša organskih snovi.

Na območju vpliva na naravno vrednoto.

V jamskem vhodu in njegovi neposredni okolici:

- Gradnja objektov se ne izvaja, zemeljsko površje se ne spreminja, razen za namen iz 6. točke tega oddelka.
- Odpadkov se ne odlaga.
- Vhoda se ne zasipava, v neposredno okolico se ne odlaga in skladišči materiala.
- Jamski vhod se zapira le z namenom varstva naravne vrednote oziroma upravljanja z njo, pri čemer se uporabi takšne tehnične rešitve, da je omogočen nemoten prehod živali v jamo in iz nje.
- Enostavne objekte, ki nimajo vsebinske povezave z naravno vrednoto, električne in druge vode se namešča v takšni oddaljenosti, da se ohranja vidna podoba jamskega vhoda nespremenjena.
- Jamski vhod se lahko uredi za obisk javnosti z nadelavo poti, počivališč, postavitvijo ograj, tabel z informacijami, opozorili in podobno, vendar tako, da je vidna podoba vhoda čim manj spremenjena.
- V vegetacijsko združbo v jamskem vhodu se ne posega s fizičnim uničevanjem, spreminjanjem vrstne sestave ipd., razen v primeru, da se s tem omogoči dostop. Obseg odstranitve vegetacije sme biti tolikšen, da se ohranijo obstoječe lastnosti mikroklima v jamskem vhodu in jami.

Na površju nad znanimi rovi jame, ponornice, ki teko v jamo oziroma skozi njo:

- Izvaja se takšne vrste gradenj, da se ne poškoduje podzemeljske naravne vrednote.
- Vibracij zaradi eksplozij ali iz drugih virov se ne povzroča.
- Vegetacijsko odejo, vključno z njenim odstranjevanjem, se spreminja le v takšnem obsegu, da se ne ali bistveno ne spremenijo kakovostne (kemične) in količinske lastnosti pronikajoče vode.
- Odpadkov in drugega materiala, vključno z odpadnim izkopnim ali gradbenim materialom, se ne odlaga ali skladišči na naravni vrednoti.

- Nevarnih snovi, kot so nafta in naftni derivati, kemikalije in podobne snovi, se ne pretovarja in skladišči.
- Ne slabša se kvalitete vod, ki tečejo v jamo. Onesnažene vode se prednostno očisti.
- Posege in gradnje na vodotokih se izvaja tako, da se ohranja čim bolj naraven vodni režim.

12.1.5.3 Geološke naravne vrednote

- Gradnja objektov, vključno z enostavnimi objekti, se v primeru, da ni drugih prostorskih možnosti zunaj naravne vrednote, izvaja tako, da se izkoristijo vse možne tehnične ali druge rešitve, da se naravna vrednota ne poškoduje ter, da je njena vidna podoba čim manj spremenjena.
- Zemeljska dela (izravnavanje, poglobljanje terena, nasipavanje, zasipavanje) se na naravni vrednoti izvaja tako, da se ohranjajo lastnosti, zaradi katerih je del narave opredeljen za naravno vrednoto.
- Vibracije zaradi eksplozij ali drugih virov na naravni vrednoti smejo biti tolikšne, da ne ogrozijo stabilnosti naravne vrednote.
- Odpadkov in drugega materiala, vključno z odpadnim izkopnim ali gradbenim materialom, se ne odlaga ali skladišči na naravni vrednoti.
- Delov naravne vrednote se ne lomi, razbija, odkopava ali odnaša v takem obsegu, da se uniči nahajališče oziroma okrni lastnosti, zaradi katerih je del narave opredeljen za naravno vrednoto.
- Z namenom preprečitve erozije, neugodnega delovanja atmosferilij in vegetacije se naravno vrednoto lahko fizično zaščiti (prekrije), odstrani vegetacijo in podobno.

12.1.5.4 Hidrološke naravne vrednote

- Gradnja objektov, vključno z enostavnimi objekti, se v primeru, da ni drugih prostorskih možnosti zunaj naravne vrednote, izvaja tako, da se izkoristijo vse možne tehnične ali druge rešitve, da se naravna vrednota ne poškoduje ter, da je njena vidna podoba čim manj spremenjena.
- Objekte in naprave za različne namene se na naravni vrednoti namešča oziroma se njihovo delovanje zagotavlja tako, da se ne prekinja zveznosti vodnega toka, da se ne spreminja ali bistveno ne spreminja količina vode in hitrost pretoka, prostorska in časovna razporeditev voda, smer toka oziroma morskih tokov, oblika in dno struge vodotoka oziroma jezera in morja ter, da se bistveno ne spremenijo vidne in funkcionalne lastnosti naravne vrednote. Na slapiščih, slapovih in v koritih se ohranja naraven pretok.
- Ne slabša se kvalitete vode, ne spreminja se temperature vode. Onesnaženo vodo se prednostno očisti.
- Na naravno vrednoto se ne odlaga odpadkov.
- V obrežno vegetacijo se posega s sekanjem, obsekavanjem, redčenjem, zasajanjem, tako da se bistveno ne spremenijo fizikalne lastnosti obrežja.

12.1.5.5 Ekosistemske naravne vrednote

- Gradnja objektov, vključno z enostavnimi objekti, se v primeru, da ni drugih prostorskih možnosti zunaj naravne vrednote, izvaja na način in v takem obsegu, da se populacije rastlinskih in živalskih vrst pretežno ohranijo. Na način in v obsegu iz prejšnjega stavka se izvaja tudi odstranjevanje ali spreminjanje vegetacije, spreminjanje kislosti oziroma alkalnosti tal, odstranjevanje zemlje, ruše ali kamninske podlage, zasipavanje, nasipavanje, vključno z odlaganjem odpadnih materialov. Pri tem se izkoristijo vse možne tehnične rešitve, da se naravna vrednota čim manj poškoduje.
- Ne slabša se kvalitete površinske in podzemne vode, tako da se ne slabšajo življenjske razmere za rastline in živali. Uporabljajo naj se biološko razgradljiva olja. Onemogoči naj se vnos soli v vodne biotope.
- Sestave biocenoze se ne spreminja z naseljevanjem živali in rastlin tujerodnih in rastišču neustreznih vrst.
- Na naravno vrednoto s ene vnaša gensko spremenjenih organizmov.
- Rekreatijska in športna aktivnost, ki negativno vplivata na rastline in živali, se ne izvajata, preusmerjata se na doživljanje in spoznavanje narave.

12.1.5.6 Drevesne naravne vrednote

- Vej, debel, drevesne skorje in korenin se ne lomi, seka, obsekava ali drugače poškoduje, razen če gre za sanacijske ukrepe na drevesu.
- Življenjske razmere na rastišču se ohranja nespremenjene, zato se ne odstranjuje zemlje, razkriva korenin, zasipava debela ali rastišča oz površine nad koreninami, s hojo, vožnjo ali kako drugače ne tepta tal, ne poplavlja rastišča, spreminja višine podtalnice, kislosti oziroma alkalnosti tal, spušča škodljivih tekočin ali plinastih snovi na rastišče ter ne odlaga odpadkov.
- Podlago se na rastišču utrjuje le tako, da se omogoči zadostno zračnost in vodoprepustnost tal nad koreninskim sistemom.
- Na rastišče se praviloma ne postavlja objektov ali naprav.
- Na deblo, korenine in veje dreves se ne obeša, pritrjuje ali postavlja tujih teles, kot so plakati, obvestila, svetilke, nosilci žičnih vodov, table, omarice, antene in podobno.

12.1.6 Konkretna varstvena usmeritve na območjih naravnih vrednot

V naravovarstvenih smernicah so obravnavane tiste naravne vrednote, ki ležijo znotraj gozdne maske, in vse tiste naravne vrednote znotraj gozdnogospodarske enote, za katere smo o cenili, da bi gospodarjenje z gozdovi lahko vplivalo na njih. V stolpcih »Stopnja poudarjenosti« je naveden **predlog** poudarjenosti stopnje funkcije varovanja naravnih vrednot in funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti skladno z zakonodajo s področja gozdarstva.

Preglednica: Pregled naravnih vrednot in pripadajočih konkretnih varstvenih usmeritev

IDENT. ŠT.	IME	KRATKA OZNAKA	ZVRST	POMEN	KONKRETNE VARSTVENE USMERITVE
5978	Loke - požiralniki	Požiralniki jugovzhodno od Lok pri Žalcu	GEOMORF, HIDR	lokalni	<i>Naravna vrednota je zavarovana kot naravni spomenik.</i> Iz požiralnika neposredno na robu gozda naj se: • redno odstranjuje vejevje • ne zalaga s sečnimi ostanki in drugim materialom • ohranja sedanja zastrtost
5699	Pjivkov graben s sotesko Pekel	Pjivkov graben s sotesko Pekel, levi pritok Hotunjščice vzhodno od Andraža nad Polzele	GEOMORF, HIDR	lokalni	<i>NV 5977 Ponikvica od izvira do izliva je v svojem zg. toku zavarovana kot Izvir Ponikvice do požiralnikov</i> • Sekanje in požiganje obvodne vegetacije naj se ne izvaja. • Krčenja obvodne drevnine, mejic in posameznega drevja, razen nujnega selektivnega redčenja drevnine, ki ovira pretok naj se ne izvaja • Pušča naj se starejše debelo habitatno drevje. • Ohranja se zveznost vodnega toka, naraven pretok ter posamezne lastnosti kot so brzice, tolmoni, manjša prodišča, erozijske zajede. • Ohranja se zveznost in pestra višinska strukturiranost obvodne vegetacije. • Odvzem materiala (prod, pesek, mivka) naj se ne izvaja. • Vlačenje po strugi in skladiščenje lesa tudi izven gozdnega prostora naj se ne izvaja.
5669	Ložnica - vodotok z meandri v Ložniškem gričevju	Vodotok z meandri v Ložniškem gričevju severno od Polzele	HIDR, EKOS	lokalni	
5670	Ložnica – soteska	Soteska Ložnice, levega pritoka Savinje, s številnimi kraškimi izviri, severovzhodno od Polzele	GEOMORF	lokalni	
5977	Ponikvica – od izvira do požiralnikov	Potok Ponikvica v Spodnji Ponikvi pri Žalcu na Ponikovski planoti od izvira do požiralnikov v Lokah	HIDR	državni	
5689	Vranja peč	Zakrasel apnenčast hrbet jugozahodno od Arnač	GEOMORF, (GEOMORFP)	lokalni	
739	Gonžarjeva peč	Pečine vzhodno od naselja Lipje	GEOMORF	lokalni	• Na območju naj se ne gradi gozdnih prometnic. • Vzdržuje naj se sklenjen sklep krošenj.

IDENT. ŠT.	IME	KRATKA OZNAKA	ZVRST	POMEN	KONKRETNE VARSTVENE USMERITVE
6003V	Ponikovski kras	Osameli kras severno od Loznice	GEOMORF, (GEOMORFP), (HIDR)	lokalni	<i>Območje je zavarovano kot krajinski park Ponikovski kras.</i> • Preprečuje naj se krčitve gozdov, razen na zaraščenih kmetijskih površinah v mlajših razvojnih fazah gozda in v sodelovanju z ZRSVN. Ohranja naj se obstoječa površina gozda; • V manjše dislocirane površine gozda oz. površine porasle z gozdnim drevjem (ostanki gozdov, »gozdni otoki«, obvodna drevnina, posamično drevje, ...) se ne posega s krčitvami. • Odlaganje sečnih ostankov, gradnja vlak, spravilo lesa naj se izvaja na način, da se ne spreminja površinskih oblik značilnih za plitev kraški svet (vrtače, požiralniki, suhe doline, ...)
80250	Vinska Gora - lehnjakova pečina	Lehnjakova pečina pod cerkvijo Sv. Janeza Krstnika v Vinski Gori	GEOL	lokalni	/
5929	Majheničeva smreka	Smreka severno od domačije Zagorc v Dobriču	DREV	državni	<i>Obe drevesi sta zavarovani kot naravna spomenika (Majheničeva smreka v Dobriču in Cevzarjeva bukev v Andražu)</i> • Na drevesih naj se izvajajo samo strokovni arboristični posegi, ki ne bodo škodili vitalnosti drevesa. • Rastišča dreves v radiju krošnje naj se ne spreminja.
6029	Cevzarjeva bukev	Bukev pri Blagotinškovi kmetiji v Andražu nad Polzelo	DREV	državni	

Opombe:

* - V stolpcih »Stopnja poudarjenosti« je naveden predlog poudarjenosti stopnje funkcije varovanja naravnih vrednot in funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti.

V skladu s Pravilnikom o določitvi in varstvu naravnih vrednot so:

- z oznako **V** označene naravne vrednote, katerih površina je večja od 1 km² ali so linijsko daljše od 1 km (2. člen),
- z oznako **OP** označene naravne vrednote, pri katerih so Gauss-Kruegerjeve koordinate zaokrožene na 5 km (4. člen).

12.1.7 Pregled naravnih vrednot

Preglednica: Pregled jam na območju GGE Ponikva

IDENT. ŠT.	IME JAME	KRATKA OZNAKA	REŽIM VSTOPA	KONKRETNE VARSTVENE USMERITVE
40981	Tajna jama 2	Jama s stalnim tokom	odprta jama s prostim vstopom	NV 40527 Tajna jama 1 in NV 40981 Tajna jama 2 je zavarovana kot Tajna jama Za območje NV veljajo vse konkretne varstvene usmeritve, navedene za druge podzemeljske geomorfološke naravne vrednote. Na območju naravnih vrednot predlagamo vzpostavitev ekocelice z ukrepanjem, kot je označeno na karti.
40527	Tajna jama 1 ¹	Jama stalni ponor, Jamski sistem	odprta jama s prostim vstopom	Usmeritve za območje ekocelice: • Izvaja naj se samo najnujnejša in z zakonom določena sanitarna sečnja in sečnja za vzdrževanje bližnje vlake. • Izvaja naj se popoln gozdni red, predvsem naj se s sečnimi ostanki in odpadki ne zasipava okolice manjših vrtač in kotanj, struge vodotoka, ki ponika v jamo in samega jamskega vhoda. . • Potok, ki teče v jamo naj se prepusti naravnemu toku. Vanj naj se ne posega. • Novih gozdnih prometnic naj se ne gradi. • Možna je označitev naravnih vrednot in označitev morebitne tematske poti.
40168	Spodnja Steska jama	Jama stalni izvir	odprta jama s prostim vstopom	Za območje NV veljajo vse konkretne varstvene usmeritve, navedene za druge podzemeljske geomorfološke naravne vrednote. Na območju naravnih vrednot predlagamo vzpostavitev ekocelice z ukrepanjem, kot je označeno na karti.
40169	Zgornja Steska jama	Jama stalni izvir	odprta jama z nadzorovanim vstopom	Usmeritve za območje ekocelice: • Izvaja naj se samo najnujnejša in z zakonom določena sanitarna sečnja (predvsem iglavcev) in sečnja za vzdrževanje steze do obeh naravnih vrednot. • Možna je odstranitev dreves, ki bi lahko predstavljala nevarnost za obiskovalce jame in po žledolomu še niso bila odstranjena. • Potok, ki teče iz jame naj se prepusti naravnemu toku. Vanj naj se ne posega.

¹ NV Tajna jama 1 leži neposredno ob meji GGE Ponikva vendar zunaj nje. Zaradi povezanosti vsebin, predloga ekocelice in zavarovanega območja, ki sega tudi na območje GGE Ponikva je predmet obravnave teh smernic.

IDENT. ŠT.	IME JAME	KRATKA OZNAKA	REŽIM VSTOPA	KONKRETNE VARSTVENE USMERITVE
				Novih gozdnih prometnic naj se ne gradi. Spravilo lesa po strugi potoka naj se ne izvaja.
40553	Pekel pri Zalogu ²	Jama občasni izvir ob stalnem toku	odprta jama s prostim vstopom	<i>NV 40553 Pekel pri Zalogu (sinonim Jama Pekel) je del zavarovanega območja Jama Pekel z Dolino Peklenščice.</i>
40500	Kamnita hiša ³	Jama občasni izvir	odprta jama s prostim vstopom	<i>NV Kamnita hiša (sinonim Bezgečeva jama) je zavarovana kot naravni spomenik Kamnita hiša ali Bezgečeva jama.</i>
40170	Boštenuhova jama	Vodoravna jama	odprta jama s prostim vstopom	- Upošteva naj se varstveni režim v jami naveden v 18. členu Zakona o varstvu podzemnih jam. - Kjer potek rogov jam ni natančno znan, naj se v izogib morebitnega uničenja med gradbenimi deli (obsežnejša dela, npr. gradnja gozdnih cest), pred začetkom del pridobi dokumentacijo iz katere je razvidno stanje jame oz. potek njenih rogov. - Potek trase naj se načrtuje izven območja nad znanimi rovi. - Sečni ostanki, ki bi jih lahko zajele ponikalnice na vplivnem območju naravnih vrednot naj se odlagajo izven njihovih strug. - Z vejevjem in drugimi sečnimi ostanki naj se ne zapira vhoda jam in brezen.
40500	Kamnita hiša	Jama občasni izvir	odprta jama z nadzorovanim vstopom	
40552	Jiračkova pogrezlina	Jama z breznom in etažami, poševna jama	odprta jama s prostim vstopom	
41267	Rojnikovo brezno	Brezno	odprta jama s prostim vstopom	
41832	Osrečanov a Zvonica	Poševno ali stopnjasto brezno	odprta jama s prostim vstopom	
42505	Kovačeva jama	Jama občasni izvir	odprta jama s prostim vstopom	
42508	Jama v grapi	Jama občasni izvir	odprta jama s prostim vstopom	
42510	Brezno na Gori Oljki	Brezno	odprta jama s prostim vstopom	
42511	Špranja v Topolovcu	Jama z breznom in etažami, poševna jama	odprta jama s prostim vstopom	
42512	Jama v Grebenčah	Jama občasni izvir, Spodmol, kevdrc	odprta jama s prostim vstopom	
5668	Andraž nad Polzelo - jama	Jama pod domačijo Grabenšek ob Hotunjščici južno od Andraža nad Polzelo	odprta jama s prostim vstopom	
5672	Andraž nad Polzelo - izvorna jama	Izvirna jama pod Kamenškovi hribom v Andražu nad Polzelo	odprta jama s prostim vstopom	

² NV Pekel pri Zalogu (vhod) leži neposredno ob meji GGE Ponikva vendar zunaj nje. Zaradi povezanosti vsebin in zavarovanega območja, ki sega tudi na območje GGE Ponikva je predmet obravnave teh smernic

³ Točka, ki označuje naravno vrednoto leži izven GGE Ponikva, vendar na nepravi lokaciji. Prava lokacija vhoda v jama je na območju GGE Ponikva. Naravna vrednota je predmet obravnave teh smernic

IDENT. ŠT.	IME JAME	KRATKA OZNAKA	REŽIM VSTOPA	KONKRETNE VARSTVENE USMERITVE
5739	Silova	Vodna jama pri potoku Trnava zahodno od Ponikve pri Žalcu	odprta jama s prostim vstopom	• Upošteva naj se varstveni režim v jami naveden v 18. členu Zakona o varstvu podzemnih jam. • Kjer potek rogov jam ni natančno znan, naj se v izogib morebitnega uničenja med gradbenimi deli (obsežnejša dela, npr. gradnja gozdnih cest), pred začetkom del pridobi dokumentacijo iz katere je razvidno stanje jame oz. potek njenih rogov. • Potek trase naj se načrtuje izven območja nad znanimi rovi. • Sečni ostanki, ki bi jih lahko zajele ponikalnice na vplivnem območju naravnih vrednot naj se odlagajo izven njihovih strug. • Z vejevjem in drugimi sečnimi ostanki naj se ne zapira vhoda jam in brezen.
42535	Tajnšekova jama 2	Vodoravna jama	odprta jama s prostim vstopom	
42545	Brezno pri Tomažu	Poševno ali stopnjasto brezno	odprta jama s prostim vstopom	
42554	Jama Rekonk	Jama stalni ponor	odprta jama s prostim vstopom	
43517	Kvartičevo brezno	Brezno	odprta jama s prostim vstopom	
43538	Smetišnica	Poševno ali stopnjasto brezno	odprta jama s prostim vstopom	
43899	Jama nad Jezeričanom	Brezno	odprta jama s prostim vstopom	
43964	Sopot pri Ponikvi	Jama stalni izvir	odprta jama s prostim vstopom	
44193	Tajnšekova jama 1	Jama stalni izvir	odprta jama s prostim vstopom	
44384	Nova jama	Jama z breznom in etažami, poševna jama	odprta jama s prostim vstopom	
44493	Plaskanova jama	Jama stalni ponor	odprta jama s prostim vstopom	
44494	Bršekovo brezno	Jama s stalnim tokom, Jama z breznom in etažami, poševna jama	odprta jama s prostim vstopom	
44719	Šentjanška jama na Peči 1	Spodmol, kevdrč	odprta jama s prostim vstopom	
44720	Šentjanška jama na Peči 2	Jama z breznom in etažami, poševna jama	odprta jama s prostim vstopom	
44971	Zdravčevo brezno	Brezno	odprta jama s prostim vstopom	
45507	Brezno v Socki	Poševno ali stopnjasto brezno	odprta jama s prostim vstopom	
45508	Brezno nad Brezovo	Jama z breznom in etažami, poševna jama	odprta jama s prostim vstopom	
45868	Sevšekova jama 1	Vodoravna jama, Jama stalni izvir	odprta jama s prostim vstopom	

IDENT. ŠT.	IME JAME	KRATKA OZNAKA	REŽIM VSTOPA	KONKRETNE VARSTVENE USMERITVE
45869	Sevšekova jama 2	Vodoravna jama	odprta jama s prostim vstopom	• Upošteva naj se varstveni režim v jami naveden v 18. členu Zakona o varstvu podzemnih jam. • Kjer potek rogov jam ni natančno znan, naj se v izogib morebitnega uničenja med gradbenimi deli (obsežnejša dela, npr. gradnja gozdnih cest), pred začetkom del pridobi dokumentacijo iz katere je razvidno stanje jame oz. potek njenih rogov. • Potek trase naj se načrtuje izven območja nad znanimi rovi. • Sečni ostanki, ki bi jih lahko zajele ponikalnice na vplivnem območju naravnih vrednot naj se odlagajo izven njihovih strug. • Z vejevjem in drugimi sečnimi ostanki naj se ne zapira vhoda jam in brezen.
47393	Jama na Dragi	Vodoravna jama	odprta jama s prostim vstopom	
47802	Jama pri Vodostečni	Vodoravna jama	odprta jama s prostim vstopom	
48026	Jama za gostilno	Vodoravna jama	odprta jama s prostim vstopom	
48030	Anžetova jama	Spodmol, kevdrc	odprta jama s prostim vstopom	
48401	Hotunjka	Vodoravna jama	odprta jama s prostim vstopom	
48402	Spodnji Rekonk	Jama stalni izvir	odprta jama s prostim vstopom	
48793	Temnjaška jama	Jama z breznom in etažami, poševna jama	odprta jama s prostim vstopom	
48921	Temnjaška zijalka	Spodmol, kevdrc	odprta jama s prostim vstopom	
48992	Darkovo brezno	Brezno	odprta jama s prostim vstopom	
51196	Jama v Gonžarjevi peči	Vodoravna jama	odprta jama s prostim vstopom	
53618	Kravja jama	Jama z breznom in etažami, poševna jama	odprta jama s prostim vstopom	

PRIPOROČILO: V letu 2006 je bil sprejet Pravilnik o sporočanju podatkov o podzemnih jamah (Uradni list RS, št. 120/06), katerega namen je zbiranje in izpopolnjevanje podatkov o jamah. V 8. členu omenjenega Pravilnika je opredeljen obseg sporočanja popolnejšega podatka za že znano jamo, vključno z natančnejšo določitvijo lege vhoda v že znano jamo. V kolikor razpolagate s takšnimi podatki, jih sporočite Inštitutu za raziskovanje krasa Znanstvenoraziskovalnega centra SAZU.

12.1.8 Pričakovane naravne vrednote

Preglednica: Pričakovane naravne vrednote

IME	KRATKA OZNAKA
karbonati	Pretežni del območja GGE je zgrajen iz karbonatnih kamenin

12.1.9 Konkretna varstvena usmeritve za ohranjanje ekološko pomembnih območij

Preglednica: Pregled ekološko pomembnih območij in pripadajočih varstvenih usmeritev

KODA	IME	OPIS	VARSTVENE USMERITVE
94300	Ložnica s Trnavo	Ložnica se na prehodu z obrobja Ponikovske planote umiri na ravnici kjer meandrira v naravni strugi. Ob potoku je značilni obrežni pas visoke zelnate in lesnate vegetacije, ki členi kmetijski prostor ter nudi življenjski prostor ogroženim vrstam ptic in dvoživk. Vegetacija ima pestro vrstno sestavo (črna jelša (<i>Alnus glutinosa</i>), vrbe (<i>Salix</i> sp.), brogovita (<i>Viburnum opulus</i>), krhljiko (<i>Frangula</i> sp.), ...). Na območju gnezdi preko 30 vrst ptic. Zaradi visoke vlažnosti je območje tudi pomembno življenjsko okolje za dvoživke (rjave in zelene žabe, krastača (<i>Bufo bufo</i>), navadni pupek (<i>Lissotriton vulgaris</i>), ... Zaradi ohranjenosti območja so pogoste tudi vlagoljubne vrste nevretenčarjev, kot so metulji in kačji pastirji	Na ekološko pomembnem območju veljajo usmeritve za Natura območje SI3000390 Ložnica s Trnavo. • Hidroloških razmer v območjih mokrišč v gozdnem prostoru (močvirja, nizka barja, mrtvice, poplavnih delih potokov) naj se ne spreminja. • Na območjih mokrišč naj se izvaja le nujna sanitarna sečnja in sečnja za vzdrževanje pretoka potokov. • Gozdnih prometnic na območju mokrišč naj se ne načrtuje. • Preprečuje se zaraščanje mokrišč. • Vzpostavlja naj se strukturno pestre notranje gozdne robove z dolgimi prehodi in s pestro grmovno in drevesno sestavo.

12.1.10 Pregled območij Natura 2000 vrst in evropsko pomembnih vrst in habitatnih tipov

Preglednica: Pregled območij Natura 2000 in evropsko pomembnih vrst in habitatnih tipov, ki se nahajajo znotraj GGE

Koda in ime	Status	Vrste in habitatni tipi Vezani na gozdni prostor znotraj GGE Ponikva
SI3000390 Ložnica s Trnavo	POO	navadni koščak (<i>Austropotamobius torrentium</i>)*

Opomba: Z * so označene prednostne kvalifikacijske vrste in HT.

12.1.11 Kvalifikacijske vrste vezane na gozdne površine znotraj GGE Ponikva

Preglednica: Kvalifikacijske vrste vezane na gozdne površine znotraj GGE Ponikva

Vrsta	Območje vrste	Ekološke zahteve vrste	Površina znotraj POO (ha)	Površina znotraj GGE (ha)	Ocena stanja na območju
navadni koščak (Austropotamobius torrentium)*	SI3000390 Ložnica s Trnavo	Telesna dolžina redko preseže 10 cm. Hrbtna stran je večinoma svetlo rjava, trebušna stran je svetlejša, motno bela; površina škarij zelo groba in z velikimi zrni. Prebiva v mrzlih, hitro tekočih, tudi gorskih potokih donavskega porečja in se navadno skriva pod kamenjem. Izogiba se močno prodonosnim in hudourniškim potokom ter stoječim vodam. Je vsejeda žival (alge, vodne rastline in talni nevretenčarji, redkeje z ribe, v času levitve je pogost tudi kanibalizem). V Sloveniji je bil nekoč ogrožen zaradi bolezni račje kuge, danes zaradi onesnaženja (predvsem komunalnega), mehanskih posegov v vodotoke (regulacije, zadrževalniki), rabe vode za različne namene (za pitno vodo, male hidro centrale, rejo rib) ter prisotnosti in širitve severno ameriške vrste, signalnega raka iz Avstrije po reki Muri.	33 ha	12 ha	Dobro

12.1.12 Konkretna in podrobnejše usmeritve s pripadajočimi upravljavskimi conami

IME SI3000390 Ložnica s Trnavo	POVRŠINA v GGE: 11,95 ha
Vrste: Rak Navadni koščak (<i>Austropotamobius torrentium</i>)	
USMERITVE: • Na območji naj se določi 1. stopnja poudarjenosti funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti. • Ohranja naj se sedanji obseg naravne ohranjenosti potoka (zveznost vodnega toka in ekološki pretok, naravne značilnosti struge, obrežne strukture brežin in obrežno vegetacijo, ...). • V 5 m pasu brežine vodotoka naj se sečnja izvaja tako, da se zagotavlja stalna zastrtost potoka (razen pri sečnji iglavcev). • Ohranja naj se obstoječa zastrtost struge s krošnjami. • Novih gozdnih prometnic naj se ne gradi oz. pripravlja v 10m – 15m pasu ob strugi vodotoka. • Ob potoku naj se ne skladišči lesa, prav tako naj se rampanje lesa izvaja na način, da gozdni sortimenti niso narinjeni v vodno telo. • Sečne ostanke v in ob strugi je potrebno po sečnji odstraniti. • Vlačenje po strugi in skladiščenje lesa ob strugi, tudi izven gozdnega prostora, naj se ne izvaja. • Zagotovi naj se trajno naravno pomlajevanje pod zastorom, da bo omogočena stalna prekoreninjenost talne površine. • Ohranja oz. vzpostavi naj se naravna vrstna sestava brez umetno vnesenih iglavcev (nevarnost zakisanja tal). • Prepreči naj se odnašanje materiala iz gozdnih prometnic in njihovih brežin (redno vzdrževanje, ustrezno odvodnjavanje, ...). • Ohranja naj se zamočvirjene gozdne površine	
Predlogi sektorskih ukrepov: • Ohranjanje biotopov – sečnja. • Ohranjanje biotopov – nega.	

12.1.13 Zavarovane vrste

Preglednica: Habitatni tipi vezani na gozdne površine znotraj GGE Ponikva

Ime vrste	Skupina	Lokacija	Usmeritve
Mali podkovnjak (<i>Rhinolophus hipposideros</i>)	Netopirji	Poslopja stara kašča pri hiši Dobrič 38 (najdba v odseku: 21)	• V okolici nahajališč naj se vsaj 150m od vhodne odprtine ne izvaja velikopovršinskih pomladitvenih sečenj in končnih posekov.
Rogač (<i>Lucanus cervus</i>)	Hrošči	Listnati gozdovi znotraj GGE (najdba odsek 15h)	• Ohranja naj se drevesa z dupli, pušča naj se starejša manjvredna drevesa. • Ohranja naj se koridorje in gozdne otoke v kmetijski krajini in ob vodotokih (drevnina izven gozdnega prostora). • Poveča naj se delež mrtve mase na najmanj 3% glede na celotno lesno zalogo.
Veliki studenčar (<i>Cordulegaster heros</i>)	Kačji pastirji	Vodotoki v gozdu (najdbe v odsekih: 22d, 6a, 4c, 170, 170c, 133, 134d, 163b, 146, 164, 141c, 163b in 141c)	• Ohranja naj se vsaj 80% zastrtost strug vodotokov. • Strug vodotokov naj se ne regulira.

12.1.14 Konkretna usmeritve za varstvo kulturne dediščine

Preglednica: Pregled objektov kulturne dediščine in usmeritve za njih v GGE Ponikva (vir: Usmeritve za varstvo kulturne dediščine)

EŠD	Ime	Režim	Podrežim	Usmeritve
1-03271	Gora Oljka - Cerkev sv. Križa	spomenik z vplivnim območjem	sakralna stavbna dediščina	Upoštevanje varstvenega režima. Cerkev ima izpostavljeno lego na gozdnati vzpetini, iz vseh strani jo iz bližine obdaja strnjen gozd. Gozdni rob in gozd se ohranjata in ustrezno vzdržujeta. Večji oz. strnjeni poseki drevja v njem niso sprejemljivi.
1-26912	Andraž nad Polzelo - Vinska klet na domačiji Andraž nad Polzelo 47	dediščina	profana stavbna dediščina	Upoštevanje varstvenega režima. Vinska klet stoji južno od večje zaplate gozda. Ta se ohranja in ustrezno vzdržuje. Dodatni večji oz. strnjeni poseki drevja v njej niso sprejemljivi.
1-29870	Andraž nad Polzelo - Praprotnikova sušilnica za hmelj	dediščina	profana stavbna dediščina	Upoštevanje varstvenega režima. Domačijo, kjer stoji sušilnica, iz vseh strani na relativno veliki razdalji obdaja gozd. Gozdni rob in gozd se ohranjata in ustrezno vzdržujeta. Večji oz. strnjeni poseki drevja v njem niso sprejemljivi.
1-26900	Andraž nad Polzelo - Domačija Andraž nad Polzelo 44	dediščina	profana stavbna dediščina	Upoštevanje varstvenega režima. Domačijo (skupaj z ostalimi) iz vseh strani obdaja gozd. Gozdni rob in gozd se ohranjata in ustrezno vzdržujeta. Večji oz. strnjeni poseki drevja v njem niso sprejemljivi.
1-27010	Andraž nad Polzelo - Kozolec na domačiji Andraž nad Polzelo 45	dediščina	profana stavbna dediščina	Upoštevanje varstvenega režima. Domačijo (skupaj z ostalimi), kjer stoji kozolec, iz vseh strani obdaja gozd. Gozdni rob in gozd se ohranjata in ustrezno vzdržujeta. Večji oz. strnjeni poseki drevja v njem niso sprejemljivi.
1-27011	Andraž nad Polzelo - Kašča na domačiji Andraž nad Polzelo 45	dediščina	profana stavbna dediščina	Veljajo iste usmeritve.
1-10435	Dobrič - Znamenje	spomenik	sakralna stavbna dediščina	Upoštevanje varstvenega režima. Znamenje stoji sredi gozda, v bližini ceste. V njegovi neposredni okolici se redno čisti podrast. Večji oz. strnjeni poseki drevja v gozdu niso sprejemljivi.
1-27022	Dobrič - Hiša Dobrič 38	dediščina	profana stavbna dediščina	Upoštevanje varstvenega režima. Hišo (skupaj z ostalimi objekti) iz vseh strani obdaja gozd. Gozdni rob in gozd se ohranjata in ustrezno vzdržujeta. Večji oz. strnjeni poseki drevja v njem niso sprejemljivi.

EŠD	Ime	Režim	Podrežim	Usmeritve
1-26918	Dobrič - Kašča na domačiji Dobrič 27	dediščina	profana stavbna dediščina	Upoštevanje varstvenega režima. Domačija, kjer stoji kašča, se nahaja vzhodno od gozdnega roba. Ta se ohranja in ustrezno vzdržuje. Dodatni večji oz. strnjeni poseki drevja v njej niso sprejemljivi.
1-26917	Dobrič - Kozolec na domačiji Dobrič 27	dediščina	profana stavbna dediščina	Veljajo iste usmeritve.
1-09294	Dobrič - Domačija Dobrič 24	dediščina	profana stavbna dediščina	Upoštevanje varstvenega režima. Domačija se nahaja južno od gozdnega roba. Ta se ohranja in ustrezno vzdržuje. Dodatni večji oz. strnjeni poseki drevja v njej niso sprejemljivi.
1-09296	Dobrič - Hiša Dobrič 24	spomenik	profana stavbna dediščina	Veljajo iste usmeritve.
1-09295	Dobrič - Kašča Dobrič 24	spomenik	profana stavbna dediščina	Veljajo iste usmeritve.
1-26919	Dobrič - Zadržna sušilnica za hmelj	dediščina	profana stavbna dediščina	Upoštevanje varstvenega režima. Sušilnica stoji vzhodno od gozdnega roba. Ta se ohranja in ustrezno vzdržuje. Dodatni večji oz. strnjeni poseki drevja v njej niso sprejemljivi.
1-26930	Dobrič - Gostilna pri Jugu	dediščina	profana stavbna dediščina	Upoštevanje varstvenega režima. Gostilno (skupaj z ostalimi objekti) iz vseh strani obdaja gozd. Gozdni rob in gozd se ohranjata in ustrezno vzdržujeta. Večji oz. strnjeni poseki drevja v njem niso sprejemljivi.
1-27572	Dobrič - Kapelica na domačiji Dobrič 36	dediščina	sakralna stavbna dediščina	Veljajo iste usmeritve.
1-26920	Dobrič - Kozolec na domačiji Dobrič 2	dediščina	profana stavbna dediščina	Upoštevanje varstvenega režima. Domačijo (skupaj s še eno), kjer stoji kozolec, iz vseh strani obdaja gozd. Gozdni rob in gozd se ohranjata in ustrezno vzdržujeta. Večji oz. strnjeni poseki drevja v njem niso sprejemljivi.
1-27557	Andraž nad Polzelo - Kapelica na domačiji Andraž nad Polzelo 56	dediščina	sakralna stavbna dediščina	Upoštevanje varstvenega režima. Domačijo kjer stoji kapelica, iz vseh strani na relativno veliki razdalji obdaja gozd. Gozdni rob in gozd se ohranjata in ustrezno vzdržujeta. Večji oz. strnjeni poseki drevja v njem niso sprejemljivi.
1-26914	Andraž nad Polzelo - Vinska klet pri domačiji Andraž nad Polzelo 57b	dediščina	profana stavbna dediščina	Upoštevanje varstvenega režima. Vinska klet stoji zahodno od večje zaplate gozda, ki prehaja v sadovnjak. Ta se ohranja in ustrezno vzdržuje. Dodatni večji oz. strnjeni poseki drevja v njej niso sprejemljivi.

EŠD	Ime	Režim	Podrežim	Usmeritve
1-02849	Andraž nad Polzelo - Cerkev sv. Andreja	spomenik z vplivnim območjem	sakralna stavbna dediščina	Upoštevanje varstvenega režima. Cerkev stoji na ozkem grebenu, ki ga na zahodni strani obdaja gozd, na vzhodni pa skupine dreves in sadovnjak. Gozdni rob in gozd se ohranjata in ustrezno vzdržujeta. Večji oz. strnjeni poseki drevja v njem niso sprejemljivi.
1-27357	Andraž nad Polzelo - Župnišče	dediščina	profana stavbna dediščina	Veljajo iste usmeritve.
1-10444	Andraž nad Polzelo - Spomenik žrtvam NOB	spomenik	memorialna dediščina	Upoštevanje varstvenega režima. Spomenik na zahodni in vzhodni strani obdaja gozdna zaplata. Ti se ohranjata in ustrezno vzdržujeta. Dodatni večji oz. strnjeni poseki drevja v njiju niso sprejemljivi.
1-26916	Andraž nad Polzelo - Zidanica na domačiji Andraž nad Polzelo 64a	dediščina	profana stavbna dediščina	Veljajo iste usmeritve.
1-27560	Andraž nad Polzelo - Kapelica na pokopališču	dediščina	sakralna stavbna dediščina	Veljajo iste usmeritve.
1-27563	Andraž nad Polzelo - Vaška kapelica	dediščina	sakralna stavbna dediščina	Upoštevanje varstvenega režima. Kapelica stoji ob cesti, na njeni jugozahodni strani se nahaja gozd. Gozdni rob in gozd se ohranjata in ustrezno vzdržujeta. Večji oz. strnjeni poseki drevja v njem niso sprejemljivi.
1-29840	Andraž nad Polzelo - Arheološko območje Pod cerkvijo	dediščina	arheološka dediščina	Upoštevanje varstvenega režima. Arheološko območje povečanega arheološkega potenciala glede na najdbe, v naravi predstavlja območje njivskih površin in travnikov. V relativni oddaljenosti ga na severni, zahodni in vzhodni strani obdaja gozd. Gozdni rob in gozd se ohranjata in ustrezno vzdržujeta. Večji oz. strnjeni poseki drevja v njem niso sprejemljivi.
1-29842	Andraž nad Polzelo - Arheološko območje Drejc	dediščina	arheološka dediščina	Upoštevanje varstvenega režima. Arheološko območje povečanega arheološkega potenciala glede na najdbe, v naravi predstavlja območje njivskih površin in travnikov. V relativni oddaljenosti ga na zahodni in vzhodni strani obdaja gozd. Gozdni rob in gozd se ohranjata in ustrezno vzdržujeta. Večji oz. strnjeni poseki drevja v njem niso sprejemljivi.

EŠD	Ime	Režim	Podrežim	Usmeritve
1-26907	Andraž nad Polzelo - Kašča na domačiji Andraž nad Polzelo 71	dediščina	profana stavbna dediščina	Upoštevanje varstvenega režima. Domačijo kjer stoji kašča, iz zahodne, severne in vzhodne strani obdaja gozd. Gozdni rob in gozd se ohranjata in ustrezno vzdržujeta. Večji oz. strnjeni poseki drevja v njem niso sprejemljivi.
1-27561	Andraž nad Polzelo - Kapelica v Jajčah	dediščina	sakralna stavbna dediščina	Upoštevanje varstvenega režima. Kapelica stoji ob cesti, na njeni južni strani se nahaja gozd. Gozdni rob in gozd se ohranjata in ustrezno vzdržujeta. Večji oz. strnjeni poseki drevja v njem niso sprejemljivi.
1-26902	Andraž nad Polzelo - Domačija Andraž nad Polzelo 109	dediščina	profana stavbna dediščina	Upoštevanje varstvenega režima. Domačija se nahaja zahodno od večje zaplate gozda, ki prehaja v sadovnjak. Ta se ohranja in ustrezno vzdržuje. Dodatni večji oz. strnjeni poseki drevja v njej niso sprejemljivi.
1-26905	Andraž nad Polzelo - Hiša Andraž nad Polzelo 85	dediščina	profana stavbna dediščina	Upoštevanje varstvenega režima. Hišo na severni in vzhodni strani obdaja gozd. Gozdni rob in gozd se ohranjata in ustrezno vzdržujeta. Večji oz. strnjeni poseki drevja v njem niso sprejemljivi.
1-26915	Andraž nad Polzelo - Vinska klet domačije Andraž nad Polzelo 99	dediščina	profana stavbna dediščina	Upoštevanje varstvenega režima. Vinsko klet na zahodni in vzhodni strani obdajata gozdni zaplati. Ti se ohranjata in ustrezno vzdržujeta. Dodatni večji oz. strnjeni poseki drevja v nji niso sprejemljivi.
1-29841	Andraž nad Polzelo - Arheološko območje Petelinšek	dediščina	arheološka dediščina	Upoštevanje varstvenega režima. Arheološko območje povečanega arheološkega potenciala glede na najdbe, v naravi predstavlja območje njivskih površin in travnikov. Na zahodni, južni in vzhodni strani ga obdaja gozd. Gozdni rob in gozd se ohranjata in ustrezno vzdržujeta. Večji oz. strnjeni poseki drevja v njem niso sprejemljivi.
1-26909	Andraž nad Polzelo - Kozolec na domačiji Andraž nad Polzelo 123	dediščina	profana stavbna dediščina	Upoštevanje varstvenega režima. Domačijo, kjer stoji kozolec na zahodni, južni in vzhodni strani ga obdaja gozd. Gozdni rob in gozd se ohranjata in ustrezno vzdržujeta. Večji oz. strnjeni poseki drevja v njem niso sprejemljivi.
1-26920	Dobrič - Kozolec na domačiji Dobrič 2	dediščina	profana stavbna dediščina	Upoštevanje varstvenega režima. Domačijo, kjer stoji kozolec, iz vseh strani obdaja gozd, najbližje na severni strani. Gozdni rob in gozd se ohranjata in ustrezno vzdržujeta. Večji oz. strnjeni poseki drevja v njem niso sprejemljivi.

EŠD	Ime	Režim	Podrežim	Usmeritve
1-27085	Ponikva pri Žalcu - Hiša Ponikva pri Žalcu 55	dediščina	profana stavbna dediščina	Upoštevanje varstvenega režima. Domačijo, kjer stoji hiša, na severni, zahodni in vzhodni strani obdajajo gozdne zaplate. Te se ohranjajo in ustrezno vzdržujejo. Dodatni večji oz. strnjeni poseki drevja v njih niso sprejemljivi.
1-27598	Ponikva pri Žalcu - Kapelica v Spodnji Ponikvi	dediščina	sakralna stavbna dediščina	Upoštevanje varstvenega režima. Kapelica ob domačiji stoji ob cesti, na njeni vzhodni strani se nahaja gozd. Gozdni rob in gozd se ohranjata in ustrezno vzdržujeta. Večji oz. strnjeni poseki drevja v njem niso sprejemljivi.
1-27578	Kale - Kapelica na domačiji Kale 7	dediščina	sakralna stavbna dediščina	Upoštevanje varstvenega režima. Kapelica stoji na severnem delu zaselka Kale, ki ga iz vseh strani na relativno veliki razdalji obdaja gozd. Gozdni rob in gozd se ohranjata in ustrezno vzdržujeta. Večji oz. strnjeni poseki drevja v njem niso sprejemljivi.
1-27822	Studence - Fervegova kapelica	dediščina	sakralna stavbna dediščina	Upoštevanje varstvenega režima. Kapelica stoji sredi gozda, ob cesti. V njeni neposredni okolici se redno čisti podrast. Večji oz. strnjeni poseki drevja v gozdu niso sprejemljivi.
1-10363	Studence - Arheološko najdišče Bezgečeva jama	spomenik	arheološka dediščina	Upoštevanje varstvenega režima. Bezgečeva jama se nahaja severno od hiše Studence 45D, nad ozko dolino ob potoku Pirešica, nad regionalno cesto. Jama se nahaja na gozdnatem pobočju. Gozd se ohranja in ustrezno vzdržuje. Večji oz. strnjeni poseki drevja v njem niso sprejemljivi.
1-27480	Studence - Grad Soteska	dediščina	arheološka dediščina	Upoštevanje varstvenega režima. Ruševine gradu se nahajajo na delno travnati vzpetini, ki jo iz severne, vzhodne in južne strani obdaja strnjen gozd. Gozdni rob in gozd se ohranjata in ustrezno vzdržujeta. Večji oz. strnjeni poseki drevja v njem niso sprejemljivi. Upoštevanje splošnega arheološkega varstvenega režima. Večji poseki dreves v območju grajske razvaline niso sprejemljivi, dovoljeno je izbiralno redčenje drevja. Varstvo pred posegi ali uporabi, ki bi lahko poškodovale arheološke ostaline ali spremenile njihov vsebinski in prostorski kontekst. Za vse posege je potrebno pridobiti KVP in KVS/KVM ter v primeru, da je v sklopu načrtovanega posega potrebno opraviti predhodne arheološke raziskave tudi KVS za raziskavo in odstranitev arheološke ostaline MK RS.

EŠD	Ime	Režim	Podrežim	Usmeritve
1-23851	Studence - Zidanica na domačiji Studence 27	dediščina	profana stavbna dediščina	Upoštevanje varstvenega režima. Zidanica se nahaja ob ruševinah gradu Soteska, ki se nahajajo na delno travnati vzpetini, ki jo iz severne, vzhodne in južne strani obdaja strnjen gozd. Gozdni rob in gozd se ohranjata in ustrezno vzdržujeta. Večji oz. strnjeni poseki drevja v njem niso sprejemljivi.
1-27096	Studence - Kašča na domačiji Studence 26	dediščina	profana stavbna dediščina	Upoštevanje varstvenega režima. Kašča se nahaja v zaselku Studence, ki ga iz vseh strani na relativno veliki razdalji obdaja gozd. Gozdni rob in gozd se ohranjata in ustrezno vzdržujeta. Večji oz. strnjeni poseki drevja v njem niso sprejemljivi.
1-26928	Črnova - Kašča na domačiji Črnova 13	dediščina z vplivnim območjem	profana stavbna dediščina	Upoštevanje varstvenega režima. Domačija, kjer stoji kašča, se nahaja južno od večje zaplate gozda. Ta se ohranja in ustrezno vzdržuje. Dodatni večji oz. strnjeni poseki drevja v njej niso sprejemljivi.
1-30542	Črnova - Sušilnica za sadje na domačiji Črnova 20a	dediščina	profana stavbna dediščina	Upoštevanje varstvenega režima. Domačija, kjer stoji sušilnica, se nahaja južno in vzhodno od strnjenega gozdnega roba in gozda. Ta se ohranja in ustrezno vzdržuje. Večji oz. strnjeni poseki drevja v njem niso sprejemljivi.
1-30494	Črnova - Sušilnica za hmelj na domačiji Črnova 11	dediščina	profana stavbna dediščina	Upoštevanje varstvenega režima. Domačija, kjer stoji sušilnica, se nahaja ob cesti, iz vseh strani jo obdaja gozd. Gozdni rob in gozd se ohranjata in ustrezno vzdržujeta. Večji oz. strnjeni poseki drevja v njem niso sprejemljivi.
1-27295	Studence - Vinska klet na domačiji Studence 14	dediščina	profana stavbna dediščina	Upoštevanje varstvenega režima. Domačija, kjer stoji vinska klet, se nahaja južno od gozdne zaplate. Ta se ohranja in ustrezno vzdržuje. Dodatni večji oz. strnjeni poseki drevja v njej niso sprejemljivi.
1-27294	Studence - Kozolec na domačiji Studence 14	dediščina	profana stavbna dediščina	Veljajo iste usmeritve.
1-15074	Lokovina - Domačija Lokovina 36	dediščina	profana stavbna dediščina	Upoštevanje varstvenega režima. Domačija z dvema mlinoma se nahaja ob potoku Temenjaški vrelec in jo zahodno, severno in vzhodno obdajajo strma gozdnata pobočja. Gozdni rob in gozd se ohranjata in ustrezno vzdržujeta, čisti se le podrast. Večji oz. strnjeni poseki drevja v njem niso sprejemljivi.
1-15073	Lokovina - Mlin I na domačiji Lokovina 36	spomenik	profana stavbna dediščina	Veljajo iste usmeritve.

EŠD	Ime	Režim	Podrežim	Usmeritve
1-08127	Mlin II na domačiji Lokovina 36	spomenik	profana stavbna dediščina	Veljajo iste usmeritve.
1-03027	Vinska gora - Cerkev sv. Janeza Krstnika	dediščina z vplivnim območjem	sakralna stavbna dediščina	Upoštevanje varstvenega režima. Cerkev in okoliški varovani objekti imajo izpostavljeno lego na travnatem pobočju nad skalo in jo na severnem robu obdaja strnjen gozd. Gozdni rob in gozd se ohranjata in ustrezno vzdržujeta. Večji oz. strnjeni poseki drevja v njem niso sprejemljivi.
1-30882	Lipje - Stara šola	dediščina	profana stavbna dediščina	Veljajo iste usmeritve.
1-27288	Vinska Gora - Hiša Vinska Gora 7	dediščina	profana stavbna dediščina	Veljajo iste usmeritve.
1-30779	Vinska Gora - Gospodarsko poslopje na domačiji Vinska Gora 7	dediščina	profana stavbna dediščina	Veljajo iste usmeritve.
1-27287	Vinska Gora - Domačija Vinska Gora 24	dediščina	profana stavbna dediščina	Upoštevanje varstvenega režima. Domačija se nahaja ob regionalni cesti, južno od nje je strnjen gozdni rob in gozd. Ta se ohranja in ustrezno vzdržuje. Večji oz. strnjeni poseki drevja v njem niso sprejemljivi.
1-16381	Vinska Gora - Kozolec na domačiji Vinska Gora 23	dediščina	profana stavbna dediščina	Veljajo iste usmeritve.
1-20938	Pirešica - Sušilnica za sadje na domačiji Pirešica 23	dediščina z vplivnim območjem	profana stavbna dediščina	Upoštevanje varstvenega režima. Sušilnica se nahaja na travnati površini ob domačiji, ki jo iz vseh strani obdaja gozd. Gozdni rob in gozd se ohranjata in ustrezno vzdržujeta. Večji oz. strnjeni poseki drevja v njem niso sprejemljivi.
1-27062	Podkraj pri Žalcu - Kozolec na domačiji Podkraj 17	dediščina	profana stavbna dediščina	*Kozolec je bil porušen in bo izbrisan iz RKD.
1-04336	Laze pri Arnačah - Grad Švarcenštajn	spomenik z vplivnim območjem	profana stavbna dediščina	Upoštevanje varstvenega režima. Grad stoji na izpostavljeni travnati vzpetini, ki jo iz severne, vzhodne in deloma južne strani obdaja strnjen gozd, ki se nadaljuje tudi v sadovnjake. Gozdni rob in gozd se ohranjata in ustrezno vzdržujeta. Večji oz. strnjeni poseki drevja v njem niso sprejemljivi.
1-27082	Ponikva pri Žalcu - Domačija Ponikva pri Žalcu 34	dediščina	profana stavbna dediščina	Upoštevanje varstvenega režima. Domačija (skupaj s še tremi) se nahaja na odprti travnati površini, iz vseh strani jo obdaja gozd. Gozdni rob in gozd se ohranjata in ustrezno vzdržujeta. Večji oz. strnjeni poseki drevja v njem niso sprejemljivi.

EŠD	Ime	Režim	Podrežim	Usmeritve
1-27087	Ponikva pri Žalcu - Vas	dediščina	naselbinska dediščina (in ostale varovane enote KD v območju vasi)	Upoštevanje varstvenega režima. Vas z mnogimi varovanimi objekti iz vseh strani obdajajo kmetijske površine in gozd. Gozdni rob in gozd se ohranjata in ustrezno vzdržujeta. Večji oz. strnjeni poseki drevja v njem niso sprejemljivi.
1-16289	Črnova - Graščina Dobrova	dediščina z vplivnim območjem	profana stavbna dediščina	Upoštevanje varstvenega režima. Graščina stoji na severno od regionalne ceste, na izpostavljeni nizki travnati vzpetini, ki jo iz severne strani obdaja gozdna zaplata. Ta se ohranja in ustrezno vzdržuje. Dodatni večji oz. strnjeni poseki drevja v njej niso sprejemljivi.

Pri pripravi gozdnogospodarskega načrta je potrebno upoštevati varstvene režime za zgoraj naštetih kulturne spomenike iz naslednjih Odlokov o razglasitvah kulturnih spomenikov:

Odlok o razglasitvi kulturnih spomenikov na območju Občine Dobrna - etnoloških in drugih kulturnih spomenikov lokalnega pomena (*Ur.l. RS, št. 18/2004-811, 75/2006-3226, 7/2010-220*):

EŠD	Ime
1-15073	Lokovina - Mlin I na domačiji Lokovina 36
1-08127	Mlin II na domačiji Lokovina 36

Varstveni režim v 4. členu Odloka za spomenike določa:

- varovanje etnoloških, tehniških in arhitekturnih ter zgodovinskih vrednot v celoti, njihovi izvirnosti in neokrnjenosti,
- prepoved vseh posegov v osnovno substanco objektov, naprav in strojev, razen pooblaščenim osebam s predhodnim pisnim soglasjem zavoda,
- podrejanje sleherne rabe in posegov v spomenike ohranjanju in vzdrževanju varovanih spomeniških lastnosti,
- v območju spomenikov je prepovedano postavljanje objektov trajnega ali začasnega značaja, vključno z nadzemno in podzemno infrastrukturo ter nosilci oglasov, razen v primerih, ki jih s predhodnim kulturnovarstvenim soglasjem odobri zavod,
- omogočanje predstavitve spomenikov in njihovih delov ter dostopnost javnosti v meri, ki ne ogroža varovanja spomenikov in ne moti v njih odvijajoče se dejavnosti.

Odlok o razglasitvi kulturnih in zgodovinskih spomenikov v Občini Žalec (*Ur.l. RS, št. 89/98-4682, 43/2000-2059, 124/2003 (popravek), 68/2017-3238*):

EŠD	Ime
1-03271	Gora Oljka - Cerkev sv. Križa z vplivnim območjem
1-10435	Dobrič - Znamenje
1-09296	Dobrič - Hiša Dobrič 24
1-09295	Dobrič - Kašča Dobrič 24
1-02849	Andraž nad Polzelo - Cerkev sv. Andreja z vplivnim območjem
1-10444	Andraž nad Polzelo - Spomenik žrtvam NOB
1-10363	Studence - Arheološko najdišče Bezgečeva jama

Odlok o razglasitvi kulturnih in zgodovinskih spomenikov na območju občine Velenje (*Uradni vestnik Občine Velenje*, št. 10/83-75, 5/84-6):

EŠD	Ime
1-04336	Laze pri Amačah - Grad Švarcenštajn

Ker so varstveni režimi v *Odloku občine Žalec (Polzele) in Mestne občine Velenje* določeni na način, iz katerega se ne da razbrati njihovega obsega, je potrebno na podlagi 134. člena *Zakona o varstvu kulturne dediščine ZVKD-1 (Ur.l. RS št. 16/2008)* upoštevati varstvene režime za:

- posamezne spomenike: varujejo se vse zunanje značilnosti, kot so gabariti, zasnova pročelij, tlorisni razporedi, značilni naravni in umetni materiali ter konstrukcijske značilnosti, ustrezna namembnost, značilna pojavnost v prostoru, arheološke plasti in razmerja spomenika in posebej njegovo vplivno območje; če je kot spomenik zavarovan zgodovinski park ali vrt, se varujejo parkovna ali vrtna zasnova, način zasaditve, oblikovani naravni elementi, objekti in pritikline, namenjeni uporabi in olepšanju;
- vplivno območje spomenika: V vplivnih območjih spomenikov velja pravni režim varstva, ki določa, da morajo biti posegi in dejavnosti prilagojeni celostnemu ohranjanju spomenikov; prostorske ureditve v vplivnem območju spomenika morajo biti prilagojene prostorskim možnostim tako, da družbeni pomen spomenika v prostoru ni okrnjen;
- arheološka najdišča: varujejo se pred posegi ali rabo, ki dejansko ali potencialno lahko poškodujejo arheološke plasti, spreminjajo arheološki kontekst ali spreminjajo okoljske dejavnike, pomembne za njihovo ohranitev.

Za registrirano nepremično dediščino je potrebno upoštevati varstvene režime iz veljavnih prostorskih aktov občin:

Polzela: Odlok o Občinskem prostorskem načrtu občine Polzela (Ur. l. RS št. št. 96/2011, 4/21-popr.).

Žalec: Odlok o Občinskem prostorskem načrtu Občine Žalec (Ur.l. RS, št. 64/2013) 91/13 popr., 92/13 obv. razl. citirano v lokac. inf.(sept.2015)

Mestna občina Velenje: Odlok o občinskem prostorskem načrtu Mestne občine Velenje (Uradni vestnik MOV, št. 2/2020)

Dobrna: Odlok o občinskem prostorskem načrtu Občine Dobrna (Ur. l. RS št. 11/2012)

V omenjenih *Odlokih* so navedeni varstveni režimi za naslednje zvrsti kulturne dediščine:

Za registrirano stavbno dediščino: ohranjajo se varovane vrednote, kot so:

- tlorisna in višinska zasnova (gabariti),
- gradivo (gradbeni material) in konstrukcijska zasnova,
- oblikovanost zunanjščine (členitev objekta in fasad, oblika in naklon strešin, kritina, stavbno pohištvo, barve fasad, fasadni detajli),
- funkcionalna zasnova notranjosti objektov in pripadajočega zunanjega prostora,
- sestavine in pritikline,
- stavbno pohištvo in notranja oprema,
- komunikacijska in infrastrukturna navezava na okolico,
- pojavnost in vedute (predvsem pri prostorsko izpostavljenih objektih – cerkvah, gradovih, znamenjih itd.),
- celovitost dediščine v prostoru (prilagoditev posegov v okolici značilnostim stavbne dediščine),
- zemeljske plasti z morebitnimi arheološkimi ostalinami.

Za registrirano arheološko najdišče velja, da ni dovoljeno posegati v prostor na način, ki utegne poškodovati arheološke ostaline. Registrirana arheološka najdišča s kulturnimi plastmi, strukturami in premičnimi najdbami se varujejo pred posegi ali uporabo, ki bi lahko poškodovali arheološke ostaline ali spremenili njihov vsebinski in prostorski kontekst. Prepovedano je predvsem:

- odkopavati in zasipavati teren, globoko orati, rigolati, meliorirati kmetijska zemljišča, graditi gozdne vlake,
- poglabljati morsko dno in dna vodotokov ter jezer,
- ribariti z globinsko vlečno mrežo in se sidrati,

- gospodarsko izkoriščati rudnine oziroma kamnine,
- postavljati ali graditi trajne ali začasne objekte, vključno z nadzemno in podzemno infrastrukturo ter nosilci reklam ali drugih oznak, razen kadar so ti nujni za učinkovito ohranjanje in prezentacijo arheološkega najdišča.
- Izjemoma so dovoljeni posegi v posamezna najdišča, ki so hkrati stavbna zemljišča znotraj naselij in v prostor robnih delov najdišč ob izpolnitvi naslednjih pogojev: če ni možno najti drugih rešitev in če se na podlagi rezultatov opravljenih predhodnih arheoloških raziskav izkaže, da je zemljišče možno sprostiti za gradnjo,
- v primeru, da se območje urejuje z OPPN, je treba predhodne arheološke raziskave v smislu natančnejše določitve vsebine in sestave najdišča opraviti praviloma že v okviru postopka priprave izvedbenega akta.

Usmeritve za varovanje naselbinske dediščine:

V naseljih z vrednostjo kulturne dediščine oziroma v naselbinskem spomeniku se zlasti varuje:

- zgodovinski značaj naselja,
- naselbinska zasnova (način oziroma razporeditev pozidane strukture ter odnos med objekti in odprtim prostorom, komunikacijska mreža, parcelacija),
- celotna pozidana struktura – kulturni spomeniki, kulturna dediščina ter ambientalno vezno tkivo,
- podoba naselja v prostoru (gabariti naselja, masa streh in oblika strešin, kritina ...),
- prepoznavna lega naselja v prostoru ter odnosi med naseljem in okolico (vedute na naselje ter pogledi z njega),
- prostorsko pomembnejše vegetacijske in druge krajinske strukture,
- za naselbinsko dediščino se predvidi prenova (sanacija in revitalizacija).

12.1.15 Pregled gozdnih cest

Preglednica: Pregled gozdnih cest (stanje na datum 14.5.2025) v gozdnogospodarski enoti Ponikva

Zap. št.	Cesta	Potek	Dolžina (m)
1.	093401	Zlato Polje-Marof	1.513
2.	093402	Odcep Rodof	514
3.	093403	Odcep Blagovnik	186
4.	093404	Odcep Vrheje	368
5.	093405	Odcep Hriberšek	170
6.	093406	Odcep Brezovica	563
7.	093407	Odcep Puštajner	649
8.	093408	Odcep Strmec 1	253
9.	093409	Odcep Strmec 2	667
10.	093410	Odcep Zg.jezerčan	260
11.	093412	Odcep učna pot	436
12.	093413	Odcep Trnava 1	939
13.	093414	Odcep Trnava 2	1.227
14.	093415	Odcep Kale(odd.47)	390
15.	093416	Odcep Loke (odd.438d)	261
16.	093417	Cesta Brunski graben	1.297
17.	093418	Cevzar-Ložnica	1.022
18.	093420	Odcep Sevčnik 1	1.230
19.	093421	Odcep Sevčnik 2	271
20.	093422	Koška-Sevčnik	822
21.	093423	Lovče-Brunski vrh	1.828
22.	093424	Gora Oljka-Veliki vrh	3.178
23.	093425	Odcep Sotska	325
24.	093426	Odcep Dušič	691
25.	093427	Odcep Pižorn-tabla	752
26.	093428	Odcep Štobar (odd.327)	222
27.	093429	Odcep Tanjšek	358
28.	093430	Odcep vrh Sevčnika 1	407
29.	093431	Odcep vrh Sevčnika 2	659
30.	093432	Transformator-Kjumberg	533
31.	093433	Marošek-Loka (Temenjak)	1.720
32.	093434	Marošek-Temenjak 1	372
33.	093435	Marošek-Temenjak 2	328
34.	093436	Radojč-Gonžar	1.349
35.	093437	Odcep Vodusek	704
36.	093438	Odcep Sviden	474
37.	093439	Odcep partizanski grobovi	1.254
SKUPAJ			29.985

12.1.16 Ostale priloge

Razvojne faze oz. zgradbe sestojev se določajo na podlagi naslednjih kriterijev:

Mladovje: mlade razvojne stopnje sestoja vključno z letvenjakom, ki niso pod zastorom starejšega drevja. Zgornja meja za letvenjak je pod 10 cm srednjega premera dreves v vladajočem in sovladajočem položaju;

Drogovnjak: sestoj s srednjim premerom drevja v vladajočem in sovladajočem položaju od 10 do pod 30 cm, pomladek pa ne sme preseči 35 % pokrovnosti;

Debeljak: srednji premer dreves v vladajočem in sovladajočem položaju je 30 cm in več ob pogoju, da pomladek ne presega 35 % pokrovnosti;

Sestoj v obnavljanju: presvetljen sestoj v razvojni stopnji debeljaka, izjemoma tudi drogovnjaka, pri katerem pomladek pokriva več kot 35 % tal oziroma pri katerem naravna obnova ni vprašljiva in

Kakovost drevja se v skladu s Priročnikom za izdelavo gozdnogospodarskih načrtov gozdnogospodarskih enot ugotavlja na drevju, debelejšem od 30 cm, po naslednjih kriterijih:

- odlična, če je v prvem delu drevesa les kakovosti A1, A2 ali B v drugem delu pa je les kakovosti vsaj C;
- prav dobra, če je v prvem in drugem delu drevesa les kakovosti C (oziroma je ob boljši kakovosti prvega dela lahko slabši drugi del);
- dobra, če je v prvem delu drevesa les kakovosti C, v drugem delu pa je les kakovosti D (pri iglavcih D1 ali D2);
- zadovoljiva, če je v prvem in drugem delu drevesa les kakovosti D (pri iglavcih D1 ali D2) oziroma je ob boljši kakovosti prvega dela lahko slabši drugi del;
- slaba, če je v prvem delu drevesa les kakovosti D (pri iglavcih D2 ali slabši, v drugem delu pa D3).

Klasifikacija temelji na Prilogi 2 (Kakovostni razredi za razvrščanje hlodovine) Pravilnika o merjenju in razvrščanju gozdnih lesnih sortimentov (Uradni list RS št. 79/2011).

Listavci:

- Razred A1 vsebuje hlode za proizvodnjo rezanega furnirja,
- razred A2 vsebuje hlode za proizvodnjo luščenega furnirja,
- razred B vsebuje hlode za proizvodnjo žaganega lesa prve kakovosti,
- razred C vsebuje hlode za proizvodnjo žaganega lesa druge kakovosti,
- razred D vsebuje hlode za proizvodnjo žaganega lesa tretje kakovosti.

Iglavci:

- Razred A1 vsebuje hlode za resonančni les,
- razred A2 vsebuje hlode za proizvodnjo furnirja,
- razred B vsebuje hlode za proizvodnjo žaganega lesa prve kakovosti,
- razred C vsebuje hlode za proizvodnjo žaganega lesa druge kakovosti,
- razred D1 vsebuje hlode za proizvodnjo žaganega lesa tretje kakovosti,
- razred D2 vsebuje hlode za proizvodnjo žaganega lesa za embalažo,
- razred D3 vsebuje hlode z izrazito zverženostjo lesnih vlaken za proizvodnjo žaganega lesa za embalažo.

Korekcijski faktorji za izravnavo debelinske strukture lesne zaloge po debelinskih razredih:

Stratum	Iglavci					Listavci				
	I	II	III	IV	V	I	II	III	IV	V
1	1,143	1,053	1,032	0,962	0,882	1,083	1,042	1,000	0,920	1,000

Pri iglavcih in listavcih smo precenjevali deleže lesne zaloge v prvih debelinskih razredih, nato pri iglavcih podcenjevali.

12.2 Ločene priloge

12.2.1 Tabelarni del

Obrazec E1: Zbirni pregled za celotno GGE Ponikva,

Obrazec E2: Zbirni pregled po rastiščnogojitvenih razredih za GGE Ponikva,

Obrazec E3: Zbirni pregled po lastniških kategorijah gozdov za GGE Ponikva.

12.2.2 Opisi odsekov

Obrazec E4

13 KARTNI IN PROSTORSKI DEL NAČRTA

Gozdnogospodarski načrti poleg splošnega dela skladno z Zakonom o gozdovih vsebujejo še prostorski del. Pravilnik o načrtih za gospodarjenje z gozdovi in upravljanje z divjadjo pa prostorski del nadalje opredeli kot kartni in prostorski del, ki se izdelata kot ločene priloge h gozdnogospodarskemu načrtu gozdnogospodarske enote.

13.1 Kartni del

Kartni del vsebuje 12 kart, ki dopolnjujejo in prostorsko prikazujejo najpomembnejše lastnosti gozdnogospodarske enote in najpomembnejše usmeritve ter ukrepe.

13.1.1 Pregledna karta

Pregledna karta prikaže umestitev gozdov predmetne GGE v GGO in druge prostorske enote, kot so občine in katastrske občine. Podlaga karte je državna topografska karta s prikazanimi cestami in naselji. Prikazana je tudi površina gozdov, ločenih po lastništvu.

Karta omogoča uporabniku hiter splošen pregled nad umestitvijo gozdov v GGE in drugimi prostorskimi enotami.

V GGE je 2.888,92 ha gozdov, od tega 89 % zasebnih gozdov, 11 % državnih gozdov in manj kot 1 % gozdov lokalnih skupnosti. GGE leži v občini Žalec, občini Polzela in občini Velenje. Podrobnejši podatki o površini gozdov glede na občine, katastrske občine in po oblikah lastništva so prikazani v Poglavju 1.

13.1.2 Karta tipov drevesne sestave gozdov

Karta 2 prikazuje tipe drevesne sestave gozdov glede na razvojne faze/tipe sestojev in poenostavljeno drevesno sestavo (iglavci, listavci). Ločeno so prikazani sestoji listavcev (delež listavcev višji od 75 %), pretežno listavcev (delež listavcev med 50 in 75 %), pretežno iglavcev (delež iglavcev med 50 in 75 %) in sestoji iglavcev (delež iglavcev višji od 75 %). Tipi drevesne sestave gozdov so določeni na podlagi terenskega opisa sestojev, zbrani pa so v sestojni karti ZGS. Za lažjo orientacijo so na karti prikazani še odseki, gozdne in javne ceste.

Podrobnejša razdelitev tipov drevesne sestave gozdov je opredeljena in prikazana v Poglavju 3.5.

13.1.3 Karta rastišč

Karta 3 prikazuje površine gozdov po gozdnih rastiščnih tipih. Osnova za določitev gozdnih rastiščnih tipov je bila knjiga Gozdni rastiščni tipi Slovenije (Bončina in sod., 2021). Za lažjo orientacijo so na karti prikazani še odseki, gozdne in javne ceste.

Podrobni podatki o površini in deležu posameznih gozdnih rastiščnih tipov v GGE po skupinah rastišč so podani v poglavju 1.1.7 Vegetacijski oris GGE.

13.1.4 Karta kategorij gozdov

Karta 4 prikazuje površine gozdov po štirih kategorijah gozdov: večnamenski gozdovi, gozdovi s posebnim namenom z dovoljenimi ukrepi, gozdovi s posebnim namenom brez dovoljenih ukrepov (gozdni rezervati), varovalni gozdovi. Za lažjo orientacijo so na karti prikazani še odseki, gozdne in javne ceste.

V GGE Ponikva prevladujejo večnamenski gozdovi (96,3 %), 3,7 % je varovalnih gozdov. Gozdov s posebnim namenom v enoti ni.

Podrobnejši podatki o kategorijah gozdov glede na lastništvo, rastiščne tipe in rastiščnogojitvene razrede so podani v poglavju 3.1.

13.1.5 Karta rastiščnogojitvenih razredov

Karta rastiščnogojitvenih razredov (RGR) prikazuje površine RGR po gozdnih odsekih iz podatkovne baze ZGS. RGR se oblikujejo po skupinah rastišč in gospodarskih kategorijah gozdov. Oblikujejo se znotraj RGR GGO, pri čemer so upoštevane tudi razvojne težnje v pogledu drevesne sestave in zgradbe gozdov, funkcij gozdov in stopnja njihove poudarjenosti ter način in intenzivnost gospodarjenja. Za lažjo orientacijo so na karti prikazani še odseki, gozdne in javne ceste.

Podrobnejši opisi značilnosti posameznih RGR so podani v poglavju 9.1.

13.1.6 Karta habitatov, biotopov in ogroženosti vrst

Na karti so prikazane vsebine s področja ohranjanja biotske raznovrstnosti, pridobljene v postopku vgrajevanja naravovarstvenih smernic s strani ZRSVN. Namen karte je prikazati območja gozdov, na katera se nanašajo Konkretna usmeritve s pripadajočimi upravljavskimi conami, navedene v poglavju 6.2.3.

Na karti so prikazana Ekološko pomembna območja, območja Natura 2000, naravne vrednote in zavarovana območja.

Preglednica: Prikaz območij pomembnih za ohranjanje biotske raznovrstnosti

Prikaz območij gozdov znotraj GGE za povezavo z usmeritvami iz poglavja 6.2.3	Površina (ha)
Celotni gozdni prostor	2.960,87
Ekološko pomembna območja	28,32
Natura 2000	11,91
Naravne vrednote	1.043,62
Zavarovana območja	1051,96

13.1.7 Karta funkcij gozdov

Karta funkcij gozdov prikazuje območja s poudarjenimi ekološkimi, socialnimi in proizvodnimi funkcijami gozdov. Funkcije gozdov so prikazane ploskovno, linijsko in točkovno. Funkcije gozdov se kartira na podlagi tehničnih navodil, ki so del Navodil za izdelavo načrtov za gospodarjenje z gozdovi in upravljanje z divjadjo. Karta funkcij gozdov v merilu 1:50.000 je podana kot priloga načrta v formatu pdf (interaktivni pdf).

Funkcije gozdov so bolj podrobno opredeljene v 2. poglavju - "Prikaz funkcij gozdov".

13.1.8 Karta ukrepov

Karta ukrepov prikazuje vrsto sečnje in jakost načrtovanega možnega poseka (izraženega v deležu lesne zaloge sestoja), združeno po sestojih. Možni posek se določi ob terenskih meritvah (opisi sestojev), njegova jakost pa je odvisna od stanja sestoja ter usmeritev na ravni RGR. Možni posek se

ne določa v rezervatih, ekocelicah in v že negovanih sestojih. Razvojna faza mladovja prav tako ni prikazana na Karti 8.

Največ površin (1.123,12 ha) ima jakost ukrepanja nad 25 %. Najpogostejša vrsta sečnje je 101 - redčenja (1.292,99 ha). V skupini poseka 101 - redčenja je najpogostejša jakost poseka od 11 do 15 %. Pomladitveni posek ima najpogostejši delež ukrepanja nad 25 %.

Preglednica: Površina gozdov glede na vrsto in jakost možnega poseka (v ha)

Vrsta poseka	Delež možnega poseka od LZ (v ha)				
	1-10 %	11-15 %	16-20 %	21-25 %	nad 25 %
101 - redčenja	173,13	613,62	405,44	57,09	43,71
102 - pomladitveni posek	0,00	0,00	0,00	0,71	1.123,12
103 - drugo	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Skupaj	173,13	613,62	405,44	57,80	1.166,83

Možni posek je podrobneje opredeljen v poglavju 6.3.1

13.1.9 Karta načrtovanih gojitvenih in varstvenih del

Karta 9 prikazuje območja načrtovanih gojitvenih oz. varstvenih del, združena v tri sklope: obnova, nega in varstvo. Gojitvena oz. varstvena dela se načrtujejo na ravni sestojaja; na karti 9 so prikazana na ravni celega sestojaja, čeprav so dejanska dela načrtovana samo v delu sestojaja. V GGE skupna površina območij obnove znaša 27,30 ha in nege 204,11 ha.

Podrobneje so načrtovana gojitvena in varstvena dela opredeljena v poglavju 6.3.2.

13.1.10 Karta območij gozdov za poenostavljeno izbiro drevja za posek

Na karti 10 so prikazana območja, kjer posamična izbira drevja za posek ni obvezna. To so manj donosni gozdovi na rastiščih z manjšo proizvodnjo sposobnostjo, panjevc, grmišča, pionirski gozdovi, v kolikor obsegajo večje zaokrožene celote, kjer ti gozdovi predstavljajo prevladujoč delež. Na teh območjih revirni gozdar ne označi vsakega drevesa za posek, kljub temu pa je za posek potrebna odločba ZGS.

Območij za poenostavljeno izbiro drevja za posek v GGE Ponikva ni.

13.1.11 Karta cestnega omrežja ter površin potencialno najugodnejših načinov spravila

Karta 11 vsebuje najprimernejše oblike/tehnologije in omejitve glede pridobivanja gozdnih lesnih proizvodov. Karta prikazuje vse gozdne prometnice in druge prometnice, ki se lahko uporabljajo za pridobivanje gozdnih lesnih sortimentov. Prevladujoč način spravila se določi na ravni odseka, kjer niso upoštevani vsi terenski pogoji, ki vplivajo na izbiro načina spravila. Natančnejše tehnološke karte so del gozdnogojitvenih načrtov, ki niso sestavni del GGN GGE.

Več o odprtosti gozdov in načinu spravila je opisano v poglavju 1.3.

13.1.12 Karta požarne ogroženosti gozdov

Karta 12 prikazuje gozdove glede na različno stopnjo požarne ogroženosti. Požarna ogroženost je določena na ravni odseka. Metodologija določitve požarno ogroženih kategorij je opisana v GGN GGO Celje 2021-2030 v Poglavju 9. Površine kategorij požarno ogroženih gozdov so opisane v poglavju 1.6.

Požarna ogroženost je določena po štirih stopnjah ogroženosti: 1 - zelo velika ogroženost; 2 - velika ogroženost; 3 - srednja ogroženost; 4 - majhna ogroženost.

13.2 Prostorski del načrta

Prostorski del načrta je povzetek vsebin gozdnogospodarskega načrta GGE in je namenjen kot pripomoček pri usklajevanju različnih interesov v gozdnem prostoru in presojanju poseganja v gozdni prostor. Sestavljen je iz preglednic, kratkega komentarja in kart, ki so priložene kot priloga GGN GGE.

13.2.1 Stanje in razvoj gozdnih površin

Na karti 1 so v merilu 1:25.000 prikazane gozdne površine iz preteklega načrta, novo določene gozdne površine (gozd in druga gozdna zemljišča), zemljišča v zaraščanju (po uradni evidenci rabe zemljišč MKGP), površine, ki niso določene kot gozd ter površine, ki so bile v preteklem obdobju izkrčene.

Preglednica: Stanje in razvoj gozdnih površin

	Površina (ha)	Indeks (%)**
1a) Pretekli GGE	2.895,71	100,0
1b) Novo določene površine gozdov	23,74	0,8
1c) Novo izločene gozdne površine*	18,91	0,7
1d) Izkrčene površine v preteklem obdobju	11,62	0,4
Skupna površina gozda novega načrta (SP)	2.888,92	99,8
Površine v zaraščanju (niso gozd)	28,22	

* to so površine, ki so bile v preteklem obdobju pomotoma ali zaradi drugega razloga uvrščene med gozd

** osnova indeksa je pretekli gozdnogospodarski načrt GGE

Iz preglednice je razviden velik obseg novo določenih in novo izločenih površin gozdov (niso več gozd), ki se pojavljajo predvsem zaradi nove metodologije zajemanja prostorskih podatkov za ugotavljanje gozdnega roba z uporabo digitalizacije pri izračunavanju površin in uporabe ortofoto načrtov ter podatkov o rabi zemljišč, ki jo vodi MKGP (MKGP 2024). Glavni vzrok za krčitve v preteklem ureditvenem obdobju so bile krčitve zaradi kmetijstva.

13.2.2 Večfunkcionalna območja

Na Karti 2a se prikaže območja gozdov, kjer so na istem območju navzoče ekološke (vsaj 2. stopnja) in okolju prijazne socialne funkcije (zaščitna, naravna dediščina, kulturna dediščina, higiensko zdravstvena, estetska in raziskovalna), prav tako vsaj 2. stopnje poudarjenosti.

V enoti so območja gozdov, kjer se pojavlja več funkcij, ki vplivajo na gospodarjenje, vendar pa se po svojem pomenu ne izključujejo (karta 2a). Najbolj pogosto se pojavljajo kombinacije estetske funkcije, funkcije varovanja naravnih vrednot, funkcije varovanje kulturne dediščine. Takih površin je v enoti 1.093,62 ha.

Na Karti 2b so prikazana območja gozdov, kjer prihaja do nesoglasij pri rabi gozdnega prostora; to so gozdovi, kjer so na istem območju navzoče ekološke (1. in 2. stopnja) in za okolje obremenjujoče socialne funkcije (turistična, rekreacijska, poučna in obrambna), prav tako vsaj 2. stopnje poudarjenosti. Praviloma prihaja do nesoglasij na območjih, kjer so poudarjene tako ekološke kot socialne funkcije (npr. povečana rekreacija v mirnih conah vnaša nemir in povzroča stres prostoživečim živalskim vrstam).

Na območju GGE Ponikva se večfunkcionalna območja nahajajo na Ponikovski planoti ter na območju Kovačevega hriba in Kamniškega hriba. Skupaj predstavljajo 4,6 % gozdnega prostora.

Preglednica: Območja gozdov, kjer lahko prihaja do nesoglasij v rabi prostora

Območje	Površina ha	Delež %
1. območje (E1, S1)	4,86	0,2
2. območje (E1, S2)	0	0,0
3. območje (E2, S1)	62,80	2,1
4. območje (E2, S2)	17,65	0,6
Skupaj	135,62	4,6

13.2.3 Intenzivnost gospodarjenja

Na Karti P3 je v merilu 1:25.000 prikazana intenzivnost gospodarjenja z gozdovi v skladu s 36. členom Pravilnika o načrtih za gospodarjenje z gozdovi in upravljanje z divjadjo.

Intenzivnost gospodarjenja z gozdovi je določena po odsekih, pri čemer se je kot merilo upoštevala vsota števil, ki izražajo povprečni letni možni (50 %) in realiziran (50 %) posek v bruto m³ na hektar ter dvakratni obseg načrtovanih (50 %) in realiziranih (50 %) gojitvenih in varstvenih del v delovnih dneh na hektar, in sicer:

- 1 - zelo velika intenzivnost: vsota obeh števil presega število 9,
- 2 - velika intenzivnost: vsota števil je od 6 do vključno 9,
- 3 - srednja intenzivnost: vsota števil je od 3 do vključno 6,
- 4 - majhna intenzivnost: vsota števil je od 0 do vključno 3,
- 5 - gozdovi brez načrtovanih ukrepov.

Preglednica: Pregled površin intenzivnosti gospodarjenja

Intenzivnost gospodarjenja	Površina ha	Delež %
1. zelo velika intenzivnost	771,25	26,70
2. velika intenzivnost	1.415,46	49,00
3. srednja intenzivnost	633,84	21,94
4. majhna intenzivnost	68,37	2,37
5. brez načrtovanih ukrepov	0,00	0,00
Skupaj	2.888,92	100,00

Intenzivnost gospodarjenja v GGE Ponikva je večinoma velika in zelo velika. Kar velik delež je tudi območij s srednjo intenzivnostjo (22 %). Gozdov brez načrtovanih ukrepov ni.

13.2.4 Območja gozdov s posebnim namenom in varovalni gozdovi

Na Karti P4 v merilu 1:25.000 je predviden prikaz območij gozdov s posebnim namenom in varovalnih gozdov, kjer pravni režimi dopuščajo izkoriščanje gozdnih proizvodov, ter varovane površine (gozdovi s posebnim namenom, kjer izkoriščanje lesa ni dovoljeno – režimi ne dopuščajo izkoriščanja gozdnih proizvodov skladno z Uredbo o varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom ter s 44. členom Zakona o gozdovih).

Preglednica: Površina gozdov s posebnim namenom in varovalnih gozdov

	Površina	
	ha	%
Večnamenski gozdovi	2.782,59	96,3
Varovalni gozdovi	106,33	3,7
Skupaj	2.888,92	100,0

Varovalni gozdovi so razglašeni z Uredbo o varovalnih gozdovih v skupni površini 106,33 ha. V enoti ni gozdov s posebnim namenom.

13.2.5 Gozdovi za sanacijo in stanje gozdov po standardih kakovosti okolja in merilih občutljivosti, ranljivosti ali obremenjenosti okolja

Karta prikazuje gozdove za sanacijo gozdov in stanje gozdov po standardih kakovosti okolja in merilih občutljivosti, ranljivosti ali obremenjenosti okolja. Gozdove za sanacijo se prikaže ob upoštevanju poškodovanosti zaradi emisij in/ali plazov oziroma usadov skladno z 18. točko 3. člena Zakona o gozdovih.

V GGE Ponikva ni območij za sanacijo gozdov in stanje gozdov po standardih kakovosti okolja in merilih občutljivosti, zato karta ni bila izdelana.

13.2.6 Območja gozdov, pomembna za ohranitev prostoživečih živali in za ohranitev biotske raznovrstnosti

Karta št. 6a v merilu 1:25.000 je namenjena prikazu območij grmišč, zimovališč in mirnih con.

Preglednica: Območja gozdov, pomembna za ohranitev prostoživečih živali

	Površina	
	ha	%
Grmišče	0,00	0,0
Mirne cone	0,00	0,0
Zimovališča	21,10	0,7
Skupaj	21,10	0,7

* Delež je izračunan glede na površino gozdnega prostora (2.960,87 ha).

V enoti ni mirnih con in grmišč pomembnih za ohranitev prosto živečih živali.

Preglednica: Območja gozdov, pomembna za ohranitev biotske raznovrstnosti

	Površina	
	ha	%
EPO	28,32	1,0
Natura 2000	11,91	0,4

* Delež je izračunan glede na površino gozdnega prostora (2.960,87 ha).

Na področju gozdnogospodarske enote Ponikva je prisotno območje Natura 2000 Ložnica s Trnavo (SI3000390) in EPO Ložnica s Trnavo (94300).

13.2.7 Varstvena in ogrožena območja po predpisih o vodah

Na Karti št. 7 v merilu 1:25.000 so prikazana varstvena in ogrožena območja po predpisih o vodah in druge zbirke podatkov o vodah skladno z Usmeritvami s področja upravljanja z vodami za pripravo gozdnogospodarskih načrtov. Na teh območjih je glede na ZV-1 potrebno posegati v gozdni prostor na način, da se ne ogrozi stanje voda oziroma, da se omogoča varstvo pred škodljivim delovanjem voda. Na ogroženih območjih je potrebno pridobiti vodno soglasje, v kolikor bi poseganje v gozdni prostor pospeševalo erozijo oziroma drugače ogrožalo stabilnost zemljišč. Karta naj služi kot groba orientacijska osnova, konkretno poseganje naj upošteva dejanske terenske razmere, ter usmeritve iz poglavja 6. Zaradi številnih slojev je karta prikazana kot interaktivni pdf, medtem ko so vsi sloji prikazani in dostopni na spletnem pregledovalniku [Atlas voda](#).

Prikazi na Karti št. 7 zavzemajo površino gozdnega prostora, z izjemo vodotokov in referenčnih odsekov, ki so prikazani na celotni GGE.

Preglednica: Varstvena in ogrožena območja po predpisih o vodah

Območje	Površina (ha)	Delež (%)
Varstvena območja		
Vodovarstvena območja - državni	97,52	1,92
Vodovarstvena območja - občinski	25,58	0,50
Kopalne vode	0	0
Referenčni odseki vodotokov	0	0
Referenčni odsek na jezerih	0	0
Vodna zemljišča		
Vodna zemljišča tekočih celinskih vodah	39,46	0,78
Vodna zemljišča stoječih celinskih vodah	0,28	0,01
Vodna telesa površinskih voda		
Vodna telesa vodotokov	0	0
Vodna telesa jezer	0	0
Vodna telesa morja	0	0
Območja poplavne nevarnosti		
Območje razreda velike poplavne nevarnosti	2,82	0,06
Območje razreda srednje poplavne nevarnosti	35,57	0,70
Območje razreda majhne poplavne nevarnosti	22,37	0,44
Območje razreda preostale poplavne nevarnosti	6,23	0,12
Opozorilna karta poplav		
Območja pogostih poplav	0	0,00
Območja redkih poplav	64,09	1,26
Območja zelo redkih poplav	24	0,47
Plazovita območja	0	0
Plazljiva območja*		
Plazljiva območja iz NUV1		
1 - Ni verjetnosti pojavljanja plazov	725,7	14,32
2 - Zelo majhna verjetnost pojavljanja plazov	735,16	14,51
3 - Majhna verjetnost pojavljanja plazov	1229,75	24,27
4 - Srednja verjetnost pojavljanja plazov	617,33	12,18

Območje	Površina (ha)	Delež (%)
5 - Velika verjetnost pojavljanja plazov	1066,49	21,04
6 - Zelo velika verjetnost pojavljanja plazov	693,23	13,68
Opozorilna karta verjetnosti pojavljanja zemeljskih in hribinskih plazov SKUPNA		
Zanemarljiva stopnja verjetnosti pojavljanja	483,65	9,54
Zelo majhna stopnja verjetnosti pojavljanja	1.169,09	23,07
Srednja stopnja verjetnosti pojavljanja	1.753,22	34,59
Velika stopnja verjetnosti pojavljanja	1.156,86	22,83
Zelo velika stopnja verjetnosti pojavljanja	12,23	0,24
Potencialna erozijska območja		
Običajni zaščitni ukrepi	2.073,64	40,92
Zahtevni zaščitni ukrepi	496,76	9,80
Strogo varovanje	0	0
Celotna površina GGE	5.067,85	100

13.2.8 Območja gozdov, kjer obstajajo omejitve pri krčitvah gozdov

Karta P8 v merilu 1:25.000 prikazuje območja gozdov, kjer je krčenje prepovedano skladno s pravno podlago, s katero so razglašeni. To so območja gozdnih rezervatov, varovalnih gozdov, ter (pri)mestnih gozdov, kjer je gozd objekt razglasitve. V GGE je območij gozdov, kjer je krčenje prepovedano 106,33 ha, kar predstavlja **3,7 %** površine gozdov.

Prikazana so tudi območja gozdov, kjer krčenje gozdov praviloma ni dopustno, kar pomeni, da na teh območjih iz različnega kartnega gradiva ni absolutnih prepovedi krčenja gozdov, potrebna pa je dodatna presoja (npr. pridobitev vodnega soglasja). V ta območja so vključeni gozdovi s 1. stopnjo poudarjenosti ekoloških funkcij, gozdovi na območju gozdnih učnih poti, sklenjena območja gozdov, razen robnih površin, ki mejijo na urbane ali kmetijske površine, gozdovi, ki imajo funkcijo koridorske povezave, manjši gozdni predeli v kmetijski krajini, kjer je gozdnatost majhna, plazljiva območja s srednjo, veliko in zelo veliko verjetnostjo pojavljanja plazov (Opozorilna karta verjetnosti pojavljanja zemeljskih in hribinskih plazov SKUPNA – GeoZS 1:25.000, Portal e-vode, Direkcija RS za vode, 2025), erozijska območja s strogimi in zahtevnimi ukrepi (Opozorilna karta erozije), plazljiva območja iz NUV1 (velika in zelo velika stopnja verjetnosti pojavljanja), plazovita območja (karta lavinske nevarnosti NUV1) in vsa vodovarstvena območja. V GGE je območij gozdov, kjer krčenje gozdov praviloma ni dopustno **2.630,2 ha**, kar predstavlja **91,0 %** površine gozdov.

Na vseh ostalih površinah je krčenje gozdov dopustno ob konkretni presoji skladno z 21. členom zakona o gozdovih. V GGE je površin gozdov, kjer je krčenje gozdov dopustno ob presoji skladno z gozdarsko zakonodajo je **152,39 ha**, kar predstavlja **5,3 %** površine gozdov.

13.2.9 Pregled in zasnova gozdne infrastrukture ter drugih prostorskih ureditev v gozdnem prostoru

9b Območja gozdov, ki niso zadosti odprta z gozdnimi cestami

Na karti št. P9b so v merilu 1:25.000 poleg javnih in gozdnih cest ločeno prikazana območja, ki z vidika gozdarstva niso zadostno odprta z gozdnimi cestami in pri umeščanju novih gozdnih cest obstajajo omejitve zaradi poudarjenosti funkcij gozdov in območja, kjer večjih omejitev ni. Karta služi kot groba orientacijska osnova, konkretno umeščanje novih gozdnih cest poteka po jasno predpisanem postopku in naj upošteva dejanske terenske razmere, ter usmeritve iz poglavja 6.

Območja gozdov, ki niso zadostno odprta z gozdnimi cestami so določena v tistih odsekih, kjer je pravilna razdalja večja od 600 m, možni posek večji od 4 m³/ha/letno in intenzivnost gospodarjenja vsaj srednja.

Na območjih gozdov, ki niso zadostno odprta z gozdnimi cestami so prikazana območja, kjer obstaja iz naslova ekoloških in socialnih funkcij utemeljena omejitev pri gradnji gozdnih cest. To so lahko plazljiva območja zelo velike, velike in srednje verjetnosti pojavljanja, erozijska območja z zahtevnimi ter strogimi ukrepi, vodovarstvena območja, arheološka dediščina, mirne cone ptic itd. Na teh območjih se pri morebitnem konkretnem umeščanju novih gozdnih prometnic lahko pričakuje večje omejitve, ki izhajajo iz različnih pravnih predpisov in smernic.

V GGE je gozdnih cest **29,99** km. Produktivna dolžina javnih cest je **59,28** km. Odprtost s produktivnimi cestami je **30,90** m/ha. V GGE znaša površina območij, ki niso zadostno odprta z gozdnimi cestami, 141,62 ha, od teh površin se 64,30 ha nahaja na območjih, kjer obstajajo omejitve pri gradnji zaradi ogrožanja funkcij gozdov.

9c Območja gozdov, ki niso zadosti odprta z gozdnimi vlakami

Na karti št. P9c so v merilu 1:25.000 poleg javnih cest, gozdnih cest in vlak ločeno prikazana območja gozdov, ki z vidika gozdarstva niso zadostno odprta z gozdnimi vlakami in pri umeščanju novih gozdnih vlak obstajajo omejitve zaradi poudarjenosti funkcij gozdov in območja, kjer večjih omejitev ni. Karta služi kot groba orientacijska osnova, konkretno umeščanje novih gozdnih vlak poteka po jasno predpisanem postopku in naj upošteva dejanske terenske razmere, ter usmeritve iz poglavja 6.

Območja, ki niso zadostno odprta z gozdnimi vlakami so določena na območjih, kjer je naklon manjši od 35°, kjer je delež odprtosti odseka manjši od 75 % in kjer je možni posek večji od 4 m³/ha/letno.

Na območjih gozdov, ki niso zadostno odprta z gozdnimi vlakami so prikazana območja, kjer obstaja iz naslova ekoloških in socialnih funkcij utemeljena omejitev pri gradnji gozdnih vlak. To so lahko plazljiva območja zelo velike, velike in srednje verjetnosti pojavljanja, erozijska območja z zahtevnimi ter strogimi ukrepi, vodovarstvena območja, arheološka dediščina, mirne cone ptic itd. Na teh območjih se pri morebitnem konkretnem umeščanju novih gozdnih prometnic lahko pričakuje večje omejitve, ki izhajajo iz različnih pravnih predpisov in smernic.

Skupna dolžina gozdnih vlak znaša **304,28** km in s tem odprtost gozdov z gozdnimi vlakami **105,33** m/ha. V GGE znaša površina območij, ki niso zadostno odprta z gozdnimi vlakami, **534,95** ha, od teh površin se **393,72** ha nahaja na območjih, kjer obstajajo omejitve pri gradnji zaradi ogrožanja funkcij gozdov.